

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Salling's Herregårde

[Commons.wikimedia.org](https://commons.wikimedia.org)

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	1
Indledning	3
Høavl	4
Kvægpesten	5
Studeproduktion	6
Godsernes hartkorn/areal	9
Jordens klassificering/dyrkningsværdi	11
Korndyrkning	16
Arealanvendelse	18
Besætningsstørrelse	20
Økonomi	23
Hoveri	31
Folkehold ifølge folketællinger 1787-1930	33
Kontrolforeningsresultater	47
Salling for 200 år siden	56
Skifter	57
Nygårds sedler – sammendrag	69
Akvareller/Malerier af herregårde	77
Gårdhistorier:	
Astrup	82
Bustrup	92
Eskjær/Eskær	103
Grinderslev kloster	125
Hegnet	135
Hostrup	151

Jungetgård	158
Keldgård/Kjeldgård	175
Krabbesholm	189
Kærgårdsholm/Kjærgårdsholm	204
Kås/Kaas	231
Nørgård	245
Skivehus, Gammel	264
Skivehus, Ny	272
Spøttrup	279
Østergård	292
Tidligere herregårde eller store gårde: Bajlumgaard	315
Fielshave/Filshauge	325
Hesthave	337
Kontrolforeningsresultater	341
Bidragere til luftfoto's	343
Litteraturliste/kilde	344

Indledning

I forbindelse med slægtsforskning i min og i min kones slægt har jeg haft fat i fæste- og skifteprotokollerne fra de fleste af godserne i Salling. I forbindelse med egnshistorie i Thorum og Junget sogne og etablering af husmandsbrug 1912-1939 har jeg ligeledes stødt på godserne i Salling.

I 1747/48 var der et stort angreb af kvægpest i Salling – et emne som dyrlæge Kristen Klastrup har behandlet meget og med oplysninger om, hvem der var ejer af godserne i Salling. Jeg har derfor valgt at 1747/48 skulle være udgangspunkt for Salling herregårde's historie. Dog er der i nogle tilfælde gået længere tilbage – f.eks. oplysninger om høavl omkring 1660 og fremover.

Dansk Herregårdsforskning har angivet, hvem der har været ejer længere tilbage end 1747/48, hvilket også er tilfældet med ”Flemmings herregårde”

Vi har folketællinger for perioden 1787-1930, hvilket betyder at man kan sætte navne på ejerne af de enkelte godser eller hvem der har været forpagter af godset i det pågældende år.

På nettet forefindes mange oplysninger om de enkelte godser og/eller om ejerne af godserne. Nygårds sedler har ligeledes mange oplysninger om de enkelte godser.

Der er tale om mindst 15 godser i Salling

Med sikkerhed ved vi, at der har været mindst 2 herregårde mere – nemlig Bajlumgård i Hjerk sogn, Filshave i Grønning sogn og som en ”stor” gård Hesthave i Krejbjerg sogn. Disse er behandlet sidst.

Der skal lyde en stor tak til arkivarerne Knud Erik Jacobsen, Niels Mortensen, Ib Svenningsen og Aksel Østergaard, der via Arkiv.dk sendt billeder, der har relation til de enkelte Herregårde. Knud Erik Jacobsen har desuden skrevet et særskilt afsnit angående Østergaard og været behjælpelig med tydning af svære tekster. Niels Mortensen har fundet nekrologer i disse aviser.

Karl Johan Thomsen, Skive har givet tilladelse til brug af billeder af gravstene.

Der er i stor grad gjort anvendelse af oplysninger fra nettet – se litteraturoversigten

Ivar Kristoffersen
December 2015

Januar 2021:

Der er foretaget redigering i henhold til dataloven. Kommercielle billeder svarende til 4 sider – billeder af husdyr, landskabsbilleder m.m. af 8 danske kunstner er ligeledes udeladt

Høavl

I figur 1 er samlet oplysninger om høavlen i perioden 1661/62-1803 eller over 142 år. Der er sket en stor udvikling i perioden 1661/62-1770, idet høavlen er mere end fordoblet som gennemsnit.

Figur 1: Høavlen i 142 år (Nygårds sedler og Nicolay Jonge)

	1661/ 1662	1729	1756	1770	1777/ 1778	1779/ 1781	1803
Astrup	45			175			
Bustrup	50			120			
Eskær	40			220			
Grinderslev	34	34		35			
Hegnet	80			100			
Hostrup	12			80			
Jungetgård	60			210		200-250	
Kaas	60			60			
Keldgård	40			25			
Krabbesholm	120			150			
Kærgårdsholm	62			750	3-400		
Nørgård	26			32			
Skivehus	152			90			
Spøttrup	140			150			
Østergård	<u>40</u>		<u>200</u>	<u>40</u>			<u>60-70</u>
Gennemsnit	59			149			

Bemærkninger:

- * Høet gøres op i læs af 32 lispund = 256 kg pr. læs – dog er set angivet større vægt pr. læs, men jeg har valgt at bibeholde de 256 kg
- * Som gennemsnit er der bjerget 59 læs eller 18 tons hø i 1661/62, mens der i 1770 er bjerget 149 læs eller 38 tons svarende til 36 bigballe a´ 500 kg henholdsvis 76 bigballe i 1770
- * Regnes med vinterfodring i 180 dage er der følgende mængder til rådighed
 - Astrup med 175 læs = 45 tons eller 250 kg pr. dag, hvilket svarer til, at der daglig kan tildeles ca. 2 kg hø pr. dag pr. stud/hest/ko/får, hvilket er et godt grundfoder
 - Grinderslev med 34-35 læs = 9 tons eller 50 kg pr. dag. Her vil der kun være knap ½ kg rådighed pr. dyr – d.v.s. der er behov for store mængder halm og korntilskud.
 - Kærgårdsholm med 750 læs = 192 tons eller godt 1.050 kg pr. dag. I 1770 bestod besætningen af 250 stude, 70 heste og køer samt 200 får. Afsættes 1 kg hø pr. dag til fårene vil der til de øvrige dyr være 2.7 kg hø pr. dag – så umiddelbart vurderer jeg at de 750 læs er overvurderet.
 - De 192.000 tons svarer til ca. 380 bigballe a´ 500 kg
- * Høavlen på Østergård svinger utrolig meget fra 40 læs til 200 læs.
- * Er der f.eks. 2 kg hø til rådighed pr. dyr vil det svare til vedligeholdsfoder til et får og 25% af en stud´s foder.

Kvægpesten 1747/48

I 1747/48 var der et landsomfattende angreb af kvægpest – en sygdom, der var meget alvorlig primært for godsejerne, men også for bønderne i Salling. Der er ikke fundet oplysninger om besætningernes størrelse i 1747-48, så i stedet anvender jeg de i figur 3 angivne oplysninger om besætningsstørrelse i 1770. Der er noget, der tyder på, at der i 1770 er færre kreaturer end der var i 1747-48, men jeg har som udgangspunkt valgt oplysningerne fra 1770.

Oplysningerne om hartkorn er fra [danske herregårde 1770](#).

Figur 2: Kvægpesten 1747/48 (Kristen Klastrup og Nygårds sedler)

Gods	Hartkorn		Kreaturer, døde		Døde pr. tdr. hartkorn		
	Godset	Bønder	på godset	hos bønder	på godset	hos Bønder	I alt
Jungetgaard	39	309	15	537	0.39	1.74	1.59
Keldgård	30	270	98	458	3.26	1.69	1.51
Eskær	62	267	127	297	2.06	1.11	0.95
Hostrup	30	199	30	199	1.88	0.89	0.95
Skivehus	28	287	202	83	7.20	0.29	0.90
Hegnet	31	280	61	186	1.94	0.66	0.79
Østergaard	40	234	62	155	1.57	0.66	0.79
Kærgårdsholm	43	360	161	132	3.78	0.37	0.72
Nørgaard	30	221	108	58	3.63	0.26	0.66
Astrup	33	350	55	182	1.67	0.52	0.62
Grinderslev	32	208	54	89	1.70	0.43	0.60
Spøttrup	45	245	0	104	0.00	0.42	0.36
Bustrup	41	375	0	149	0.00	0.40	0.36
Kaas	27	223	0	28	0.00	0.13	0.09
Krabbesholm	<u>30</u>	<u>340</u>	<u>0</u>	<u>30</u>	<u>0.00</u>	<u>0.09</u>	<u>0.01</u>
Sum	541	4.168	973	2.687	1.80	0.64	0.78

Der er stor forskel i tabet mellem de 15 godser. Jungetgaard og Keldgård har mistet flest kreaturer – dels i alt og dels pr. i alt tdr. hartkorn. Godserne Spøttrup, Bustrup og Kaas er sluppet meget billigt, mens Hostrup er ramt rimelig hårdt. Selve Jungetgård har kun mistet 15 kreaturer, hvilket givetvis skyldes, at man har fået solgt studene inden udbruddet nåede Junget. Godserne i Nordsalling – Astrup, Eskær, Grinderslev kloster, Hegnet, Nørgård og Østergård har som gennemsnit mistet 94 kreaturer, mens godserne i Vestsalling – Bustrup, Hostrup, Kærgårdsholm, Kaas og Spøttrup i gennemsnit har mistet 38 kreaturer – men med stor forskel fra gods til gods.

Figur 3: Kvægpesten 1747/48 (Kristen Klastrup og Nicolay Jonge 1770)

Gods	Døde	1770			Døde %
	1747/48	Køer	Stude	I alt	
Nørgaard	108	30	100	130	83
Keldgaard	98	55	80	135	73
Hegnet	61	21	80	101	60
Kærgårdsholm	161	65	250	315	51
Eskær	127	73	180	253	50
Astrup	55	22	100	122	45
Østergaard	62	36	140	176	35
Hostrup	30	16	70	86	35
Grinderslev	54	37	120	157	34
Spøttrup	39	?	165	165	24
Jungetgård	15	34	200	234	6
Bustrup	0	72	106	178	0
Kaas	0	26	120	146	0
Krabbesholm	0	?	110	110	0
Skivehus	202	?	?	?	?

Bemærkninger:

- * Antallet af køer og stude er fra 1770 (Nicolay Jonge), så der er lidt usikkerhed her med hensyn til om antallet af køer og stude var det samme i 1747/48 og 1770
- * Nørgård har mistet 83% af sine kreaturer
- * Kærgårdsholm har mistet 161 kreaturer og Skivehus har mistet 202 kreaturer, hvorimod der på selve Bustrup, Kaas og Krabbesholm ikke er mistet kreaturer

Bøndernes kvæg har græsset sammen 1747/48. Har man ikke været opmærksom på smitterisikoen ved samgræsning o.s.v. har smitten nemmere kunnet brede sig.

Studeproduktion

Figur 4: Antal stude over perioden 1718-1785 = 67 år (Nygårds sedler)

Gods	1718	77/78	1780	1781	1782	1783	1785
Astrup	156	50	M	M	M	M	M
Bustrup	100	140	140	140	124	140	120
Eskær	150	116	100	50	50	M	M
Grinderslev	50	90	96	78	80	86	(80)
Hegnet	106	62	70	66	76	82	62
Hostrup	(60)	60	60	50	50	50	60
Jungetgaard	100	100	90	80	80	80	90
Keldgaard	80	62	62	62	62	70	(60)
Krabbesholm	112	70	(60)	60	74	60	M
Kærgårdsholm	300	50	180	160	150	200	180
Kaas	100	30	26	26	26	26	30
Nørgaard	(80)	80	100	80	90	120	90
Skivehus	110	106	84	96	80	96	96
Spøttrup	150		30	50	100	100	130
Østergaard	<u>120</u>	<u>120</u>	<u>120</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>100</u>	<u>50</u>

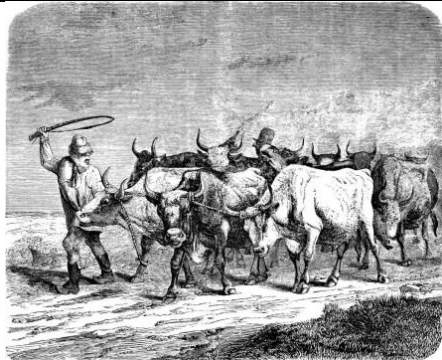
Sum	1.774	1.166	1.218	1.098	1.142	1.210	1.048
Gennemsnit	118	78	81	73	76	81	70

Bemærkninger:

- * Tallene i parentes er skønnet
- * Fra 1718 til 1777/78 er antallet af stude faldet med 608 eller svarende til 34%
- * For perioden 77/78-1785 var der som gennemsnit 77 stude pr. gods
- * Ses bort fra 1777/78 så har der på Kærgårdsholm i 1780-1785 været 174 stude, men betydelig færre end i 1718.
- * Generelt har Kærgårdsholm de fleste stude
- * M = mejeridrift. I 1718 var der for Astrup, Eskær og Krabbesholm 418 stude og ingen i 1785
- * Bemærk det store antal stude på 300 stk på Kærgårdsholm i 1718, mens det 77/78-1785 som gennemsnit kun er på 153 stk.

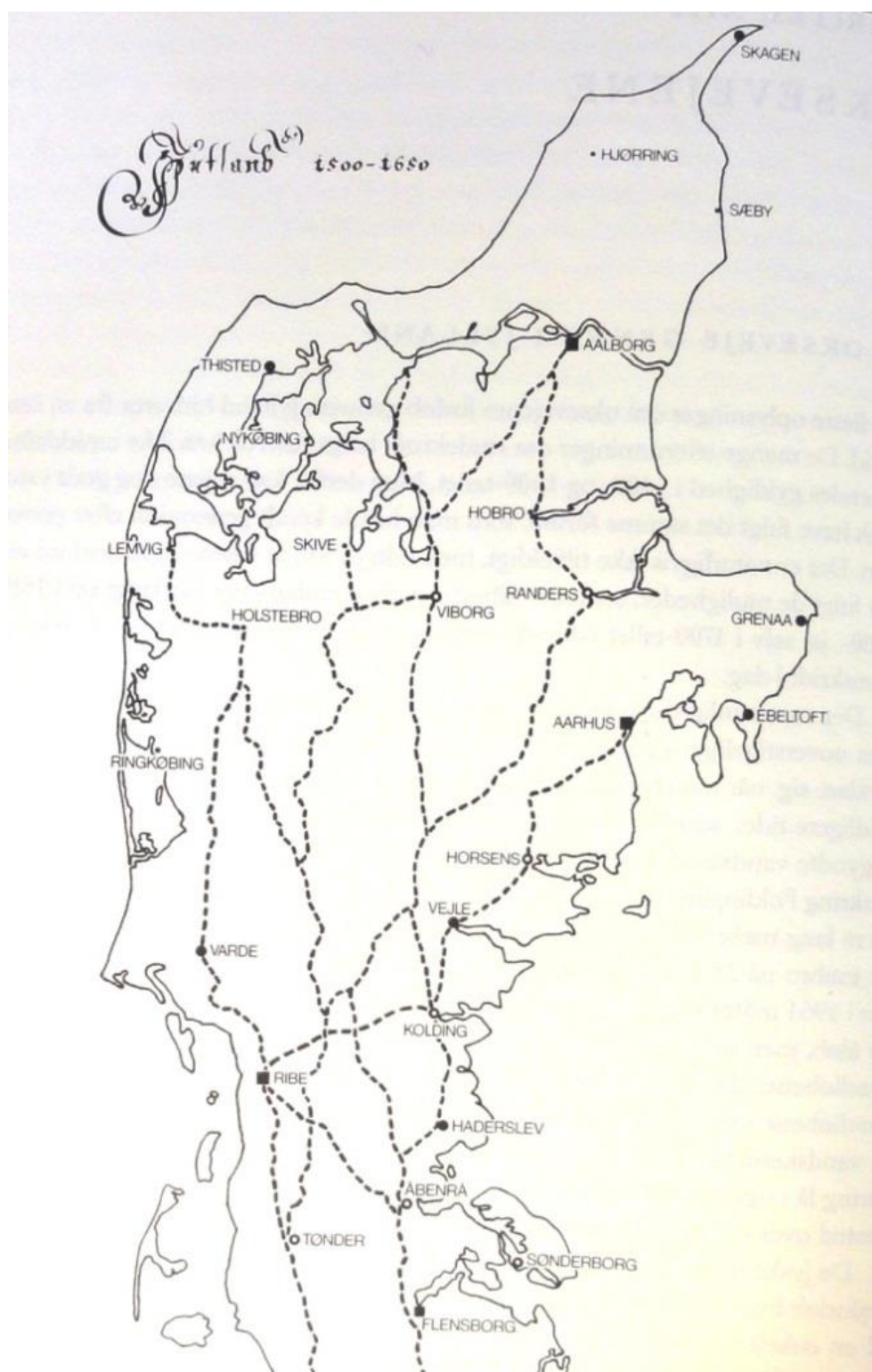
Figur 5: Udførsel af stude (Nygårds sedler)

Gods	1781	1784	1785
Astrup			
Bustrup	108	52	102
Eskær			
Grinderslev		54	
Hegnet	48		56
Hostrup	50		
Jungetgaard			50
Keldgaard		56	44
Krabbesholm		51	
Kærgårdsholm	26		102
Kaas	24		
Nørgaard		99	
Skivehus	53	94	
Spøttrup		88	
Østergaard	<u>66</u>	—	—
Sum	375	494	354

Illustreret Tidende" bragte i 1859 dette ofte reproducerede billede af en studedrift på vej ned gennem Jylland. Netop i disse år blev der arbejdet på at omlægge eksporten til det engelske marked, så man undgik den besværlige drivning til fods til Slesvig-Holsten og selv tog den fortjeneste, som marskbønderne hidtil havde fået efter genopfedning af det danske kvæg. -- Illustration fra "Nordvestjyske bønder som kreaturhandlere i Nordsørummet". Foto: NULL

Fra Kaas angives, at det har taget 11 dage til Husum i Nordtyskland. Afstanden er ca. 290 km, hvilket betyder, at dagsmarchen som gennemsnit er på ca. 26 km eller svarende til ca. 3½ mil. Studedriften er skitseret på efterfølgende figur. Fra Salling er kun skitseret én vej, men fra Vestsalling er Holstebro også en mulighed eller til Haderup, hvor der forefindes studefolde og så videre sydfra her.

Efter tilladelse fra Poul Enemark

Godsernes hartkorn/areal

Figur 6: Godsernes hartkorn 1770 (Nicolay Jonge og Nygårds sedler m.fl.)

Gods	Hartkorn					
	Godset	Skovskyld	Mølleskyld	Tiender	Bønder	Ialt
Astrup	32.9	0.1		60.2	349.9	443.1
Bustrup	41.0		5.3	130.8	374.6	551.7
Eskær	61.7	0.5	0.8	50.0	267.4	380.4
Grinderslev	31.8			26.0	208.2	266.0
Hegnet	31.4		7.4	56.3	280.2	375.3
Hostrup	15.9			26.8	224.5	267.2
Jungetgaard	38.4		0.8	72.3	308.7	420.6
Keldgaard	30.4		2.1	73.0	270.4	375.9
Krabbesholm	30.2		4.3	73.8	340.4	448.7
Kærgårdsholm	42.6+27.0		1.1	74.9	359.5	505.1
Kaas	27.4	0.5		68.0	222.8	318.7
Nørgaard	29.8			72.0	221.4	323.2
Skivehus, Gl.	28.1				287.2	315.3
Spøttrup	45.1+15.0		3.2	71.0	245.3	379.6
Østergaard	<u>39.4</u>		<u>8.8</u>	<u>53.2</u>	<u>325.3</u>	<u>420.0</u>
Sum	568.5	1.1	33.8	908.3	4194.3	5706.0
Gns.:	37.9	0.1	2.3	60.6	279.6	380.5

Bemærkninger:

- * Der er stor forskel på godsernes hartkorn. Hostrup har 15.9 tdr. hartkorn, mens Kærgårdsholm har 69.6 tdr. hartkorn eller en forskel på 53.7 tdr. hartkorn, hvilket vil svare til omkring 500 hektar
- * Kærgårdsholm: 27.0 tdr. hartkorn er fra Vellumgård, der er lagt ind under Kærgårdsholm i 1545. I forbindelse med udarbejdelse af 1844-matriklen betegnes de 27.0 tdr. hartkorn som ufri og d.v.s., at der skulle betales skat af de 27.0 tdr. hartkorn fra Vellumgård
- * De 15 tdr. hartkorn under Spøttrup er Hesthauge/Hesthave, der lå under Spøttrup indtil 1809, hvor Nis Nissen solgte Hesthave, for givetvis at kunne indfri arv til sine søskende.
- * Kun 3 godser har skovskyld og i små mængder
- * I alt 9 godser har mølleskyld. For hegnet er det Bjerre Mølle og Hegnet mølle.
- * Der er ikke angivet tiender under Skivehus. Bustrup har et meget stort tiender – nemlig 130.8 tdr, mens Grinderslev kloster kun har 26 tdr. i 1770.
- * Bustrup har mest bønderjord – 349.9 tdr., mens Grinderslev kun har 208.2 tdr. eller en forskel på 142 tdr. hartkorn.

Figur 7: Godsernes areal 1815-2011 i hektar (kms-kort og Danske herregårde)

Gods	Kms 1815 ⁰⁾	Danske- herregårde 1900	Danske herregårde 2011					
			I alt	Ager	Eng	Skov	Hede	Andet
Astrup	238	243	113	61	22	30		
Bustrup	438	302						
Eskær	248	267	1.100	472	50	150		405 ¹⁾
Grinderslev	241	252	152	140	8	4	-	-
Hegnet	171	153	143	115	28	-	-	-
Hostrup	228	172	180	98	65	17	-	-
Jungetgård	273	269	71	65	-	6	-	-
Kjeldgård	238	245	241	225	6	6	-	4
Krabbesholm	243		2					
Kærgårdsh. ²⁾	740							
Delparceller ³⁾								
Kærgårdsh. ⁴⁾	106		94+27					
Lundholm ⁵⁾	52		42+119					
Nyholm ⁶⁾	137		22+92					
Vellumgård ⁷⁾	65		91+24					
Kaas	565	554	481	35	58	113	220	55 ⁷⁾
Nørgård	411	136	216	201	10	5	-	-
Skivehus	119	68						
Spøttrup	274	303	-	-	-	-	-	-
Østergård	312	323	338	-	-	-	-	-

⁰⁾ Areal ifølge "udstykningskort" ca. 1815-1864

¹⁾ Heraf er 395 hektar forpagtet og 10 hektar er park og have

²⁾ Kærgårdsholm ejerlav har oprindelig bestået af 2 store gårde Kærgårdsholm og Vellumgård. I 1545 bliver Vellumgård nedlagt og lagt under Kærgårdsholm.

³⁾ I 1805 får Povl Holst tilladelse til at udparcellere i alt 70 tdr. hartkorn ([Nygårds sedler](#)). Det blev delt i 324 parceller. Lundholm blev omfattet af 49 parceller, mens Vellumgård fik 31 parceller. Arealerne for Kærgårdsholm, Lundholm, Nyholm og Vellumgård udgør i alt 249 hektar. Det resterende areal udgør 392 hektar og som er udstykket i mindre ejendomme bl.a. den gamle Kærgårdsholm Kro

⁴⁾ De 94 hektar 2011 er fra den oprindelige matr. 10a, mens de 27 hektar er fra andre matrikler under Kærgårdsholm ejerlav

⁵⁾ De 42 hektar 2013 er fra den oprindelige matr. 7a, mens de 119 hektar er fra andre matrikler under Kærgårdsholm.

⁶⁾ De 22 hektar i 2013 er fra den oprindelige matr. 9a, mens de 92 hektar er fra andre matrikler under Kærgårdsholm ejerlav

⁶⁾ De 91 hektar 2013 er fra matriklerne 6a, 6d, 6e, 6f og 6g, mens de 24 hektar er fra Volling ejerlav

⁵⁾ De 55 hektar er sø

Figur 8: Hartkorn 1850 (Danske Herregårde)

Gods	Hartkorn			
	Godset	Skov	Mølle	Fæstegårde
Astrup	27.6	0	0	0
Bustrup	39.6	0	4.7	0
Eskær	31.6	0.5	0	0
Grinderslev	32.1	0	0	0
Hegnet	24.8	0	0	0
Hostrup	16.3	0	0	0
Jungetgård	30.3	0	0.8	180
Kaas	25.9	0	0.6	1
Kjeldgård	25.6	0	2.1	0
Krabbesholm	21.6	0	0.3	13
Kærgårdsholm	54.6	?	?	?
Nørgård	39.6	0	0	0
Skivehus	23.9	0	0	0
Spøttrup	43.5	0	3.2	0
Østergård	43.0	0	5.1	0

Bemærkninger:

- * Kun Jungetgaard har stadig fæstebønder i 1850. Ved 4½-5 tdr. hartkorn pr. fæstegård vil det svare til mellem 40 og 45 fæstegårde.
- * Krabbesholm har 2-4 fæstebønder tilbage.
- * For Kærgårdsholm er der ikke oplysninger

Jordens klassificering/dyrkningsværdi

I 1664 blev der sat ord på jordens dyrkningsværdi, idet jorden blev klassificeret efter en skala på 0-24, hvor 24 var det bedste. Ret hurtigt blev det erkendt, at den foretagne klassificering ikke var god, hvilket betød at jorden blev omklassificeret omkring 1680 efter en forbedret skala og vi fik 1688-matriklen. Også 1688-matriklen havde sine gode og dårlige sider og dette førte til 1844-matriklen, hvor jorden generelt blev vurderet hårdere. I figur 9 er hartkornet for 1770 (= 1688-matriklen) og 1850 (= 1844-matriklen). Arealet i hektar er ifølge udstykningskortene – ca. 1815-1864.

Figur 9: Jordens dyrkningsværdi (Danske herregårde)

Gods	Hektar	Hartkorn		Hektar pr. tdr. hartkorn	
		1770	1850	1770	1850
Astrup	238	32.9	27.6	7.2	8.6
Bustrup	438	41.0	39.6	10.7	11.1
Eskær ¹⁾	248	(27.7)	31.6	(9.0)	7.8
Grinderslev	241	31.8	32.1	7.6	7.5
Hegnet	171	31.4	24.8	5.4	6.9
Hostrup	228	16.0	16.3	14.3	14.0
Jungetgård	273	38.8	30.3	7.0	9.0
Kaas	565	27.4	25.9	20.6	21.8
Keldgård	238	30.1	25.6	7.9	9.3

Krabbesholm	243	30.2	21.6	8.0	11.3
Kærgårdsholm	740	68.6	54.6	10.8	13.6
Nørgård ²⁾	411	29.8	39.6	13.8	10.8
Skivehus ³⁾	119	28.1	?	4.2	?
Spøttrup	274	45.1	43.5	6.0	6.3
Østergård	312	39.5	43.0	7.9	7.2

¹⁾ For 1770 er der lidt usikkerhed for hartkornet bl.a. med gårdene Store og Lille Brokholm i Junget sogn

²⁾ Har ikke fundet en forklaring på, at hartkornet i 1850 er steget med næsten 10 enheder, men det mest sandsynlige er, at arealet mellem 1770 og 1850 er steget betydelig.

³⁾ I 1791 er Ny Skivehus skilt ud fra Gl. Skivehus. Hartkornet for de 2 gårde

Gl. Skivehus – hartkorn 1770 = 28.1.

Gl. Skivehus – hartkorn 1850 = 1.2

Ny Skivehus – hartkorn 1850 = 23.9

* Det bedste dyrkningsjord (= Hektar pr. tdr. hartkorn) i 1770 findes på Skivehus, mens det dårligste forefindes på Kaas

Figur 10: Areal ifølge Større danske landbrug 1930

Gods	Hektar							Hartkorn	Hektar/ Hartkorn
	Ager	Eng	Skov	Hede	Mose	Andet	Ialt		
Astrup	68	19	20			3	110	10.4	10.6
Bustrup	83	76	33			3	195	10.4	18.8
Eskær	170	13	77	8		13	281	32.6	8.6
Grinders.	177	11	4		9	2	203	27.8	7.3
Hegnet	114	28	2			6	150	24.8	6.1
Hostrup	94	53	8		3	16	174	15.0	11.6
Keldgaard	72	34	5			4	115	11.0	10.5
Kærgårdsholm							138	4.8	29.1
Kaas	71	44	138	138		77	468	12.8	36.6
Nørgaard	85	5	6			5	101	13.3	7.6
Spøttrup	242	83	6			3	334	34.7	9.6
Østergaard	<u>221</u>	—	<u>3</u>	—	<u>3</u>	<u>8</u>	<u>235</u>	<u>31.3</u>	<u>7.5</u>
Sum	1.397	366	302	146	15	140	2.504	228.9	10.9
Fordeling	59%	15%	13%	6%	1%	6%	100%		

Bemærkninger:

* Udover areal er det muligt at beregne jordens dyrkningsværdi/klassificering – hektar pr. tdr. hartkorn

* Agerjord udgør som gennemsnit 59%

* Bemærk de store engarealer på Bustrup, Hostrup, Kaas og Spøttrup

* Som gennemsnit skal der 10.9 hektar til pr. tdr. hartkorn, men det svinger meget. Kaas har meget dårlig jord, mens Hegnet har det bedste dyrkningsjord.

* En sammenligning mellem Nordsalling og Vestsalling viser en væsentlig forskel:

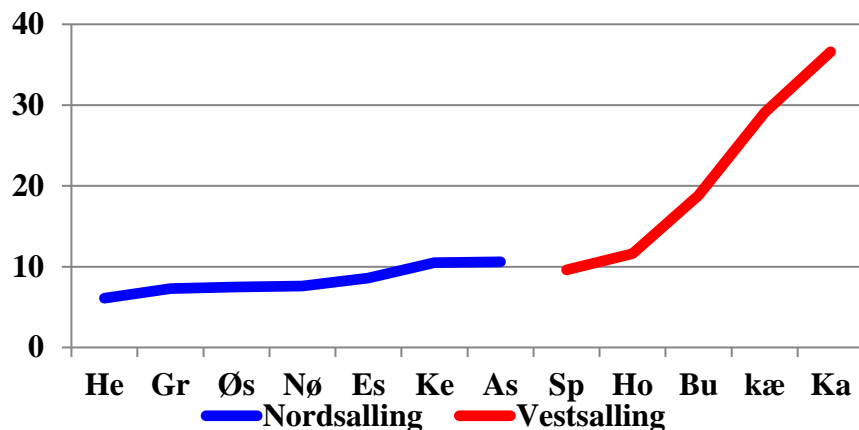
- Nordsalling - gns.: 171 hektar og 21.6 tdr. hartkorn og 7.9 hektar pr. tdr. hartkorn

- Vestsalling – gns.: 262 hektar og 15.52 tdr. hartkorn og 16.8 hektar pr. tdr. hartkorn

* Figuren viser den store forskel mellem Nordsalling og Vestsalling

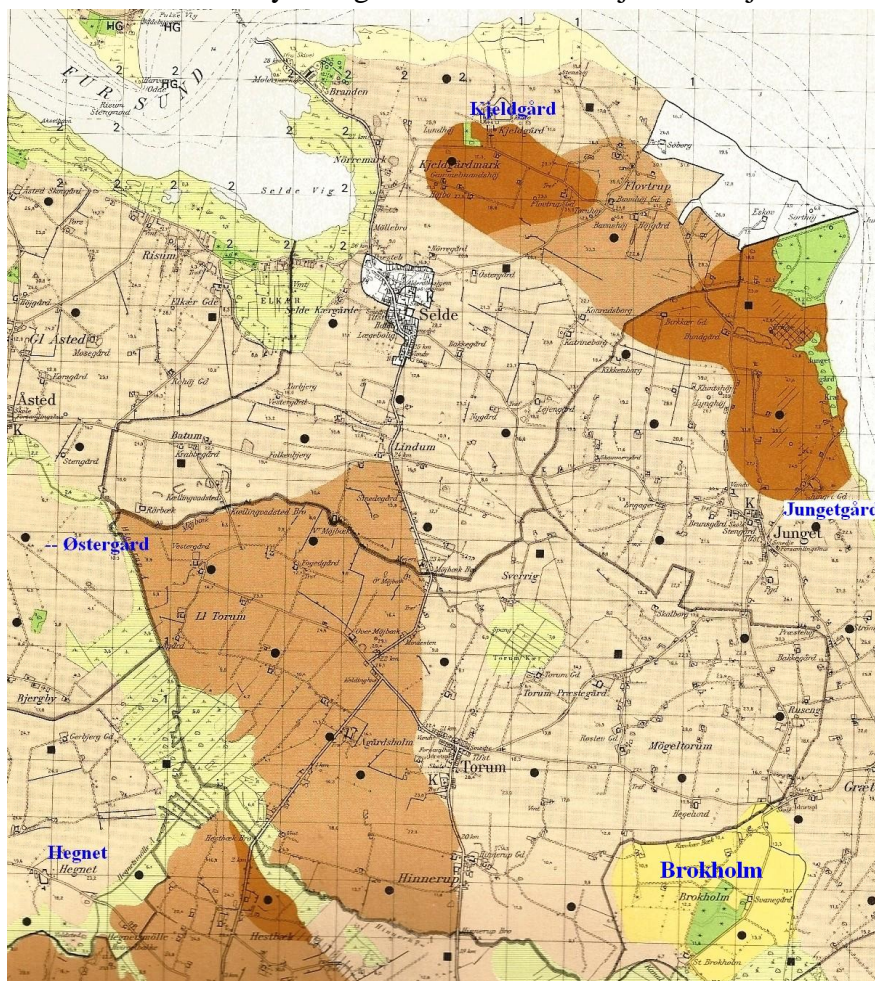
* For Kærgårdsholm er kun angivet det totale areal

Hektar pr. tdr. hartkorn

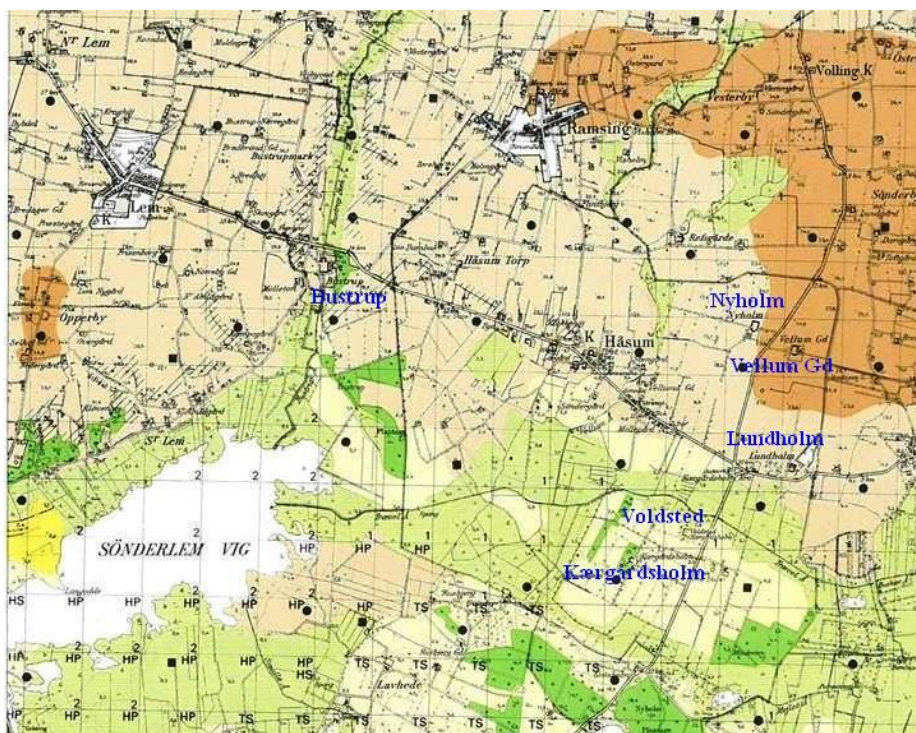
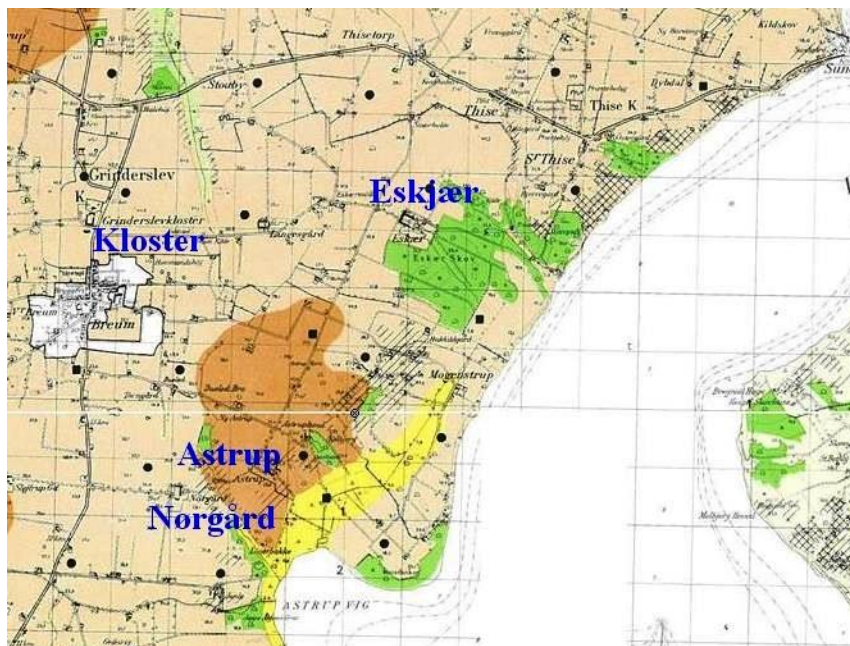

Jordbunds kort fra Salling (Søren Jepsen – Landbo-Limfjord)

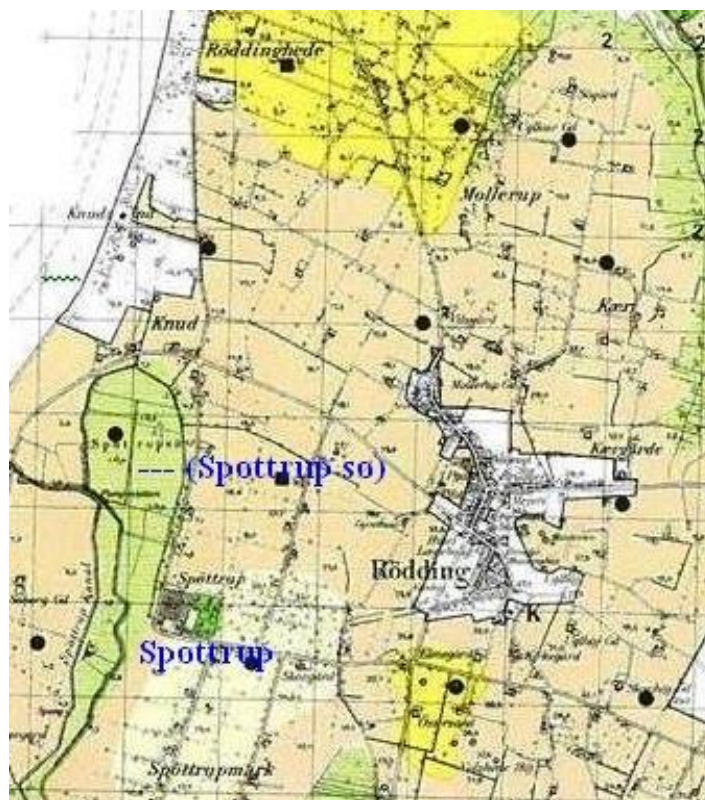
Hermed følger 4 kortudsnit, der viser jordkvaliteten i Nordsalling, Østsalling og Vestsalling. Jo mørkere farve desto bedre er dyrkningsværdien – fra sandjord til lerjord

Bemærk Brokholm med sandjord.
Brokholm har været fæstegårde under Eskjær

Bemærk engarealerne omkring Kærgårdsholm. Nyholm, Vellum Gd og Lundholm er udstykket fra Kærgårdsholm

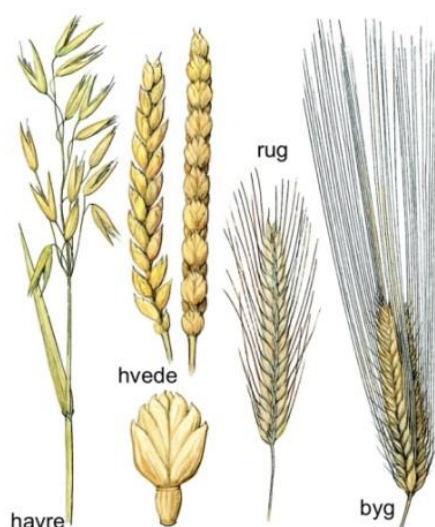
Bemærk Spøttrup Sø her markeret som engarealer.
Oprindelig en sø, så afvandet og nu ført tilbage som en sø

Figur 11: Areal ifølge Danmarks større gårde 1961

Gods	Hektar							Hartkorn	Hektar/ Hartkorn
	Ager	Eng	Skov	Hede	Mose	Andet	Ialt		
Astrup	61	22	27			4	114	11.0	10.4
Bustrup	68	45	22			3	138		
Eskær	214	6	82	4		14	320	(38.0)	(8.4)
Grinders.	145	8	5			1	159	25.0	6.4
Hegnet	115	27	3			5	150	25.0	6.0
Hostrup	93	58	16			2	169	15.0	11.3
Keldgaard	69	31	6			7	113	11.0	10.3
Kaas			110	221		41	372		
Kærgårdsh.	93	6	11			16	121	(5.0)	(24.2)
Nørgaard	77	8	6			4	95	12.0	7.9
Østergaard	<u>168</u>	<u>39</u>	<u>5</u>			<u>11</u>	<u>223</u>	<u>31.0</u>	<u>7.2</u>
Sum	1.103	250	293	225		108	1.979		
Fordeling	55%	13%	15%	11%		5%	100%		

Bemærkninger:

- * Hartkornet på Eskjær er angivet som cirka, mens det ikke er angivet for Bustrup og Kaas
- * Agerjorden udgør 55% af det samlede areal. Bustrup og Hostrup har stadig store engarealer
- * Eskjær og Kaas har store skovarealer, mens Kaas har store hedearealer.

Denstoredanske

Korndyrkning

Figur 12: Udsæd pr. hektar i 1861 i sognene (Statistisk bureau -1865)

Sogn	Herregård	Udsæd, kg pr. hektar		
		Rug	Byg	Havre
Selde	Keldgaard	244	240	474
Junget	Jungetgaard	238	231	460
Aasted	Østergaard	234	230	438
Lem	Hostrup	212	212	466
Ramsing	Bustrup	213	204	386
Lime	Kaas	191	210	375
Resen	Krabbesholm	200	194	379
Tøndering	Hegnet	188	184	395
Rødning	Spøttrup	168	167	334
Grinderslev	Astrup, Eskær, Kloster, Nørgaard	205	197	348
Haasum	Kærgaardsholm	198	199	350
Skive Landsogn	Skivehus	<u>201</u>	<u>190</u>	<u>382</u>
Gns.:		211	204	392
Harre Herred		206	214	386
Hindborg herred		205	208	409
Nørre herred		219	221	417
Rødning herred		<u>207</u>	<u>210</u>	<u>415</u>
Viborg amt		194	196	341
Jylland		187	199	292
Øerne		185	187	232
Danmark		187	192	271

Bemærkninger:

- * Herregårdene er opstillet efter den samlede sum af udsæd. For Keldgård er summen 958 kg, mens det for Skive landsogn kun er 773 kg eller en forskel på 185 kg. Tabellerne fra [Statistisk bureau](#) angiver kun de rå tal og ingen forklaring på forskellen.
- * Bemærk, at der er 4 herregårde i Grinderslev sogn.
- * For rug gælder, at udsædsmængden svinger mellem 168 kg pr. hektar (Spøttrup) og 244 kg pr. hektar (Keldgård)
- * En sammenligning af herrederne viser, at der i Nørre herred er anvendt mest udsæd pr. hektar
- * På landsplan ses, at øerne har anvendt mindst udsæd pr. hektar – især for havre.
- * Udsædsmængde for 2012 er oplyst af [Hans Peter Larsen, Vestjysk Landboforening](#)
- * Rug: 120 kg pr. ha, Byg: 180 kg pr. hektar og havre: 120 kg pr. hektar.
Hvorfor der 1865 skulle anvendes så store mængde udsæd af havre har jeg ikke fundet forklaringen på

Figur 13: Udsædsmængde 1770 og areal (Nicolay Jonge og Nygårds sedler)

Gods	Rug		Byg		Havre		Korn i alt hektar	Areal i alt hektar	Procent med korn
	Udsæd hkg	Areal hektar	Udsæd hkg	Areal hektar	Udsæd hkg	Areal Hektar			
Astrup	44	22	30	15	110	32	69	238	29%
Bustrup	60	28	30	15	130	34	77	438	18%
Eskær	70	34	50	25	180	52	111	248	45%
Grinderslev	42	20	30	15	130	37	72	239	30%
Hegnet	32	17	20	11	50	13	41	139	29%
Hostrup	40	19	20	9	80	17	45	216	21%
Jungetgård	40	17	40	17	200	43	77	273	28%
Kaas	35	18	20	10	75	20	48	565	8%
Keldgård	38	16	29	12	55	12	40	238	17%
Krabbesholm	50	25	24	12	80	21	58	243	24%
Kærgårdsholm	85	43	60	30	160	45	118	764	15%
Nørgård	36	14	28	14	100	29	57	411	14%
Østergård	<u>50</u>	<u>21</u>	<u>30</u>	<u>13</u>	<u>200</u>	<u>46</u>	<u>80</u>	<u>312</u>	<u>26%</u>
Sum	622	294	411	198	1.550	401	893	4.324	21%
Gennemsnit	48		32		119				
Gennemsnit		23		15		31		333	

Bemærkninger:

- * Arealerne er beregnet ud fra den angivne udsæd og mængden af udsæd pr. hektar ifølge figur 12.
- * Areal i alt for det enkelte gods er ifølge kms-kort (ca. 1815-1864)
- * Der er brugt betydelig meget mere udsæd af havre end af de andre 2 kornsorter. Havre er i stor udstrækning anvendt til hestene, men der må også have været brugt havre i stor udstrækning til studene.
- * Kærgårdsholm har i alt tilsået 118 hektar efterfulgt af Eskær med 111 hektar – et areal der svarer til 45% af det samlede areal.

- * For Kaas gælder, at kun 8% af det samlede areal er tilsået med korn.
- * Som gennemsnit har de 13 godser i alt 69 hektar tilsået med korn eller 21% af det samlede areal.
- * Af det samlede areal udgør havrearealet 45%.

Arealanvendelse

Figur 14: Afgrøder 1861 (Statistisk bureau – 1865)

Sogn	Gods	Korn ¹⁾	Afgræs.	Hø	Brak	Eng	Overdrev ²⁾	I alt	Gods ³⁾
Ramsing Grinders.	Bustrup	354	272	55	40	87	167	975	438
		834	581	122	153	210	73	1.973	
	Astrup								238
	Eskær								248
	Kloster								241
	Nørgård - godser ⁴⁾								411
Tøndering	Hegnet ⁵⁾	260	211	-	21	89	59	640	171
Lem	Hostrup	374	286	72	20	52	83	887	216
Junget	Sjunget.	324	259	36	56	156	207	1.038	273
Lime	Kaas	461	449	57	24	103	141	1.235	567
Selde	Keldgård	437	312	78	47	61	130	1.065	238
Resen	Krabbesh.	229	181	24	29	85	87	635	243
Haasum ⁶⁾	Kærgårds.	346	274	57	39	182	163	1.061	740
Skive	Skivehus	452	403	44	52	220	193	1.364	119
Rødning	Spøttrup	693	624	66	35	176	597	2.191	274
Aasted	Østergård	469	361	46	50	151	78	1.155	312

Bemærkninger:

- 1) Korn omfatter hvede, rug, byg, havre, boghvede, ærter og anden bælgæd, blandsæd, kartofler og raps.
Boghvede: Krabbesholm 7 hektar, Spøttrup 3½ hektar, Hostrup 4½ hektar, mens de øvrige er derunder.
- 2) Overdrev er fællede og overdrev til afgræsning
- 3) Det samlede areal på de enkelte godser
- 4) De fire godser i Grinderslev sogn har 58% af det samlede areal
- 5) Der er ikke angivet areal til hø, men kilder viser, at der avlet hø på Hegnet.
- 6) Kærgårdsholm har 70% af det samlede areal af Haasum sogn.

Boghvede: Fugleognatur.dk og colourbox.dk

Figur 15: Areal 1900 (Danske herregårde)

Gods	Hektar					
	Ager	Eng	Skov	Hede	Andet	I alt
Astrup	165	45	50		10	270
Bustrup	193	107			2	302
Eskær	172	15	69		11	267
Grinderslev	201	14	4	8	25	252
Hegnet	113	35	2		3	153
Hostrup	85	76	9		1	171
Jungetgård	199	35	33		2	269
Kjeldgaard	177	61	3		6	247
Kaas	221	111	83	138	1	554
Nørgaard	118	11	4		3	136
Skivehus	42	24			2	68
Spøttrup	248	52			3	303
Østergård	<u>248</u>	<u>66</u>	—	—	<u>8</u>	<u>322</u>
I alt	2.182	652	257	146	77	3.314
Gennemsnit	168	50	20	11	6	255
Fordeling, %	66	20	8	4	2	100

Bemærkninger:

- * Der er ikke angivet areal for Krabbesholm og Kærgårdsholm.
- * Kaas ses med det største areal – 554 hektar, mens Skivehus har det mindste areal.
- * Af det samlede areal udgør agermarkerne 66% som gennemsnit.

Besætningsstørrelse

Figur 16: Husdyrhold 1770 (Nicolay Jonge og Erik Pontoppidan)

Gods	Stude	Fødestude ¹⁾	Heste+køer ²⁾	Stude-+Køer +heste ³⁾	Får
Astrup	100		24		52
Bustrup	106			76	80
Eskær	150	30	80		120
Grinderslev	120		?		80
Hegnet		80	24		18
Hostrup		70	20		100
Jungetgaard		200	40		100
Keldgaard	80		60		100
Krabbesholm	108		40		100
Kærgårdsholm	150	100	70		200
Kaas		120	32		150
Nørgaard	100		32		110
Skivehus	⁴⁾				
Spøttrup	⁴⁾				
Østergaard	140		40		60

¹⁾ Stud, som fodres, men ikke fedes – d.v.s. at den daglige tilvækst er begrænset

²⁾ Ved et antal på 32 og derunder antages at hovedparten er heste og dermed et mindre antal køer/malkekøer

³⁾ Vurderingen vil være at ca. halvdelen er stude – givetvis såkaldte fødestude.

⁴⁾ Ikke angivet

* Kærgårdsholm har de fleste stude - i alt 250 stude.

* Kærgårdsholm har også de fleste får.

De smukke Angus køer afgræsser arealer ved fjorden. Foto: Johnny Svenningsen

Eskjær.dk

Figur 18: Husdyrhold 1900 (danske herregårde)

Gods	Køer	Tyre	Kalve	Fedekreaturer ¹⁾	Heste+føl	Får	Svin ²⁾
Astrup	70	3	40		12	5	
Bustrup	140	4	50		20		
Eskær	70	3	50		14+6	8	120
Grinderslev	70	3	50	10	16	8	140
Hegnet	12			175			
Hostrup	30	2	70	40	8+6	70	100
Jungetgaard	100		60		15		150
Keldgaard	80	2	30	10	16+3		175
Krabbesholm ³⁾							
Kærgårdsholm ⁴⁾							
Kaas	60	1	40	50	12+6	345	
Nørgård	50	2	40	50	11+5	20	
Skivehus ³⁾							
Spøttrup	100	6	100	40+2 ⁵⁾	18+5		140
Østergaard	130	6	70		20+8		180

1) Det fremgår ikke om det er tyrekalve til opfedning eller det er stude, men på Hegnet, Hostrup, Kaas, Nørgård og Spøttrup vurderer jeg, at det drejer sig om stude

2) Årlig produktion

3) Ikke angivet

4) Danske herregårde har ikke defineret Kærgårdsholm som værende en herregård og derfor ingen oplysninger

5) Angives som trækstude

Figur 19: Besætningsstørrelse 1930 (Større danske landbrug)

Gods	Køer	Tyre	Ungk.	Stude	Heste	Søer	Svin	Får	Høns
Astrup	30	2	35		7+3	8+1	150		100
Bustrup	70	2	25		9+4		450		3.000
Eskær	90	2	60		14+10				
Kloster	80	2	100	14-16	15+7	8	350	4	40
Hegnet	100	2	60		10+4	30	450		100
Hostrup	60	2	40		10	6	150		100
Jungetgård									
Kaas	32	1	48		8+1	11	170	60	0
Keldgaard	50	2	50		8+5	3	70/80		100
Kærgårdsholm									
Nørgård									
Spøttrup	160	3	200	120	23+30	40/50	2000	30	150
Østergård	120	4	70		20+8	15	300	5+1	100

Bemærkninger:

* Spøttrup har de fleste køer i 1930 – nemlig 160 malkekøer, ligeledes er antallet af ungvæg – 200 stk og stude – 120 stk det største antal på de angivne herregårde

* Heste er angivet som heste+føl.

* Der er ikke angivet tal for Jungetgård, Kærgårdsholm og Nørgård.

* Svin er angivet som årlig produktion. Det ses, at Spøttrup har en stor årlig produktion

Figur 20: Besætningsstørrelse 1961 (Danmarks større gårde)

Gods	Køer	Tyre	Ungk.	Stude	Heste	Søer	Svin	Får	Høns
Astrup									
Bustrup									
Eskær									
Kloster ¹⁾			150						
Hegnet									
Hostrup	40		80						
Jungetgård									
Kaas									
Keldgaard	35		85			30	250		
Krabbesholm									
Kærgårdsholm	90		60			20	200		
Nørgård	40		80			25	100		
Østergård	40		260				Mange		

Bemærkninger:

¹⁾ Der er kun angivet ungkreaturer

Højbjergning på Hostrup 1935. B2428 – Lokalhistorisk arkiv, Spøttrup

Økonomi

Der foreligger begrænsede oplysninger om økonomien på de enkelte godser. I 1600-tallet er fundet oplysninger om skatter og formue, hvilket er gengivet efterfølgende.

Figur 21: Konsumtion og græspenge 1661 (Carl Christiansen)

Gods	Heste	Kvæg	Får	Lam	Svin	Græspenge Rigsdaler
Astrup	2	10	10	10	1	1.16
Bustrup	4	7	12	6		0.92
Eskær ¹⁾						
Grinderslev	2	22	20	10		2.26
Hegnet	1	5				0.50
Hostrup	2	3				0.42
Jungetgård	9	49	91	50	18	6.23
Keldgård	4	41	65	60	15	4.89
Krabbesholm	4	12	26		4	1.65
Kærgårdsholm ³⁾						
Kaas	9	18	15	12	3	2.50
Nørgård ³⁾						
Skivehus ^{2,3)}						
Spøttrup ³⁾						
Østergaard	1	5	13	11	9	0.78
Sum	38	172	252	159	49	21.31
Gns af 10	3.8	17.2	2.52	1.59	0.49	2.13

1) Besætningen er lige indkøbt og dyrene skulle være angivet andre stede

2) Ejet af kronen/kongen

3) Ikke nævnt i mandtallet

* Jungetgård har den største besætning og dermed også de fleste græspenge, og derefter kommer Kjeldgård, mens de øvrige ligger en del under.

* Antallet af kvæg er som gennemsnit væsentlig under det tilsvarende i 1770

2 rigsdaler 1855: [Bruun-Rasmussen](#)

Figur 22: Konsumtion og folkeskat 1672 (Carl Christiansen)

Gods	Hustruer	Sønner	Døtre	Karle	Piger	Heste	Konsumtion	Folkeskat
							Rdl	Rdl
Ast	1		1	5	4	0	9.00	5.00
Bus				5	2		5.33	5.00
Esk ¹⁾	1			2	2	1	4.50	2.25
Grin			4	4	4	1	9.17	5.00
Heg				3	0	1	3.17	2.25
Hos	1			3	1	1	4.50	3.00
Jun				8	3	1	9.17	8.50
Kel ¹⁾	1			4	2	1	4.17	3.00
Kra			2	3	4	1	7.17	4.25
Kær ¹⁾	1			3	2	1	5.17	3.50
Kaa				6	2	1	5.83	5.25
Nør				1		0	0.67	0.75
Ski ¹⁾	1			11	7	1	13.83	10.83
Spø ¹⁾				5	2	1	5.83	6.50
Øst ¹⁾	<u>1</u>	<u>2</u>		<u>4</u>	<u>3</u>	<u>1</u>	<u>7.67</u>	<u>4.75</u>
Sum	7	2	7	67	38	13	95.18	69.83
Gns:							6.35	4.65

¹⁾ Der er forpagtere på godset

* Der må være flere heste

Figur 23: Skat og formue (Carl Christiansen)

Gods	Rigsdaler			
	Krigsstyr ¹⁾ 1677	Ildstedsskat ²⁾ 1688	Formue 1688	Kopskat ³⁾ 1699
Astrup	30.50	22.00	5.000	9.00+6.00 ⁶⁾
Bustrup		7.00 ⁴⁾		4.00
Eskær		15.00	3.000	28.00
Grinderslev	30.50	12.00	600	16.00
Hegnet	11.75	7.33	20.000	21.00
Hostrup	7.63	7.00	400	6.00 ⁷⁾
Jungetgård	61.00	36.00	10.000	13.00
Keldgård	20.00	14.67 ⁵⁾	1.200	10.00 ⁷⁾
Krabbesholm	61.00	16.67	1.000	12.00
Kærgårdsholm	38.00	9.67 ⁵⁾	800	7.00
Kaas	45.75	56.00	20.000	46.00
Nørgård		12.33	1.200	2.00
Skivehus	45.75	54.00	3.000	8.00
Spøttrup	15.25	22.67 ⁵⁾	2.000	11.00 ⁷⁾
Østergård	45.75	19.67 ⁵⁾	2.500	1.900

¹⁾ Skat til finansiering af krige

²⁾ Ekstraskat, der pålignedes efter antallet af ildsteder i huset

³⁾ Ekstra skat, der pålignedes efter antal hoveder – d.v.s. personer indtil en varierende alder, afhængig af statskassens øjeblikkelige tilstand medregnedes ikke

- 4) Fuldmægtig, der ”styrede” driften
 - 5) Der var forpagter på godset
 - 6) Der angives kopskat for såvel ejeren og en forpagter
 - 7) Der var forpagter på godset
- * Ejere af Hegnet og Kaas er godt formuende, mens ejerne af Hostrup og Grinderslev må betegnes som fattige. Kilder angiver, at ejerne af Grinderslev Kloster flere gange blev eftergivet gæld.

Figur 24: Folkelønninger 1719 og omregnet til 2013-kroner (Nygårds sedler)

	Bidstrup		Eskær		Skivehus	
	Rigsdaler	Kroner 2013	Rigsdaler	Kroner 2013	Rigsdaler	Kroner 2013
Gartner	30	19.800				
Ridefoged	24	15.800				
Skytte	16	10.500				
Ladefoged	10	6.600				
Tjener	10	6.600				
Fru obersten´s pige	10	6.600				
Ladekarl	8	5.300	8	5.300		
Kusk	8	5.300				
Fadeburspigen	8	5.300				
Jomfrupigen	6 ^{2/3}	4.400				
Bryggerspigen	4 ^{2/3}	3.100				
Kokkepigen	4 ^{2/3}	3.100	4 ^{2/3}	3.100		
Karl i stalden	4	2.600	4	2.600		
Røgter	3 ^{2/3}	2.200	4½	3.000	5 ^{2/3}	3.700
For et halvt år:						
Fårerøgter			2	1.300		
Fårehyrde	1 ^{1/3}	900				

Bemærkninger:

- * Danmarks statistik har en såkaldt ”prisberegner”, der kan omregne priserne fra 1719 til priser gældende for 2013.
- * Der har givetvis været flere personer på Eskær og Skivehus, men dem har [Aakjær](#) ikke nævnt.
- * Fadeburspigen – ansvaret for spisekammeret

Figur 25: Landgilde 1770 (Nicolay Jonge)

Gods	Land-Gilde	Korn og smør omregnet til Rdl ¹⁾				I alt Rdl	Gns. pr. hartkorn	
		Rug	Byg	Havre	Smør		Godset	Bøndergods
Astrup	660					660	20	1.9
Bustrup	370	245	150	75	2	842	21	2.2
Eskær	660					660	11	2.5
Kloster ²⁾	?20	66	73	94	58	411-511	13-16	2.0-2.5
Hegnet	349	154	52	20	32	607	19	2.2
Hostrup	300	25	2	3	0	330	21	1.5
Jungetg.	270	179	400	59	120	1.028	27	3.3
Kaas	260	2	0	4	34	300	11	1.3
Keldg.	210	207	292	29	0	738	25	2.7
Krabbesh.	372	231	108	40	47	798	26	2.3
Kærgårds.	440	252	155	50	114	897	21	2.8
Nørgård	320	4	2	3	2	331	11	1.5
Østerg.	<u>211</u>	<u>35</u>	<u>41</u>	<u>0</u>	<u>22</u>	<u>309</u>	<u>8</u>	<u>1.0</u>
Sum	4.542- 4.642	1.400	1.275	377	431	8.025- 8.125	14	1.9
Gns.:	349-357	108	98	29	33	617-625		

1) Priserne på produkterne er efter kkermit.dk og er fra Skanderborgområdet. Om priserne i Salling er på samme niveau vides ikke

2) Jonge har ikke kunnet læse tallet, men jeg vurderer, at landgildet har været mellem 120 og 220 rigsdaler.

* For Astrup og Eskær skal fæstebønderne kun betale i Rigsdaler

* Rigsdaler pr. bøndergods er størst for Jungetgaard og lavest for Østergaard

Figur 25a: Eksempler på landgilde i 1770 til 3 godser i Nordsalling

	Jungetgaard			Kjeldgaard		Eskær	
	Junget	Stouby	Hinnerup	Hinnerup	Hinnerup	M. Thorum	L. Thorum
Hartkorn	5.1	9.0	6.3	8.1	5.5	6.2	5.5
Landgilde: kg							
Rug	0	170	0	0	125	0	0
Byg	550	180	300	0	650	370	0
Havre	<u>150</u>	<u>165</u>	<u>150</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Korn, i alt	700	515	450	0	775	370	0
Rigsdaler:							
Værdi: korn	14.3	11.7	8.6	0	18.9	8.4	0
Penge	<u>2.0</u>	<u>11.3</u>	<u>3.0</u>	<u>5.3</u>	<u>10.7</u>	<u>0.0</u>	<u>12.0</u>
I alt	16.3	23.0	11.6	5.3	29.6	8.4	12.0
Pr. tdr. hartkorn	3.2	2.6	1.9	0.7	5.4	1.4	2.2

* Jungetgaard har de fleste fæstebønder i Junget, Thise og Thorum sogne, men også enkelte i Grinderslev sogn

* Kjeldgaard har bl.a. fæstegårde i Selde og Aasted, men også enkelte i Thorum sogn

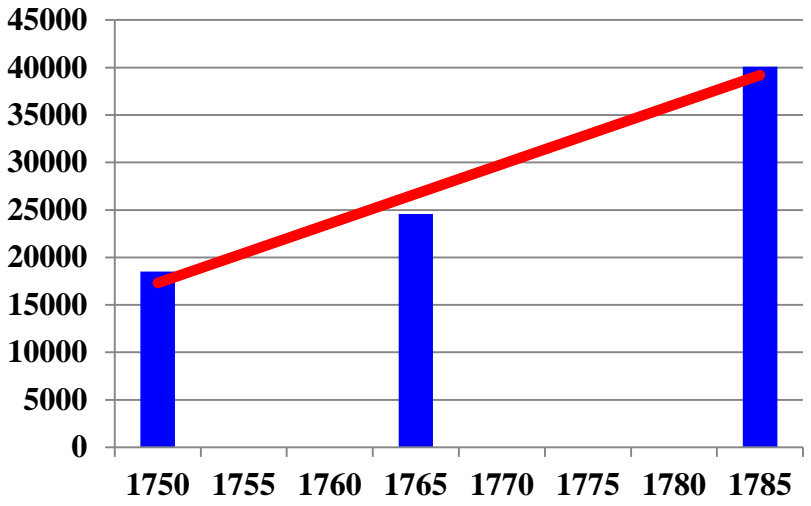
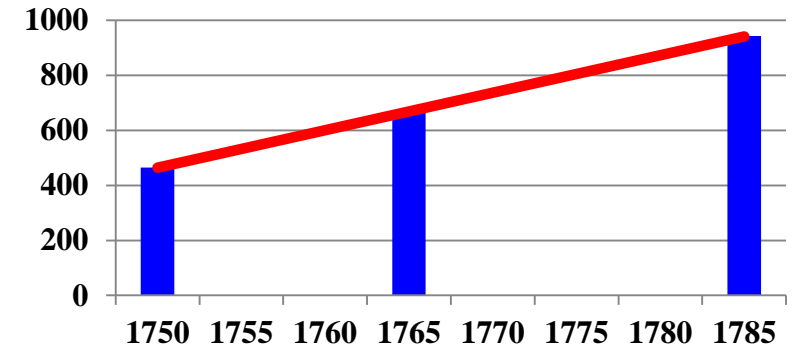
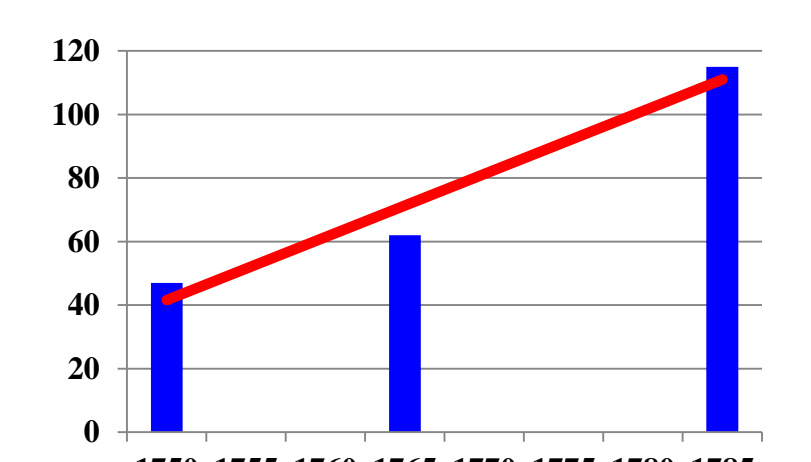
- * Eskær har en del fæstegårde i Thorum sogn – primært i Møgelthorum, Hegelund og en enkelt i Lille Thorum
- * Hvorfor der er stor forskel på Hinnerup-gårdene er der ikke fundet en forklaring på.
- * Den ene gård i Hinnerup og gården i Stouby adskiller sig markant i den totale sum af rigsdaler.
- * Ses derimod på landgilde pr. tdr. hartkorn adskiller Hinnerup-gårdene sig markant – både som det mindste og største beløb

Figur 26: Salgspriser på godser 1749-1792 (Nicolay Jonge og Nygårds sedler m.fl.)

Gods	År	Salgspris	Pr. tdr. hartkorn	
			På godset	Ialt
Astrup	1749	9.000	273	20
Eskær	1750	21.000	340	55
Hegnet	1754	16.000	510	43
Jungetgaard	1750	18.000	469	58
Keldgaard	1750	14.000	460	52
Kærgårdsholm	1758	46.000	661	91
Kaas	1745	12.200	445	38
Skivehus, Gl.	<u>1750</u>	<u>12.000</u>	<u>427</u>	<u>38</u>
Gns:	1750	18.525	465	47
Astrup	1766	31.000	942	70
Bustrup	1763	22.000	537	40
Grinderslev	1765	19.000	597	71
Hostrup	1766	14.600	918	55
Jungetgaard	1765	29.000	755	69
Jungetgaard	1768	32.000	825	76
Kærgårdsholm	1766	51.000	732	101
Kaas	<u>1769</u>	<u>24.000</u>	<u>875</u>	<u>75</u>
Gns:	1766	24.563	666	62
Eskær	1781	49.100	795	128
Jungetgaard	1781	28.140	725	67
Keldgaard	1783	30.000	986	80
Krabbesholm	1784	44.000	1.456	98
Kaas	1797	57.700	2.105	181
Nørgaard	1779	25.000	838	77
Skivehus, Gl.	1791	40.150	1.428	140
Spøttrup	1776	39.800	662	105
Spøttrup	1784	45.000	748	118
Østergaard	<u>1792</u>	<u>42.000</u>	<u>1.065</u>	<u>129</u>
Gns.:	1785	40.089	992	115

I figur 27 er tallene i figur 26 analyseret efter den totale salgssum, prisen pr. tdr. hartkorn på selve godset og efter det totale hartkorn tilhørende godset. I alle 3 analyser er der inddelt i 3 grupper og alle 3 analyser viser, at der er stigende priser over årene

Figur 27: Udvikling af ejendomspriserne

<p>Rigsdaler</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Salgspris (Rigsdaler)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1750</td> <td>~18.000</td> </tr> <tr> <td>1765</td> <td>~24.500</td> </tr> <tr> <td>1785</td> <td>~40.000</td> </tr> </tbody> </table>	År	Salgspris (Rigsdaler)	1750	~18.000	1765	~24.500	1785	~40.000	<p>Sammenhæng mellem årene og salgspriserne på de enkelte godser.</p> <p>Den røde linie er en såkaldt tendenslinie, der viser sammenhængen mellem årene og salgsprisen. Linien er bestemt med en statistisk sikkerhed på 99%.</p> <p>Salgsprisen stiger med 3124 rigsdaler pr. år</p>
År	Salgspris (Rigsdaler)								
1750	~18.000								
1765	~24.500								
1785	~40.000								
<p>Rigsdaler</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Salgspris pr. tdr. hartkorn (Rigsdaler)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1750</td> <td>~450</td> </tr> <tr> <td>1765</td> <td>~650</td> </tr> <tr> <td>1785</td> <td>~900</td> </tr> </tbody> </table>	År	Salgspris pr. tdr. hartkorn (Rigsdaler)	1750	~450	1765	~650	1785	~900	<p>Sammenhæng mellem årene og prisen pr. tdr. hartkorn på selve godset</p> <p>Den røde linie er bestemt med en statistisk sikkerhed på 100%.</p> <p>Salgsprisen pr. tdr. hartkorn stiger med 68 rigsdaler pr. år</p>
År	Salgspris pr. tdr. hartkorn (Rigsdaler)								
1750	~450								
1765	~650								
1785	~900								
<p>Rigsdaler</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Salgspris pr. tdr. i alt hartkorn (Rigsdaler)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1750</td> <td>~45</td> </tr> <tr> <td>1765</td> <td>~60</td> </tr> <tr> <td>1785</td> <td>~110</td> </tr> </tbody> </table>	År	Salgspris pr. tdr. i alt hartkorn (Rigsdaler)	1750	~45	1765	~60	1785	~110	<p>Sammenhængen mellem årene og prisen pr. tdr hartkorn i alt på godset: Godset, bønderjord og tiender m.m..</p> <p>Den røde linie er bestemt med en sikkerhed på 97%.</p> <p>Salgsprisen pr. tdr i alt hartkorn stiger med 10 rigsdaler pr. år</p>
År	Salgspris pr. tdr. i alt hartkorn (Rigsdaler)								
1750	~45								
1765	~60								
1785	~110								

Figur 28: Køb og salg af stude fra Kærgårdsholm (Nygårds sedler)

Køb			Salg		Forskel	
År	Antal	Rdl/stk	År	Rdl/stk	Rdl	Procent
1789	120	23.00	1790	33.00	10.00	43%
1790	126	23.75	1791	30.50	6.75	28%
1791	130	22.25	1792	29.25	7.00	31%
1792	130	18.50	1793	30.00	11.50	62%
1793	114	20.25	1794	30.50	10.25	51%
1794	102	21.50	1795	35.00	13.50	63%
1795	104	24.00	1796	39.00	15.00	63%
1796	126	28.00	1797	45.50	17.50	63%
1797	136	30.75	1798	40.50	9.75	32%
<u>1798</u>	<u>136</u>	<u>30.00</u>	<u>1799</u>	<u>38.50</u>	<u>8.50</u>	<u>28%</u>
Gns.:	122	24.38		38.92	10.82	44%

Bemærkninger:

- * Studene er opkøbt i efteråret og opstaldet vinteren over
- * Studene er solgt marts/april
- * Nygård angiver ikke om der i løbet af vinteren er døde nogle af studene.
- * Studene skal slutfedes og dermed have en ”god” fodring for at kunne leveres som en god stud, når vinteren er ovre. Ved opstaldning f.eks. fra 1. november til 1. april = 150 dage skal der anvendes omkring 700 foderenheder svarende til energien i 700 kg byg. En enkelt oplysning ([Ivar Kristoffersen](#)) angiver, at der til en vinterfodring er anvendt 350 kg havre og 150 kg byg samt hø og halm. Amtmandsbreve 1778-80 ([kkermit.dk](#)) viser følgende priser pr. 100 kg: Byg = 1.4 rigsdaler og havre 0.60 rigsdaler. Velvidende, at der er tale om hjemmeavlet korn, hø og halm vælger jeg at sætte hø og halm til samme pris som korn. Jeg kan derfor beregne udgifterne til korn, hø og halm til 6.2 rigsdaler. Til dækning af arbejdsomkostninger og fortjeneste vil der i 1790 kun være 0.55 rigsdaler pr. stud, mens der i 1796 har været 11.3 rigsdaler pr. stud og som gennemsnit over årene er der 4,62 rigsdaler til rådighed

Studefold, Rønbjerg. Foto: Jens Foged - 2013

I de originale dokumenter fra 1770 er landgildet for korn angivet i skæpper. En skæppe er 17.39 liter, men korn har ikke samme rumvægt (kg/1000 liter), hvilket giver følgende:

- Rug = 12.35 kg pr. skæppe
- Byg = 11.65 kg pr. skæppe
- Havre = 9.20 kg pr. skæppe

Disse tal er anvendt til omregning fra skæpper til kg i figur 29. Landgildet blev også betalt i naturalier: smør, får/lam, gæs, høns og i 2 slags tørv. Dette er der ikke taget hensyn i tabel 29, men det drejer sig kun af småbeløb.

Tabel 29: Sammenligning landgilde mellem Junget og Selde (Asbjørn Romvig Thomsen)

	Pr. tdr hartkorn		Pr. gns. ejendom		Rigsdaler Pr. Tdr	Rigsdaler pr. ejendom	
	Junget	Selde	Junget	Selde	Rdl. pr. Tdr ¹⁾	Junget	Selde
	Skæpper		Kg			Rdl. pr. ejendom	
Rug	1.3	2.3	75	110	3.28	2.5	3.6
Byg	6.6	4.4	350	200	2.27	8.0	4.6
Havre	1.8	0.9	<u>80</u>	<u>30</u>	1.21	<u>1.0</u>	<u>0.4</u>
I alt			505	340		11.5	8.6
Landgilde: Rigsdaler	0.9	0.2				<u>2.3</u>	<u>0.8</u>
I alt						13.8	9.4
Rigsdaler pr. tdr. hartkorn						2.96	2.44
Antal gårde	20	51					
Tdr. hartkorn:	<u>93.4</u>	<u>196.6</u>					
Pr. gård	4.67	3.85					

¹⁾ Priserne er ifølge kkermit.dk for årene 1770-1772

Bønderne under Jungetgård skal aflevere 165 kg korn mere end bønderne på Kjeldgaard.

Værdien af naturalierne/korn og penge udgør en forskel på 4.4 rigsdaler pr. ejendom.

Forskellen i hartkorn mellem Junget og Kjeldgård er 0.82 tdr. hartkorn som gennemsnit eller en forskel på 5-7 hektar.

Hoveri

I 1740 var biskop Andreas Wøldike, Viborg på visitats i Salling og har for samtlige kirke givet karakterer i relation til kundskaber, men har angivet andre bemærkninger (Chr. Damm).

Tabel 30: Godsernes hartkorn 1770 og 1806 (Nicolay Jonge og Nygårds sedler m.fl.)

Gods	Hartkorn hos fæstebønder		Hoveri	Bemærkninger
	1770	1806	1806	(Chr. Damm)
Astrup	349.9	107.9		1740: Præsten beklager sig ¹⁾
Bustrup	374.6	236.1	Ja	1740: Præsten beklager sig ²⁾
Eskær	267.4	203.4		1740: Præsten beklager sig ¹⁾
Grinderslev	208.2	0.0		Bøndergods solgt for 30 år siden – 100 Rigsdaler pr. tdr. hartkorn
Hegnet	280.2	206.3	5)	1740: Præsten beklager sig ³⁾
Hostrup	224.5	12.2		1740: Præsten beklager sig ⁴⁾
Jungetgaard	308.7	234.9	Ja	Afskaffet efter 1840
Keldgaard	270.4	171.4		
Krabbesholm	340.4	220.2		
Kærgårdsholm	359.5	47.1		1740: Præsten beklager sig ⁶⁾
Kaas	222.8	2.0		
Nørgaard	221.4	152.6	Ja	1740: Præsten beklager sig ¹⁾
Skivehus, Gl.	287.2	220.8		1806: Endnu komplet
Spøttrup	245.3	182.6		Først afskaffet efter 1848
Østergaard	<u>325.3</u>	<u>209.9</u>		
Sum	4194.3	2207.4		
Gns.:	279.6	147.2		

¹⁾ Menigheden klagede ikke over præsten (Erik Brunow), men han klagede meget over dens forsømmelse med at sende deres børn og tyende til undervisning. Men da der i disse 2 sogne findes tre herregårde, saa falder stærkt hoveri på bønderne, som meget hindrer skolegange.
Der angives ikke navne på de tre herregårde

²⁾ Menigheden klagede ikke over præsten (Christen Skive), men præsten klagede meget over tilhørernes forsømmelighed med at fremsendes deres børn til undervisning. Privatim (Personligt/privat) lagde han forsømmelsens største skyld på bøndernes strænge hoveri

³⁾ Menigheden veltilfreds med præsten (Jacob Henric Morsing), og denne klagede ikke over den, men privat beklagede han menighedens streng hoveri, som gør megen hinder i deres unge folks skolegang og lørdag-katekisation.

⁴⁾ Skylden lagdes her ligeledes paa det strænge hoveri, som skal forhindre og husbonden i at sende deres børn og tyende saa flittig til information, som ske burde.

⁵⁾ Der er ikke tvivl om, at der har været hoveri 1806, men om det har været gældende frem til 1841-44, hvor bønderne har fået skøde på deres ejendom vides ikke.

⁶⁾ Privat lagde han forsømmelsen's største skyld på bøndernes strenge hoveri

* Balling og Volling: Af ungdommen var nogle faa rosværdige – resten slet. Skylden blev også her lagt mest på hoveriets strengthed.

Chr. Damm stiller dog til sidst i gennemgangen spørgsmålet om hoveriet er værre end andetsteds i landet. Om der 1806 har været hoveri på andre herregårde end de tre angivne er ikke fundet, men for Grinderslev kloster, Kærgårdsholm og Kaas har der givetvis ikke været tale om hoveri. Derimod ses

tydeligt, at mange af fæstebønderne er blevet selvejer i perioden 1770-1806. Der er en forskel på ca. 1987 tdr. hartkorn og som med 5-6 tdr. hartkorn pr. ejendom svarer til 330-400 ejendomme.

I 1869 fik godsejerne pligt til, at foretage en opgørelse af deres fæsteres forpligtelser – bl.a. med hensyn hoveridage.

Tabel 31: Sammenligning af fæstebønder til Jungetgård og Kjeldgaard (Asbjørn Romvig Thomsen)

	Pr. tdr. hartkorn		Gns. pr. ejendom	
	Junget	Selde	Junget	Selde
Hoveri:				
Spanddage ¹⁾	24.4	14.3	115	55
Gangdage ²⁾	39.1	34.6	185	135
Antal gårde	20	51		
Tdr. hartkorn	93.4	196.6		
Hartkorn pr. ejendom	4.67	3.85		

¹⁾ En karl, en vogn og 2 heste i en dag

²⁾ En karl, en pige eller en dreng i en dag

Gårdene i Selde er 0.82 hektar mindre end i Junget. Især for spanddage er fæstebønderne under Kjeldgård stillet væsentlig bedre end deres kollegaer på Jungetgård – det drejer sig om 60 dage og for gangdage er der en forskel på 50 dage.

Tabel 32: Sammenligning af hoveridage hos tilfældige fæstebønder

	Junget			Kjeldgaard		Eskær	
	Junget	Stouby	Hinnerup	Hinnerup	Hinnerup	M. Thorum	L. Thorum
Køre- og spænddage	4	4	3	0	0	0	0
Hånd- og gangdage	4-4	1-1	2-2	0	0	0	0
Afstand, km	1-3	8	8	9	9	10	11

Det bør bemærkes, at de angivne hoveridage er gældende for forår og høst, mens de er lempelige i den øvrige del af året. Der ses for Hinnerup ikke er lige meget om man er fæste under Junget eller Kjeldgård. Bortset fra selve Junget så er afstanden til herregården 8-11 km for de øvrige eksempler, hvilket givetvis spiller ind på antallet af hoveridage.

Figur 33: Hoveridage for bønderne under Hegnet (Chr. N. Krogh)

	Spand- og Gang-Dage	
Markarbejdet, Pløjedage 186 og Harvedage 82	268	
Høstarbejdet	67	391
Høstet	17	285
Vedligeholdelse af Hegn, Grøfter og Jordvolde	67	268
Møggagning	335	335
Møgblanding	174	174
Til at køre Kridt og Mergel ud paa Marken..	67	
Vandsteders Rensning	29	29
Til Kornets Tærskning		1102
„ „ Rensning og Opbæring paa Lofterne		232
„ Tørveskæring		232
„ at hente Lyngtørv og Skudtørv	116	116
Borg- og Ladegaards Vedligeholdelse.....	174	348
Korn-Ægter	174	
Korn- og Halmstakke		29
Gulvsand-Hentning	29	
At samle Sten paa Agrene.....		29
At hente Lyng	87	58
Rejser, som kan forefalde.....	58	87
Ialt...	1662	3715

Krogh er kommet til, at hver ejendom i gennemsnit er bundet til 75 spanddage og 165 gangdage eller i alt 240 dage, hvor fæstebonden skal undvære en eller 2 personer hjemme.

Krogh har også gennemgået pløjningens omfang. Der vurderes, at den enkelte karl daglig kan pløje 10.500 kvadratalen svarende til godt 0.4 hektar. Markerne er på 27.000 kvadratalen eller 10.6 hektar. Han har 27 plove til rådighed pr. dag, hvis alle er indkaldt. Af de 27 plove er 2 hans egne. Er alle 27 i gang med at pløje kan de pløje 11 hektar pr. dag.

Folkehold ifølge folketællinger 1787-1930

Astrup

År	Bestyrer	Forpag.	Forval.	Fog.	Lade.	Gartn.	Karle	Piger	
1787						1	15	12	9+5
1801			1			1	8	6	1Jo
1834							4	3	
1834		1	1				12	5	
1845			1			1	12	7	
1860			1			1	17	8	1M
1880							12	6	1Me+1M
1890							14	4	
1901						1	10	3	
1911	1-4				1	1	8	5	17P
1921			1				5	3	
1930							2	0	

Bemærkninger:

- 1787: 9 fattige børn til opdragelse, 3 snedkere og 2 skrædder opholder sig
 1801: Jo = jomfru
 1834: Første række er herskabet, men 2. række er forpagterens folkehold
 1880: Me = mejeribestyrer, M = mejersker
 1911: Bestyrer og hustru og 3 børn. Der er 17 pensionærer – mange forskellige erhverv, barber, sadelmager, snedker, vognmaler, skomager og foredragsholder m.fl.

Folkehold på Astrup omkring 1910.

[Skive-egnens Jul '89. Elsa Steen Sørensen](#)

Bustrup

År	Bestyrer	Forpagt.	Forval.	Foged	Ladef.	Kusk	Karle	Piger	
1787				1R	1	1	1	4	1K+2Hy
1801			1				9	4	
1834							9	5	
1845			1				18	5	
1860							11	2	1K
1880		1	1				9+5Rø	13	1M
1890			1				10	6	1M
1901	1				1		7	2	4M
1911							4	1	
1921									
1930							4	2	

Bemærkninger:

- 1787: R = ridefoged, L = ladefoged, H = hyrder, K = kusk
 1880: Rø = røgttere, M = mejersker
 1921: Er umiddelbart ikke fundet

Eskær

År	Bestyrer	Forpag.	Forval.	Foged	Ladef.	Gart.	Karle	Piger	
1787							18	14	
1801				1R	1	1	5	5	1K
1801		1			1		4+1K	7	1T
1834							13	10	
1845						2	15	9	1S
1860			1			1	10	7	2M
1880			1				8+1K	5	1+ 3M
1890			1			1	9	1	
1901			1			1	13+3Mu	3	1K
1911			1				4	3	
1921		1	1				4	2	
1930								2	Gods
1930							6	2	

Bemærkninger:

1801: R = ridefoged, L = ladefoged, K = Kusk

1845: S = skovfoged

1860: M = mejerske

1880: M = en bestyrer og 3 mejersker

1901: Mu = murer

1930: Pigerne er på selve godset hos Schütte

Folkehold 1935: B2455 – Lokal Historisk arkiv, Thorum

Eskjær's 12 heste fotograferet 1912 til dyrskue eller ringridning
 Skive Egnens Jul '89: Elsa Steen Sørensen

Foto: Ivar Kristoffersen – 2014

Sådan kunne hestestalden på Eskjær have set ud. Billedet er fra Langesgård.

Grinderslev kloster

År	Bestyrer	Forpag.	Forval.	Foged	Ladef.	Gartn.	Karle	Piger	
1787							7	4	
1801							10	3	
1834							9	3	1Hu
1845			1				11	6	1M
1860						1	13	9	1M
1880						1	8+1K	7	1+1M
1890						1	11	6	
1901			1				11	5	1M
1911							3	4	
1921							11	0	
1930							7	3	1Sy

Bemærkninger:

1834: Hu = huslærer

1880: 1 mejeribestyrer og 1 mejersker

1930: Sy = sygeplejersker

Ca. 1934. Privat eje – Henny Dam

Pigen til højre er Esther Mann gift Dam og mor til Henny Dam

Hegnet

År	Bestyrer	Forpag.	Forval.	Foged	Ladef.	Gartn.	Karle	Piger	
1787					1L		5	5	1K
1801							5	3	
1834			1				6	2	
1845							9	4	
1860							10	7	1M
1880		1	1				9	7	
1890							6	6	
1901			1				11	4	
1911			1				6	3	
1921							6	(2)	
1930							8	5	

Bemærkninger:

1787: L = ladefoged, K = kusk

1860: M = mejersker

Folkehold 1932: Sallingsund lokal arkiv

Hostrup

År	Besty.	Forpag.	Forval.	Foged	Ladef.	Gartn.	Karle	Piger	
1787					1		1+1K	3	3T+1Hy
1801							8	4	
1834							6	6	
1845		1					10	6	
1860			1				8	5	
1880							5	3	
1890							6	5	
1901							5	3	
1911							5	3	
1921							5	3	
1930							3	1	

Bemærkninger:

1787: L = ladefoged, K = kusk, T = teglbrænder, Hy = hyrde

Folkehold 1935-36.

Skive Egnens Jul '89: Elsa Steen Sørensen

Jungetgård

År	Bestyrer	Forpag.	Forval.	Foged	Ladef.	Gartn.	Karle	Piger	
1787					1	1P	6	4	1K
1801			1		1	1	3	3	1K
1834			1			1	5	2	1Hy
1845			1			1	5	3	1K
1860			1				4	3	
1880			1				10	4	
1890							10	3	3M
1901			1				5	5	2M
1911							1	1	
1921							3	0	
1930							0	0	

Bemærkninger:

1787: L = ladefoged, P = podemester, K = kusk. Podemester kan ligestilles med gartner

1834: Hy = hyrde

1890: M = mejersker

1930: Sønnerne er så gamle, at de må udgøre for folkehold og tilsvarende er gældende for døtrene

I 1912 købte bager Jens P. Pedersen Jungetgaard - og omkring 1920 lod han sig fotografere med sin familie foran hovedbygningen. Godsejeren sidder i midten sammen med sin hustru, Sofie, der har datteren Nina på skødet. Mellem far og mor står Ella. Siddende til venstre Theodora (Dudder) og til højre Anna. Stående ses fra venstre Vigo, Peter, Esper, Harald og Rasmus (Ras). Jungetgaards sengotiske vinkelbygning blev opført i 1548 af Herman Skeel. Først i 1700-tallet blev der bygget en vestfløj til gården.

Skive Egnens Jul '89: Elsa Steen Sørensen

B9484 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum

Folkeholdet på Jungetgaard 1908. 18-20 heste samt 16 mænd inklusive forvalter Bay stående med en meget stor hund. Forvalter Bay har tidligere også været i Rusland.

Udsigt fra urhøjene mod Himmerland. Foto: Ivar Kristoffersen - 2015

Keldgaard

År	Besty.	Forpag.	Forval.	Foged	Ladef.	Gartn.	Karle	Piger	
1787				1R	1		5	4	1K+4Hj
1801					1	1	5	4	1K
1834						1	12	4	1K
1845						1	14	6	
1860						1	13	4	1T
1880							12	6	
1890						1	7	5	5M
1901	1In					1	8	4	1M+1Hu
1911			1			1	10	8	1Mæ
1921						1	5	2	
1930						8	2		

Bemærkninger:

1787: R = ridefoged, L= ladefoged, K = kusk, Hj = hjorddreng

1860: T = tømmer

1901: In = inspektør, Hu = huslærer

1911: Mæ = mælkekusk

Krabbesholm

År	Besty.	Forpag.	Forval.	Foged	Ladef.	Gartn.	Karle	Piger	
1787				1R	1	1	6	8	1K
1801							12	5	
1834					1	1	9+4Rø	7	1K
1845					1		10+3Rø	5	1K+2M
1860							10	5	
1880			1			3	8+1K	7	1+5M
1890			1				7	6	2M
1901			1			1	5	5	
1911									

Bemærkninger:

1787: R = ridefoged, K = kusk

1834: Rø = røgtare

1880: M = 1 mejeribestyrer og 5 meyerske

1911: Krabbesholm er da højskole og folkeholdet er ikke undersøgt nærmere

Kærgårdsholm

År	Bestyrer	Forpag.	Forval.	Foged	Ladef.	Gartn.	Karle	Piger	
1787					1		6	3	1K
1801		1					5	2	
1834							4	2	
1845							3	2	
1860							4	2	
1880							2	1	
1890							6	1	
1901							4	3	
1911							2	0	
1921							3	1	
1930							5	1	

Bemærkninger:

1787: R = ridefoged

1880: M = 1 mejeribestyrer og 2 mejersker

Folkehold 1920-30: B4170 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv - Thorum

Skivehus, Gammel

År	Besty.	Forpag.	Forval.	Foged	Ladef.	Gartn.	Karle	Piger	
1787				1R	1L		4	2	
1801					1L		9	4	
1834							9	3	
1845							7	3	
1860							8	4	
1880			1			1	8+3Rø	4	1Me
1890			1				9	2	2Me
1901							1	2	

Bemærkninger:

1787: R = ridefoged

1880: Rø = røgttere, Me = mejeribestyrer

Spøttrup

År	Besty.	Forpag.	Forval.	Foged	Ladef.	Gartn.	Karle	Piger	
1787							8	3	
1801					1L		1K+2Rø	2	3Hy
1834				1			3+4Rø	3	1Hy
1845					1L		8	3	
1860			1				24	6	
1880							18+4Rø	3	1K+5M
1890			1				13+1K	3	1+3M
1901			1				8	3	2M
1911			1			1	14	1	
1921					1L		18	2	
1930			2				17	4	

Bemærkninger:

1801: Rø = røgttere, K = kusk, Hy = Hyrder.

1880: K = kusk, M = mejersker

Spøttrup Borg, der stammer fra senmiddelalderen, blev i generationer drevet som en stor gård. I 1903 overtog Chr. P. Toft gården med 36 tdr. hartkorn, og han drev den, indtil Statens Jordlovsudvalg overtog den i 1937, hvorefter en gennemgribende restaurering gik i gang. Omkring 1908 lod Chr. P. Toft sig fotografere med familie og folkehold på Spøttrup. Godsejeren med kone og børn står næstøverst på trappen.

Familien Toft (på trappen) og folkehold omkring 1908

Skive-Egnens Jul '89: Elsa Steen Sørensen

Østergård

År	Besty.	Forpag.	Forval.	Foged	Ladef.	Gartn.	Karle	Piger	
1787							7	4	
1801				1R	1	1	6+2Rø	4+1Jo	1+6M+1K
1834			1				9	3	
1845			1				13	10	
1860			1			1	15	7	1Me
1880			1				14+4Rø	6+1jo	3Me+4M
1890							8	5	
1901							13	5	
1911							8	5	
1921			1				8	3	1K
1930							6	4	

Bemærkninger:

1801: Rø = røgttere, Jo = husjomfru, M = 1 mejeribestyrer og 6 malkepiger, K = kusk

1880: Rø = røgttere, Jo = Husjomfru

Østergård 1910. B9485 – Sundsøre Lokalhistorisk arkiv, Thorum

Samlet folkehold 1787-1801

År	Ridef.	Ladef.	Forval.	Kusk	Gartn.	Karle	Piger	Mejeri	Andre	Ialt
1787	6	10		8	3	112	79		3	221
1801	2	5	3	5	3	107	58	7	1	191
1834		3	5	3	2	122	53		1	189
1845		3	7	2	6	166	82	4	1	271
1860			8	1	6	183	90	6	1	295
1880			7	1	5	169	84	31	3	300
1890			5		3	135	61	18	1	223
1901		1	5	1	4	105	54	9	4	183

Bemærkninger:

1787: Kun 6 ud af 15 godser har i 1787 ridefogeder – d.v.s. forbavsende få. Har ladefogederne i stedet haft noget af ridefogeden's funktioner

I perioden 1787-1834 ses et fald på 32 personer i folkeholdet eller 2 personer pr. gods. Det er også en periode, hvor hoveriet afskaffes på nogle af godserne så der skulle reel have været tale om en stigning i stedet, der ved afskaffelse af hoveriet selv skulle sørge for mandskab. Vi ved, at hoveriet på Spøttrup reel først er afskaffet efter 1850 og mellem 1845 og 1860 er folkeholdet steget med 14 personer. For Junetgård er folkeholdet 1860 og 1880 steget med 7 henholdsvis 9 personer. Faldet 1890 og 1901 skyldes bl.a., at der er oprettet andelsmejerier i Salling og godserne dermed ikke har selvstændig "mejerivirksomhed" og dermed sparer mejersker. Det er dog ikke hele forklaringen på faldet på 76 personer i 1890 og 117 personer i 1901 i forhold til 1880.

For 10 godser er der i perioden 1908-36 taget billeder af folkehold. For Spøttrup er familien med så her kan ikke gøres op hvad der er familie og folkehold, men på billedet er der 28 voksne og 8 børn.

Folkehold ifølge billeder 1908-36

Gods	År	Karle	Piger	I alt
Astrup	1910	13	7	20
Eskjær	1935	9	?	9+?
Grinderslev	1934	8	3	11
Hegnet	1932	16	3	19
Hostrup	1935-36	7	2	9
Junetgård	1908	16	?	16+?
Kås	1910	11	3	14
Nørgård	1920-30	9	3	12
Østergård	1910	<u>7</u>	<u>5</u>	<u>12</u>
Gennemsnit		11	3+?	14+?

Kontrollforeningsresultater

[Salling Landboforening/Landbo-Limfjord](#) har i deres arkiv bevaret resultaterne fra kontrollforeningernes resultater fra 1924/25. I de følgende oversigter er der for hvert 10. år angivet resultaterne for de enkelte godser. Det vil fremgå, at ikke alle godser har ønsket at deltage i dette avlsarbejde. Der er anvendt forkortelser for de enkelte godser og ligeledes for de enkelte racer:

- * Bl = Der er flere racer og/eller krydsninger
- * Jer = Jersey
- * Jy = Jydsk kvæg, der er sortbroget eller gråbroget
- * K = Korthornsracen, der i 2015 går under betegnelsen Red Holstein
- * R = RDM = Rød Dansk Malke race
- * S = SDM = Sortbroget dansk malke race, men i 2015 med betegnelsen Dansk Holstein

1924/25

Gods	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Heg	C. Pedersen	Bl	60.8	3.143	3.85	121	3.072
Kel	Rothaus	Bl	23.2	2.578	3.60	93	2.423
Øst	Froberg	R	<u>102.3</u>	<u>3.216</u>	<u>3.58</u>	<u>115</u>	<u>3.013</u>
	Gns.:		62.1	3.112	3.58	114	2.958

Forskellen mellem laveste og højeste ydelse pr. ko er 649 kg 4%. Kg 4% svarer til at mælken er omregnet til mælk med 4% fedt.

Rød ko - 1880: Denstoredanske.dk og RDM 1975

1929/30

Gods	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Esk ¹⁾	H. Kirketerp-Møller	R	87.1	3.418	3.64	124	3.233
Gri	Fru Kirketerp-Møller	Bl	67.7	3.153	3.55	112	2.941
Heg	Chr. Pedersen	Bl	94.7	2.874	3.77	108	2.774
Nør	Jens Andersen	K	25.0	2.776	3.53	98	2.580
Øst	A.L. Froberg	R	<u>120.0</u>	<u>3.383</u>	<u>3.73</u>	<u>126</u>	<u>3.246</u>
	Gns.:		78.9	3.198	3.67	117	3.031

Forskellen mellem laveste og højeste ydelse pr. ko er 666 kg. ¹⁾ H. Kirketerp-Møller er søn fra Grinderslev kloster og var i en del år forpagter af Eskær.

Korthorn 1920

1934/35

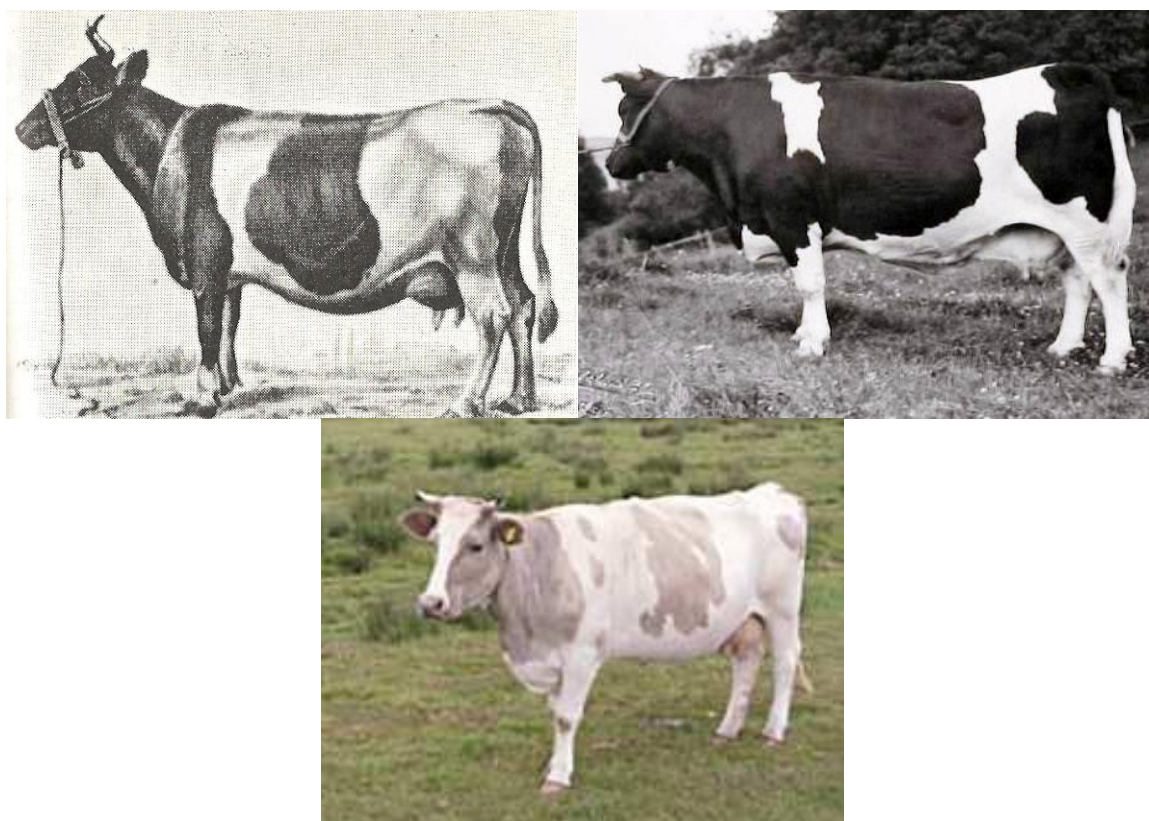
Gods	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Ast	P. Damgaard	R-J	22.4	3.399	3.96	135	3.385
Esk	H. Kirketerp-Møller	R	89.3	3.967	3.70	147	3.788
Gri	Fru Kirketerp-Møller	K	77.0	3.934	3.69	145	3.751
Heg	Chr. Pedersen	R-K	94.8	3.596	3.98	143	3.585
Kaa	E. Myhlerz	J-K	26.2	2.322	3.75	87	2.235
Nør	Jens Andersen	R-K-J	33.5	3.046	3.67	112	2.898
Øst	Froberg	R	<u>106.4</u>	<u>2.894</u>	<u>3.64</u>	<u>105</u>	<u>2.738</u>
	Gns.:		64.2	3.436	3.75	129	3.312

Der er stort udsving i besætningsstørrelse – på Astrup ca. 22 årskøer, mens der på Østergård var godt og vel 106 årskøer. Forskellen mellem laveste og højeste ydelse pr. ko er 1.553 kg 4% mælk

1939/40

Gods	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Ast	Damgaard	R	16.6	2.743	3.98	109	2.735
Esk	H. Schütte	R	86.6	3.343	3.85	129	3.268
Gri	H. Kirketerp-Møller	R	65.1	3.477	4.02	140	3.487
Heg	A. Pedersen	R-K	81.0	3.127	4.07	127	3.160
Kel	J. Kolding	J	43.9	2.540	3.75	95	2.445
Kaa	E. Myhlertz	J-K	29.3	2.883	3.80	110	2.797
Nør	Jens Andersen	R-K-BI	46.4	2.147	3.62	78	2.025
Øst	Froberg	R	<u>98.9</u>	<u>2.899</u>	<u>3.91</u>	<u>113</u>	<u>2.860</u>
	Gns.:		58.5	2.986	3.92	117	2.949

Allerede det første halve år af krigen 1940-45, at mælkeydelsen pr. ko som gennemsnit faldt med 363 kg%. Importen af kraftfoder bl.a. bomuldsfrøkager og soyaskrå var påvirket i negativ retning og det betød mindre tilskud af protein til køerne. Forskellen mellem laveste og højeste ydelse er 1.462 kg 4% mælk

Jydsk malkekvæg: 1897, 1931 og omkring 2010 – som gråbroget. Begge typer forekommer

1944/45

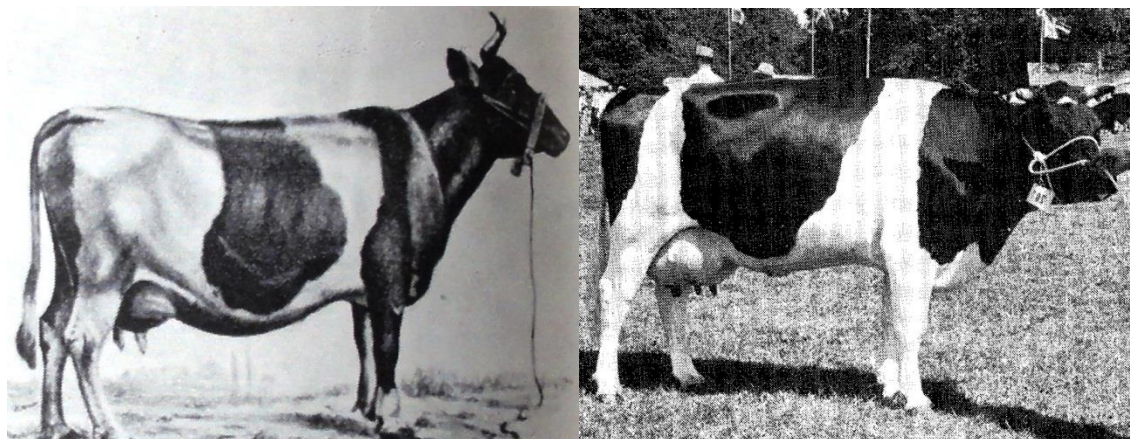
Gods	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Bus		R	19.5	3.343	4.05	135	3.368
Esk	H. Schütte	R	96.8	2.813	3.92	110	2.779
Esk	Ottoborg/Schütte	R	6.9	4.210	4.29	181	4.383
Gri	Kirketerp-Møller	R	67.9	2.993	3.97	119	2.980
Heg	A. Pedersen	R	62.0	3.664	3.95	145	3.637
Kel	Jens Kolding	J	47.2	2.714	3.71	101	2.596
Kær	C. Elgaard	J	18.1	2.979	4.07	121	3.010
Nør	Jens Andersen	R-K	33.9	2.768	3.72	103	2.652
Øst	Østergård	R	<u>29.4</u>	<u>2.676</u>	<u>4.32</u>	<u>116</u>	<u>2.804</u>
	Gns.:		47.7	3.017	3.94	119	2.993

Schütte på Eskær ejede også gården Ottoborg, hvor der var forpagter på. Forskellen mellem laveste og højeste ydelse er 1.787 kg 4% mælk. Tilsyneladende har godserne kunnet stabilisere ydelsen, så der som gennemsnit ikke er sket yderlig reduktion af ydelsen. Dog skal opmærksomheden henledes på, at det ikke er helt de samme besætninger.

1949/50

Gods	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Bus		Jer	29.2	2.882	5.77	163	3.571
Esk	H. Schütte	Bl	93.0	2.958	3.94	117	2.931
Esk	Korsholm/Schütte	Jer	18.8	3.327	5.72	190	4.185
Gri	H. Kirketerp-Møller	R	61.3	3.891	3.87	151	3.815
Heg	A. Pedersen	R	74.6	3.436	4.02	138	3.444
Kel	F. Andersen	S	39.0	3.140	3.82	120	3.055
Kær	Kaj B. Elgaard	S	34.7	3.589	3.99	143	3.584
Nør	Jens Andersen (forp.)		49.5	3.270	3.75	123	3.147
Øst	E. Jensen	S	<u>85.0</u>	<u>3.360</u>	<u>3.90</u>	<u>131</u>	<u>3.310</u>
	Gns.:		69.3	3.313	4.07	135	3.352

I 1949/50 svarer ydelsen til niveauet for 1934/35. Forskellen mellem laveste og højeste ydelse er 1.254 kg 4% mælk. Bustrup er gået fra RDM-besætning til Jersey-besætning

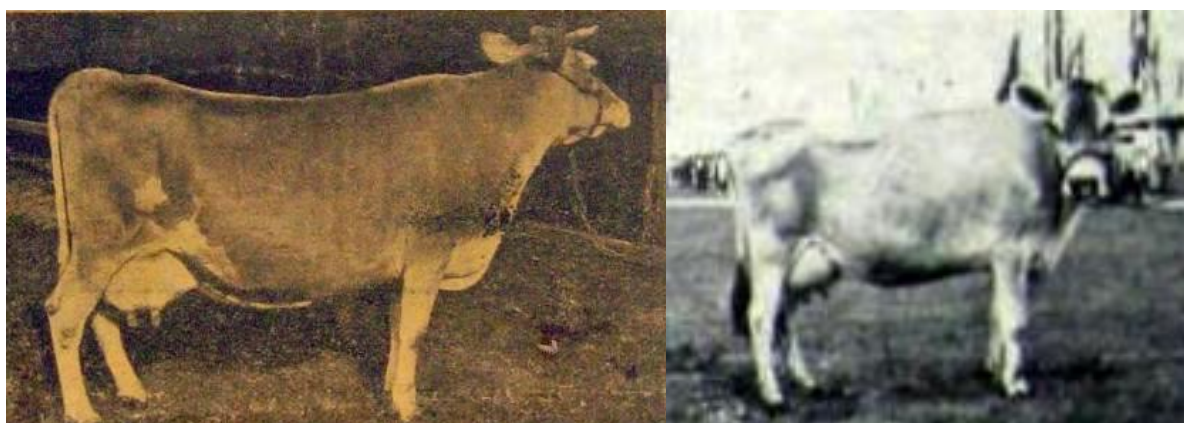

Jydsk kvæg omkr. 1900 og Sortbroget Dansk malke race (SDM) 1975

1954/55

Gods	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Esk	H. Schütte	Bl	45.5	3.690	4.31	159	3.863
Esk	Korsholm/Schütte	Jer	24.7	3.089	5.74	177	3.894
Gri	Kirketerp-Møller	R	63.7	3.614	4.18	151	3.711
Heg	Aksel Pedersen	R	77.5	3.352	4.26	143	3.483
Hos	Kr. Korsgaard	Bl	26.3	3.075	4.18	129	3.165
Kel	Godsejer Jacobsen	S	35.7	3.000	4.06	134	3.332
Nør	Anders Andersen	Bl	<u>43.3</u>	<u>2.460</u>	<u>4.35</u>	<u>107</u>	<u>2.588</u>
	Gns:		45.2	3.281	4.33	142	3.449

Forskellen mellem laveste og højeste ydelse er 1.306 kg 4% mælk. Året 1954/55 var præget af lav mælkepris, høje priser på kraftfoder/tilskuds foder samt en tør sommer. Som helhed faldt ydelsen generelt for Danmark.

Jerseybladet – 1933 og 1973

1959/60

Gods	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Ast	Leo Deichmann	S	11.5	6.491	4.12	267	6.606
Bus	Optagelseshjem	Jer	43.8	3.209	5.87	188	4.108
Esk	H. Schütte	Bl	74.9	4.198	4.25	178	4.355
Esk	Korsholm/Schütte	Bl	23.6	2.932	5.68	166	3.669
Gri	H. Kirketerp-Møller	Bl	53.3	4.046	4.16	168	4.138
Heg	Aksel Pedersen	R	68.9	4.817	4.29	206	5.023
Kel	Henry Christensen	Bl	22.2	3.242	4.19	136	3.334
Kær	K.B. Elgaard	Bl	45.2	2.310	5.77	133	2.925
Nør	A. Andersen	Bl	40.8	2.930	4.34	127	3.079
Øst	Brdr. Skov		<u>29.3</u>	<u>4.687</u>	<u>4.18</u>	<u>196</u>	<u>2.925</u>
	Gns.:		45.9	3.820	4.55	174	4.131

Der ses en utrolig høj ydelse på Astrup på godt 6.600 kg 4% mælk pr. ko, mens den laveste ydelse er 2.925 kg 4% mælk, eller en forskel på 3.681 kg 4%

1964/65

Gods	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Bus		Jer	46.2	3.431	6.26	215	4.596
Esk	H. Schütte	Bl	58.3	3.996	4.09	163	4.049
Esk	Korsholm/Schütte	Bl	17.7	2.664	5.34	142	3.199
Gri	Kaj Kirketerp-Møller		37.1	4.697	4.19	197	4.834
Heg	Aksel Pedersen	R	77.0	4.826	4.21	203	4.975
Kel	Johs. Jørgensen	S	33.5	4.507	4.09	184	4.569
Nør	A. Chr. Andersen	Bl	<u>40.6</u>	<u>3.556</u>	<u>4.01</u>	<u>143</u>	<u>3.559</u>
	Gns.:		51.7	4.123	4.44	183	4.397

Forskellen mellem højeste og laveste ydelse er 1.776 kg 4% mælk.

1969/70

Gods	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Esk	H. Schütte	Bl	49.9	4.748	4.11	195	4.824
Gri	Kaj Kirketerp-Møller	Bl	46.1	4.545	3.98	181	4.533
Heg	Aksel Pedersen	R	85.2	4.695	4.29	202	4.908
Hos	Jens Knudsen	S	51.2	4.763	4.05	193	4.800
Jun	Rasmus Pedersen	Bl	13.1	2.627	4.21	111	2.716
Nør	Anders Andersen	Bl	<u>36.4</u>	<u>4.039</u>	<u>3.91</u>	<u>156</u>	<u>3.956</u>
	Gns.:		47.0	4.511	4.12	186	4.587

Forskellen mellem laveste og højeste ydelse pr. ko er 2.192 kg 4% mælk.

1974/75

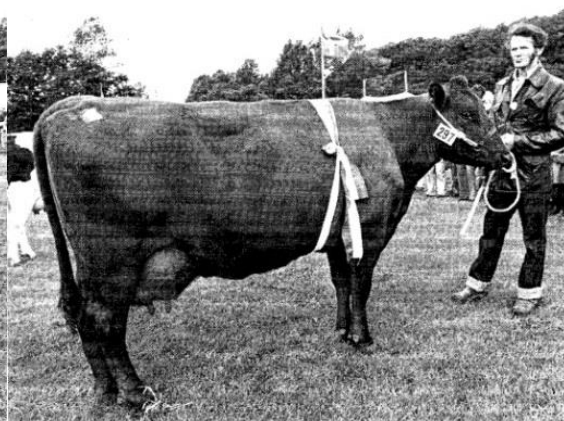
Gods	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Heg Jun	Aksel Pedersen	R	78.7	4.885	4.19	205	5.029
	Knud Pedersen	Bl	<u>21.0</u>	<u>4.811</u>	<u>3.87</u>	<u>186</u>	<u>4.714</u>
	Gns.:		49.9	4.869	4.13	201	4.962

1979/80

Gods	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Jun	Knud Pedersen	Bl	<u>46.2</u>	<u>5.017</u>	<u>3.80</u>	<u>191</u>	<u>4.872</u>
	Gns		46.2	5.017	3.80	191	4.872

Skuets bedste sortbrogede ko er efter Senator Flame og tilhører Kristian Thoftgaard, Karstoft.

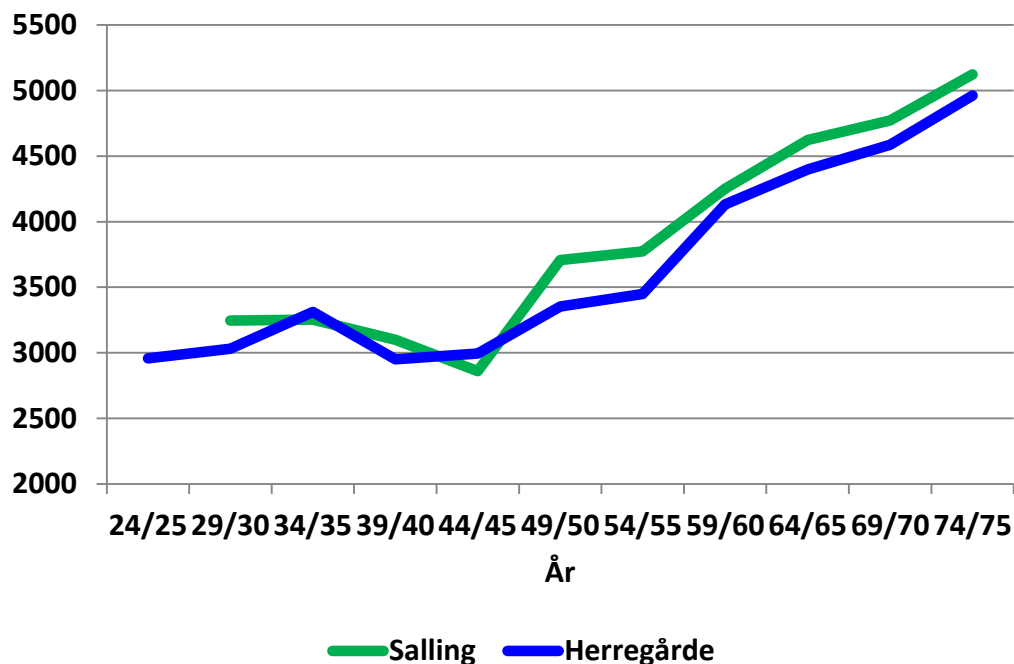

Skuets bedste røde ko - en Skive Kri datter - tilhører Mathias Støjberg, Hjerk.

Salling Landboforening: Den bedste SDM- og RDM-ko på dyrskuets i Skive 1980

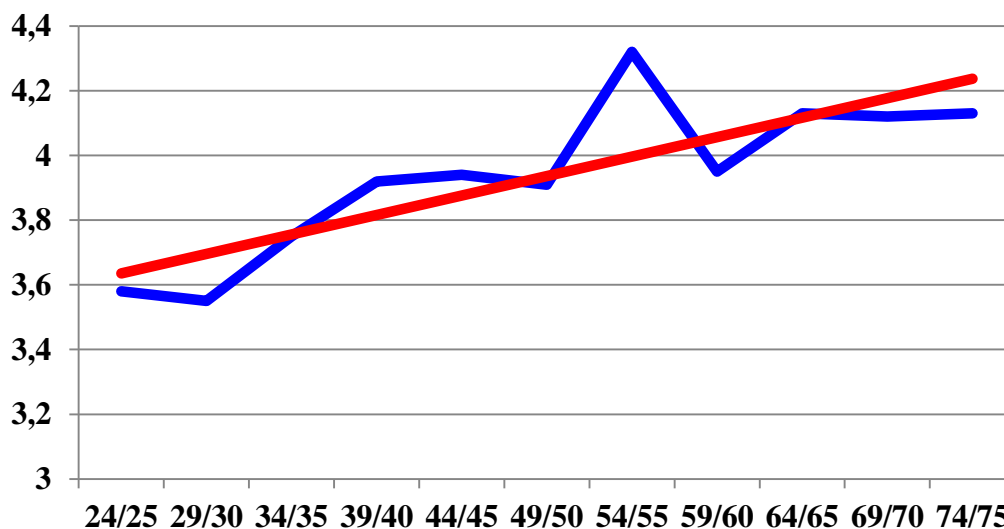
I de følgende figurer er i kurver er sammenlignet udviklingen mælkeydelsen pr. ko henholdsvis fedtprocenten over årene.

Kg 4% mælk pr. ko

Som helhed ligger herregårdene lidt under gennemsnittet for hele Salling. I 1974/75 er gennemsnittet for Salling 5.124 kg 4% mælk. I 2014/2015 er ydelsen for Danske køer som gns. 10.063 kg 4% mælk eller næsten en fordobling over 40 år.

Fedtprocent i mælken

Hvorfor fedtprocenten i 1954/55 afviger meget fra de øvrige år er ikke fundet. Den angivne fedt% i den blå kurve er ”renset” for Jerseykøerne, der har en betydelig højere fedtprocent. Den røde linie viser tendensen for udviklingen over årene 1924/25-1974/75. I 2014/15 er fedtprocenten for RDM og SDM =Dansk Holstein på 4.12%. For perioden 1924/25-2014/15 er det lykkedes ved avl og bedre fodring at få mælkenes fedtprocent hævet med 0.54%-enheder.

Figur 29: Mælk, kg leveret til Nordsalling Mejeri

År	Junetgård	Kjeldgård	Østergård
1924-25	17.119	78.209	317.843
1929-30	11.592	96.214	395.171
1934-35	20.323	88.682	277.761
1939-40	15.528	71.225	259.596
1944-45	17.326	122.284	58.854
1949-50	25.017	112.970	255.528
1954-55	21.693	98.095	741
1959-60	27.062	60.838	95.483
1964-65	47.740	107.157	232
1969-70	1.794		34.434

Bemærkninger:

- * Junetgård's leverance svarer i stor udstrækning til leverance på en mindre gård
- * Det lyder mærkeligt, at for Østergaard 1954-55 og 1964-65 reel ikke er leveret mælk af betydning. Et kontrolopslag viser uregelmæssig leverance omkring 1954-55 og 1964-65.

Dansk Landbrugsmuseum. [Rasmus Christiansen 1920](#)

Mælkekusk til Nordsalling Mejeri. [B3729 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum](#)

Salling for 200 år siden: Jeppe Aakjær

For 200 år siden svarer til 1743, hvor præsterne blev anmodet om at indberette om den økonomiske tilstand i sognet:

Astrup

Astrup skov er samme størrelse som Eskær - halv fjerdingvej til alle kanter = ca. 940 meter eller 89 hektar. Skoven består af Birk og Hessel. Træbygning – d.v.s. bindingsværksmur

Bustrup:

Bygning er gammel og mådelig med træbindingsværk, tækket med teglsten og mellem træværket med mursten

Eskær:

Skoven er en halv fjerdingvej til alle kanter – d.v.s. 940x940 meter eller 89 hektar og består af eg og el. Claus Reventlow holder stutteri til sine tre gårde. Grundmur til bygning i 300 år.

Grinderslev kloster:

Træbygning fra 1647

Hegnet:

Bygning både borggård og ladegård er dels gammel dels ny. Borggården består af 3 huse, alle bindingsværk. Ladegården består af 3 huse og alle bindingsværk

Hostrup:

Bygninger af træ, ler og stråtag

Jungetgaard:

Buskatzie = buskads bestående af torn (tjørn) og hessel (hassel) og som er kvart fjerdingvej lang = 470 meter, men er meget smal. Fra urhøjene – i 1743 kaldet vaarhøje. Herfra kan tælles 36 kirke i Himmersyssel (Himmerland), Mord, Salling og Vendsyssel. Bygningerne er gamle og som tildels er grundmur

Kærgårdsholm:

Stutteri, hvor alle gratis kan holde til med deres hopper. Opbygget som bindingsværk

Kaas:

Skoven er en fjerdingvej lang = 1.883 meter og halv fjerdingvej bred = 942 meter, hvilket svarer til 177 hektar. Skoven består af birk, hessel, ”vilddabel” og røn – men kun anvendelig til brændsel og stave. Bygningerne er ældgamle. Borggården består af 2 huse – det ene har grundmur og det andet af bindingsværk. Ladegården består af 3 huse.

Nørgård

Her har været en god hede – dog kun til fornødenhed. Der findes få elle og esketræer, som ej kan regnes for nogen skov. Husene er træbygning.

Skifter

[Erik Brejl/Brejl.dk](#) har for skifter i amter, gejstlige og købstæder m.fl. udarbejdet en værdifuld oversigt over personer, der er nævnt i skifterne f.eks. børn og værger m.fl.

I det følgende er skifter med relation til herregårdene gengivet og med skråskrift har jeg tilføjet bemærkninger. Der er anvendt forkortelser:

H-S = Hald og Skivehus amter, Viborg G = Gejstlige skifter i Viborg Amt – d.v.s. primært over præster. Lemvig = Lemvig købstad, Skive = Skive købstad.

Med **fed** skrift er markeret hvilke oplysninger jeg har anvendt

Viborg G: 34 Øllegaard Jensdatter i Durup degnebolig. 18.7.1787, fol.185.

E: Andreas [Nikolaj Iversen] Lyne, degn i Durup og Tøndering. B:

1) **Iver Lyne, foged på Krabbesholm**

2) Claudiane Lyne 19.

FM: Hvas, præst i Durup og Tøndering.

H-S: 269 **Henrik Hansen Brunov på Grinderslevkloster.** 27.7.1753, fol.8.

E: skilt fra Maren Madsdatter Brøndum. B:

1) Else Marie Henriksdatter Brunov 19

2) Anne Henriksdatter Brunov 16.

FM:

1) farbror Erik Brunov i Breum præstegård, præst i Grinderslev

2) **farbror Mathias Brunov i Holstebro.**

Til stede var afdødes mor Anne Eriksdatter [Sterch] g.m. afdødes svigerfar Mads Jensen Brøndum på Grinderslevkloster, hos hvem afdøde logerede.

H-S:270 Anne Eriksdatter Sterch på Grinderslevkloster. 7.5.1754, fol.17.

E: Mads Jensen Brøndum.

Første ægteskab med [Hans Brunov, præst i Grinderslev og Grønning]. B:

1) Erik Hansen Brunov, præst i Grinderslev og Grønning

2) **Mathias Hansen Brunov i Holstebro til Grinderslevkloster**

3) Henrik Hansen Brunov, [skifte 27.7.1753 lbnr.269]. 2B:

a Else Marie Henriksdatter Brunov. Ved afkald 16.7.1776 g.m. Peder Kold, herredsfoged og -skriver i Mønsted, (i skifteprotokol 1774-1789 fol.31B)

b Anne Henriksdatter Brunov. Ved afkald 16.7.1776 g.m. Anders Løbner til Rækkergård [i Hanning sogn]. *Hanning ligger ca. 10 km nord for Skjern*

FM: Jacob Jørgensen Brøndum i Søby, degn [i Kopperup].

Desuden nævnes enkemandens

1) bror Jørgen Jensen Brøndum i Søby, degn i Kopperup og B:

a Jens Jørgensen Brøndum, kobbersmed i Søby

2) søn [Peder Madsen Brøndum] g.m. Anne Lisbeth [Suhr] og 2B:

a Mads Pedersen Brøndum i Christiania i Norge

b Michael Suhr.

Viborg G: 49 **Ludmilla (Luttemette) Margrethe [Frederiksdatter] Vinterberg.** 28.7.1755, fol.79B. *Hun stammer fra Keldgaard*

E: Jens Hørby, præst i Ørum, Borris og Gammelstrup.

Bevilling til uskiftet bo af 31.10.1749.

[Afdøde blev begravet 4.7.1755].

Lemvig: 28 Laurids Jensen Vandborg i Lemvig. 8.4.1756, fol.76.

E: Anne Sofie Hansdatter Skovsbo. LV: Laurids Rømer, birkedommer på Rysensten. B:

- 1) Jens Lauridsen Vandborg 15
- 2) **Mathias Peder Lauridsen Vandborg** 14. *Han bliver ejer af Kaas*
- 3) Hans Lauridsen Vandborg 13
- 4) Anne Marie Lauridsdatter Vandborg 12
- 5) Maren Lauridsdatter Vandborg 10.

Samfrænder og FM:

- 1) fars fætter Sebastian Peder [Andreasen] Opitius, kapellan i Bodum, Ydby og Hurup
- 2) **fars fætter Mads Opitius** til Lergrav [i Avlum sogn]. *Han ejede Kærgårdsholm 1777-78*
- 3) [mormors søn af andet ægteskab] Hans [Hansen] Rosenberg, præst i Resen og Humlum,
- 4) fars svoger Niels Jacobsen til Kappel [i Nørlem sogn]
- 5) fars svoger Laurids [Johan Jacobsen] Jelstrup, præst i Gudum [og Fabjerg]
- 6) fars svoger [Henrik Molrath] Richter, [borgmester] i Fredericia.
- 7) fars svoger Søren Rygaard til Hesselmed [i Ål sogn, første ægteskab med afdødes halvsøster Birgitte Johanne Madsdatter, skifte Riberhus amt 25.7.1748 lbnr.83, nu g.m. Dorthe Margrethe Rosenberg].

Lemvig: 41 Anne Marie [Madsdatter] i Lemvig. 3.9.1759, fol.100.

Enke efter Mathias Pedersen [til Kongensgård i Nørre Nisum sogn, død Lemvig 1745]. B:

- 4) Kirsten Pedersen g.m. Henrik Molrath Richter til Kongensgård
- 5) Birgitte Johanne Pedersen, død [1743], var g.m. Søren [Christensen] Rygaard til

Hesselmed [i Ål sogn]. 2B:

a Christen Sørensen Rygaard 18

b Mads Sørensen Rygaard 17

6) Gertrud Marie Pedersen, død, var g.m. Poul [Mortensen] Borreby, præst i Gudum [og Fabjerg]. 4B:

a Anne Marie Borreby 22, der ægter overauditør [Søren Hansen] Seidelin [i Fredericia]

b Mette Marie Borreby 20, der ægter Christen [Linde] Leth [til Nørre Vosborg i Ulfborg sogn]

c Dorthe Cathrine Borreby 18

d Mads Borreby 14

Første ægteskab med [Jens Lauridsen Vandborg til Kappel i Nørlem sogn, død 1716]. B:

1) Laurids Jensen Vandborg i Lemvig, [skifte 8.4.1756 lbnr.28]. 5B:

a Jens Vandborg 19, student

b Mathias Vandborg 18, i Randers

c Hans Vandborg 17, student

d Anne Marie Vandborg 15

e Maren Vandborg 13.

FM: stedfar Mads Schmidt til Øland i Thy, der døde, Laurids Johan [Jacobsen] Jelstrup til Gudumkloster, [præst i Gudum og Fabjerg], Hans [Hansen] Rosenberg, præst i Resen og Humlum, (hvis mor Maren Pedersdatter var søster til Mathias Pedersen til Kongensgård).

Kilde: Den Seidelinske slægtsbog side 878]

2) Anne Marie Vandborg g.m. Niels Jacobsen i Lemvig.

[3) Peder Jensen Vandborg til Kappel, død, var g.

Dueholm: 376 Mads Schmidt til Øland. 21.2.1760, fol.110.

E: Anne Sofie Skovsbo. LV: Andreas Højer. A:

1) bror Frederik Hillerup, købmand i Lemvig

2) bror Thomas Hillerup, hører i Ribe latinskole

3) søster Bodil Hillerup g.m. Peder Nissen i Hillerup – senere Spøttrup

4) søster Anne Marie Hillerup i Hillerup.

Afdøde døde 20.2.1760.

Viborg G: 66 Jens Hørby, præst i Kobberup og Feldingbjerg. 30.1.1769, fol.164B.

Enkemand efter Ludmilla Margrethe [Frederiksdatter] Vinterberg, skifte 28.7.1755 lbnr.49].

Hans A:

1) søster Ellen Marie Hørby i Mogenstrup [i Sevel sogn], enke efter Niels Jensen Ellidshøj, [skifte Estvad og Rønbjerg præstegods 24.10.1760 lbnr.2]. LV: [Peder] Kold, herredsfoged i Harrestruplund [i Daugbjerg sogn]

2) bror Søren Christensen, død uden børn

3) bror Mikkell Christensen, skrædderdreng i Viborg, død

4) halvbror Christen Christensen Bødker i Hindborg i Salling

5) halvbror Laurids Christensen Bødker, død på Hobro-kanten

6) halvsøster Anne Christensdatter Bødker i Skive

7) halvsøster Sidsel Christensdatter, død, var g.m. Malte Smed i Skive. 1B:

a Christen Maltesen Smed i Sød ved Tønder.

Hendes A:

0) mor [Marie Rasmusdatter Overgaard, død Selde 20.6.1766].

Mors første ægteskab med far [Frederik Vinterberg, amtsforvalter i Hald og Skivehus amter, død 18.10.1708].

Mors andet ægteskab med [**Herluf Jensen Stjernholm til Kjeldgård** i Selde sogn, begravet 9.3.1759]. B:

1) [halv]bror **Rasmus Herlufsen Stjernholm** til Kjeldgård

2) [halv]bror Jens Herlufsen Stjernholm til Ørndrup på Mors

3) [halv]søster Gundel Marie Stjernholm, der døde, [begravet 3.8.1770], g.m. [Oluf] Vestergaard, præst i Selde [og Åsted] i Salling.

Afdøde døde 29.12.1768.

Lemvig: 90 Anne Marie Vandborg i Lemvig. 18.9.1783, fol.252B.

Enke efter Niels Jacobsen. A:

0) [mor Anne Marie Madsdatter, skifte 3.9.1759 lbnr.41]. 5B:

[Første ægteskab med Jens Lauridsen Vandborg til Kabbel]. 1B:

1) bror Laurids Jensen Vandborg i Lemvig, [skifte 8.4.1756 lbnr.28]. 5B:

a Jens Vandborg til Frostesgård [i Nees sogn]

b **Mathias Peder Vandborg til Kaas**

c Hans Vandborg til Kabbel

d Anne Marie Vandborg g.m. Peder Lauridsen Lillelund til Øland [i Haring sogn] i Thy

e Maren Vandborg g.m. Friis til Langgård

Andet ægteskab med Mathias Pedersen. 3B:

2) halvsøster Gertrud Marie Pedersen, død, var g.m. Poul [Mortensen] Borreby, [præst i Gudum og Fabjerg]. 4B:

a Anne Marie Borreby overauditør [Søren Hansen] Seidelin i Kolding

b Mette Marie Borreby i Holstebro

c Dorthe Cathrine Borreby g.m. Christian [Hansen] Hielmcrone til Borbjerg Holmgård, [præst i Borbjerg]

d Mads Borreby til [Store] Hebo [i Janderup sogn] ved Varde

3) halvsøster Birgitte Pedersen g.m. Søren [Christensen] Rygaard til Hesselmed, begge døde.

1B:

a Mads Rygaard til [Store] Hebo

4) halvsøster Kirsten Pedersen g.m. [Henrik Molrath] Richter [til Kongensgård], begge døde.
2B:

a **Mathias Peder Richter til Spøttrup**

b Søren Laurids Richter på Spøttrup.

Desuden nævnes afdødes søskendebarn **Mads Opitius** i Holstebro og Niels Jacobsens 2 søstersønner Niels Olufsen, Jacob Olufsen i Nykøbing.

Viborg G: 110 Christian Antonsen Schæffer, præst i Lem og Vejby. 21.11.1797, side 886, 913, næste protokol fol.4B.

E: Marie Kirstine Tolstrup i Nygård i Lem sogn. LV: **Mathias Skow til Bustrup** [i Ramsing sogn], Morten Christensen Dalsgaard, der ægter enken. B:

- 1) Christiane Henrikke Schæffer
- 2) Frederikke Kirstine Schæffer
- 3) Antoinette Jochumine Schæffer.

FM:

- 1 [farbror] Johan Henrik Schæffer, overførster i Jels ved Haderslev
- 2 morbror **Jørgen Tolstrup på Hostrup** [i Lem sogn].

Desuden nævnes

1 enkens far **Jochum Frederik Tolstrup til Hostrup**

2 enkens bror Johan Tolstrup i Virksund

3 enkens bror Christian Tolstrup, landvæsenskommissær i Viborg

H-S: 273: [Louise] Schinkel på Hegnet [i Tøndering sogn]. 29.7.1754, fol.56.

E: **[Christoffer] Müller**, ritmester. A:

1) mor [Voldborg Sofie Güntelberg] på Hald, enke efter [Claus Christian] Schinkel, [amtmand i Dueholm, Ørum og Vestervig amter, død 1747, begravet i familiegravsted i Finderup kirke.]

1) bror F[rederik] Schinkel til Hald

2) søster Mette Elisabeth Schinkel på Højris. FM: Arnold Christian Dyssel, landsdommer i Nørrejylland.

H-S:274 Dorthe Marie Brøndum på Bustrup [i Ramsing sogn]. 28.8.1754, fol.57.

E: **Peder Christensen Skov**, fuldmægtig og forpagter på Bustrup. B:

- 1) Mogens Christian Skov 8
- 2) Frands Skov 7
- 3) Mathias Skov 6
- 4) Niels Skov 5.

FM:

1) Mads Jensen Brøndum på Svansø

2) Jacob Brøndum, degn i Kobberup og Feldingbjerg.

Afdøde døde 20.1.1750.

Bevilling til uskiftet bo af 13.2.1750.

H-S: 280 Henrik Müller, ugift amtmand i Skivehus amt, til Astrup [i Grinderslev sogn]. 1.4.1755, fol.106.

A:

1) bror Christoffer Müller til Hegnet [i Tøndering sogn].

I boet testamente af 1.1.1679 for [afdødes far Selio Müller til Lønborggård's forældre] Henrik Müller til Lønborggård, [død 1717] og hustru Constantia [Seliusdatter] Marselis, [død 1707]

H-S: 281 **Jørgen Rosenkrantz til Krabbesholm** [i Skive landsogn]. 21.11.1754, fol.149B.
Enkemand. B:

- 1) **Verner Rosenkrantz, amtmand til Krabbesholm og Skivehus**
- 2) Holger Rosenkrantz til Rosenlund [i Fakse sogn på Sjælland]
- 3) Mette Amalie Rosenkrantz g.m. Joachim Johan Hartvig Barner, stiftsbefalingsmand i Kalundborg, Dragsholm, Sæbygård og Holbæk amter, til Vedbygård [i Ruds Vedby sogn] på Sjælland
- 4) Leopoldine Cathrine Rosenkrantz g.m. Theodor Adeler, amtmand i Nyborg og Tranekær amter, til Lykkesholm [i Ellested sogn] på Fyn
- 5) Anne Rosenkrantz g.m. Frederik Adler, stiftamtmand i Kristiansand stift i Norge, til Algestrup [i Føllenslev sogn på Sjælland]
- 6) Dorthe Elisabeth Rosenkrantz i Odense kloster.

H-S:284 Testamente på Bustrup [i Ramsing sogn]. 1757, fol.163.

Testamente af 1.7.1755 for **Oluf [Worm] de Lassen til Bustrup**. A:

- 1) søn Johan Peder de Lassen, vanvittig
- 2) halvbror Christian Numsen, oberst, og hvis han dør, da hans 2 døtre.

H-S: 285 Testamente på Tirsbæk [i Engum sogn i Vejle amt]. 5.1.1753, fol.164B.

Testamente af 29.1.1752 for **Christen Linde til Tirsbæk og hustru Maren Jørgensdatter Loss**. *Ejer af Kærgårdsholm*

H-S: 286 Anne Petronelle Hvid på Bustrup [i Ramsing sogn]. 25.2.1756, fol.165.

E: **Peder Skov til Bustrup**.

Dødsanmeldelse for hende og en søn, der døde 16 dage gammel.

H-S:291 **Marie Kirstine [Pedersdatter] Bering på Kærgårdsholm** [i Håsum sogn].

28.11.1761, fol.179.

E: **Johan [Sørensen] Glud til Kærgårdsholm**. B:

- 1) Søren Glud
- 2) Gert Glud
- 3) Peder Glud
- 4) Elisabeth Glud.

Samfrænder og FM:

- 1) Hans Henrik Lichtenberg til Bidstrup [i Granslev sogn]
- 2) Hans [Poulsen] Glud, præst i Glud og Hjarnø.

Bevilling til uskiftet bo på Testrup af 1.9.1758.

H-S: 301 **Niels Andersen Qvistgaard til Østergård** [i Harre sogn – *skal være Aasted*].

27.4.1763, fol.216B.

E: **Johanne Marie Jensdatter Batum**. LV: [Henrik Wolff] Klein, byfoged i Nykøbing [Mors].

Bevilling til uskiftet bo af 12.12.1755, da forpagter af Ørslevkloster og Strandet.

H-S: 304 **Karen Marie Halchus på Kærgårdsholm** [i Håsum sogn]. 30.9.1763, fol.227.

E: **Johan [Sørensen] Glud til Kærgårdsholm og Hostrup** [i Lem sogn].

Testamente af 30.7.1763.

Hans første ægteskab med [Marie Kirstine Pedersdatter Bering, skifte 28.11.1761 lbnr.291].

H-S: 307 **Niels Andersen Qvistgaard til Østergaard** [i Harre sogn- *skal være Aasted*]. 21.5.1764, fol.238, næste protokol fol.11B, 12.

E: Johanne Marie Jensdatter Batum. LV: H[enrik] W[olf] Klein, by- og herredsfoged i Nykøbing [Mors], **Christian Kjærulf**, der ægter enken. B:

1) Birgitte Qvistgaard [18]

2) Anders Qvistgaard 16

3) Jens Qvistgaard 14

4) Kirsten Qvistgaard 13. Ved afkald 24.4.1775 g.m. Niels Sørensen Salling, sukkermester i København

5) Morten Qvistgaard 11

6) Magdalene Qvistgaard 10

7) Peder Qvistgaard 8

8) Marie Kirstine Qvistgaard 7.

FM:

1) farbror Morten Qvistgaard til Stubbergård [i Sevel sogn]

2) farbror Mads Qvistgaard til Sønder Kvistgård [i Vejrum sogn]

Bevilling til uskiftet bo af 12.12.1755 lbnr.301.

H-S: 318 **Ingeborg Bering [på Kås i Lihme sogn]**. 14.1.1766, fol.286B.

E: **Jens Hofman** [til Kås].

Bevilling til uskiftet bo af 18.1.1754.

[Begravet i Lihme, men nedsat i familiegravsted i Vroue kirke

H-S: 320 **Johan [Sørensen] Glud til Kærgårdsholm** i Håsum sogn. 13.2.1766, fol.291B, 448B.

Enkemand efter [Karen Marie Halchus, testamente af 30.7.1763 lbnr.304].

Første ægteskab med Marie Kirstine [Pedersdatter] Bering, skifte 28.11.1761 lbnr.291. B:

1) Elisabeth Glud 15

2) Søren Glud 12

3) Gert Glud 7

4) Peder Glud 6

FM: Hans [Poulsen] Glud, præst i Glud og Hjarnø.

Jordebog for Kærgårdsholm 1758, fol.310-312.

Jordebog for Hostrup 1762, fol.314-317.

Fundats for Håsum hospital af 12.9.1757, fol.320B-322.

Afdødes første hustru havde arv efter far Peder Thomsen Bering, [købmand i Horsens, skifte Horsens 16.1.1743 lbnr.980], der havde arv efter sin far Thomas [Mikkelsen] Bering, [købmand og toldforvalter i Randers] efter testamente af 18.6.1732.

[Afdøde var søn af Søren Glud, præst i Katstrup, Ørridslev og Tolstrup og hustru Elisabeth Hansdatter Ochsen].

H-S: 321 Christen Andersen Møller, forpagter på Krabbesholm [i Skive landsogn]. 18.9.1766, fol.347B. *NB! Der vides ikke hvor mange år han var forpagter*

A:

1) halvbror Christen Andersen, smed i Bislev ved Nibe

2) halvsøster Anne Andersdatter, død, var g.m. Jonas Ebbesen, købmand i Nibe. 2B:
a Rasmus Jonassen Dybvad, købmand i Christiania i Norge
b Else Jonasdatter Dybvad.

FM: Christen Helming til Volstrup [i Rørbæk sogn] ved Hobro

2) Otto Marsvin Laurberg [forvalter] på Nørkær [i Estvad sogn].

H-S: 322 Testamente på Skivehus. 1766, fol.376, (på siden noteret som 379).

Testamente af 3.2.1763 for Laurids Møller, forpagter af Skivehus og hustru Mette Højer.

H-S: 323 **Peder Christensen Damgaard til Nørgård** [i Grinderslev sogn]. 20.8.1767, fol.377, (på siden noteret som 380).

E: Maren Andersdatter Qvistgaard.

Bevilling til uskiftet bo af 8.7.1763.

H-S: 326 **Mads Hastrup til Eskær** [i Grinderslev sogn]. 21.12.1767, fol.396B, 450, næste protokol fol.94.

Enkemand efter **Dorthe Lauridsdatter**, bevilling til uskiftet bo af 27.10.1752 lbnr.277. B:

2) Ingefred Hastrup, der ægter Andreas [Christensen] Fris, præst i Brøndum og Hvidbjerg

3) Lucie Christiane Hastrup, der ægter Frederik Christian Hirschfeld, premierløjtnant i kavaleriet

4) **Anne Marie Hastrup g.m. Johannes Bornemann**, borgmester i Viborg- samt ejer af Jungetgaard.

5) Eleonora Hastrup g.m. Michael Uttrup, amtsforvalter i Skive

6) Niels Hastrup 16. Ved afkald 1778 ejer af Vrejlevkloster

7) Laurids Hastrup. Afkald 1778.

FM:

1) **Rasmus Stjernholm til Kjeldgård** [i Selde sogn] **g.m. Anne Christine Øllegaard Hvas**

2) **Mads Bjørn til Grinderslevkloster.**

Af første ægteskab B:

1) Karen Hastrup g.m. Johan Nikolaj Scavenius, by- og herredsfoged i Thisted.

Testamente af februar 1744 for Mads Hastrup, forvalter på Krastrup [i Farstrup sogn] og hustru Dorthe Lauridsdatter.

H-S: 328 Testamente på Astrup [i Grinderslev sogn] i Salling. 1768, fol.449B.

Testamente af 1.11.1768 for **Aksel Rosenkrantz Lasson til Astrup og hustru Antoinette Elisabeth Rosenørn.**

H-S: 347 Bevilling til uskiftet bo [på Eskær i Grinderslev sogn]. 21.3.1775, fol.11.

Bevilling til uskiftet bo af 17.3.1775 for **Johan Christian Geistler til Eskær og hustru Anne Sofie Lüttichau.**

H-S: 352 Mads Thomsen Nysum, forpagter på Eskær [i Grinderslev sogn]. 30.9.1776, fol.31.

E: Maren Vistisdatter.

Bevilling til uskiftet bo af 31.5.1776.

H-S: 353 **Rasmus Stiernholm til Kjeldgård** i Selde sogn. februar 1777, fol.32B, 138, 145.

E: **Anne Christine Øllegaard Hvas.** LV: Mads Bjørn. B:

1) Jens Herlev Stiernholm, der døde

2) **Frederik Stiernholm.** *Overtog Kjeldgaard*

3) Erhard Carl Christian Stiernholm. *Havde først Hastrup Hovedgaard i Thyregod og derefter Grinderslev Kloster*

FM: fars søskendebarn Hans Hvas i Øster Ulsted i Vestervig sogn.

Bevilling til uskiftet bo af 3.3.1769.

Skifte 15.1.1780.

H-S: 354 Anders Nielsen Stenild, forpagter på Hegnet [i Tøndering sogn]. 11.10.1776, fol.33, 78B, 92B, 94B, 116B.

E: Anne Andersdatter. LV: [Niels Christian] Stiernholm, præst i Roslev [og Rybjerg]. B:

7) Anders Andersen Stenild, nyfødt, der døde.

Første ægteskab med Benedikte (Bendil) Sørensdatter, skifte Hald amt 29.2.1772 lbnr.84. B:

1) Christen Andersen i Glerup

2) Mette Marie Andersdatter g.m. Christen Hansen i Højslev mølle. Ved afkald 21.7.1778 i Daugbjerg mølle

3) Anne Cathrine Andersdatter, død, var g.m. Claus Christensen, møller i Lerkenfeld mølle. 1B:

a Hans Clausen 8

4) Niels Andersen på Villestrup

5) Jens Andersen

6) Christen Andersen 20.

Nykøbing M: 426 **Johanne Marie [Jensdatter] Batum i Nykøbing**. 9.7.1777, fol.599B.

Enke efter **Christian Kjærulf** til Østergård [i Åsted sogn] i Salling, [begravet Nykøbing 13.2.1777]. B:

7) Steen Kjærulf 12.

FM: farbror [Claus Gotlieb] Kjærulf til Nørhågård i Thy.

Første ægteskab med **Niels [Andersen] Qvistgaard til Østergård**, [skifte Skivehus amt 21.5.1764 lbnr.307]. B:

1) **Anders Qvistgaard**, forpagter på Østergård

2) Jens Qvistgaard, student i Nykøbing

3) Peder Qvistgaard 22, underofficer i den kongelige livvagt

4) Kirsten Qvistgaard g.m. Niels [Sørensen] Salling, sukkermester i København

5) Magdalene Qvistgaard g.m. Sten Reisner, farver i Nykøbing

6) Marie Kirstine Qvistgaard.

Jordebog for Østergård 16.4.1758, fol.604B-606.

Jordebog for Østergård 26.4.1776, fol.624B-627.

H-S: 374 **Armgard Sofie Bredal på Hegnet** [i Tøndering sogn]. 8.12.1780, fol.140B.

E: **Christoffer Müller** til Hegnet.

Bevilling til uskiftet bo af 24.2.1765.

H-S: 375 Jens Herlev Stjernholm, ugift på Kjeldgård [i Selde sogn]. 16.1.1781, fol.142.

A:

1) mor **Anne Christine Øllegaard Hvas, enke efter Rasmus Stiernholm til Kjeldgård**, [skifte februar 1777 lbnr.353]. LV: **Mads Bjørn**

2) bror **Frederik Stiernholm** 27

3) bror **Erhard Carl Christian Stiernholm** 17.

FM: [fars søskendebarn] Hans Hvas i Øster Ulsted i Vestervig sogn.

H-S: 382 **Christoffer Müller til Hegnet** i Tøndering sogn. 7.4.1781, fol.158.

Enkemand efter **Armgard Sofie Bredal**. B:

1) **Selio Georg Müller** til Hegnet.

Bevilling til uskiftet bo af 24.2.1765 lbnr.374. [Første ægteskab med Louise Schinkel skifte 29.7.1754 lbnr.273].

H-S: 390 **Johannes [Frandsen] Bornemann til Jungetgård** i Junget sogn, borgmester og tolder i Viborg.. 28.8.1780, fol.172.

E: **Anne Marie Hastrup** – *datter af Mads Hastrup, Eskær*. LV: Hans Hvas i Øster Ulsted i Vestervig sogn. B:

1) Dorthe Georgine Bornemann 9

2) Mads Hastrup Bornemann 4.

FM: Niels Hastrup til Vrejlevkloster.

Desuden nævnes afdødes søster Edel Kirstine [Frandsdatter] Bornemann, enke efter Krøyer, direktør på Torupgård i Koldinghus amt. LV: Hans Stenstrup til Kjeldkær.

Jordebog for Jungetgård 1780 fol.191B-193 og fol.221-223B.

H-S: 391 Testamente i Grinderslev sogn. 4.12.1782, fol.272B.

Testamente af 22.3.1782 for Anders Pedersen Damgaard og hustru Anne Kirstine Nybo i Stoubygård i Grinderslev sogn.

H-S: 392 **Anne Christine Øllegaard Hvas på Kjeldgård** [i Selde sogn]. 6.2.1783, fol.273B.

Enke efter **Rasmus Stiernholm**, skifte februar 1777 lbnr.353. B:

1) **Frederik Stiernholm** 22 til Kjeldgaard

2) **Erhard Carl Stiernholm** 20 på Hammergård i Silkeborg amt.

H-S: 393 Anne Nikolette Kirstine Frederikke [Mouridsdatter] Møller på Astrup [i Grinderslev sogn]. 19.9.1782, fol.278.

A:

1) bror Eskild Mourids Møller 27, musketer i Holsten

2) bror Oluf Mouridsen Møller 25 i Horsens

3) bror Jørgen Christoffer Mouridsen Møller 24 i Ribe

4) bror Frands Mouridsen Møller 19 i Ribe.

Dueholm: 427 Peder Stiernholm, ugift til Ørndrup [i Karby sogn] på Mors. 20.7.1766, fol.84.

Testamente af 28.6.1766. A:

0) far [**Herlov Stiernholm til Kjeldgård** i Selde sogn, død 1759]

1) bror Nikolaj Stiernholm, der ejer Ørndrup sammen med afdøde, og overtager samme efter gensidigt testamente af 21.5.1763

2) bror Jens Stiernholm, major

2) bror Rasmus Stiernholm til Kjeldgård

3) søster Gundil Marie Stiernholm g.m. Oluf Vestergaard, præst i Selde og

H-S: 394 Christen [Pedersen] Damgaard, ugift til Nørgård [i Grinderslev sogn]. 7.7.1783, fol.282B.

Testamente af 22.6.1783. A:

1) mor [Maren Andersdatter] Qvistgaard, enke efter [Peder Christensen] Damgård, [skifte 20.8.1767 lbnr.323]

2) svoger Mads Iversen Qvistgaard på Skikkild [i Vejrum sogn]

3) søster g.m. Høst på Beltoft [i Lundby sogn], hvis eneste søn Peder er opkaldt efter sin

morfar og ældste datter Nille Marie er opkaldt efter sin mormor
Desuden nævnes afdødes bror Anders Damgaard.

H-S: 397 Bertel Langballe Clementin, forpagter på Krabbesholm [i Skive Landsogn].
10.12.1783, fol.288.

E: Mette Cathrine Jespersen.

Testamente af 3.12.1783

H-S: 431 **Mads Bjørn til Grinderslevkloster**. [begravet 9.5.1788], fol.339B.

E: **Birgitte Cathrine Nordkjær**.

Bevilling til uskiftet bo af 25.1.1763.

H-S: 450 Pallene von Gersdorff, ugift på Astrup [i Grinderslev sogn]. [12.7].1789, fol.5.

Testamente af 3.3.1787. A:

1) søster **Margrethe von Gersdorff g.m. Axel Rosenkrantz Lasson til Astrup**

2) søsterdatter Margrethe Mette Teilmann g.m. Peder Wormskiold til Restrup

H-S: 455 Maren Jensdatter i Hestbæk i Rybjerg sogn. 19.1.1790, fol.36.

E: **Christen Jacobsen, forpagter af Hegnet** [i Tøndering sogn].

Bevilling til uskiftet bo af 5.5.1787. B:

1) Anne Christensdatter 22

2) Jacob Christensen 17

3) Jens Christensen 13.

FM: morbror Simon Jensen i Hestbæk.

Jordebog for Hegnet 1790 fol.40-43B.

H-S: 470 **Peder Lund**, prokurator til Kyø [i Store Ajstrup sogn i Ålborg amt], Sebberkloster [i Sebber sogn i Ålborg amt] og Skivehus, der døde på Kyø. 8.3.1791, fol.116B, 148B, 154, 177B.

E: **Marie Glerup** på Kyø. LV: Nikolaj Rise Ring, postekspeditør i Skive. B:

1) [Bolette Henrikke Margrethe Louise Lund 15]

2) [Christine Lund 8].

Bevilling til uskiftet bo af 21.5.1791.

Jordebog for Skivehus 1789 fol.145-146B.

Registrering af Skivehus.

[Ålborghus skifteprotokol 1790-1793 B 0D-400, no.3A, 6.3.1791, fol.6.14, 14B, 29, 45, 68B, 116. Film K 10-174].

H-S: 496 **Anders Nielsen Qvistgaard til Østergård** [i Åsted sogn]. 1792, fol.229.

Bevilling at tage boet under behandling for:

1) [bror] Jens [Nielsen] Qvistgaard til Hvanstrup [i Farsø sogn]

2) Hans Roedsted, prokurator til Nørgård [i Grinderslev sogn g.m. søster Anne Marie Nielsdatter].

H-S: 549 **Johanne Marie de Hofman på Kås** i Lihme sogn. 16.10.1796, fol.388B, næste protokol fol.1B, 21B, 37B, 39B, 47, 50, 52B.

[Enke efter **Mathias Pedersen Vandborg** til Kås]. B:

- 1) Jens Hofman Vandborg i Vestindien
- 2) **Anne Severine Vandborg, der ægter Erhard Kolding, nu til Kås**
- 3) Niels Aars Vandborg
- 4) Ingeborg Marie Vandborg.

FM:

- 1) Jens Hornstrup, forpagter på Hornstrup
- 2) Mathias Richter til Ørslevkloster. *Tidligere Spøttrup og halvbror til Mathias Pedersen Vandborg.*
- 3) Jens Vandborg til Frøslevgård [på Mors].
Jordebog 1796 for Kås fol.404-406.

H-S: 599 Hans Rosted på Eskær [i Grinderslev sogn]. 14.4.1808, fol.164, 184B.

A:

0) forældre [Niels Hansen Rosted, forpagter på Torstedlund i Årestrup sogn, skifte Ålborghus sluttet 1.5.1784, og Mette Mikkelsdatter]

- 1) bror Mikkel Rosted, forvalter på Brusborg på Fyn
- 2) søster [Johanne Nielsdatter Rosted, død Nibe 9.11.1790, var g.m. Jacob Bjerregaard på Nørlund). 2B:

a Mette Kirstine Bjerregaard på Eskær

b [Niels Hansen Bjerregaard] i Ålborg.

FM: Jens Erling i Ålborg.

H-S: 744 [Anne Sofie Hansdatter Skovsbo] på Kås [i Lihme sogn]. 28.1.1799, 1799/19.

Enke efter [Mads Schmidt til Øland i Thy]. *Han er bror til Peder Nissen på Spøttrup og dermed farbror til Nis Nissen Spøttrup.*

Første ægteskab med [Laurids Jensen Vandborg i Lemvig, skifte Lemvig 8.4.1756 lbnr.28].

B:

1) Jens Lauridsen Vandborg til Frøslevgård

2) **Mathias Peder Lauridsen Vandborg til Kås, død, var g.m. [Johanne Marie de Hofman, skifte Skivehus amt 16.10.1796 lbnr.549]. 4B:**

a Jens Hofman Vandborg, på St. Croix i Vestindien

b **Anne Sofie Vandborg g.m. [Erhard] Colding til Kås**

c Niels Aars Vandborg på Stårupgård i Fjends herred

d Marianne Severine Vandborg på Frøslevgård

3) Anne Marie Lauridsdatter Vandborg, [skifte Viborg 12.7.1795 lbnr.1566]. Første ægteskab med [Niels Aars til Øland, skifte Dueholm med flere amter 5.6.1777 lbnr.575]. 3B:

a Laurids Nielsen Aars, skoleholder i Højen og Vinkel???

b Anne Nielsdatter Aars på Urup [i Østbirk sogn]

c Jens Nielsen Aars, købmand i Hjørring.

Anne Marie Lauridsdatter Vandborgs andet ægteskab med [Peder Lauridsen Lillelund til Øland i Harring sogn, begravet Harring 21.8.1789]. 4B:

d Niels Aars Lillelund i Hjørring
 e Mads Lillelund på stiftskontoret i Viborg
 f Laurids Lillelund i Viborg latinskole
 g Johanne Frederikke Lillelund i Hjørring.

4) Maren Lauridsdatter Vandborg g.m. [Peder] Friis på Harrestruplund [i Daugbjerg sogn].

H-S: 739 Jacob Christensen i Hestbæk [i Rybjerg sogn]. 23.2.1799, 1799/14.

E: Maren Nielsdatter. LV: Jesper Jensen i Tøndering. B:

- 1) Maren Jacobsdatter 2
- 2) Christen Jacobsen 6 mdr.

FM: farfar **Christen Jacobsen** til Hegnet [i Tøndering sogn].

H-S: 1094 Johan Henrik Bonne på Astrup [i Grinderslev sogn] i Salling. 4.5.1805, 1805/uden nummer.

A:

1) far Peder Bonne, forpagter på Høgholm [i Tirstrup sogn] ved Ebeltoft.

H-S: 1143 Kirsten Kajsen, forpagter af Ny Skivehus i Skive landsogn. 18.11.1806, 1806/47.

Enke efter Bahne Petersen, død i Gelting i Holsten for 16 år siden. B:

- 1) Carl Petersen 26, forpagter af Sohngårdsholm ved Ålborg
- 2) Kirstine Sofie Petersen 21
- 3) Margrethe Augusta Petersen g.m. Ditlev Andreas Chemnitz. forpagter.

H-S: 1209 Else Marie [Henriksdatter] Brunov på Gammel Skivehus. 8.10.1807, 1807/uden nummer.

Enke efter [Peder] Kold, herredsfoged [i Fjends herred]. B:

- 1) Christian Kold 43, i Vestindien
- 2) Sofie Cathrine Kold g.m. [Frederik Christian Ludvig] Christensen, degn i [Rind og] Herning i Hammerum herred
- 3) Henriette Marie Kold g.m. Frederik Rubek Christian Bülow til Gammel Skivehus
- 4) Mads Brøndum Kold, bor mellem Århus og Randers
- 5) Hans Jacob Kold, købmand i Århus
- 6) Frederikke Kirstine Kold g.m. [Schack] Grunddal [i Andst] ved Kolding
- 7) Hans Henrik Jørgen Kold 31, forpagter på Sebber Kloster

Skive: 264 [Frederik Rubæk Christian] von Bülow, generalmajor i Skive. 3.6.1819, fol.410.

E: Henriette Marie Kold. B:

- 3) Eva Louise Bülow 27 g.m. Sehested, brandinspektør i Skive
- 4) Lorents Peder von Bülow 26
- 5) Frederik Rubæk Henrik Bülow 25, stabskaptajn.

[Første ægteskab med Christiane Margrethe Claudius, begravet Almind 27.10.1772].

Andet ægteskab med [Eva Louise Lüttichau, død Næstved 8.1.1779]. B:

- 1) Christiane Margrethe Bülow g.m. [Johan Jacob] Bruun, toldkasserer og oberstløjtnant i Ålborg

2) Margrethe Kaas Bülow g.m. [Peder Markussen] Vodskov til Ryomgård, [i Marie Magdalene sogn).

Maribo: 306 Opbudsbo i Nysted. 5.4.1819, fol.258, 265.

Registrering af fallitbo hos [Frands] Skow, præst i Nysted og Herritslev.

Desuden nævnes:

1 hans bror [Mogens Christian] Skow til Volstrup [i Hjerm sogn]

2 hans søn Anton Frederik Skow, præst i Hjerm og Gimsing.

Nygårds sedler - sammendrag

Astrup

1718: 156 øksner opstaldet

1770: Areal på 218 hektar. Markdriften 9 marker hvoraf 5 er i brug. Der kan avles 234 læs a´ 256 kg eller i alt ca. 60 tons, *der vil svare til 120 bigballe a´ 500 kg*

1783: Mejerivirksomhed

1785: Mejerivirksomhed

1794: Tilladelse til udparcellering i 16 parceller af hartkorn 32-1-2-1 = 31.2 tdr.. Hovedparcellen nr. 8 på hartkorn 7-1-3-0 = 7.2 tdr. Resten lig med 24 tdr. hartkorn til 15 parceller eller 1.6 tdr. hartkorn pr. parcel.

1806: Indhegnet skov på 12 hektar

Kun Astrup, Eskær og Østergaard har mejeridrift.

Bustrup

1718: Efterår: 100 øksner opstaldet

1760: Forpagter Oeder Schove holder stald- eller fødestude

1770: Der kan avles 100-120 læs hø a´ 32 lispund = 256 kg. D.v.s. 26-31 tons eller svarende til 50-60 bigballe a´ 500 kg. *Regnes med en vinterperiode på 180 dage er der 140-170 kg til rådighed pr. dag.*

1777/78: Efterår: opstaldet 140 øksner

1780: Efterår: opstaldet 140 øksner

1781: Forår: 80 stude over Ribe og 28 til slagteri i Aalborg

1781: Efterår: opstaldet 140 øksner

1782: Efterår: opstaldet 124 øksner

1783: Efterår: opstaldet 140 øksner

1784: Forår: 52 stude til udførsel a´ 68 rigsdaler pr. par

1785: Forår: 102 stude til udførsel

1785: Efterår: opstaldet 120 stude

NB! Gennemsnit 1777/78-1785: 134 stude til opstaldning

1910: Godt 220 hektar i ager, eng og skov.

1916: Konsortium køber Bustrup for 200.000 kroner

Eskær

1718: Efterår: opstaldet 150 øksner

1747/48: Kvægpesten krævede 127 fæhoveder hos forpagter Jep Bertelsen

- 1768: 150 øksner, 30 fødestude, 20 køer, 30-40 heste, 150 får og 20 svin
 Rotholmene: Der kan afgræsse 16 heste
Det samlede areal for store og lille Rotholm er 14. 5 ha. Sættes hestene's vægt til 4-500 kg udvokset skal de daglig til vedligehold have 4 foderenheder eller 700 foderenheder i alt for hele sommeren. Dette betyder, at der pr. hektar skal avles ca. 800 foderenheder pr. hektar, hvilket ikke er urealistisk.
- 1770: Fæstegårde i Brokholm:
 St. Brokholm med hartkorn 9-6-0-2 = 9.8 tdr og 2 fæstere
 Ll. Brokholm med hartkorn 4-3-2-0 = 4.4 tdr. og 1 fæste
- 1771: Indtil 10. april døde 112 stude, køer og andre fæhoveder
 NB! *Der er ikke set døde kreaturer på andre herregårde i 1771 – så det kan være en skrivefejl*
- 1777/78: Efterår: Opstaldet 116 øksner
 1780: Efterår: opstaldet 100 øksner
 1781: Januar: opstaldet 100 øksner
 1781: Efterår: opstaldet 50 øksner
 1782: Efterår: opstaldet 50 øksner
 1783: Holdes mejeri
 1785: Holdes mejeri
 1806: Eskær, Astrup og Østergaard de eneste med mejeri i Salling
 1870: Gudmund Schütte køber Eskær for 121.000 rigsdaler med 278 hektar, hvoraf 66 hektar er skov og hede på 18 hektar

Grinderslev kloster:

- 1718: Efterår: 50 stude
 1719: 8 køer, 50 stude og 6-8 bæster (= heste)
 1729: Udsæd: 2.000 kg rug, 1.500 kg byg og 4.000 kg havre, svarende til 10 hektar rug, 8 hektar byg og 11 hektar havre eller i alt 29 hektar korn. Der kan avles 34 læs hø = ca. 8.700 kg, *hvilket vil svare til 17 bigballe a' 500 kg. Ved en vinterperiode på 180 dage vil der daglig være knap 50 kilo til rådighed.*
- 1747/48: Kvægpesten krævede 54 kreaturer
 1770: Hø: 35 læs = 9.000kg, *der vil svare til 18 bigballe a' 500 kg*
 Der dyrkes 230-240 tdr. land = ca. 130 hektar, der er inddelt i 10 marker, hvoraf 5 bruges.
- 1777/78: Efterår: opstaldet 90 øksner
 1780: Efterår: opstaldet 96 øksner
 1781: Efterår: opstaldet 78 øksner
 1782: Efterår: opstaldet 80 øksner
 1783: Efterår: opstaldet 86 øksner
 1784: Forår: udførsel af 54 stude
 1838: Her holdes en talrig og velholdt flok racefår
 1937: Areal sælges til jordlovsudvalget – 7 husmandsbrug

Hegnet

- 1669: Udsæd: 2.200 kg rug, 1.600 kg byg og 8.000 kg havre *svarende til ca. 12 hektar rug, 9 hektar byg og 20 hektar havre eller i alt 41 hektar*
- 1718: Efterår: opstaldet 106 øksner
- 1747/48: Kvægpesten tog 61 kreaturer
- 1768: Græsse 50-60 stude og nn 100-120 foruden bæster, køer og får. Udsæd: 30-36 tdr rug, 24-30 tdr. byg og 70-80 tdr. havre *svarende til 18 hektar rug, 15 hektar byg og 19 hektar eller i alt 52 hektar, hvilket er ca. 20% mere kornareal end i 1669*
- 1770: 150 tdr. land = 83 hektar opdelt i 9 tægter, hvoraf 5 er i brug. 100 læs hø = ca. 25 tons. *Regnes med 180 vinderdage svarer det til ca. 140 kg pr. dag..*
- 1777/78: Efterår: opstaldet 62 øksner
- 1780: Efterår: Forpagter Kristen Jensen opstaldet 70 øksner
- 1781: Solgt 48 stude
- 1781: Efterår: 66 stude opstaldet
- 1782: Efterår: 82 stude opstaldet
- 1783: 82 stude opstaldet
- 1785: Forår: 56 stude blev solgt
- 1785: Efterår: 62 stude
- NB! Opstaldet 1777/78-1785 71 stude i gennemsnit*
- 1806: Drives ved hoveri
- 1821: Hegnet på auktion til et bud 11.000 rigsdaler. Hartkorn 31-3-0-2 = 31.4 tdr.
- 1844: Ændring af hartkorn
Hovedgården: Fra 31-3-0-2 = 31.4 tdr. til 22-1-0-0¾ = 22.1 tdr.
Møllen: Fra 2-0-0-1 = 2.0 tdr. til 3-0-3-1¾ = 3.1 tdr.
- 1883: Solgt for 134.000 kroner
113 hektar ager, 35 hektar eng og 3 hektar mose – i alt 151 hektar og et fæstegods på 0.8 hektar

Hostrup

- 1747/48: Kvægpesten krævede 30 dyr.
- 1770: 160 tdr. lande = 88 hektar. Der var 10 marker og 2 små stykker, Der besås 5 marker. Der avles 60 læs hø = ca. 15 tons. Hoveri foretages af 14 bønder
- 1777/78: 60 øksner er opstaldet
- 1780: Der sælges 30 stude den 2. august til Lygum
- 1780: Opstaldet af 60 øksner
- 1781: Solgt 50 øksner
- 1781: Opstaldet 50 øksner
- 1782: Opstaldet 60 øksner
- 1783: Opstaldet 50 øksner
- 1785: Opstaldet 60 øksner
Som gennemsnit 1777/78-1785 er der opstaldet 57 øksner
- 1860: Flok Southdown får
- 1881: 90 stk kvæg, 9 heste og nogle får og svin
Chr. Brecht sælger til grev Sigismund Schulin for 132.500 kroner

1910: Avlsbygningerne brænder

Jungetgaard

- 1662: Hartkorn = 48 tdr. Udsæd = 20 tdr. rug, 20 tdr. byg og 60 tdr. havre, *hvilket vil svare til 8-9 hektar rug, 8-9 hektar byg og omkring 13 hektar med havre eller i alt et kornareal på omkring 30 hektar*
- 1712: Mette Sehested af kongen skøde på Thise Kirketiende - 18-2-2-2 = 18.3 tdr
- 1718: Opstaldet 100 øksner
- 1747/48: Kvægpesten tog kun 15 kreaturer. *Der må formodes, at studene er blevet solgt inden udbruddet kom til Junget sogn.*
- 1777/78: Opstaldet 100 øksner
- 1779: 20 bæster/heste, 150 køer og stude, 150 får og 8-10 svin.
200-250 læs høg = 50-64 tons, *eller svarende til 100-120 bigballer a' 500 kg*
Der kan græsse 80 stude, 16-20 køer, 20 bæster og 200 får
Udsæd = 44-50 tdr. rug, 36-40 tdr. byg og 100-120 tdr. havre. *Det vil svare til omkring 20 hektar rug, 16 hektar byg og 24 hektar havre eller i alt 60 hektar eller en fordobling i forhold til 1662.*
Der kan altid sælges omkring 1000 tønner korn årligt *eller korn fra omkring 130 hektar – der omfatter egen avl og tiendekornet fra fæstebønderne.*
- 1780: Opstaldet 90 øksner
- 1781: Opstaldet 80 øksner
- 1782: Opstaldet 80 øksner
- 1783: Opstaldet 80 øksner
- 1785: Der er solgt 50 øksner til udførsel
- 1785: Opstaldet 90 øksner
Som gennemsnit for 1777/78- 1785 er der opstaldet omkring 85 øksner.
- 1781: Udsæd 48 tdr. rug, 36 tdr. byg og 138 tdr. havre *svarende til 20 hektar rug, 15 hektar byg og 30 hektar havre eller i alt 65 hektar.*
- 1850: Hartkorn = 30-2-1-1 = 30.3 tdr. Godset = fæstebønder 194-7-0-2^{7/8} = 194.9 tdr. 44 gårde og 30 huse
- 1894: Gjedde til forpagter A. Olesen for 130.000 kroner for 30 tdr. hartkorn

Keldgaard

- 1661: Udsæd: 1.200 kg rug, 1.800 kg byg og 5.000 kg havre svarende til 5 hektar rug, 8 hektar byg og 11 hektar havre eller i alt 24 hektar.
- 1718: Opstaldning af 62 øksner
- 1719: Her foreligger en opgørelse af husdyrholdet på Keldgaard.

Gruppe	Antal	Rigsdaler/stk	I alt
Køer	10	8	80
Ungdyr	8	2	16
Stude	80	10	800
Får	40		7
Heste	<u>8</u>	<u>20</u>	<u>160</u>

	1.063
Gård, gods m.m.	<u>13.277</u>
I alt	14.340

- 1747/48: [Nygård](#) angiver ikke tabet ved kvægpesten, men ifølge [Kristen Klastrup](#) døde der 98 kreaturer
- 1770: 97 hektar opdelt i 11 marker, hvoraf 5 er i brug
- 1777/78: Opstaldning af 62 øksner
- 1780: Opstaldning af 62 øksner
- 1781: Opstaldning af 62 øksner
- 1782: Opstaldning af 62 øksner
- 1784: Udførsel af 56 øksner
- 1785: Udførsel af 44 øksner
- 1810: Niels Lykke m.fl. køber Keldgård for 74.050 Rigsdaler
- 1838: En god besætning af 250 merinofår
- 1841: Schæfere på 4-500 merinofår der i 15-16 år er kørt uden problemer
- 1916: Christen Lauridsen sælger Keldgård til skibsreder Krohn for 205.000 kroner

Krabbesholm

- 1661: Udsæd: 2800 kg rug, 1500 kg Byg og 3000 kg havre.
Der kan bjerges 120 læs hø
- 1718: Forpagter Thomas Hvilsom 112 øksner
- 1770: 100 hektar i 10 marks drift, hvoraf 5 er i brug. 130 læs hø
- 1777/78: 70 øksner
- 1781: 70 gode hollænder køer, tyre og nn, en del svin, nogle få heste og 180 ”friske” får
- 1781: forpagter Bertel (*Landballe*) Clementin med opstaldning af 60 stude. *Han dør i december måned 1783 – 31 år gammel.*
- 1782: Opstaldet 74 stude
- 1783: Opstaldet 60 stude
- 1784: Salg af 51 stude
- 1785: H. Rasmussen holder mejeri
- 1806: Drives med hoveri
- 1838: Studefedning stoppet og i stedet mejeridrift
Markdrift
1. Tørskebyg, gødet
 2. Rug
 3. Havre
 4. Havre
 5. Havre – udlagt til græsning
- 1871: 21½ tdr. hartkorn
- * Ager 138 hektar
 - * Eng 45 hektar eng

* Have+Skov 55 hektar

* Udyrket 7 hektar

For 90.000 rigsdaler med besætning fra H. Dalsgaard til N.C. Fugl, København

1887: Solgt for 177.000 kroner - 20 heste og 130 kreaturer

1905: Bygget sanatorium

Kærgårdsholm

1718: Der kan opstaldes 300 øksner

1747-48: Kvægpesten tog 161 døde kreaturer

1758: Udsæd og høavl er betydelig. Der kan staldes og græsses henved 300 øksner og køer og får til husholdning.

1777/78: Opstaldning af 50 øksner og avl af 3-400 læs hø = 77-102 tons svarende til 150-200 bigballer a' 500 kg. Ved 180 vinterfoderdage er der 425-570 kg til rådighed pr. dag

1780: Udsæd: 8.000 kg rug, 3800-4000 kg byg og 25000 kg havre svarende til 40 hektar rug, 20 hektar byg og 70 hektar havre eller i alt 130 hektar
100 køer, 100 stude, 160 får og 16 heste.

Forpagteren giver 2100 rigsdaler i afgift

Omregnes besætningen til "køer", vil køer, stude, får og heste svare til ca. 200 "køer". Ved 300 læs hø vil der daglig være ca. 2 kg hø til rådighed pr. "ko". Ved 400 læs vil der daglig være knap 3 kg til rådighed pr. "ko", hvilket i 1780 vil betyde et godt tilskud til den daglige fodring.

1781: Opstaldning af 180 øksner
30 stude til Lügum

1781: Opstaldning af 160 øksner

1782: Opstaldning af 150 øksner

1783: Opstaldning af 200 øksner

1784: Udførsel af 140 stude

1785: Udførsel af 102 stude

1785: Opstaldning af 180 stude

NB: For 1777/78-1785 er der som gennemsnit opstaldet ca. 150 øksner. I 1718 og 1758 angives 300 øksner på Kærgårdsholm, hvilket vil sige, at der skal være ca. 150 stude af egen avl. Hvis studene er 4-5 år ved slagting kræver det 40-60 køer.

180x: Jord solgt til 100 rigsdaler pr. tdr. land = 180 rigsdaler pr. hektar

1805: Tilladelse til udstykning af 324 parceller

Fri hartkorn = 42.6 tdr og ufri hartkorn på 27 tdr eller i alt 69.6 tdr. Hovedparcel på 12-5-0-1½ = 12.6 tdr. = Kærgårdsholm

Kås/Kaas

1718: Opstaldning af 100 øksner

1770: 127-132 hektar opdelt i 11 marker, hvoraf 5 er i brug. 80 læs hø - svarende til 20 tons hø. Over en vinterperiode på 180 dage kan der daglig bruges 115 kg
De 80 læs hø svarer til 40 bigballer a' 500 kg.'

1777/78: Opstaldning 30 øksner

1780: Opstaldning af 26 øksner

- 1781: Udførsel af 24 øksner
 1781: Opstaldning af 26 øksner
 1782: Opstaldning af 26 øksner
 1783: Opstaldning af 26 øksner
 1785: Opstaldning af 30 øksner
NB! Gennemsnit for 1777/78-1785 er 27 øksner, hvilket er en kraftig reduktion i forhold til 1718, hvor der var opstaldet 100 øksner.
 1910: Solgt for 127.500 kroner og med et areal på 469 hektar.

Nørgård

- 1661: Udsæd: 1.700 kg rug, 1.300 kg byg og 3.000 kg havre, der svarer til 8 hektar rug, 7 hektar byg og 9 hektar havre eller i alt 24 hektar korn
 1747/48: Klavs Vedum's enke mister 46 kreaturer ved angreb af kvægpesten, men den nuværende Peder Damgaard ejer mister 62 kreaturer. Kvægpesten tog således 108 kreaturer
 1770: 143 hektar opdelt i 13 marker, hvoraf 5 ikke er i brug
 32 læs høs = 8.200 kg, der vil svare til 16-17 bigballer á 500 kg. Regnes med en vinterperiode på 180 dage kan der daglig anvendes 45 kg
 1777/78: Opstaldning af 80 øksner
 1780: Opstaldning af 100 øksner
 1781: Opstaldning af 80 øksner
 1782: Opstaldning af 90 øksner
 1783: Opstaldning af 120 øksner
 1784: Udførsel af 99 øksner
 1785: Opstaldning af 90 øksner
NB! Som gennemsnit for 1777/78 – 1785 er der opstaldet 93 øksner.
 1806: Drives med hoveri. Der er 1.7 hektar skov.
 1838: Talrig og velholdt flok af racefår
 1917: Chr. Lauridsen sælger Nørgård til forpagter Nymann for 206.000 kroner

Skivehus

- 1663: Udsæd: 1800 kg rug, 2500 kg byg og 7500 kg havre svarende til 9 hektar rug, 13 hektar byg og 16 hektar havre.
 Avl af 152 læs høl
 1718: 110 øksner
 1747/48: Kvægpesten tog 202 kreaturer
 1770: 109 hektar i 9 marker, hvoraf 5 er i brug. 90 læs høl, svarende til 46 bigballer á 500 kg. Pr vinterdag vil der være ca. 130 kg til rådighed.
 1777/78: Opstaldning af 106 øksner
 1780: Opstaldning af 84 øksner
 1781: Udførsel af 53 øksner
 1781: Opstaldning af 96 øksner
 1782: Opstaldning 80 øksner
 1783: Opstaldning af 96 øksner

- 1784: Udførsel af 94 øksner
 1785: Opstaldning af 96 øksner
NB! *I gennemsnit for 177/78-1785 er der opstaldet 93 øksner*
 1785: Drives med hoveri

Spøttrup:

- 1661: Udsæd: 2600 kg rug, 1600 kg byg og 6000 kg havre, *hvilket vil svare til 15 hektar rug, 10 hektar byg og 18 hektar havre eller i alt 43 hektar.*
 1718: 150 øksner på Spøttrup og Hestehave
 1770: Areal = 276 hektar. Der er inddelt i 11 marker, hvoraf de 5 bruges
 150 læs hø = 38 tons *eller svarende til 75 bigballe a' 500 kg*
 1780: Opstaldning af 30 øksner
 1781: Opstaldning af 50 øksner
 1782: Opstaldning af 100 øksner
 1783: Opstaldning af 100 øksner
 1784: Udførsel af 88 stude
 1785: Opstaldning 130 øksner
NB! *Gennemsnit 1780-1785 er 80 øksner*
 1806: Drives ved hoveri
 1833: 400 staldstude på Spøttrup og Østergård
 1900: Valløstift for 100.000 kroner
 1903: Christen Toft for 175.000 kroner

Østergård

- 1662: Udsæd: 2.400 kg rug, 1.600 kg byg, 4.800 kg havre og 40 læs hø = 10 tons
 1719:

	Rigsdaler pr. stk	Rigsdaler, i alt
66 stude	8.75	577
8 køer	6.00	48
6 heste + 1 føl	12.00	84
40 får	0.65	<u>26</u>
I alt		735

- 1747/48: Kvægpesten tog 62 kreaturer
 1756: Udsæd: Rug 4.800-5.400 kg, Byg 2.600-3.000 kg, Havre 12.000-13.000 kg og 200 læs hø = 51 tons *eller svarende til 102 bigballe a' 500 kg*
 1770: Areal = 111 hektar, der var inddelt i 12 marker eller 9¼ hektar som gennemsnit.
 Der kan bjerges 40 læs hø.
 1777/78: Efterår: opstaldet 120 øksner
 1780: Efterår: opstaldet 120 øksner
 1781: Efterår: opstaldet 100 øksner
 1782: Efterår: opstaldet 100 øksner
 1783: Efterår: opstaldet 100 øksner
 1785: Efterår: opstaldet 50 øksner

- NB! Som gennemsnit for 1777/78-1785 er opstaldet 98 øksner*
- 1803: 60-70 læs hør = 960-1.120 kg
- 1804: Solgt for 100.000 rigsdaler
- 1885: Der afholdes 4. auktion. Den var takseret til 350.000 kroner, men højeste bud blev på 286.000 kroner til forpagter O. Hedemann
- 1906: Froberg køber Østergaard for 275.000 kroner med 43 tdr. hartkorn og 283 hektar. *Som gennemsnit skal der 6.6 hektar til pr. tønder hartkorn, hvilket betyder at jorden på Østergaard er af god kvalitet.*
- 1943: A.L. Froberg sælger til Grev A.C. Knuth – 233 hektar for 290.000 kroner

Akvareller/malerier af Herregård

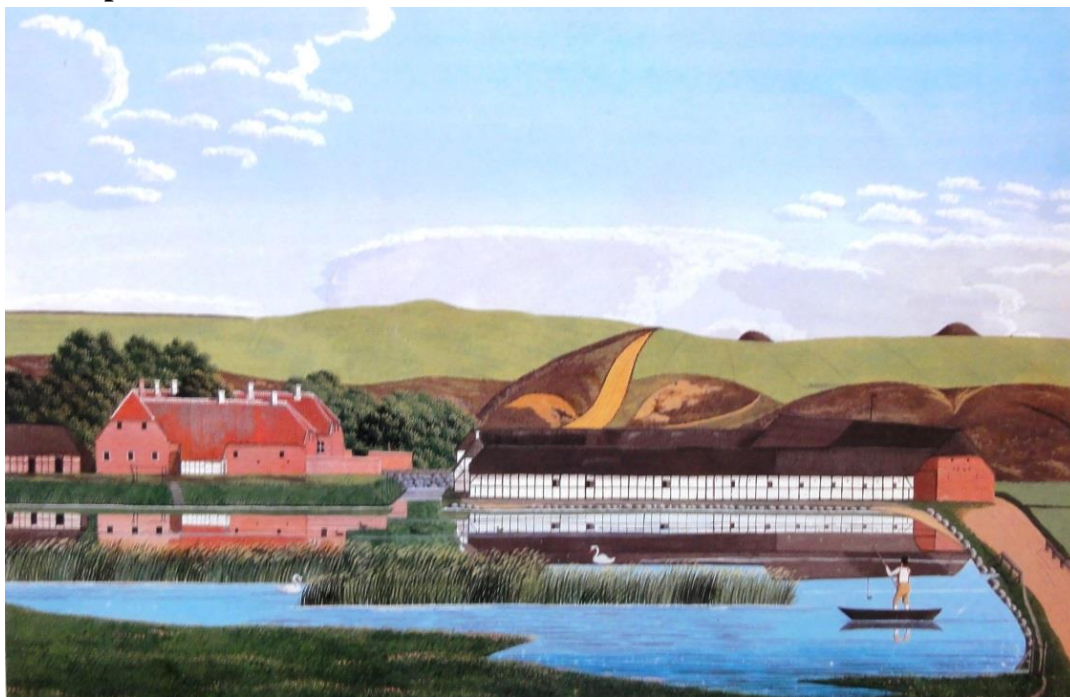
Maleren Rasmus Henrik Kruse er født i Nautrup præstegård og bosatte sig på Fur.

Astrup

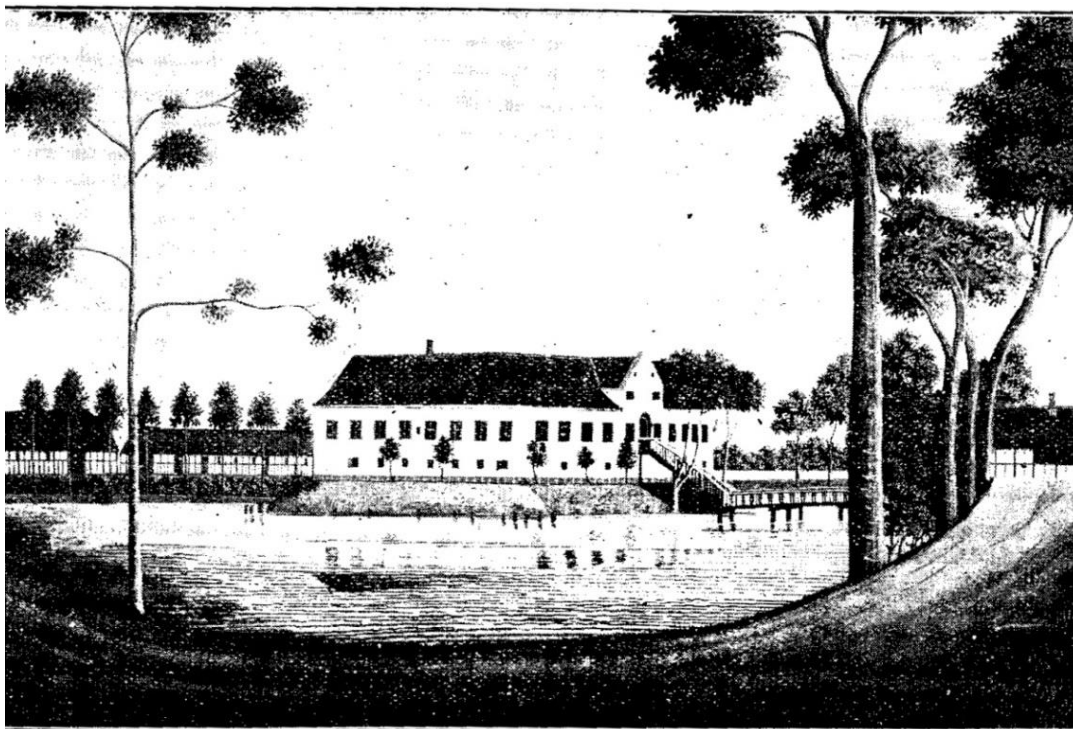
Rasmus Henrik Kruse – 1840: [Johs. E. Tang Kristensen](#)

Bustrup

Rasmus Henrik Kruse - 1840: [Johs E. Tang Kristensen](#)

Eskjær

4. Eskjær ca. 1830 efter Farvetegning af Maleren Kruse.

[Gudmund Schütte 1957](#)

Gudmund Schütte angiver, der er røde tagsten – samt at træet i bindingsværket er rødt

Grinderslev Kloster

Rasmus Henrik Kruse – 1838: [Johs. E. Tang Kristensen](#)

Jungetgård

Rasmus Henrik Kruse 1869. [Kilde Asbjørn Romvig Thomsen](#)

Spøttrup

Gouache af Rasmus H Kruse, 1836 på Nationalmuseet

Østergård, Aasted

Middelalder-borgen-oestergaard.dk

Middelalderborge.dk

Udgravning 2014 af Sallingholm – forgængeren af Østergård. Træet er dateret og viser at der er bygget 1372 og igen omkring 1400

[Salling Bank med tilladelse – kunstner Tom Jensen](#)

Skive's kirker 1995

Spøttrup sø med Spøttrup i baggrunden

Astrup Vig med Jenle 1997

Østergård 2003

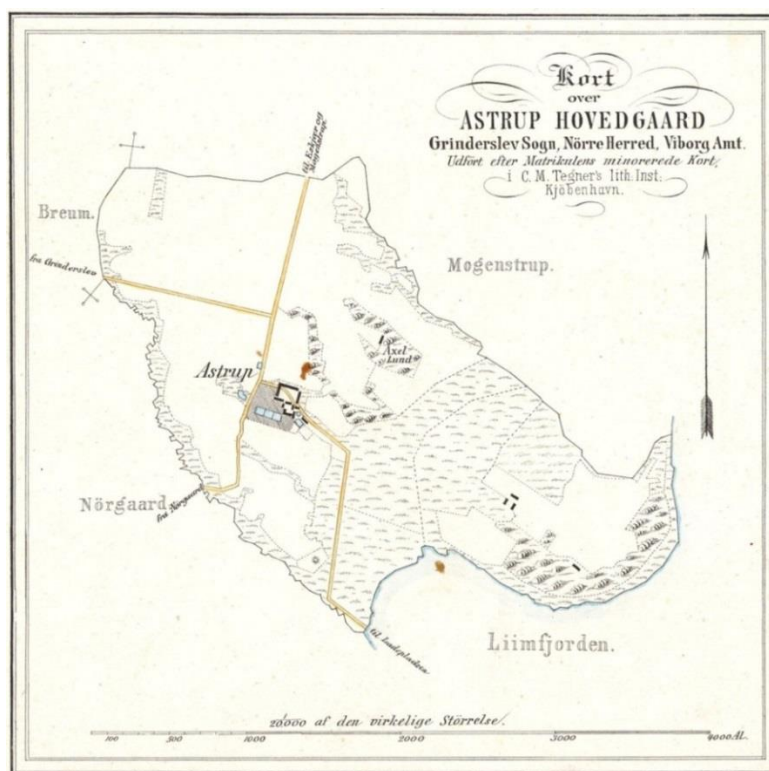
Eskjær 2004

Krabbesholm 2006: [Jørgen Rald](#)

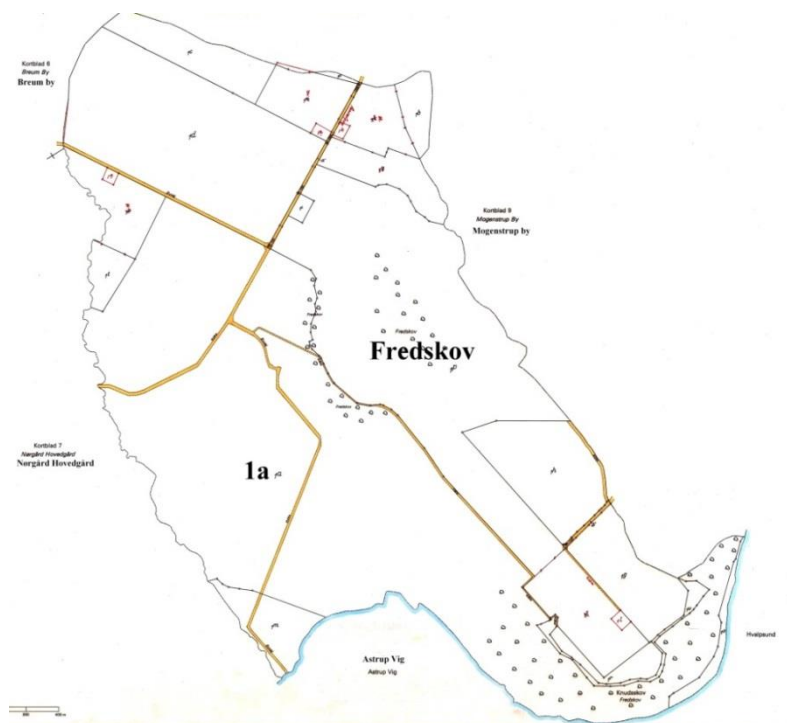
Gårdhistorier

Der er anvendt en del forkortelser i tilknytning til årstal: br = Brejl.dk, dh = Danske herregårde, fh = Flemmingsherregårde, ft = Folketællinger, ki = kirkebøger og kr = Chr. N. Krogh

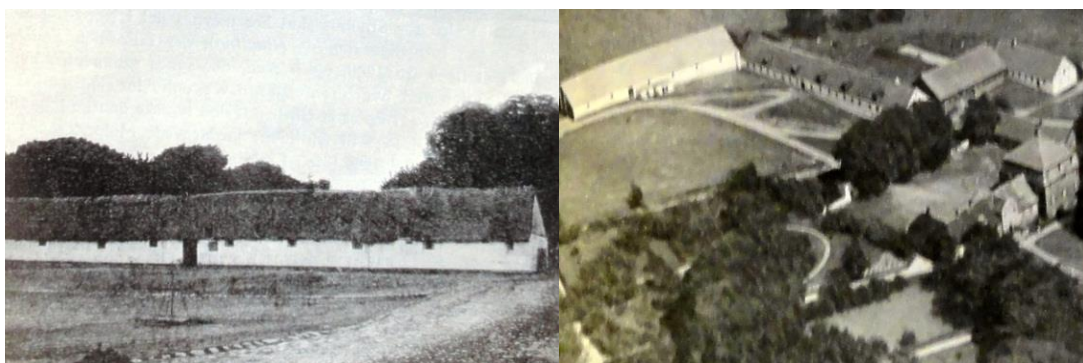
Astrup

kms-kort ca. 1816

kms-kort 1972-96

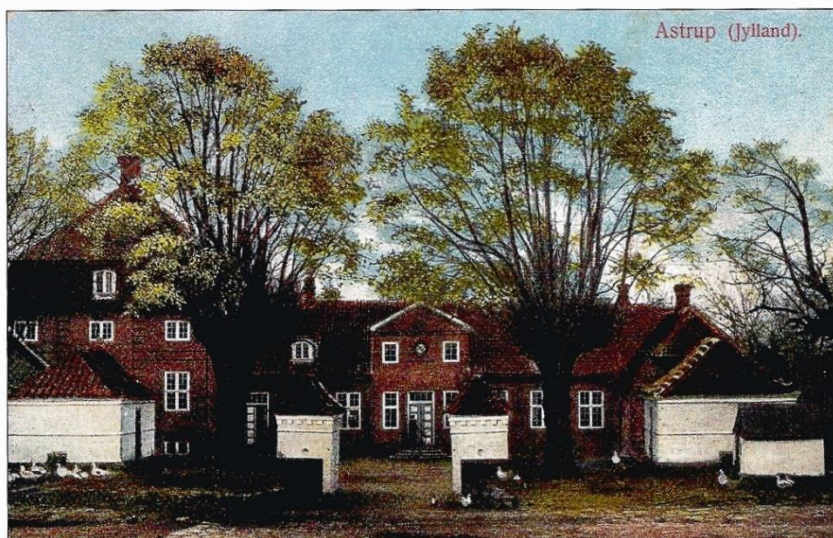

Kostald: Chr. Axel Jensen foto 1909 og større danske Landbrug 1930

Danmarks store gårde 1961 og kb 1990

Astrup set fra nord. Bindingsværksbygningen til højre er ældst: Den blev opført i 1750 af Peder Malling og nedrevet o. 1950. I 1773 tilføjede Axel Rosenkrantz de Lasson den grundmurede midterfløj. Den kvadratiske bygning til venstre blev bygget i 1787. Ved indkørslen fra avlsgården står to portbygninger og to store, murede piller, der nu er de ældste, bevarede dele af gården. Fra 1906 til 1916 havde Danmarks Afholdsforening et sanatorium for alkoholikere i hovedbygningen.

Skive-egnens Jul og K.E. Jacobsen m.fl. 2001

Areal 2015: Under matrikel 1a er der 105 hektar, hvor 42 hektar er under strandbeskyttelse, men 18 hektar er fredsskov. Matrikel 1m, 1s og 1v er på 6½ hektar og er under strandbeskyttelse

1747/48: Claus Reventlow mister 55 kreaturer ved kvægpesten, mens fæstebønderne i Grinderslev, Tise (Ø. Hegnet), Rybjerg, Jebjerg, Lyby, Grønning, Oddense og Otting sogne mister 182 kreaturer.

[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#) – dog redigeret.

Claus (von) Reventlow (1693-1758). Han var søn af gehejmeråd Frederik Reventlow. Udnævntes 1727 til kammerherre og blev året efter amtmand over Skanderborg og stiftamtmand i Aalborg Stift og amtmand over Aalborghus, Aastrup, Børglum og Sejlstrup Amter. 1736 blev han assessor i Højesteret og Hofretten og samme år gehejmeråd samt 1747 gehejmekonferensråd. 1748 blev han præsident i Højesteret. I 1748 blev han 1748 Ridder af Elefanten og fik 1751 enkedronningens orden.

Elefantorden

Reventlow ejede flere herregårde, således Eskær (Nørre Herred), som han solgte 1750, og Astrup, som han afstod 1749; Osterrade og Cluvensiek købte han 1753. Tillige var han ejer af Skivehus. Han døde 10. maj 1758 i København.

Reventlow var 2 gange gift: 1. gang 7. november 1727 med Christiane Barbara Rantzau (1683 – 1747), datter af Sophie Amalie f. Friis og enke efter oberst Verner Parsberg til Eskær. Gift 2. gang 1748 med Charlotte Dorothea von Plessen (1724 – 1771), dame de l'union parfaite, datter af gehejmeråd Christian Ludvig von Plessen.

de l' union parfait

Kammer herre Verner Rosenkrantz, bevilling anlangende hans afgangne sviger moder frue Birgitte Sophie Sehested, afgangne major Friderich Sehesteds efterleverske, hendes ligs begravelse.

Bevilger og tillader, at efter os elskelig Verner Rosenkrantz, vores kammer herre og etatzråd, samt amtmand over Skivehus amt, må endskiønt det måtte være imod den kongelige forordning, som anno 1682 om begravelser allernådigst er udgangen, allernådigst lade hans ved døden afgangne sviger moder frue Birgitte Sophie Sehested, afgangne major Friderich Sehesteds efterleverske, som boede på Villestrup, hendes lig bisætte, i et på Villestrup gård indviet capel, indtil dagene bliver noget længere og veyene bedre, men endog med en sømmelig, dog tarvelig begravelse, til sit hvilested udi domkirken i vor kjøbstad Viborg bestædige, efter en af hende selv, in levende live gjorde disposition, dog må denne vores allernådigste bevilling ikke misbruges. Christiansborg den 26 december 1755.

1750-dh Peder Malling

Peder Pedersen Malling var født i København 1712 og døde 1779 på Mallinggaard ved Skanderborg og som han ejede. Han var gift med Charlotte Hylleborg Storm (1727-1801).

Ca. 1730 er han forvalter på Rosenholm og 1747-1750 er han forpagter på Tårupgaard. Ved udgangen af 1749 køber han Astrup for 9.000 rigsdaler. I 1769 bliver han borgmester i Viborg – dog kun til 1772. I 1767 har han købt Østre Ladegaard ved Skanderborg og som han 1777 kalder Mallinggaard.

Peder Malling var far til Ove Malling, der var dansk statsminister i 1700-tallet. I hans erindringer kan man bl.a. finde beskrivelser af livet på Astrup. Til Astrup hørte gårde i Grinderslev, Grønning, Thise, Jebjerg Lyby, Oddense, Otting og Ramsing sogne. Malling fortæller, at hans far var den første til at fritage bønderne for hoveri, altså ulønnet pligtarbejde på hovedgården. Peder Malling fjernede

angiveligt også træhesten, et strafferedskab godsejeren kunne anvende på ulydige fæstebønder (stamtavle.poulsteen.dk og [danske herregårde](#)).

1755-br: Henrik Müller, ugift amtmand i Skivehus, til Astrup

A: Bror Christoffer Müller til Hegnet

Det fremgår ikke tydelig om har ejet Astrup eller bare boede der

1767-dh: Axel Rosenkrantz de Lasson købte Astrup med 33 tdr. hartkorn og 328 tdr. bønderjord.

1787-ft: Axel Rosenkrantz de Lasson født omkring 1840 – etatsråd og gift med Margrethe von Gersdorf født omkring 1845 og 2 børn

[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

Axel Rosenkrantz de Lasson (22. januar 1740 – 13. april 1813) var en dansk etatsråd og godsejer. Axel Rosenkrantz de Lasson blev født på Bjørnsholm ved Vitskøl Kloster, hans forældre var Matthias de Lasson (30. maj 1705 – 6. juni 1756) og Bente Kathrine Rosenkrantz (16. oktober 1702 – 16. maj 1756).

I 1787 opnåede han titlen af etatsråd. Han ejede Gammel Skivehus. 24. januar 1810 blev han medlem af Det kongelige danske Selskab for Fædrelandets Historie.

Han ægtede 1. gang den 21. oktober 1768 Antoinette Elisabeth Rosenørn (født 12. oktober 1745). 2. gang 3. juli 1772 Margrethe von Gersdorf (8. marts 1744 – 23. juni 1794). Han døde på Ny Skivehus i Skive.

1790: 9 årsgjorder, hvoraf 5 dyrkes og 4 hviler ([Aakjær](#))

1797dh: C.A. Tram købte Astrup med 120 Tdr. bønderjord – svarende til at de Lasson havde fået 63% af bønderjord til selveje. I 1790 var der 39 hovbønder og som havde i alt 215 tdr ld = ca. 120 hektar eller 3 hektar pr. ejendom

Samme dag blev og udfærdiget ægteskabs bevilling for Christian Albret Fram, og Caroline Bonne af Viborg stift, sødskende børn.

11 december 1795([kkermit.dk](#)).

Tram, [Chr. Alb.]
 Landvæsenkomm.
 1807 udkøber han
 akt. på 13200 rdt. med
 pant i Åstrup
 (Selling h² jurets pr.
 559⁴)

Nygårds sedler

- 1810: Brandforsikring - i alt 42.000 rigsdaler, hvoraf borgen er på 20.000 rigsdaler (Jeppe Aakjær)
- 1801-ft Christen Albert Tram (1772-1835) – etatsråd, landvæsenkommissær og fra Grundet, Vejle. Gift med Caroline Bonne født i Tvillum, Skanderborg omkring 1779 og død efter 1834
- 1834-ft: H. Christian Albrecht Tram, Landvæsenkommissær og kammerråd og Caroline Tram født Bonne og 2 døtre
 Forpagter Christian Verner Valeur født omkring 1801 og Elisabeth Chathrine Valeur født omkring 1810 og deres 2 børn. De havde Charlotte Dorthea Gottholdine Munch som husjomfru – hun blev i 1838 gift med Mads Qvistgaard fra Nørgård
- 1835-dh: Caroline Tram født Bonne
- 1838-dh: V.F. Modelhaver
- 1845-ft: Vilhelm Moldenbaur født i København omkring 1807 og Henriette Reinfrank er født omkring 1788 – Husjomfru.
 Mogens Arrøe, forvalter er født 1821 på Aagaardsholm som søn af Niels Arrøe og Anne Margrethe Lottrup og med faddere fra Hegnet, Jungetgaard og Skive
 Ved folketællingen 1845 er han ved Fur Præstegård. Han bliver gift med Ane Catrine Becher fra Thisted. Ved folketællingen 1850 har de en gård i Hvirp. Ved folketællingen 1860 og 1870 har de en gård i Vadskjær, Vadum sogn og har betegnelsen proprietær. De har en plejedatter – Johanne Christiane Arrøe, der dør

i Skræm 1879 som 25-årig. Han er bror til Laurids Arrøe, der er forvalter på Hegnet 1834 og 1840.

1846-dh: C.G.C.O: Eckermann og C.P.R. Ingerslev

1846-dh: Thomas Funder

Han var søn af tobaksfabrikant Peter Funder og Karen født Rindom og dimitterede 1821 fra Katedralskolen der, tog 1826 juridisk embedseksamen og trådte ind i faderens forretning, Den Funderske Tobaksfabrik. 1834 valgtes han til stænderdeputeret for Jyllands 2. købstadstrakt og genvalgtes 1841. Han var kongevalgt medlem af Den Grundlovgivende Rigsforsamling 1848. I december 1849 valgtes han til medlem af Rigsdagens Landsting (sad indtil 1853). Som stænderdeputeret spillede han en fremragende rolle, havde sæde i en række udvalg og hyldede som politiker konservativ-liberale anskuelser, hvorfor han ikke ganske kunne sympatisere med den demokratiske retning, som den indre konstitutionelle udvikling tog. Han beklædte desuden flere tillidshverv, idet han var borgerrepræsentant, rådmand og meddirektør for Aarhus Spare- og Laanekasse. Han blev 1840 ejer af hovedgården ved Skive. 1840 fik han titel af kancelliråd. Funder døde 21. juli 1860 i Aarhus.

Funder var to gange gift: 1. gang 14. oktober 1829 i Vor Frue Kirke med Vilhelmine Apolline Louise Bidsted (1804 i Gentofte – 1832 i Aarhus); 2. gang 1834 med søsteren Henriette Juditte Bidsted (1801 i Gentofte – i Aarhus), begge døtre af Byfoged i Frederiksted Thomas Albertin Bidsted (1747-1826) og Johanne Margrete født Boesen (1770-1844).

Thomas Funder

[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

1860-dh: Henriette Juditte Bisted gift Funder

1860-ft: Johan Peder Møller født i Nibe omkring 1820 – forvalter og husholderske Johanne Frederikke Fester født omkring 1813.

1868 c. angivet. Heden A. er med alt andetsteg-
 solgt af enkefru H. Funder
 [A.L.H.] hi
 tilskedes H. Müller af Noh.
 for
 Komplet inrent. og besætn., et. a. 100 mætte.
 Nør, anslaget i høst.
 (Ugeskr. f. Landm. 3. VI 140)

Nygårds sedler

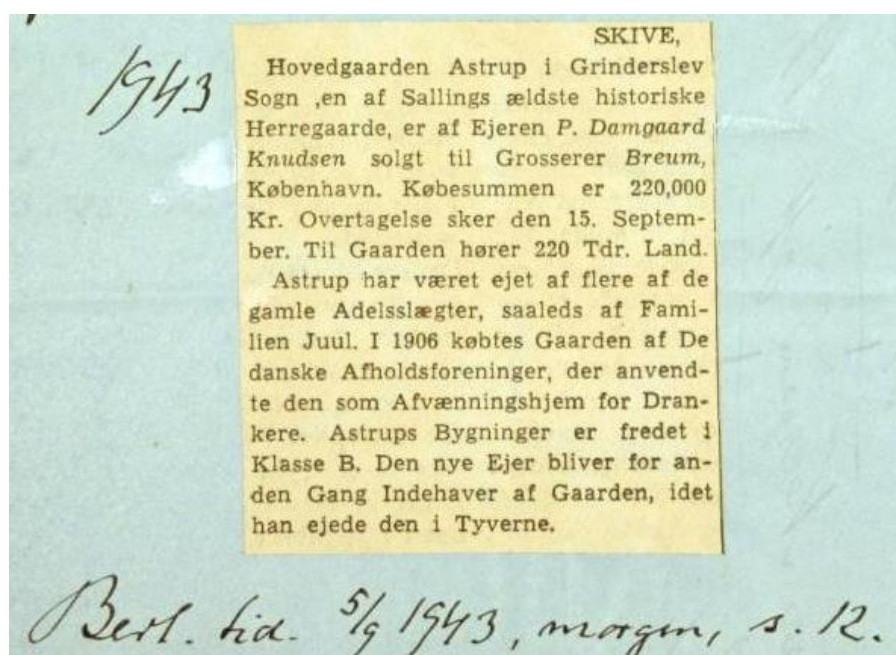
- 1868-dh: A.L.H. Müller
 1880-ft: Andreas Ludvig Hugo Müller født omkring 1822 i Flensborg og Kamma Müller
 født Funder i Aarhus omkring 1842 som datter af Thomas Funder kancelliråd,
 rådmand og fabriksejer og Henriette Bidsted.
 1884-dh: Kamma Funder, gift Müller
 1890-ft: Kamma Müller født Funder – hendes 2 døtre, en pige, en karl og en gartner
 1901-ft: Kamma Müller født Funder og 2 døtre.
 1906-dh: Danmarks afholdsforening med ca. 440 tdr. land = ca. 240 hektar
 1911-ft: Ernst Frederiksen født 1854 og Kirsten Busch født 1855 og en datter født 1881
 1916-dh: Christian Lauridsen, der udparcellerede 55 hektar og her byggede Astruplund
 I [Danmarks større gårde 1961](#) angives det dog som 1918, og Christian Lauridsen
 betegnes her som en af tidens herregårdsslagtere. *Han ejerede Kjeldgaard 1916
 og Nørgaard 1917[?] og igen 1922-24.*

Astruplund. kb 1990

- 1920-dh: J.C. Breum

- 1921-ft: Jens Kristian Breum født 1876 i Grinderslev, Olga Breum 1875 i København, 3 børn, 2 slægtninge og en lærerinde
- 1921-dh: J.C.S. Bundgaard
- 1930-ft: Jens Kristian Bundgaard født 1876, Kirstine Bundgaard født 1881 og 4 børn
- 1931-dh: Jydsk Landkreditforening
- 1932-dh: P. Damgaard Knudsen
- 1943-dh: J.C. Breum med 113 hektar, hvoraf 60 hektar er agerjord.

Nygårds sedler

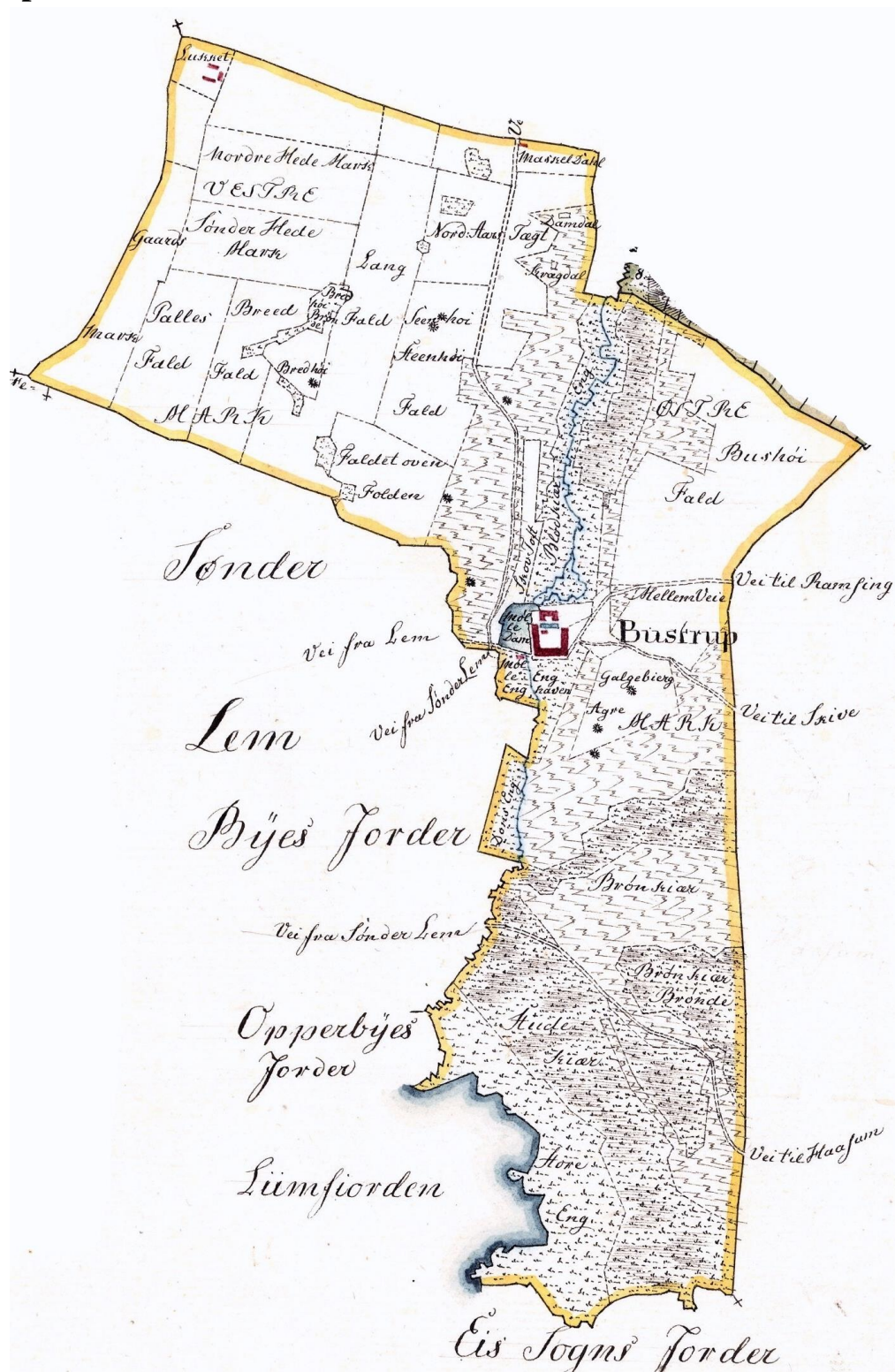
- 1950-dh: Egon von Bülow-Andersen
- 2011-dh: Solgt

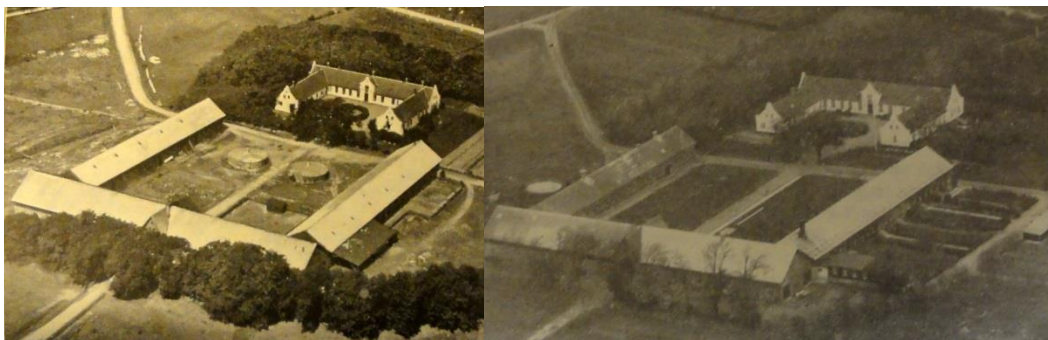
Grinderslev kirkegård: Foto: Ivar Kristoffersen - Juli 2015

Kamma Müller født Funder (1841-1919), A.L. Hugo Müller (1841-1884)
 Ved dødsfaldet bor Kamma Lundgårdsvej 5³, København. Sigrid Funder-Müller
 (1870-1956). Hun er døbt Gyrithe, hvilket også står ved dødsfaldet, hvor hun bor
 Kornvej 2, Charlottenlund. Stenen står foran koret ved Grinderslev kirke..

Bustrup

Kms: Udsnit af sognekort over Rødding sogn ca. 1815

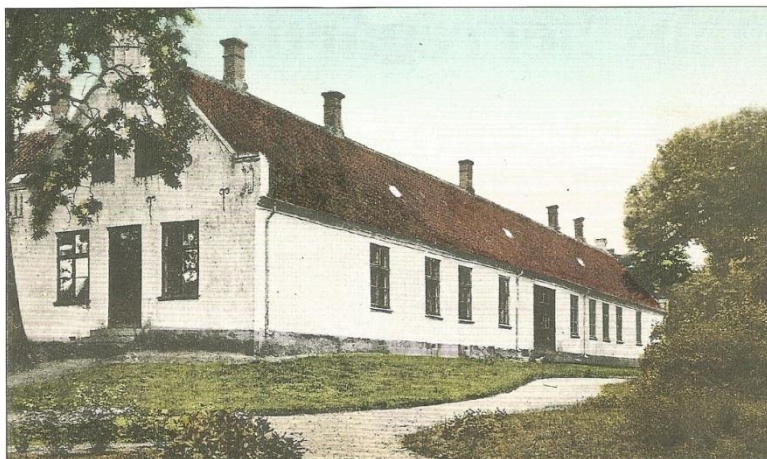
Større Landbrug 1930 – Danmarks største gårde 1961

Tvindportalen.dk Årstal kendes ikke

Landbohistoriske billeder: Rasmus Christiansen

Bustrup Hovedgård. Hovedbygningen set fra det nordøstlige hjørne. Bustrup har haft mange indflydelsesrige ejere, hvoraf den mest berømte var Rigmarsk Tyge Krabbe. Hans levned strakte sig fra Kong Hans' fatale togt mod Dømmarsk-bønderne, hvor vi mistede det oprindelige Damebrog, til at bære rigsæblet ved Kong Christian d. 3.s kroning.

Bustrup Hovedgårds nordfløj med Lensmand Jens Høg og Margrethe Holcks våbenskjolde over hoveddøren (1632-1640). Jens Høg udmærkede sig som officer under bondeoprøret i Vendsyssel mod svenskerne under Torstenssonsfejden.

Skive-egnens Jul 2002: Ib Svenningsen

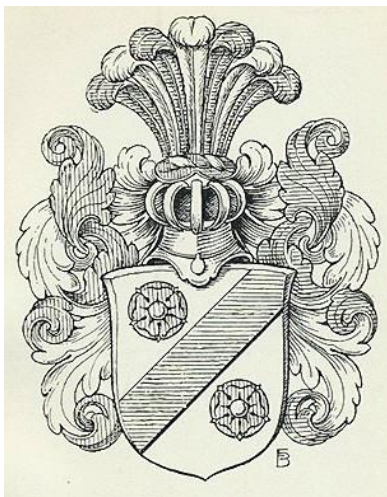
1703-dh: Oluf Worm de Lassen

1747/48: Oluf W. von Lassen. Ved kvægpesten mister godset tilsyneladende ingen kreaturer, hvorimod fæsterbønderne i Hjerck, Krejbjerg, Andrup, Lem og Vejby sogn i alt 149 kreaturer

Han var gift med Magdalene Jacobine Worm – død 1743

Kkermitt.dk Oluf von Lassen, ægteskabs bevilling i 2det led.

Bevilger og tillader, at Os Elskelige Ole von Lassen og jomfru Magdalena Jacobine Worm, må udi ægteskab sammenkomme, uanset at de hinanden udi andet led, skal være beslægtede. Hafnia 31 januar 1718.

Finnholbek.dk

1752-dh: Gerhard de Lichtenberg
troldkaer-katteri.dk. Slægten Lichtenberg stammer fra Tyskland og kan føres tilbage til ca. år 1500.

Slægtens danske stamfader var Gerhard (Gerhardt) Hansen de Lichtenberg, f. 9 apr. 1697, død 19 jul. 1764, begr. 7 aug. 1764 i Horsens. Storkøbmand og godsejer. Blev 1729 Kammeraad, 1738 Kancelliraad. 1739 Justitsraad, 15 Juli s. A. adlet med Navnet de Lichtenberg, 1749 Etatsraad; oprettede 1763 Stamhuset Bidstrup, fortjent Godsejer og Bygherre.

Han var søn af Købmand i Horsens Hans Christensen, f. 1670 død 1740, og Gedske Lichtenberg fra Flensborg, f. 22 Aug. 1673, g. 1696, død i April 1697.

Han var først Købmand, men begyndte allerede i 1731 at opkøbe godser. Gift i Horsens 1728 med Bodil Steffensdatter Hofgaard, f. 1711, død 11 jan. 1795, Horsens Købstad (Alder 84 år).

Bodil var datter af den velhavende købmand og borgmester i Horsens Steffen Rasmussen Hofgaard (f. 1652 i Gylling Sogn, død 26-6-1716 i Horsens) og dennes 3. hustru Bodil Jørgensdatter Høgsbro [eller Høxbro]. Død: 26.6.1716. Dette giftermål førte ham ind i Horsens' finere kredse og gav ham større kapital at arbejde med.

Lichtenbergs Interesser var ikke kun ved Handelen. Da forretningerne fik et opsving, overtog han i 1731 sin første landejendom "Lindebjerggård" i Ølgod, nord for Varde, som han havde pant i. Dette blev starten på en lang række overtagelser af ejendomme rundt om i Jylland. Samme år køber han Engelsholm og Kjeldkær ved Vejle og udvider nu lidt efter lidt sit Godsomraade til ogsaa at omfatte Haraldskær, Merringgaard, Ussinggaard og Serridslevgaard, alle i Vejle-Horsenseggen, (1748) Kronen på værket Bidstrup nordøst for Silkeborg ved Randers. Navnet "Bidstrup" kommer af "Bistorp" - bispens by eller sted, og det navn er benyttet i hvert fald siden 1300-tallet. Gennem middelalderen blev godset udviklet i kraft af den gode jord, skovene, og ikke mindst de store engarealer, der gav grundlag for opdræt af stude til eksport.

Efter hans Faders og Onkels Død henholdsvis 1740 og 1745 var han bleven en hovedrig Mand, og fra Kammeraad (1729) steg han hurtig til Kancelliraad,

Justitsraad og (1749) Etatsraad, og blev i 1739 blev optagen i Adelen, men efter alle Vidnesbyrd fortjente han den Hæder, han saaledes opnaaede. Han synes at have været en virkelig Stormand.

Gerhard de Lichtenberg blev på grund af sit store virke også bemærket i de kongelige kredse. Kong Frederik den femte bærede ham med et besøg, hvortil den stadigt eksisterende kongestol blev bygget.

Lichtenberg døde den 19. juli 1764. Han ligger begravet i Klosterkirken i Horsens, hvor også hans Enke, der overlevede ham i over 30 Aar og døde 11. Jan. 1795, ligger begravet. I Klosterkirken i Horsens findes et stort Epitafium over ham og hans Slægt, som han lod Diderik Gercken paabegynde 1738. Op ad korgitteret står to herskabsstole. De er fra 1738 og bygget til Gerhard de Lichtenberg og dennes hustru. Her kunne sidde skjult for mængdens blikke.

Litteratur:

Hoff, Annette: *Gehrdt de Lichtenberg - storkøbmand, godsejer, pengeudlåner og fabrikant*. Horsens Museum. 368 sider.

M. Frydensberg, *Taler og Vers ved G. de L.s Død* (1765).

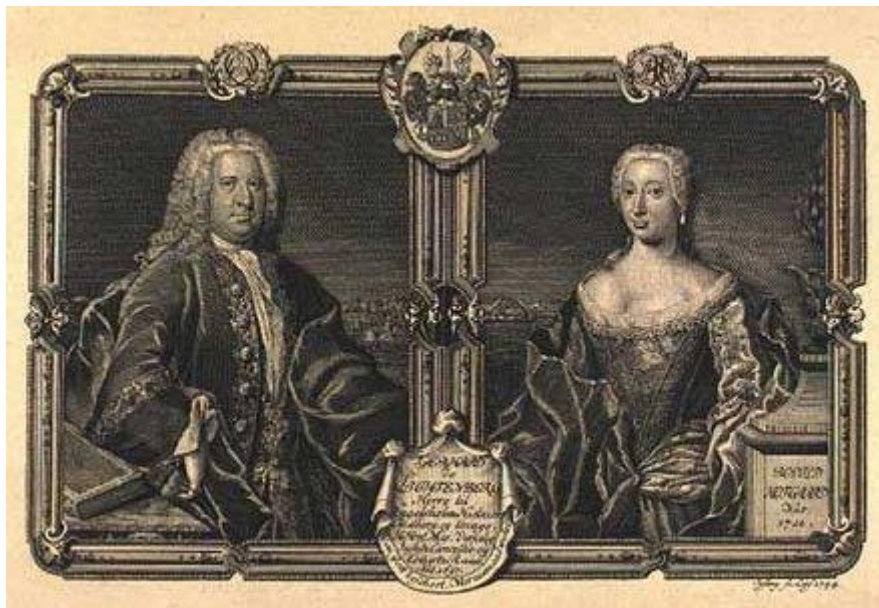
Danske Herregaarde VII: *Bidstrup*.

O. Fabricius: *Horsens*. S. 71. 213. 258 f. 370.

Gerhard Hansen de Lichtenberg og Bodil Steffensdatter Hofgaard og deres fælles våbenskjold.

[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

Den store danske

1764-dh: ([Andersen, Rasmus, Christensen, Karen Marie](#)): Kammeraad Peder Skov paa Bustrup var født 16. August 1710 stedet er ikke fundet. Han moder var Karen Pedersdatter, der dør i 1766, hvor der foreligger et skifte, der også angiver at Karen Pedersdatter nu er gift med en Søren Sørensen ([Hansted hospital, skifteprotokol](#)). Han blev gift 3 gange. Hans første Hustru Dorthea Marie Mortensdatter Brøndum, er død ca. 1775. De blev gift 10. november 1745 på Aggerborg, hvor det angives at han er foged på Krastrup, Løgstørvej, Nibe – hartkorn i 1770 på 39 tønder hartkorn. Skov blev 1. Marts 1777 offentligt forlovet med Jomfru Hygum fra Hanstedgaard. Hun er formentlig død kort efter, da Skov ca. 1780 blev gift med Frøken Speitzer. Kammeraad Peder Skov havde i henved 20 Aar Bustrup i Forpagtning, men købte 1763 Gaarden for 20.000 Rd. Han opbyggede Borggaarden med 3 grundmurede Fløje og opførte en ny Ladegaard. Kammeraad Skov døde 26 Februar 1781. i Hans gravskrift gengivet i "Viborg samler" 1781 siges at tvende Hustruer og en Søn modtaget ham hisset, medens han her efterlader en Hustru og fire Sønner. Hans Enke Margrethe Skov, født Speitzer overlevede ham i ca. 30 Aar. Hun døde 1811 og blev 17 Okt. 1811 begravet paa Lem Kirkegaard. Kammeraad Peder skov paa Bustrup har formentlig været en noget streng Husbonde.. Det ses saaledes at Bønderne i Ramsing i Aaret 1773 satte sig op mod ham, og nægtede at udføre Hoveri i det omfang som han forlangte. Bonden Jens Ladefoged havde købt et Eksempplar af Hoveriforordningen i Skive og maaske ikke helt forstaaet den, eller muligvis er den Forordning efter Struenses fald i 1772 blevet sat ud af Kraft. I hvert fald agtede Bønderne ikke helt Amtmandens Resolution, og de blev saa dømt ved Salling Herreders Ret, Jens Ladefoged til at arbejde i Rendsburg Fæstning ½ Aar, 2 andre Mænd til 4 Maaneder i Viborg Tugthus, 3 andre til 2 Maaneder smst., hvilke straffe de alle afsonede. De blev derefter formanede til at frygte Gud, ære Kongen og være Husbonden hørig og lydlig.

1776-dh: Mogens Christian Skow

Mogens Christian Skow: Han er født 1746 og får 1776 overdraget Bustrup efter sin far og var allerede før dennes død udnævnt til Etatsraad. Mogens Christian blev 22. Februar 1780 offentlig forlovet og 22. September samme Aar efter indløst Kongebrev viet paa Volstrup til Frøken Øllegaard Sofie de Grib datter af afdøde Pastor A.F. Grib, der havde ejet Volstrup, der ligger i Hjerm mellem Holstebro og Struer. I 1786 overtog han Volstrup efter sin svigermoder og medarvinger. Ved skøde af 16. Juni 1787 sælger han Bustrup til sin Broder, Mathias Skov.

Etatsraad Mogens Chr. Skov døde paa Volstrup 1818 og var 72 Aar gammel. Hans Enke Sofie Skov, født Grib, døde på Volstrup 1846. Ægteparret fik ingen børn, hvilket fremgår af folketællingerne 1787 og 1801. Mogens Christian dør på Wolstrup den 26. oktober 1818.

I et år bibeholder Øllegård Sofie Volstrup, hvorefter hun sælger Volstrup til sognepræst Anton Frederik Skov, der er nevø til Mogens Christian Skov og er søn af Frantz Skov.

Anton Frederik Skov dør den 27. januar 1828, hvorefter hans enke Engel Elisabeth Grib driver gården men med Øllegård som bestyrer, hvilket dog ikke fremgår helt tydelig af folketællingerne 1834, 1840 og 1845. I 1770 er der 52 tønder hartkorn til Volstrup. I årene 1780-1785 er der hver vinter opstaldet som gennemsnit 160 øksner.

Brødre til Mogens Christian Skow:

Frantz Thestrup Skow: ([Almindelig forfatter lexicon](#))

Skow (Frantz), f. 1747 i Salling i Viborg Stift, Son af Rammerraad Peder Skov, Ejer af Hovedgaarden Bustrup sstd. (1763); blev Student ved privat Dimission 1764; afsløvede d. 9de September 1767 den theologiske Embedsexamen (Laud.); rejste 1773, tildeels understøttet af det Rosenfranskiske Stipendium, til Leipzig, hvorfra han efter et toaarigt Ophold drog til Göttingen; kom 1775 til Kiel og erholdt der Magistergraden 1776 (jvfr. Krit. Journ. 1776, S. 216); blev d. 15. Jan. 1777 Sognepræst til Oddense og Otting i Viborg Stift; d. 5te Septbr. 1781 til Sønder-Sogn i Viborg; d. 1ste Octbr. 1790 til Nysted og Herridslev i Laaland; erholdt d. 8de Juli 1791 Titel af Professor Theologiæ extraordinarius; blev d. 15. Novbr. 1811 entlediget, efter Ansøgning, i Naade og med Pension fra Præste-Embedet. † 1825. — * 1. Anne Margrethe Speiger, Datter af Cancelliraad Christen Speiger og Anna Margrethe Lund. * 2. 1778 Barbara Schæffer (f. 1761, † 1° 1821, i Nysted), en Datter af Etatsraad, Overforster Anthon Frederik Schæffer.

Han er døbt Frantz Thestrup Skow, men ses reel ikke med dette mellemnavn. Rejsen til Tyskland blev givetvis foretaget sammen med broderen Mathies Skow.

Sønder sogn er det samme som Sortebrødre kirke. ”Enlediget” er det samme som afskedigelse.

Frantz var en stor Pedant; maatte 1819 spille Fallit; havde da en Psalmebog og en Bønnebog; alle sine øvrige Bøger havde han tidligere maatte skille sig ved ([Wiberg](#)). Teksten ved dødsfaldet 1825 i Nysted kirkebog: Professor Theologiae honorarius, Doctor i Philosophien og pastor emeritus til Nyested og Herritslev Meenigheder

Sønnen Anton Frederik Schou (Skow/Skov) er født i Oddense 28. november 1779. Student fra Viborg 1796. Den 19. juni 1808 bliver han gift med Engel Elisabeth Drebing fra Holstebro og hun dør på Volstrup 1854.

Mathies Skov: Mathias Skov var født 1749. Han studerede præst for Selde og Aasted og kort efter for Oddense i Salling. 16. Juni 1787 købte han Bustrup af sin Broder for 42.000 Rd. Mathias Skov døde 1805, 56 aar gammel. En Sønsøn af ham, der ligeledes hed Mathias Skov, solgte 1869 Bustrup for 75.800 Rd

Niels Skow: Niels Skow er født på Bustrup 1750. Niels Skov blev 13. Januar 1784 offentlig forlovet og 28. April samme aar viet i Aalborg til Birte Nielsen Overvad, Datter af Niels Overvad i Aalborg. Hun døde 1. September 1788, 33 Aar gammel. Derefter blev Cancelliraad Skov ca. 1790 gift med Lorentze Isager, Datter af tidligere Købmand og Skipper i Ringkøbing Mads Pedersen Isager og hans anden Hustru Ane Marie Eerslev. Lorentze døde paa Randrup 27. Maj 1794.

Kancelliraad Skovs tredje Hustru Else Behrents Isager var Helsøster til Lorentze og født 1762. Hun var først gift med Byfoged Christen Damsgaard i Sæby, efter Hans død 1793 var hun i flere Aar Husbestyrerinde for Kancelliraad Skov, hvem hun ægtede 12. Juni 1807

Ved salget af Bøndergodset 4/6 1796 udstedte de nye Ejere 2den Prioritets Obligationer til Cancelliraad Skov. En del af disse Obligationer lydende paa 100 til 200 Rd. blev 1818 ved Auktionen i hans Dødsbo bortsolgt. Samtidig solgtes nogle Obligationer paa betydelig større summer.

. Da Cancelliraad Skovs Enke og hans ældste Søn, kort efter Skovs død, vandt en meget stor Pengesum i Tallotteriet og fik den udbetalt i Sølvpenge, blev disse fyldt i en Kiste, som blev hensat i Soveværelset, hvor saa hver af Familiens Medlemmer kunde forsyne sig efter Ønske. Kisten blev dog paa denne Maade temmelig hurtig tømt.

1787-dh: Mathias Skow

1787-ft: Hr. Mathies (Pedersen) Skow født omkring 1748 og gift ned Ane Magrethe Skow født Speitzer april 1749 på Aggersborggaard. Hun dør 17. oktober 1811. Mathies dør 9. juni 1825 og er begravet på Lem Kirkegaard.

1801-ft: Mathies Skov – Landvæsencommissær, Marie Speicer – 2 børn og en forvalter

1825-dh: Christian Skow og Peder Skow

- 1832:(ki): Christen Skow medejer af Bustrup. Han var gift med Nicoline Theodora Frederikke Posselt.
Han udgår som ejer af Bustrup
- 1832-dh: Peder Skow
- 1834-ft: Hr Peder Skov født omkring 1781 – enkemand med sønnen Mathias Skow – født 1826
- 1845-ft: Peder Skov født i Selde præstegård og sønnen Mathias samt en forvalter
- 1848-dh: Matthias Skow
- 1860-ft Mathias Schou og en husholderske og en forvalter
- 1869-dh: Joseph Emil Adeler

Baron Joseph Emil Adeler (født 25. april 1830 døde 12. juni 1882) Søn af Baron Johannes Emil Adeler, gift første gang 31. marts 1854 med Helmikka Margrethe Kabell (født 4. december 1834 – døde 10. juni 1866) gift anden gang 12. marts 1868 med Caroline Marie Cathrine Vofs (født 8. februar 1841) enke efter Apoteker Helm.

Slægten har ejet godset Gjemsø Kloster med Bratsberg gård i Norge, Sæbygård, Egemark, Algestrup, Hindsgavl, Ullerup, Sohngaardsholm, Høg holm, Eskjær, Bustrup og Lykkesholm.

- 0000-dh: Hans Broge
Ved folketællingerne 1890 og 1901 står Hans Broge som ejer. Han var storkøbmand i Aarhus og blev 1902 ([Aarhus stiftende](#)) udnævnt til kommandør af Dannebrog af 1. grad. Hans Broge dør i 1908.

[Aarhus.dk](#): Købmand. - Født 4. dec. 1822 i Grenå, død 25. marts 1908 i Århus. - Forældre: købmand, skipper Niels Broge og hustru Anna Sophie Magdalene de Hemmer. - Gift 10. okt. 1849 i Randers med Inger Kirstine Brock, født 30. juni 1822 på Bjellerup Ladegaard, Dronningborg sogn, Randers amt, død 26. maj 1894 i Århus, datter af proprietær Hans de Hemmer Brock og hustru Severine Møller. Medlem af borgerrepræsentationen, senere byrådet 1. jan. 1857-31. dec. 1869.

Broge der nåede at blive umådelig populær i byen, blev aldrig nogen hovedrig mand som svigersønnen Otto Mønsted; dertil satte hans storsind og uegennyttige indstilling til omgivelserne en grænse. 1865-66 var han kongevalgt medlem af Rigsrådet. Dannebrogsmænd. Kommandør af 1. grad af Dannebrog. Fortjenstmedaljen i guld.

Medlem af eller byens repræsentant i...

Havnekommissionen 1857-68. Forskønnelseskommissionen 1861-62. Komiteen til drøftelse, om der bør oprettes en sygeforening for arbejderklassen 1866. Amtets overskattekommission 1867. Vej- og forskønnelseskomiteen 1867-68. Komiteen for vandforsyningen 1867. Udvalget for vejvæsenet 1869. Havneudvalget 1869. Bestyrelsen for Århus-Ryomgård Jernbane 1875.

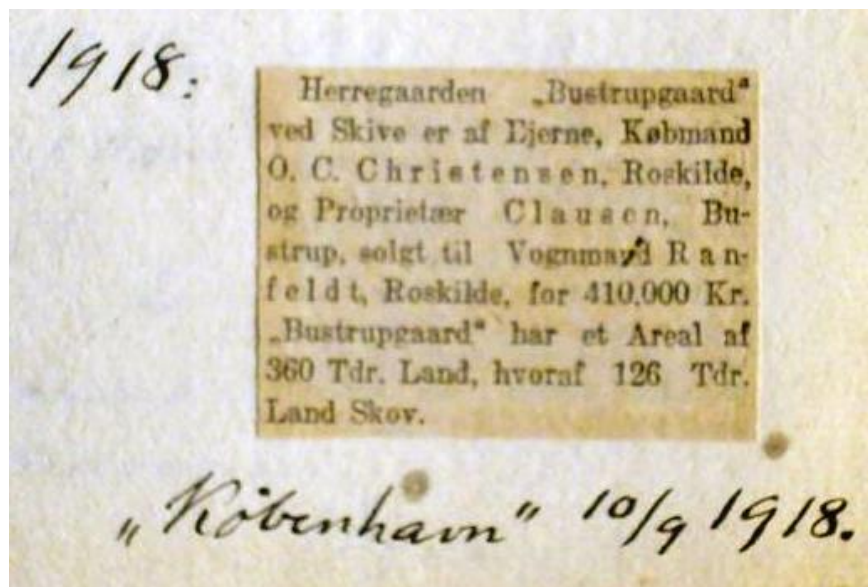
Kilde

Ole Degn og Vagn Dybdahl: "Borgere i byens råd - Medlemmer af Århus bys borgerrepræsentation og byråd, 1838-1968"; Udgivet af Århus byhistoriske Udvalg, Universitetsforlaget i Aarhus, 1968.

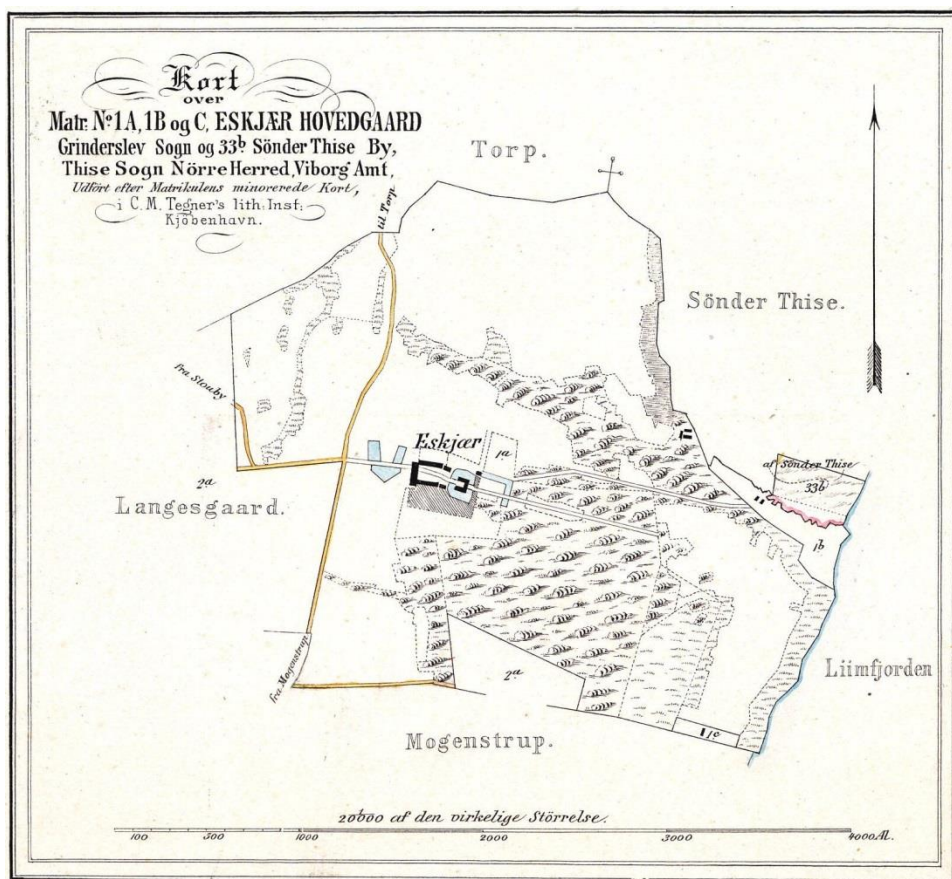
Segl og statue. hansbroge.dk

- 1880-ft: Adolph Jepsen, forpagter er født 1844 i Aarhus og Hansine Jepsen født Hansen 1846 i Odder. Tre børn i alderen 1-4 år.
- 1890-ft: Hans Edourdt Wolff, avlsforvalter født 1858 i Langeskov og en husbestyrerinde
- 1901-ft: H.E. Wolff, bestyrer og Ane Jensen som husbestyrerinde og født 1869 i Hvidkilde
- 1910-dh: Christian Rømer – svigersøn til Hans Broge
- 1910-dh: Udstykningsforeningen for Skive og Omegn
- 1911-ft: Magnus Kristian Dalgaard født 1874 på Hesthauge. Tre børn og en slægtning som husbestyrer
- 1917-dh: Konsortium

- 1920-dh: Juliane Christensen
- 1921-ft: P.C. Hansen som ejer – men ikke fundet i folketællingen
- 1930-ft: P.C. Hansen født 1864 i Lønborg ved Tarm. Sønnen Hans P. Hansen født 1898 og Else Hansen født 1898
- 1934-dh: Hans Pedersen Hansen
- 1941-dh: Arbejdsministeriet
- 1943-dh: Bustrup Optagelseshjem
- 1970-dh: Tvinds lærergruppe
- 0000-dh: Selvejende institution

Eskær

Kms-kort – ca. 1815

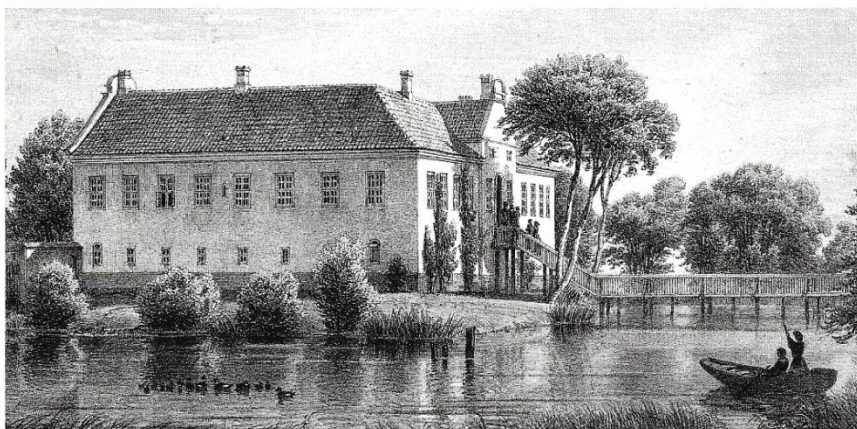
Bemærk matr. 33 b – Sönder Thise er med her

Kms-kort 1972-1996

Så vidt jeg kan vurdere, er der mere areal med i 1972-96 end i 1815

Et gammelt stik fra C.A. Reitzels Forlag af Eskjær. Godset, der kan føres tilbage til 1300-tallet, er opført i sin nuværende skikkelse i 1761. I 1869 overtog slægten Schütte godset, hvis hovedbygning her ses fra havsiden, fra øst.

Skive-Egnens Jul '89: Elsa Steen Sørensen

kb 1961

kb 1990

Eskjærs nuværende hovedbygning blev opført i 1761 af Mads Hastrup på gårdens gamle plads. Midterfløjen blev opført over bevarede kældre fra o.1500. Den trefløjede hovedgård, der på billedet ses fra sydøst, er omgivet af brede grave, hvorover der er adgang fra vest gennem avlsgården.

Eskjær set fra nordøst. Til venstre ses broen over voldgraven mod haveanlæg og Eskjær skov.

Eskjær set fra øst, med broen over havebroen over voldgraven. Herregården købtes i 1869 af familien Schütte, der endnu - i fjerde generation - er ejere af gården.

Skive-egnens jul 2001 – Knud Erik Jacobsen m.fl.

Eskær.dk 2015

1747/48: Claus Reventlow, ejer og Jeppe/Jep Bertelsen som forpagter nævnt under kvægpesten. Jeppe Bertelsen mister 127 kreaturer, mens fæstebønderne i Grinderslev, Jebjerg, Junget (Brokholm), Tise, Rybjerg og Torum sogne mister 297 kreaturer.

Jeppe Bertelsen er ”professionel” forpagter:

1735: Hessel. Gift med Mette Nielsdatter

1740: Hessel

1748: Eskær

1750: Staarupgaard – nævnt ved dåb

1754: Fussingø

1765: Kærgaardsholm incl. Vellum by’s mark

1772: Vingegaard

[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#) – dog redigeret.

Claus (von) Reventlow (1693-1758). Han var søn af gehejmeråd Frederik Reventlow. Udnævntes 1727 til kammerherre og blev året efter amtmand over Skanderborg og Åkær Amter samt 1730 stiftamtmand i Aalborg Stift og amtmand over Aalborghus, Aastrup, Børglum og Sejlstrup Amter. 1736 blev han assessor i Højesteret og Hofretten og samme år gehejmeråd samt 1747 gehejmekonferensråd. 1748 blev han præsident i Højesteret. I 1748 blev han 1748 Ridder af Elefanten og fik 1751 enkedronningens orden.

Elefantordenen

Reventlow ejede flere herregårde, således Eskær (Nørre Herred), som han solgte 1750, og Astrup, som han afstod 1749; Osterrade og Cluvensiek købte han 1753. Tillige var han ejer af Skivehus. Han døde 10. maj 1758 i København.

Reventlow var 2 gange gift: 1. gang 7. november 1727 med Christiane Barbara Rantzau (1683 – 1747), datter af Sophie Amalie f. Friis og enke efter oberst Verner Parsberg til Eskær. Gift 2. gang 1748 med Charlotte Dorothea von Plessen (1724 – 1771), dame de l'union parfaite, datter af gehejmeråd Christian Ludvig von Plessen.

de l' union parfait

Kkermiit.dk. Kammer herre Verner Rosenkrantz, bevilling anlangende hans afgangne sviger moder frue Birgitte Sophie Sehested, afgangne major Friderich Sehesteds efterleverske, hendes ligs begravelse.

Bevilger og tillader, at efter os elskelig Verner Rosenkrantz, vores kammer herre og etatzråd, samt amtmand over Skivehus amt, må endskiøent det måtte være imod den kongelige forordning, som anno 1682 om begravelser allernådigst er udgangen, allernådigst lade hans ved døden afgangne sviger moder frue Birgitte Sophie Sehested, afgangne major Friderich Sehesteds efterleverske, som boede på Villestrup, hendes lig bisætte, i et på Villestrup gård indviet capel, indtil dagene bliver noget længere og veyene bedre, men endog med en sømmelig, dog tarvelig begravelse, til sit hvilested udi domkirken i vor kiøbstad Viborg bestædige, efter en af hende selv, in levende live gjorde disposition, dog må denne vores allernådigste bevilling ikke misbruges. Christiansborg den 26 december 1755.

1750-dh: Mads Hastrup

Mads Hastrup er født 1702 i Hastrup, Spentrup som søn af degnen Niels Sørensen og døde 1767. Han var først gift med Ingefred Olive Mørch (1714-1737) og derefter med Dorethea Lassen (1722-1752) og fra baroniet Lindenberg.

I 1750 fik Eskjær den første borgerlige ejer, Mads Hastrup, som indtil sin død i 1767 fik Eskjær sat i en fortræffelig økonomisk tilstand, og han lod i 1761 den nuværende hovedbygning opføre, kan man se på en indskrift over hovedfløjens dør (Nordfjends.dk)

Det hedder om Mads Hastrups bygningsværk, at det "... danner en smuk arkitektonisk helhed, idet borg- og ladegård hver for sig er trefløjet og åbner sig mod hinanden... De tre fløje har alle et stokværk, men midt gennem hovedfløjen går en toetages frontispice, der ligesom, sidefløjens gavle er ført op i en høj segmentfronton. Soklen er sat af granitkvadre, mens murene er hvidkalkede, og det hele danner et sobert, enkelt bygningsanlæg med et vist borgerligt og solidt tilsnit. Under hovedfløjen findes i kælderen endnu rester af en sengotisk bygning med tykke mure, der er sat i munkeskifte. Kælderrummet er dækket af otte små krydshvælvinger på tre svære, murede midterpiller. I ydermuren er en række små niches.

Ved Mads Hastrup's død var der 150 staldøksne, 30 fedestude, 80 heste og køer og 120 får

I 1766 blev korsarmen mod syd istandgjort som gravkapel for Mads Hastrup, Eskær. I 1856 blev kisterne fjernet og kisterne nedgravet på kirkegården og muren mellem korsarmen blev gennembrudt.

Der foreligger et skøde på Rybjerg Kirke ([Folder – Rybjerg kirke – 800 års jubilæum](#)): 22. februar 1726: *Ritmester Johan Parsbjerg til Eskjær og Skivehus befindes at være ejere af Lyby, Jebjerg, Grønning og Rybjerg kirker (Lyby kirke blev solgt d.d. på auktion)*

Udover kirken ejede Mads Hastrup e jordegods i Rybjerg sogn. I kirken hænger et messingskjold om Mads Hastrup med en tekst og som ([Gudmund Schütte](#)): har oversat:

Herren naadelig forleener
 Ævig løn til alle dem, som ham Troe og ærlig tiener,
 Giver Dem i Himlen Hiem, i Haabet til en Herlig
 Opstandelse Hviler
 Her den Efterladte Jordelefning, nu i Døden
 Af den i Livet Høiædle og Velbørdige, nu i Døden
 Himel-Salige Herre
Madtz Hadstrup til Eskiær
 Kongl. Majst. Virkelige Justitz-Raad.
 Hand indtrådte i denne Verdens Skueplads af ærlige og
 Christlige Forældre. I et dobbelt Kierligt ægteskab
 1ste gang med
 Jomfru Ingefred Mørk, og 2den gang med Jomfrue
 Dorette Lassen

Ved Dem Velsignet med 10 børn, 4 sønner og 6 døtre,
 hvoraf

2de Sønner og 1 Daatter allerede ere Himel tagne,
 Og nu til sidst i ævigheden efter en landvarig Svaghed
 ved een Sød og Salig Død paa sin Gaard Eskær
 den 20de Nov. 1767

i Sit Alders 66 år

Da Hand aflagde Sit Tabernakels Jordeske Huus

Og blev igen

Overklædt med det Huus, som er ævigt i Himlene.
 Hans Been hviler i fred. Hands sjæl svæver i Glæden.
 Hands ære bliver i god Afmindelse. Thi Een ærekiær
 Og vindskibelig landmand, Een kierlig egte Mand,
 Een Trofast Ven her savnes i Ham af alle Bekandte,

*

Se kiære Venner, Som her græder for een Fader

Ach, nu vor fader

Død. Hand drog fra os nu hen. Mens Hør! Jeg veed

Hans svar: Gud veed. Jeg Jer ei hader.

Men Gud som kalder mig. Hand er den bedste ven.

Mads Hastrup datter bliver gift med Johannes Bornemann Jungetgaard. – se nærmere her.

1767-dh: Johan Christian von Geistler født 1735

Han er katolik – bliver gift 1763 i Tjele kirke med Anna Sofie Lüttichau. Præsten har tilføjet, at børnene skal opdrages i den lutherske læredom.

Anna Sophie Lüttichau født 1729 på Tjele som datter af generalmajor Christian Ditlev Lüttichau og Helle Trolle Urne. Anna Sophie dør 1775 på Eskær
[\(Tjeleegnens lokalhistorisk arkiv\)](#)

Gift 29.7. 1763 på Tjele med generalmajor Johan Chr. v. Geistler til Eskær.

(Forældre: generalmajor Gustav Vilhelm Nicolai v. G. og Eva Marie v. Lüttichau. Geistler er født 2.12. 1735 — død 24.9. 1810 i Fredericia. (Kath.).

Joh. Chr. v. G. og hans forældre var katolske, han selv modtog sin opdragelse i et kloster i Linz, og følte sig derfor som en nidkær, trofast søn af den romerske kirke. — I ægteskabet mistede de 5 små børn, hvorimod 2 overlevede.

I 1781 kom Geistler på kant med bispem i Viborg, som forargedes over, at han fastholdt sin formentlige ret til at opdrage sine børn som katolikker, vanrøgtede godsets kirke og krævede sine patronsrettigheder respekterede. Ca. 1790 tog G. ophold i Fredericia. Han lejede sig ind hos de katolske fædre nær kirken, hvor han selv var døbt og hans forældre hvilede, og blev til sin død menighedens ivrige støtte. (Hugo Matthiesen: "Fæstning og Fristed" p. 126.

I 1765 er han fundet med betegnelsen ritmester i Skanderborg. I 1770 får han bevilling som værthusholder ved Sundsøre. I 1771 bortforpagter han Eskær til Mads Thommesen Nysum på Jungetgaard.

- 1781-dh: Christian Lange køber Eskær for 49.100 rigsdaler – med 63½ tdr. hartkorn til godset og 268 tdr. bønderjord. Geistler skylder 12.000 rigsdaler til Støvringgaard kloster og 26.000 rigsdaler til Etatsråd Fabricius i København. I 1782 får Lange titlen justitsråd og bliver gift med Helene Elisabeth de Folsach, Giessinggaard
- 1782: Der tegnes en brandforsikring og dermed en vurdering af bygningerne

	Fag	Meter	Rdl/fag	Rdl, ialt
Vaaninghuset = beboelse				
Mellem	31	54	100	3.100
Sydlængden	19	33	95	1.805
Nordlængden	19	33	94	1786
Ladegården				
Forpagterhuset	18	24	24	432
Syd: Stald/øksne	42	74	24	1.008
Nord: Stald/øksne	44	77	24	1.056
Lade: Syd og nord	51	89	45	2.295
Vognremisse m.m.	19	33	19	361
Smedie	<u>8</u>	<u>14</u>	<u>20</u>	<u>167</u>
I alt	251	439		12.010

- 1784: Køber Lange Stoubygaard med 9 tdr. hartkorn for 1.550 rigsdaler af Mads Jensen Refsgaard, Otting. Cirka halvdelen af arealet bliver en del af Langesgaard, mens resten bliver til Bomlund, Vejsmarkvej 3 – dog udflyttet.

- 1787-ft: Johan Christian von Gejstler, enkemand – 53 år og for en Tid lang sig paa Astrup opholdende, generalmajor. Han er ikke fundet ved folketællingen 1801

- 1787-ft: Christian Lange født 1753, Justitsråd og Helene Elisabeth de Folsach født 1763 og 2 børn

I Fynshistorie.dk har [socialrådgiver Kirsten Lange](#) udarbejdet en større afhandling om Lange og hans levnedforløb – her er det dog redigeret kraftigt

I 1790 dør Lange's far på Rødkilde. Måske bidrager arven efter ham til, at Lange begynder på den udvidelse og ændring af sit domæne, som fortsætter den næste halve snes år. Indtil bøtten vender.

I 1791 køber han Skivehus og der bliver ansat en bestyrer. I 1792 køber han desuden ejendommen Nørre Alléenlyst på Frederiksberg.

I 1795 køber Christian Lange af sin svigerfar Skavnsgaard i Vulдум sogn for knapt 16.000 Rdl. Han sælger den igen to år senere for 20.300 Rdl. Svigerfaderen har også kun haft denne gård i kort tid, og den har åbenbart kun været brugt som økonomisk spekulation.

I 1797 sker det endelige opbrud fra Salling. Eskjær sælges til en landsdommer Leth for 93.350 Rdl., Langesgaard sælges til en forpagter Thomsen, men Lange beholder stadig Skivehus og forskellige mindre, spredte besiddelser på egnen.

Han er fortsat særdeles velhavende. Da de er flyttet til Frederiksberg, køber han også Edelgave udenfor København. Denne ejendom var nylig blevet ombygget efter en brand, så det er en statelig, nyrestaureret ejendom, han erhverver sig. Samtidig bliver han medejer af nogle fabriksforetagender i København, køber i 1798 Bispeengen, som er et område på 40 tdr. land ved Lygten i København, og i en årrække ejer han også ejendommen Kgs. Nytorv 6.

Han går i kompagniskab med en garver Talbot og driver sammen med ham en garvefabrik i Landgreven. I 1802 anlægges han en Berlinerblåt-fabrik i Aahuset på Nørre Alléenlyst's område, som så omdøbes til Berlinerblå-Bygningen. Farvematerialet Berlinerblåt anvendes bl.a. til dekorerings af porcelæn og fajance.

I 1805 sælger han Skivehus, i 1809 Edelgave. Han kalder sig ikke længere godsejer, men "justitsråd og sukkerrafinadius", senere "raffinadør og grosser".

Garvefabrikken nedlægges i 1811, og da skylder han Talbot 11.000 Rdl., som han bliver dømt til at betale, ligesom han bliver dømt til at gøre rede for fabrikkens indtægter for perioden 1801-07.

Alligevel køber han i 1812 ejendommen Mariendal, en landbrugsejendom som støder op til hans jordtilligende på vestsiden af Falkonér Allé. Dermed ejer han nu hele det område, hvor i dag Mariendalsvej, Kong Georgsvej, Dronning Olgasvej, Prins Konstantinsvej m.fl. ligger.

I 1817 bliver så Christian umyndiggjort. Han fatter det ikke og beklager sig til kongen: "Aldeles uformodet er jeg bleven erklæret umyndig ... Anledningen hertil er mig ukendt". Han henviser til, at han nu er 63 år og "hverken forfalden til Over dåds eller Ødselheds Levnet, Drikfældighed eller mangler Forstandens fulde Brug".

Christian lever nu adskilt fra sin kone. I de sidste 5-6 år af sit liv bor han på et lejet værelse i Badstuestræde.

Den 24. marts 1823 meddeler hans værge til skifteretten:

Justitsråd Christen Lange er ved Døden afgået afvigte Lørdags Aften den 22. Marts. Begravelsen vil ske fra Alléenlyst - hans egentlige Bopæl, hvor Liget ogsaa befindes, men hans ringe Efterladenskab, som næppe vil tilstrække til Begravelsesomkostningerne, forefindes i et Aftrædelses-Værelse eller Logie, som han havde lejet her i Staden i Badstuestrædet Nr.124.

Dersom Skifteretten finder det fornødent at registrere dette ubetydelige af ham efterladte Bohave, saa er Nøglen til bemeldte Værelse aflagt hos den afdødes Svigersøn Hr. Bruun på Amagertorv Nr.4."

Dødsårsagen er "brystsye". Da han endnu var i sine velmagtsdage, fik han indrettet et familiegravsted i Nørre Alléenlyst's have, da "Jeg og min Familie ønsker at blive begravet efter vores Død udi egen tilkiøbt Jord". Der bliver han nu

begravet den 29. marts. (Senere - i 1832 - bliver gravstedet nedlagt og hans kiste flyttet til Frederiksberg kirkegård).

Helena Elisabeth må låne penge til begravelsen. Hun får hans bohave, som vurderes til 149 Rdl., udlagt for begravelsesomkostningerne.

Hun bliver boende hos sin søn. Først på Nørre Alléenlyst, senere på Mariendal, hvor hun dør i april 1844, 83 år gammel efter et langt og dramatisk liv. Ved folketællingen 1834 er hun på en gård på Frederiksberg, hvor hun underholdes af husfaderen. Hun er ikke fundet i Københavns amt for folketællingen 1840.

Kilde: Skivebogen 1923

Justitsråd Chr. Lange

Billedet er efter et Maleri, som i mange Aar hængte på Langesgaard, men i den sidste Snæs Aar har tilhørt Proprietær Henrichsen i Vium Mølle.

1795: Lange opretter Rybjerggaard ([Danmarks større gårde 1961](#)). Arealet er i 1961 på 75 hektar og der er 35 køer, 100 ungkreaturer, 30 søer og 270 fedesvin. Ejeren er J.H. Christensen, der også ejer Kjeldgård

1797-dh: Henrik Johan de Leth

[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

Henrik Johan de Leth (4. juli 1761 på Nørre Vosborg – 11. oktober 1845 i Viborg) var en dansk godsejer og landsdommer.

Han var søn af Christen Linde de Leth, blev 1782 student fra Viborg Latinskole og 1789 cand.jur. Leth blev 1790 vicelandsdommer ved Nørrejylland Landsting med successionsret, 1805 justitssekretær ved Landsoverretten for Nørrejylland og samme år justitsråd. 29. august 1837 blev han Ridder af Dannebrog og 1840 etatsråd. Han var 1810-37 tiendekommissær i Sønderlyng, Nørlyng, Middelsom, Houlbjerg og Hids Herreder. 1797-1830 var han ejer af Eskær. Med ham uddøde slægten Leth (af Vosborg).

Han blev gift 9. april 1791 i Gjesing Kirke med Ingeborg Andrieite Ring (7. november 1792 i Hvidbjerg (Vesten Å) - 5. december 1851 i Viborg), datter af major Jørgen Martinus Ring og Anne Margrethe Sommer.

Henrik Johan de Leth er via en oldemor og en tipoldemor 2x tip oldebarn af Christen Linde (den ældre) af Kærgårdsholm.

- 1800: Hartkornet angives til 19-5-3-2 = 19.7 tdr. og bygningerne er vurderet til 16.000 rigsdaler.
- 1801-ft: Heinrich Johan de Leth, landsdommer født 1769 og Ingeborg Andriette født 1773 og 2 børn.
Jacob Madsen Beier forpagter – født 1772 og Kirstine Beier født 1777. Ingen børn.
- 1805: Besætningen angives til 65 køer (3-16 år) og til en pris på 15-20 rigsdaler, dog er en enkelt sat til 24 rigsdaler og mindste pris er 7 rigsdaler for en ko på 16 år.
- 1828-dh: Den kongelige kasse måtte overtage efter de Leth

Etatsråd Henrik Johan de Leth (1761-45) til Eskær var født på Nørre Vosborg som søn af landsdommer, by- og herredsfoged Christen Linde de Leth. De Leth blev vicelandsdommer og justitssekretær i Landsoverretten i Viborg. Maleren Hans Hansen beskrev de Leth som følger: "Landsdommer Leth er en meget munter mand og besidder mangfoldig af det, man kalder åndsnærværelse, er godbeden selv, som hans dejlige øjne er forbilledet på". I modsætning til hvad man hidtil har troet, var Henrik Johan de Leth ikke denne slægts sidste medlem, det var derimod drejermester Claus de Leth, som døde i Horsens i 1871. Oliemaleri af Hans Hansen, Viborg Stiftsmuseum.

Ingeborg Adriette Ring (1772-1851) viedes i 1791 til Henrik Johan de Leth. Hun var født på Lyngholm i Thy som datter af major Jørgen Ring og Anna Margrethe Sommer. Af maleren Hans Hansen karakteriseret således: "føyelig og eftergivende og god og takkelig", efter datidens normer udelukkende positive værdier. Ingeborg fødte kun et barn, sønnen Christen Martinus de Leth, som døde kun 39 år gammel uden at efterlade sig efterslægt. Oliemaleri af Hans Hansen, Viborg Stiftsmuseum.

- 1830-dh: A.C. Grønbeck
- 1834-ft: Andreas Christian Grønbeck født 1793 og Christiane Christine Schmidt født 1801 og 6 børn.
- 1845-ft: Anders Christian Grønbeck født i Vinding, Nyborg, landvæsencommissær og kammerråd. Christiane Christine Schmidt er født i Munkebo. Der var 8 børn i alderen 4-28 år og sønnen Johannes Grønbeck som forvalter

. Anders Christian Grønbeck (1793-1858)

og Christiane Christine Schmidt (1800-1873)

Stenen står i diget ud imod parkeringspladsen ved Grinderslev kirke

Foto: Ivar Kristoffersen - 2015

1858-dh: Joseph Emil Adeler

1860-ft: Joseph Emil Adeler født 1830 på Høegholm gods, Tirstrup, Lensbaron og
Helmikka Margrethe født Kabell født 1834. Ejede Eskær 1858-70, hvorefter han
købte Bustrup. Adeler dør 1882 i København, mens Helmikka dør 1866

Der var en forvalter på ejendommen. Baron J.E. Adeler var 1867-1876 formand for Salling Landboforening

1869-dh: Ludvig Theodor Schütte købte Eskær for 121.000 rigsdaler ([Aage Roussell](#))

1880-ft: Ludvig Theodor Schütte født 1835 på Haraldskær Hovedgaard, Skibet – juridisk cand. og Augusta Marie Cathrine Schütte født Pedersen 1838 i Horsens. Der var en forvalter på 29 år.

[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

Ludvig Theodor Schütte (13. januar 1835 på Haraldskær ved Vejle – 30. januar 1915) var en dansk godsejer (i samtiden kaldt proprietær) og politiker.

Schütte var søn af kammerherre, godsejer August Theodor Schütte og hustru f. Ammitzbøll. Han blev student fra Horsens 1853, cand. jur. 1860, købte 1869 Eskjær, og arvede 1889 Bygholm gods efter faderen. Han blev 1892 Ridder af Dannebrog.

Da gårdejer Jens Jørgensen i 1869 trak sig tilbage som folketingsmand i Horsenskredsen, stillede Schütte op som modkandidat til redaktør Johannes Tauber, men sidstnævnte sejrede med 859 stemmer mod 523. Ved et suppleringsvalg i 8. landstingskreds blev Schütte dog i stedet valgt til landstingsmand 17. marts 1875, men han fik ikke tilstrækkeligt med stemmer ved det ordinære valg 1. oktober 1878. Han var en af tingets sekretærer 1875-76. Han var konservativ.

Han var gift med Augusta Marie Cathrine f. Petersen (død 1896)

Ludvig Theodor Schütte. [Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

1890-ft: Peder Gjørtz født 1865 i Slesvig, forvalter og en husbestyrerinde.

1901-ft: Mathias Henriksen, forvalter født i Brylle sogn

1911-ft: Mathias Henriksen, forpagter født 1859 og Else Kristine Henriksen født 1863
I perioden 1908-14 var forpagter Mathias Hendriksen formand for Salling Landboforening ([Aksel Pedersen](#))

1915-dh: Gudmund Schütte

[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

Han blev student fra Horsens Statsskole i 1889 og blev udmærket med universitetets guldmedalje i 1897, inden han afsluttede sin eksamen som mag.art. året efter. I 1907 blev Schütte dr.phil. på afhandlingen *Oldsagn om Gottjod, vore Forfædres Land, Folk, Race*.

Schütte, hvis familie havde tyske rødder, idet farfaderen var indvandret til Danmark fra Brandenburg, var også uddannet i tysk og sad i årene 1898-1907 og 1908-10 som bestyrelsesmedlem i Selskab for germansk Filologi, hvis *Budstikke* han var udgiver af 1898-1904, samt medudgiver af *Akademisk Foreningsblad* 1905-06. Han var også medarbejder ved Salmonsens Konversationsleksikon fra 1898, ved Hagerups Leksikon fra 1906, ved R. v. Erckerts Atlas; *Wanderungen und Siedelungen der germanischen Stamme bis auf Karl den Grossen* 1901. Han offentliggjorde flere anmeldelser og artikler i tidsskriftet *Danske Studier*. Bemærkelsesværdigt er det, at han som tyskstuderende fik Københavns Universitets guldmedalje i *engelsk filologi*. Han har også ydet bidrag til dansk stednavneforskning. Ved faderens død i 1915 blev han ejer af godset Eskjær samt skovbruget Sankt Andrä im Lavanttal (Kärnten, Østrig) og kunne økonomisk uafhængig dyrke sine videnskabelige interesser¹. Han forestod udgivelsen af *Historisk Aarbog for Skive og Omegn* 1927-1956. Han var Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd.

Schüttes viden særlig om sproglige og historiske emner var umådelig, hvilket viste sig i hans banebrydende værker om de europæiske folks oldtid. Alligevel var han en i sin samtid negligeret og i eftertiden overset skikkelse, måske fordi han gennem 65 år førte en kompromisløs kamp for de *nationale menneskerettigheder*, hvorunder han også involverede sig i den sydslesvigske sag og stednavneforskningens påvisning af, at landet var dansksproget, inden det blev plattysksproget og senere tysksproget. Endvidere holdt han fanen for udforskning af oldsagn og af de klassiske kilder højt på et tidspunkt, hvor historikernes kildekritik betød, at de på det nærmeste var umulige at behandle.

- 1921-ft: Elsa Schütte født i Prag, datteren Helle og sønnen Herluf. Dr. Phil G. Schütte Ludvig Theodor Schütte født 1830 på Haraldskær, Vejle og Augusta Marie Catrine Schütte befinder sig tilsyneladende i København
Jens Chr. Sørensen Bundgaard, forpagter født 1870 i Jebjerg og Kristine Bundgaard født 1881 i Thise og deres 5 børn.
- 1930-ft: Elsa og Gudmund Schütte – en slægtning og 2 piger
H. Kirketerp-Møller og Ida Kirketerp-Møller født i Lichtenberg

Gudmund Schütte. [Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

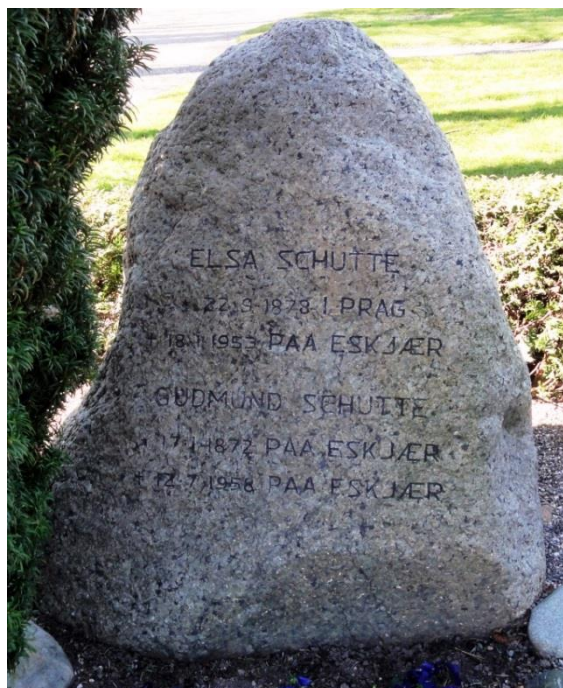

Foto: Ivar Kristoffersen – april 2015

- 1946: Forpagter Herluf Schütte (**Forlaget "Dana"**) overtog i 1938 forpagtningen. Der er 212 hektar under plov, 83 hektar skov og 15 hektar hede og mose. Besætningen består af 27 heste, 102 køer, 90 stk. ungvæg, 70 svin og 58 får. Schütte ejer tillige ejendommen "Ottoborg" i Mogenstrup og som han driver særskilt.
- 1953-dh: Helga og Herluf Visti Gudmundssøn Schütte. Helga Schütte er født 1918 med døbenavnet Rasmussen Korsager. Herluf Schütte er født 1913
 Herluf Schütte købte flere ejendomme – i alt 160 tdr. ld = 88 hektar, således at fra 1966 i alt var 668 tdr. ld = 368 hektar, hvoraf 204 hektar var ager og 80 hektar var skov. Hartkornet var steget fra 32½ til 40 tdr. svarende til en stigning på 23%.

Foto: Ivar Kristoffersen – april 2015

1975-dh: Herluf Schütte til søn.

1987 Det samlede areal udgør 308.7 hektar + 18.6 hektar frijord. Skoven udgør 110 hektar og engen 10 hektar.

Hovedbygningen er gennemrestaureret 1984, stalde er opført 1888 og 1893, mens resten er genopført efter brand i 1980, lade og maskinhus er opført 1980. Der er 160 søer og slagtesvinene opfedes. Der er kødkvægbesætning (Angus) på 25 stk og opdræt. Der er en dyrepark på 50 stk. dåvildt.

0000 Herluf Schütte's søn og sønnesøn

2015 CHR-registeret (Centrale HusdyrRegister) viser følgende produktion:

Chr. 73424 – Eskjærvej 21 : 2.700 grise over 30 kg og 1.800 grise 7-30 kg

Chr. 41510 – Fjordvej 5a: 1.500 grise over 30 kg

Chr. 97172 – Langesgårdvej 2: 1.500 grise 7-30 kg

Chr. 15155 – Klostervej 33: 900 grise over 30 kg

Chr. 91087 – Astrupvej 9: 23 køer, 24 kvier og 17 handyr

Chr. 73424 – Eskjærvej 21: 800 fasaner.

Saltbæk mølle

B11423: C.H. - 1872

B1139 – 1940-50

B5888: K.E. Jacobsen - 1997

Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv - Thorum

I 1661 angiver [Carl Christensen](#), at Saltbæk Mølle er øde. I 1761 ([Nygaards sedler](#)) er hartkornet til Saltbæk Vandmølle angivet som 0-6-1-2 = 0,8 tdr.

I 1788 får Chr. Lange tilladelse til at nedlægge Saltbæk vandmølle og i stedet bygge en vejrmølle. I 1745, 1755 og 1759 har der været jordskælv i Salling, hvilket har påvirket vandforsyningen til møllen i negativ retning.

Eskjær teglværk

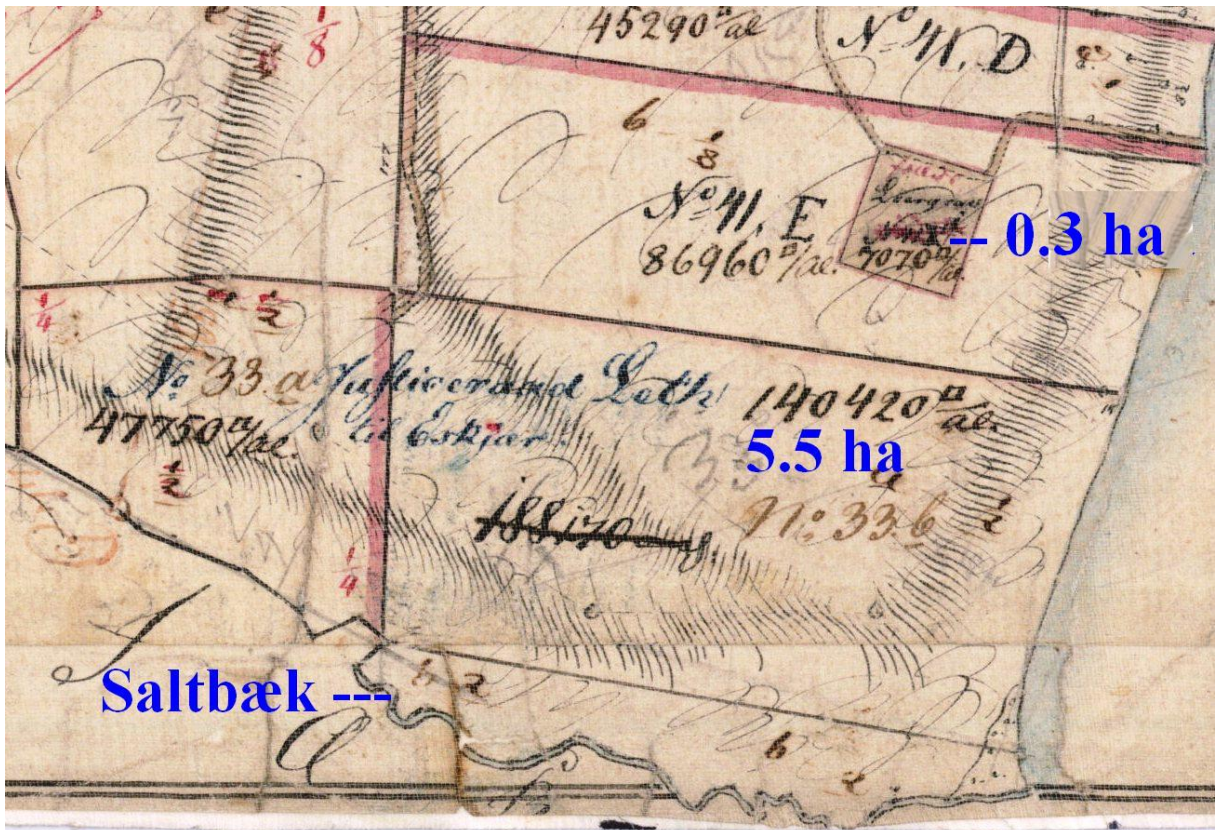
Kms: historisk kort 1842-1899

De 2 gule områder er Lergrave henholdsvis ved Saltbæk vandmølle og ved Eskjær Teglværk. Teglværket ligger under Sønder Thise ejerlav.

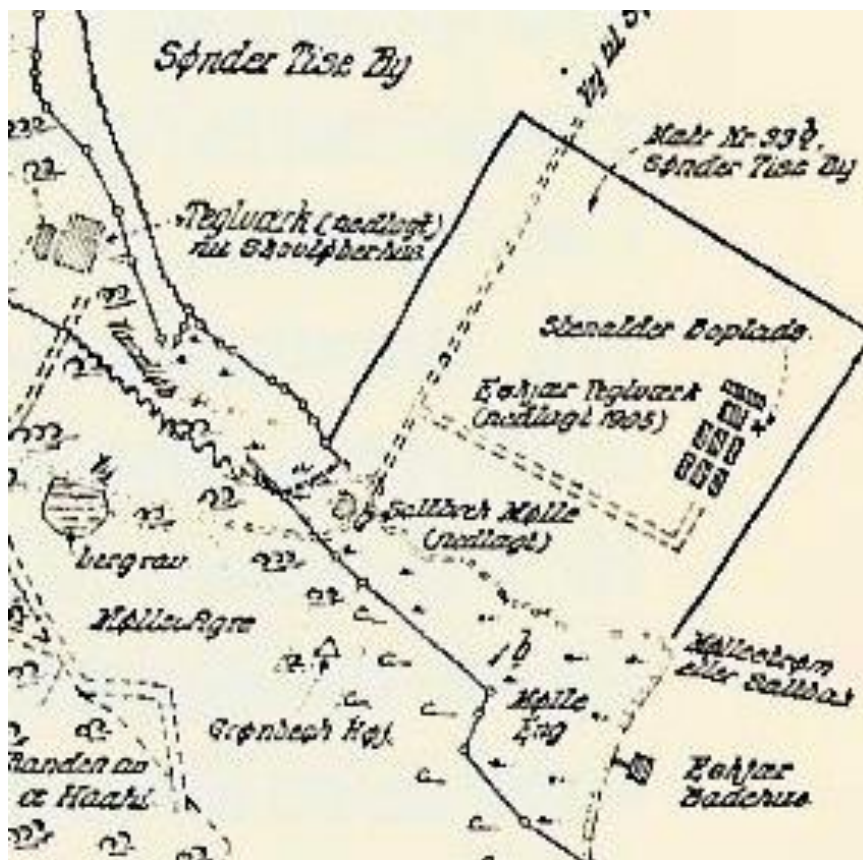

Kms-kort 1815-1864

Bemærk smedetoft, Hummel Hauge(= have) og teglovn. Kortet er tegnet 1815. D.v.s. der har været en teglovn på selve Eskjær's jorde og på et tidspunkt har der været dyrket humle på Eskjær.

Kms-kort: Sønder Thise 1815-64

Kortudsnit fra Eskærkort. Gudmund Schütte – 1955

[Gudmund Schütte](#) har på grundlag af et ældre kort lavet en skitse over Eskjær, som landinspektør Balling-Engelsen har rentegnet. De mange navne er påført af Schütte. Bemærk lergrav lige over Møller agre. Utydelig angives, at Saltbæk/Møllestrøm er skel mellem Eskjær og Sønder Thises jord.

Privateje: Vibeke og Birger Schütte. B8091: Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum
Det er tegnet 1876 af N.G. Rademacher

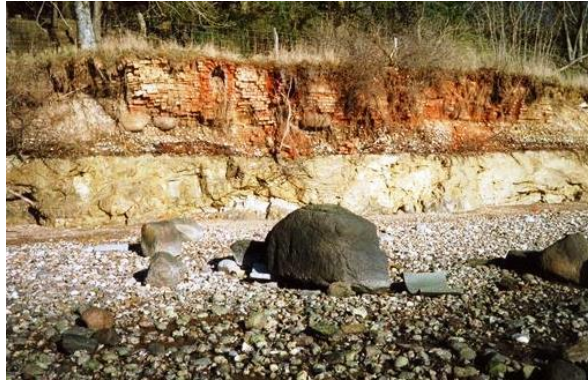
Privateje: Vibeke og Birger Schütte. B8092 – Sundsøre Lokal historisk Arkiv, Thorum
Teglværket er tegnet af Kamma Møller (1841-1919) og som var gift med Andreas Ludvig Hugo Müller, Astrup og som døde i 1844. Kamma Müller havde Astrup indtil 1906.

Rester af teglovn. K.E. Jacobsen – 1997
B5802 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum

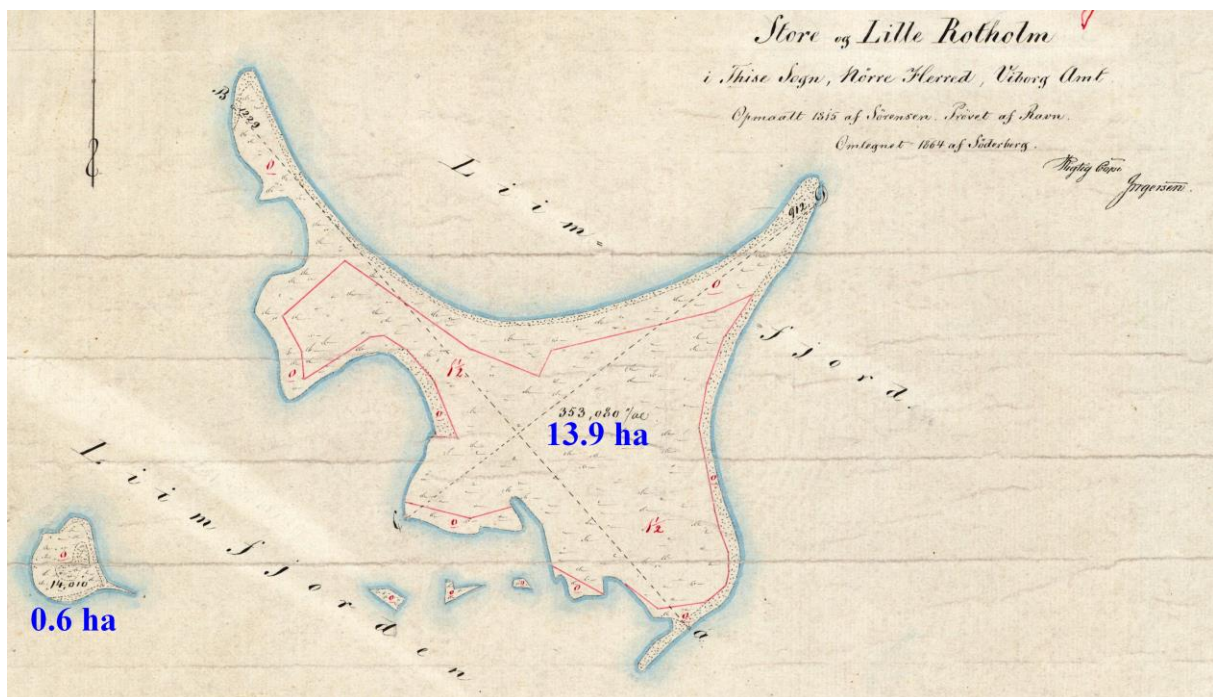

Gl. tømmer. K.E: Jacobsen – 2000
B6992 – Sundsøre Lokalhistorisk arkiv, Thorum

B6994: Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum
Fundamentrester af ovne i brinken
Foto: K.E. Jacobsen – 2000

Rotholmene

kms-kort 1815

Rotholmene har hørt til Eskjær siden ca. 1680 hvor de hørte til Bundgård i Thise og blev taget i pant for egetræ (Birger Schütte)

Virksundlyst.dk

Måger på Rotholmene

Rotholmene består af to øer - Lille Rotholm og Store Rotholm - beliggende lige nord for Hvalpsund i Risgårde Bredning. Øerne er omkranset af dybt vand, og på øerne er der sjældent ræv, hvorimod mink forekommer.

På øen Store Rotholm yngler omkring 400 par skarver.

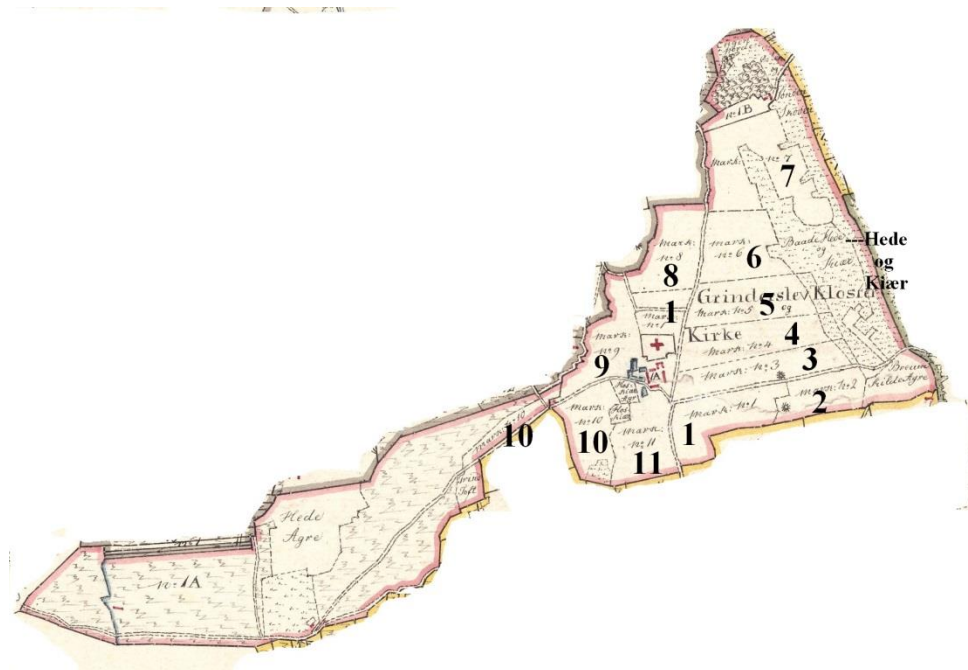
Bevoksningen på øen består mest af græs og marehalm.

Rotholmene er udlagt som ynglefuglereservat med adgangsforbud i perioden 1. april til 15. juli.

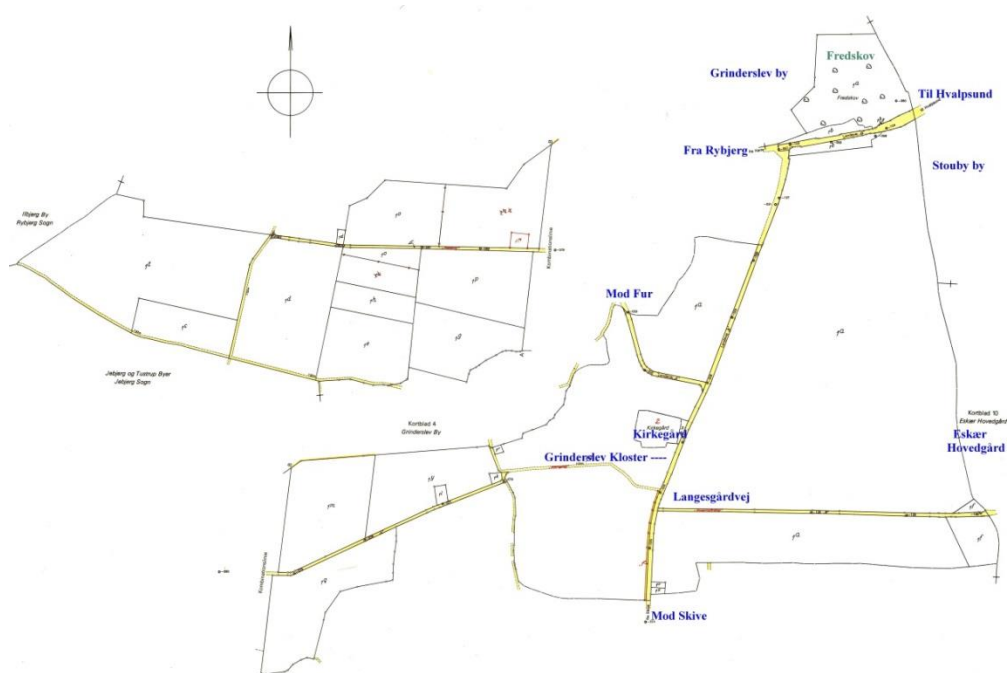
Der har tidligere ynglet edderfugle på øen.

jaegerforbundet.dk

Grinderslev Kloster

kms-kort ca. 1816

kms-kort 1972-96

Der er 160-180 år mellem de 2 kortudsnit. Der ses, at der til venstre på 1972-96 er foretaget en del udstykninger. Bemærk at agermarkerne er markeret fra 1 til 11 og dermed inde i et sædskifte.

kb 1961 og 1976

Grinderslev Klosters hovedbygninger set fra syd. I baggrunden ligger Grinderslev Kirke. Augustinerklosteret blev grundlagt i 1176 ved kirken. I 1531 overtog kongen godset, som blev forlenet som en herregård. Klostergodset mageskiftedes i 1581 fra kronen til Christoffer Lykke. De nuværende bygninger blev opført i 1886/87 på en del af de gamle fundamenter. Facaden mod syd er bygget af murene fra ældre bygninger. Under østfløjen ses endnu rester af gamle kældre.

Skive-egnens Jul 2001: Knud Erik Jacobsen m.fl.

- 1747/48: Birgitte Marie Arenfeldt (1724-1750) mister 54 kreaturer ved kvægpesten, mens hendes fæsterbønder i Grinderslev, Rybjerg, Roslev (Gamstrup), Jebjerg og Oddense sogne mister 89 kreaturer.
Hun er niece til søstrene Kirsten, Dorethe Helene og Anne Lykke, der havde Grinderslev kloster indtil 1724.
- 1750-dh: Mathias Brunow
Mathias Hansen Brunow er søn af Hans Brunow, der var præst i Grinderslev-Grønning 1701-1728. Han er bror til Erik Hansen Brunow, der var præst i Grinderslev-Grønning 1728-1761. I 1727 bliver han gift i Holstebro med enkekonen Maren Christensdatter Kyndesen ([Brejl.dk](#)). Mathias Brunow dør 1778 i Holstebro – alderen kan ikke læses.
- 1761-dh: Thomas Lund er født 1728 og døde i Øster Assels 1777, som en ruineret mand.
[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)
Thomas Thomsen Lund (1728 på Slumstrup Hovedgaard, Sædding sogn (døbt 4. april) – 1. oktober 1777 i Øster Assels) var en dansk godsejer, som bl.a. var kendt for at være en hård herremand.
Han var søn af Thomas Thomsen Lund og Apelone Pedersdatter Møller. Slumstrup Hovedgaard, der 1815 er registreret med 231 hektar og ligger i Sædding sogn nord for Skjern
Lund købte Grinderslev Kloster i 1761. I 1763 købte han Blidstrup (26 Td). Hrtk.) og Gammellund (53 Td. Hrtk) samt Tiender og Bøndergods (131 og 443 Td.

Hrtk.) for 37.000 rigsdaler af Frederik Klingenberg's enke (Anna Cathrine von Bülow), som solgte det hele efter sin anden mands død i 1762. I 1771 solgte han Blidstrup herregård på grund af vanskeligheder med økonomien.

I 1774 grundlagde han Morsø-fabrikken, der var den første produktion af fajance uden for København. Fabrikken lavede de smukkeste bakkeborde, spisestel og kander. Han døde som en ruineret mand i 1777.

Thomas Lund ægtede Birgitte Sophie Friis (fra Lundgaard) den 5. juni 1761 i Gammelstrup, Viborg.

1761
 D. 5. Juni 1761. Thomas Lund her Gvinøstet Kloster i Valling og Høng.
 og Birgitte Friis paa Lundgaard, eller Høng. allenuaavsigt Børn
 og Egenskab paa Lundgaard.

Hun er datter af Christen Hansen Friis og Johanne Kirstine Panderup, der er datter af Peder Jensen Panderup og Anna Pedersdatter Brandt på Hostrup. Birgitte dør 1810 i Volstrup, Dronninglund

[Anna Noe Bovin \(kulturarv.dk\)](http://kulturarv.dk): Herremanden på Gammellund blev kaldt Thomas Pileben. Hans ene ben var af træ, og når han kom ridende på sin hest, pegede det lige ud i luften. Måske var Thomas Thomsen Lund en bondeplager. Rygtet siger, at hans genfærd rider på strækningen mellem herregården Lund og Øster Assels. Men herremanden var i hvert fald en driftig mand. I 1774 grundlagde han Morsø Fabrikken med produktion af fajance. Fabrikken lavede de smukkeste bakkeborde, spisestel og kander, man kan tænke sig. Fabrikkens mester og svende kunne også finde på at glasere spidsen af deres kridtpiber, så de ikke hang fast i læberne. Thomas Pileben ramte plet i tidens trend. Raffineret borddækning med porcelæn og fajance var højeste mode blandt adel og borgerskab i 1700-tallet.

- 1763-dh: Mads Lauridsen Bjørn
- 1787-ft: Mads Bjørn født 1728 i Bjørnsholm sogn og Birgitte Cathrine Norkier født 1740 og deres 9 børn i alderen 8-24 år. Om efternavnet har relationer til [Bjørnsholm](#) kan ikke afklares, men i flere generationer tilbage forekommer efternavnet Bjørn. Han er søn af Laurids Christensen og Anne Pedersdatter Bloch. Ifølge [Nygårds sedler](#) kan Mads Bjørn følges fra 1756 og indtil han dør i 1788:
1756: På Bjørnsholm og 1757 som ridefoged. I 1759 og 1760 er han fuldmægtig på Bjørnsholm. I 1762 fuldmægtig og forpagter på Bjørnsholm. I 1763 bliver han gift med Birgitte Katrine Nordkier. I 1781 er han kurator for Selio Georg Müller på Hegnet og 1785 låner han 700 rigsdaler af Jens Pedersen på Eskov, Selde..
- 1788-dh: Birgitte Chatrine Nordkjær, gift Bjørn. Ved folketællingen 1801 er hun hos datteren Anne Poulina Bjørn (1763-1845 i Skive) og som er gift med præsten Otte Spliid (1756-1820) og var præst fra 1787 indtil sin død.
- 1788-dh: Peder og Mikkel Kjeldsen
- 1791-dh: Ole Frederik Obel født 1764 i Lyngholm, Nr. Snede og dør 1807 i Viborg (Sorte Brødre ”sogn”). Han er exam. Jurist. Han er gift med Sidsel Marie Milling. Ved folketællingen 1801 er de fundet i Levring sogn som kirkeeier og gaardbeboer. Ole Frederik Obel er søn af Peder Olesen Obel, der havde Kærgårdsholm 1766-76.
- 1796-dh: Erhardt Carl Christian Stjernholm
- 1801-ft: Erhardt de Stjernholm er født 1764 på Keldgård. Han er døbt Erhardt Carl Christian og overtager Hammegård 1783 i Hammer sogn i en alder af 17 år og i 1786 overtager han Hastrup Hovedgaard, Thyregod og som han beholder indtil 1796, hvor han overtager Grinderslev kloster og har den indtil 1801, hvor han flytter til Skive og dør her i 1825. Han har 3 børn: Charlotte Kirstine, Johan Jacob og Anne Elisabeth, der alle er født i Kokborg, Hastrup i Thyregod sogn. Charlotte bliver gift med Jens Bjørn, søn af Mads Bjørn. I 1810 står de som forpagter på Strandet Hovedgård, men fra 1824 ([Nygårds sedler](#)) er han vejopsynsmand i Skive og de bor mindst 3 steder i Skive ifølge folketællingerne. Ved folketællingen 1860 er hun enke og ernærer sig med skræddersyning og modepynt og har 2 døtre hos sig. Charlotte dør 15. februar 1867 og bliver begravet på Skive Kirkegård.
Johan Jacob er registreret som byfuldmægtig og forpagter på Ørslevkloster, men inden 1834 er han givetvis blevet inderst, hvilket fremgår af folketællingerne 1834, 1840,1845. Ved folketællingen 1850 er han fattiglem på fattiggården i Lund og forsørges af sognets fattigvæsen. Han dør 1855 med angivelsen almisselem i Lund Fattighus
Elisabeth forbliver ugift og ved folketællingerne 1834, 1840, 1845,1850 lever hun af håndarbejde og i 1845 angivet som skoleholder. Mellem 1850 og 1860 er hun flyttet til Randers, idet hun da bor sammen med sin kusine Ane Kirstine – datter af Frederik Stjernholm, Kjeldgård. Hun dør den 10. april 1873 og er begravet på Sankt Mortens kirkegård..
- 1804-dh: Jacob Himmerig Bjørn født på Grinderslev kloster og dør her i 1846. Han er gift med Mette Marie Quistgaard (1788-1830) og angives at være død i Aalborg.

Mette Marie Quistgaard er datter af Mads Iversen Quistgaard og Mette Pedersdatter Damgaard på Nørgaard. Jacob er i 1795 som fuldmægtig på Tvis kloster og i 1800 på Ryssensten. I 1799 angives han både som forpagter og forvalter på Eskær ([Nygårds sedler](#)) Ved folketællingen 1801 var han forpagter på Eskær.

- 1834-ft: H. Jacob Bjørn født 1769 og hans børn i alderen 13-28 år.
- 1840-d: Mads V. Bjørn og er gift med Caroline Bay, Rudkøbing
Ved folketællingen 1850 og 1860 er de ejer af Tvilumgaard og driver mejeridrift, idet de har ansat en mejerske. I 1865 er han tiendekommissær på Gandrupgaard, Hobro. I 1870 bor de Østergade 21a og b, Silkeborg torv. Caroline Bay dør i 1877. Ved folketællingen 1880 bor Mads Bjørn Søndergade i Silkeborg og er branddirektør
- 1845-ft: Peter Martin Quist er født 1821 i København og ejer af gården. Mads Bjørn er født 1805 og gift med Caroline Bay født 1820 i Rudkøbing. Jakob Bjørn enkemand, Helene Bay er født 1813 i Rudkøbing og søster til Caroline. Christian Schrøder født 1821 i Borup på Sjælland og er forvalter.
- 1851-dh: Rasmus Julius Kirketerp
- 1860-ft: Rasmus Julius Kirketerp født 1823 og er cand. phil. Erikke Marie Margrethe Kirketerp født Achton 1830 i Lyngby ved Randers og deres 2 børn. Rasmus Julius Kirketerp dør den 23. juni 1866, hvor han betegnes som amtsrådsmedlem. Erikke Marie Margrethe gifter sig i 1874 med sognepræsten Jen Ring Stochholm. De dør begge i København i 1908 henholdsvis 1913 og er begge begravet på Grinderslev kirkegård.
- 1866-dh: Erikke Marie Margrethe Kirketerp
- 1874: Ægtepagt mellem Pastor Stochholm hustru Erikke Kirketerp, hvorefter Grinderslev Kloster vedbliver at være sidstenævntes særformue ([Lis og Kai Kirketerp-Møller](#))
- 1876-dh: Henrik Thorsen Møller – svigersøn. Han er uddannet dyrlæge
- 1880-ft: Henrik Thorsen Møller født 1845 i Barner Præstegaard ved Nibe. Han er gift med Margrethe Elisabeth Kirketerp datter af Rasmus Julius Kirketerp. I 1880 har de 4 børn (1-5 år). På godset har de også hans bror Hans Peder Møller, der også er dyrlæge
- 1890-ft: Henrik Thorsen Møller og Margrethe Elisabeth Møller er født Kirketerp. De har 8 børn (1-15 år), hvoraf den ældste Erica fungerer som lærerinde.
- 1901-ft: Henrik Thorsen Møller og Margrethe Elisabeth Møller f. Kirketerp og 9 børn
- 1911-ft: Henrik Thorsen Møller og Margrethe Møller og 5 børn
- 1923-dh: Margrethe Kirketerp
- 1921-ft: Margrethe Møller og 4 børn. Ingen af tjenestefolkene er betegnet som forvalter.
- 1930-ft: Margrethe Elisabet Møller og 2 børn Agnes og Viggo. Der er angivet en bestyrer.
- 1936-dh: H. Kirketerp-Møller
- 1946: Arealet er på 159 hektar, 20 heste, 75 køer, 70 stk. ungvæg og 60 svin ([Forlaget ”Dana”](#))
- 1967: Søn, der i 2020 stadig bor på Grinderslev Kloster

Arealet er på 155 hektar, hvoraf 4 hektar er skov. Hovedbygningen er opført 1886, men er gennemrestaureret. Stalde opført 1886 og ombygget 1975-80. Lade opført 1886 og ombygget til kornlager 1975. Farestald 1971. Produktion af SPF-slagtesvin med 180 søer.

1998:

Solgt

NB!

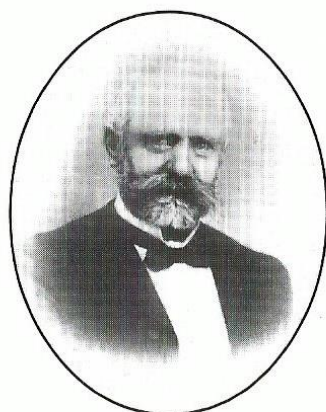
De gamle avlsbygninger er revet ned og jorden er forpagtet ud til Eskjær

*Erokke Marie Margrethe Kirketerp
f. Achton*

Rasmus Julius Kirketerp

Henrik Thorsen Møller

*Margrethe Elisabeth Møller
f. Kirketerp*

*Ida Kirketerp-Møller
f. Lichtenberg*

Harald Kirketerp-Møller

To smukke glasbilleder i tårnrummet, bl.a. Maja-Lisa Engelhardts illustration af vandringen til Emmaus [Grinderslev kirke](#)

Rasmus Julius Kirketerp og Erikke Acton/Stochholm
Foto: Ivar Kristoffersen – maj 2015

Foto: Ivar Kristoffersen – maj 2015

Foto: Ivar Kristoffersen – maj 2015

Grinderslevkirke.dk

Altertavle: Grinderslevkirke.dk

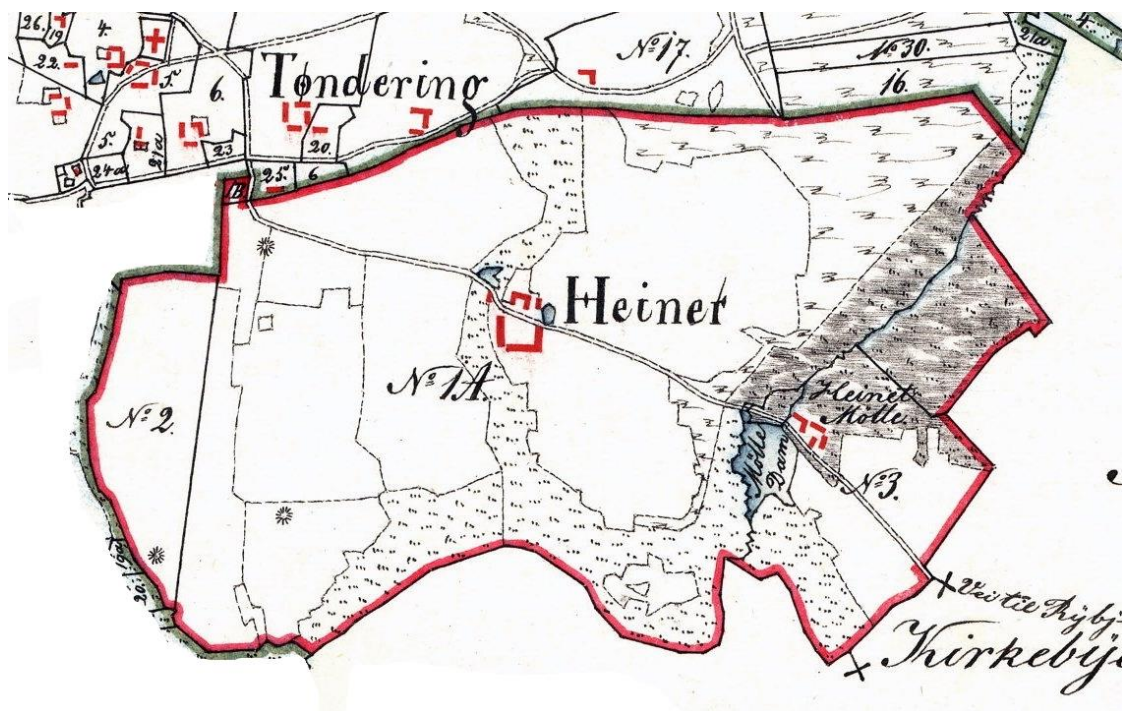

[John's fotogalleri](#)

1948 - Maler: Em. Th

Hegnet:

kms – udsnit af sognekort ca. 1815

Matr. 3 er Hegnet Mølle

Større danske Landbrug 1930 og kb 1958

kb 1976 og 1990

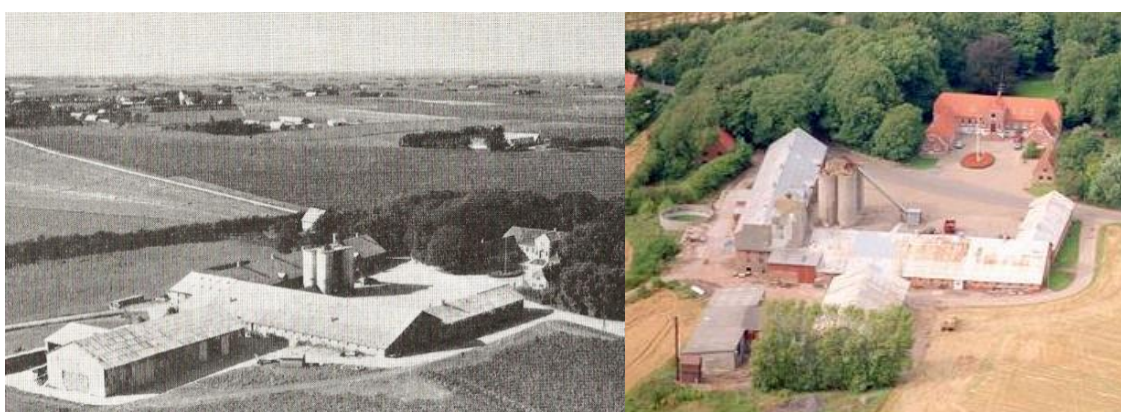

Hegnet, Tøndering (1907).
Et kig fra havesiden.

Hegnet, Tøndering (1907). Her får man et
kig ind på gårdspladsen. Gården blev i
1909 købt af den nuværende ejer Christen
Pedersens farfar for 200.000 kr.

Skive-egnens Jul 2001: Knud Erik Jacobsen m.fl.

Danmarks større gårde 1961 og kb 1990

Bemærk siloerne til højre for kostalden. Det er utydeligt, men bemærk, at der mellem 1961 og 1990 er kommet ny transportør. I 1990 på siden og ud imod gårdspladsen. Ifølge [Chresten Pedersen](#) er de fire siloer 13 meter i højden og omkring 1½ meter under jorden. De har en diameter på 4 meter, hvilket betyder at rumindholdet pr. silo er ca. 180 m³ eller i alt 720 m³.

På billedet skimtes en transportør, der var nødvendig for at kunne fylde græs og/eller roetop i dem. Jeg var til stede, da man forsøgte at hejse transportøren. I første omgang brast et eller flere tove, da den var halvvejs oppe. Siloerne blev primært anvendt til at ensilere græs i, men også roetop. Roetoppen gav for meget saft, der skulle køres ud på marken sammen med ajlen fra kørerne. Fra 1970 blev der blandet halm i roetoppen, hvilket betød mindre saftafløb, men alligevel var det store mængder af saft, der skulle væk. Roetoppen iblandet halm var for øvrigt et udmærket foder.

Omkring 1970 blev der generel til gårdenet bygget plansiloer til ensilering. De 720 m³ vil svare til 3 plansiloer med målene 24x5x2.

Der var omkring 1970 14 hektar med roetop, 14 hektar med græs og engarealer på i alt 13 hektar. I starten blev ensilagen taget ud med håndkraft, men blev senere erstattet med udtagning med ”maskine”

Situationsbilleder

Roer køres hjem – se foran hestene. Roetop samles op og køres hjem (1933-38)

[Sallingsund Lokal Arkiv: Udsnit fra B4688](#)

Indkørsel af halm 1942-43. Fem hesteforspand 1935

[Sallingsund Lokal arkiv B4896 og B4694](#)

Halmkørsel. Foto: Peder Haxholm Pedersen – gartner på Hegnet

Hestene foran hovebygningen 1943 og udsnit fra hestestalden

Foto: Peder Haxholm Pedersen – gartner på Hegnet (B6902) og B4688.
Sallingsund Lokal arkiv

Der blev tærsket fra kornstakke på marken og halmen blev presset med ”lavtrykspreser”
(Chresten Pedersen). Bemærk brostenene bag ved hestene i stalden

1737-dh: Frantz Rantzau Bentzon

1747/48: Frans Rantzau de Bentzon (1698-1755) mistede 61 kreaturer ved kvægpesten, mens hans fæstebønder i Rybjerg, Torum (Lillethorum og Hinnerup), Tøndering og Durup sogne mistede 186 kreaturer.

Han var gift 1716 med Talke Marie Verchmester (1689-1725). Hun er begravet på Kettrup Kirkegård.

1755.
Obr. Lieut. Frantz Rantzau de Bentzon indf. d. 24 Januar.
født i Livland, og besejret paa af Østfals Fronten
(siden indfaldt i Livland-gulvænt.)

Ved dødsfaldet betegnes han som ritmester til Ågård.

Udover Hegnet ejede han også Ågård, Aggersundvej 79 i perioden 1701-1737 og købte Hegnet i 1737.

Rantzau.

1754(Kr): Christoffer Müller, ritmester køber Hegnet. Han er broder til amtmanden Henrik Müller til Astrup, der dør i ugift i 1755.

Data ang. Christopher Müller (kittaogsvendk)

1711: Født

1734: Kornet ved 1. fynske national rytter regiment

1737: Karakterpremierløjtnant

1742: Premierløjtnant ved liv-reg. til hest

1751: Karakterritmester

1752: Ægteskab med Louise Charlotte Skinkel - i Hald (1718-1754)

1756: Ægteskab med Armgard Sophie Bredahl. Hun dør 1780 i Hegnet

1757: Afskediget på ansøgning på grund af et ved et fald med foranlediget stift knæ

1781: Dør 7. april på Hegnet i en alder af 70 år.

1770-kr.: Bøndergods på 286-5-0-0^{1/3} = 286.6 tdr. hartkorn. Der er 53 bønder og 33 husmænd. Der er 35 bønder der forretter hoveri og d.v.s. at 18 betaler pengeafgift i stedet.

Fæstebønderne er forpligtede til 1 spanddag og 2 gangdage pr. uge. I Sæd (=forår) og høst er 30 bønder forpligtet til 4 spanddage og 4 gangdage, mens 5 bønder slipper med 2-3 spanddage og 2 gangdage. Hovedgårdens tægter er delt i 2 med rug, 1 med byg og 2 med havre, mens 4 tægter ligger i hvile/brak.

1781-dh: Selio Georg Müller

1787-ft: Selius Georg Møller – afskediget Lieutnant og født 1760 og gift med Anna Raae, der er født 1757 i Rær Præstegård. Hun dør 20. april 1829 og er begravet på Skive Kirkegård.. De har 3 børn.

30. september 1792 blev Selio "ifølge det kongelige danske kancellis skrivelse sat under værgemål" (kittaogsvendk). Selius dør den 8. april. 1831, Haxholm, Houlbjerg Sogn, Viborg Amt i en alder af 74 år. Af skiftet efter Anne Raae fremgår at Selius har været en nedbrudt mand – vel nærmest en vrage (Krogh).

1791-dh: Ole Selmer

1792-dh: Christen Jacobsen

1801-ft: Christen Jacobsen er født 1740 i Hestbæk, Rybjerg sogn og Anne Magdalene Møller født 1770. Hans søn og deres 3 børn (2-8 år)

Christen Jacobsen stammer fra Ågårdsholmvej 7. Da hans far Jacob Jensen fæster gården angives hartkornet til 6-4-3-2 = 6.6 tønder. Ved udskiftningen 1791 fik Christen Jacobsen ca. 3 tønder hartkorn mere således, at det samlede hartkorn var

9 tønner. På udstykningskortet har ejendommen matr. 1 og har jord liggende 4 steder – hovedparcellen er på 54.4 hektar. Det samlede areal udgør ca. 60 hektar. Det kan ikke afgøres om der til ejendommen på dette tidspunkt hører 6.6 tønner eller 9 tønner hartkorn til ejendommen, men det mest sandsynlige er 9 tønner.

Regnes med 9 tønner hartkorn skal der 6.6 hektar til pr. tønner hartkorn.

Christen Jacobsen er gift 2 gange. Første gang med Maren Jensdatter, der er datter fra naboejendommen, tilhørende Jens Simonsen på matr. 2 – Ågårdsholmvej 11, og hvis areal er placeret 5 steder og er i alt på 36.4 hektar. Hartkornet er på 5-4-3-1 = 5.6 tønner, hvilket svarer til, at der skal 6.5 hektar til pr. tønner hartkorn. En nøjere gennemgang af KMS-kort viser, at jordens dyrkningsværdi/klasse er høj på begge matrikler.

Christen Jacobsen var gift 2. gang med Anne Magdalene (Jørgensdatter) Møller, der var datter af Jørgen Seidelin Møller og Inger Marie Nielsdatter Arrøe – præstepar i Adslev-Mesing. Inger Marie Arrøe (1737-1774) stammer fra fur. Hegnet kommer på auktion og bliver solgt til Mette Qvistgård enke efter Anders Quistgaard, Jungetgård for 11.000 rigsdaler. I 1839 overtager sønnen Anders Quistgård Hegnet for 36.000 rigsdaler. I 1841 udsteder skøde til alle fæstere i Tøndering, Hestbæk og Yttrup. Gårde på 6 tønner hartkorn blev solgt for 1.300 rigsdaler eller 217 rigsdaler pr. tønner hartkorn. De mindre blev værdisat i forhold hertil.

Christen Jacobsen's baggrund er vist efterfølgende

Folie	År	Fæste	Efter	Hartkorn, tdr	
<u>Ågårdsholmvej 7</u>					
6	1735	Jacob Jensen	Jens Simonsen – fader ¹⁾	6-4-3-2	= 6.61
89	1761	Jacob Jensen	Ikke angivet	6-4-3-2	= 6.61
99	1763	Jens Jacobsen	Jacob Jensen – fader ²⁾	6-4-3-2	= 6.61
106	1766	Christen Jacobsen	Jens Jacobsen – bror ²⁾	6-4-3-2	= 6.61
<u>Ågårdsholmvej 11</u>					
8	1735	Jens Simonsen	Peder Jørgensen	5-4-3-1	= 5.60
86	1760	Simon Jensen	Jens Simonsen - fader	5-4-3-1	= 5.60
<u>Adressen ikke fundet</u>					
99	1763	Christen Jacobsen	Ikke angivet	4-6-3-2	= 4.86
108	1766	Jens Jacobsen ³⁾	Christen Jacobsen	4-6-3-2	= 4.86
142	1772	Jens Jacobsen ⁴⁾		3-4-3-1	= 3.60

Bemærkninger:

- ¹⁾ Chr. N. Krogh angiver ham som fader, men det fremgår ikke af fæstebrevet, der kun angiver at han overtager fæstet efter ham. Jacob Jensen bliver gift 1718 med Anna Jensdatter. Der er fundet følgende børn: Jens (1720), Boel (1726), Anne (1728), Anna (1735), Ellen (1738), Christen (1738) og Christen (1740).
- ²⁾ Christoffer Müller på Hegnet var parat til at skifte fæstere ud såfremt han ikke kunne klare sine forpligtelser overfor godset, hvilket var tilfældet for Jens Jacobsen. Brødene skiftede fæste.

3) Jens Jacobsen kunne heller ikke klare dette fæste og i 1772 fik han et nyt fæste i Toustrup og som han måtte afstå i 1780 og fik i stedet et bolsted i Rybjerg på 6 skæpper = 0.75 tdr. hartkorn. Ved folketællingen 1787 beboer Jens Jacobsen 6 skp hartkorn af en nedlagt gård.

4) I Toustrup

1801-09: Prisen på 100 kg rug var 17 kroner (Chr. N. Krogh)

1818-kr: Prisen på 100 kg rug var 15 kroner

1821-dh: Mette Qvistgaard fra Jungetgaard for 11.000 rigsdaler (Chr. N. Krogh)

0000-dh: Morten Qvistgaard

1834-ft: Lauritz Arrøe er født 1807 i Hjerk Præstegård, forvalter, hvilket han også var i 1840. Ugift. Han er søn af Niels Lauridsen Arrøe og Anne Margrete Lottrup, der havde Ågårdsholm i Thorum sogn. Der er slægtsforbindelse mellem Anne Magdalene og Lauritz Arrøe

Niels Iversen Arrøe (1705-1768) og præst på Fur	
Laurids Holst Arrøe (1736-1810) Præst Hjerk	Inger Marie Nielsdatter Arrøe (1737-1774) Præstefrue i Adslev-Mesing
Niels Lauridsen Arrøe (1774-1840) Ejer af Ågårdsholm	Anne Magdalene (Jørgensdatter) Møller
Laurids Arrøe født 1807	

Ved folketællingen 1845 ejer han gården Blæsbjerg i Mejrup sogn – ugift. Mellem 1845 og 1850 bliver han gift med Hansine Severine Seidelmann fra Guldager ved Ribe. I 1850 har de datteren Anne Cathrine på 4 år og som er død inden 1855. Ved folketællingerne 1860 og 1870 er de stadig på Blæsbjerg. Ved folketællingen 1880 bor han i Holstebro. Han dør i 1881 og angives at være død af apopleksi.

1838-dh: J.C. Ingwersen - købte Hegnet for 26.000 rigsdaler

1845-ft: Jonas Casimir Ingwersen født 1813 i på Viufgård, Vejle og Ane Magrethe Breinholt 1823 på Damsgård. I perioden 1838-43 var han forpagter på ”Højris”, Mors. I 1841 købte han Hegnet for 26.000 rigsdaler af Morten Qvistgård til Jungetgård. I 1856 købte han Vester Ladegård ved Ålborg og bortforpagtede Hegnet (slægten Breinholt). I 1872 var han tilbage på Hegnet, som han dog i 1873 bortforpagtede til sønnerne Christen Breinholt Ingwersen og Johannes Peter Ingwersen. Anne Margrethe Breinholt døde 1882 og han overdrog Hegnet til sønnen Johannes Peter Ingwersen. Han flyttede til Skive, og hvor han døde i 1887. I over 50 år drev Ingwersen en stor forretning med kvæg til Husum. Han var medstifter af Salling Landboforening, Salling Herreders Spare- og Lånebank og var i komiteen for banen fra Skive til Glyngøre.

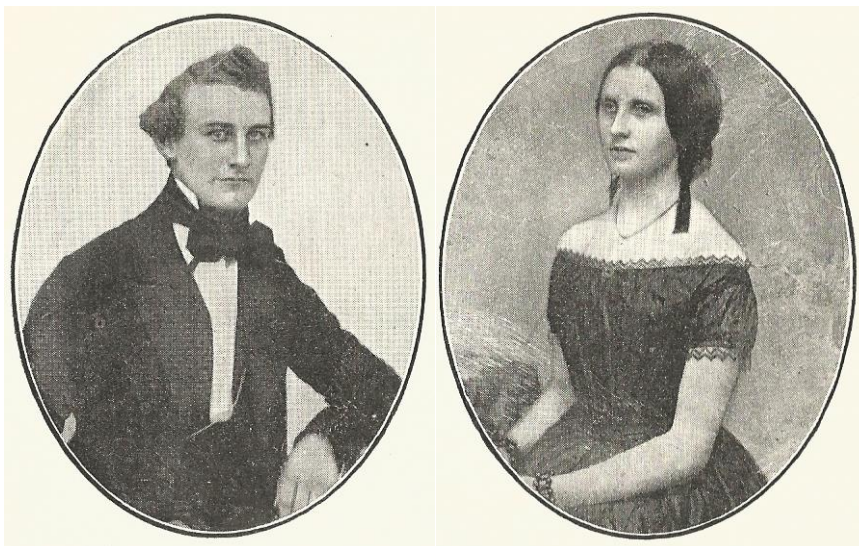

Jonas Kasimir Ingwersen og Ane Margrethe Breinholt
1813-1887 og 1825-1882

[Vejle amts årbøger 1919/Slægten Breinholt](#)

1860-ft: Oscar Hedemann født 1833, forpagter og Hanne født Vendelboe. Deres søn og hendes søster. Oscar er døbt Erik Oscar Julius Hedemann og er født 1834 på Longelse på Langeland. I perioden 1874-1889 ejede de Nyholm i Haasum, men i 1889 købte de Østergård i Aasted. Sønnen Hans Sofus Hedemann havde Nyholm i perioden 1889-1898. Deres søn Oscar Gebhard døde 1889 på Østergaard af Tæring.

Oscar Hedemann blev adlet i 1873 med tilføjelsen ”von”. Oscar Hedeman døde 1896 på Østergaard, mens (Jo)Hanne døde 1901 i Randers, men er begge begravet på Aasted kirkegård.

Oskar Erik Julius Hedemann – Johanne Hedemann født Wendelbo

[B3230 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv – B3231](#)

1880-ft: Jonas Casimir Ingwersen og Ane Magrethe født Breinholt.
 Johannes Peter Ingwersen, forpagter og er født 1849 og Else Marie Riis
 Ingwersen født Bonne i 1853 i Aalborg. Deres 3 børn. I 1883 overtager han
 Hegnet for 134.000 kroner.
 Efter et ophold i England 1865 påbegyndte Johannes Peter en eksportforretning af
 kvæg til England og Tyskland. I løbet af få år blev den en af de betydeligste
 eksportforretninger. I 1883-94 var han medlem af markedskommissionen for
 ”Ordning og Hestemarkederne” i Jylland og på Fyn. Ridder af Dannebrog 1894.

I årene 1865-73 var Johannes Peder Ingwersen kreaturkommissær i London. I
 1882 vandt han en ekstra præmie på et fedeskue i Holstebro for ”*For den
 smukkeste og kødfuldste jydsk stud*”

1883-kr: Johannes Ingwersen – 134.000 kroner
 1890-ft: Johannes Peter Ingwersen og Edele Marie Riis født Bonne født 1852 i Aalborg og
 deres 5 børn (2-10 år) og en lærerinde
 1901-ft: Johannes Peter Ingwersen og Edele Marie Bonne og deres 2 børn

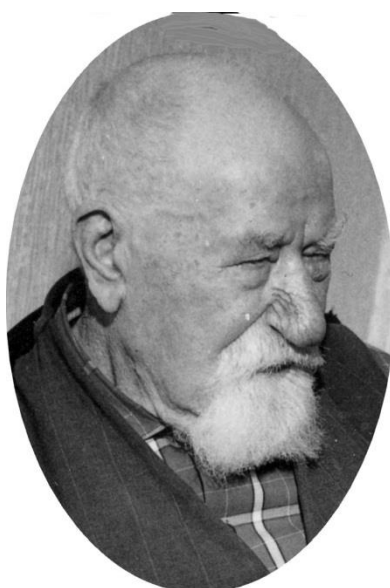
Johannes Peder Ingwersen (1910-15): [Sallingsund lokal arkiv \(B170\)](#)

Mariager kirkegård. Foto: Elna Storm – 2008

Datteren Mary og hendes mand Erik Langhorn, dyrlæge er også begravet her

- 1909-dh: Christen Pedersen – 200.000 kroner svarende til 13 mill. kroner i 2014-priser.
- 1911-ft: Kristen Pedersen født 1864 på Helgenæs og Andrea Thomsen født 1868 og deres 3 børn
- 1921-ft: C. Pedersen og Andrea Pedersen og en datter
- 1930-ft: Chr. Pedersen og Andrea Pedersen. Sønnen Aksel var fraværende – var på Kirstineberg, Nykøbing Falster
- 1957-dh: Marie og Aksel Pedersen
- 0000-dh: Solgt til søn
- 0000: Næste generation

Christen (1964) og Aksel Pedersen (1930)

[Sallingsund lokal arkiv: redigeret B271 og B7040](#)

Foto: Ivar Kristoffersen – maj 2015

Foto: Ivar Kristoffersen – maj 2015

Tøndering sogn.dk

Hegnet's fæstebønder

I Skivebogen 1933 har lærer Chr. N. Krogh over 92 sider detaljeret behandlet fæstegårdene fra omkring 1660 og frem til 1934, hvor artiklen er skrevet. Fra Krogh's arbejde er hentet de følgende 3 oversigter.

Antallet af marker 1663 (Chr. N. Krogh)

Gl. nr	Matr.	Navn	Markerne's fordeling		Agre pr. sted
			Agre	Steder	
1	8	Harbogaarden	54	50	1.08
2	10	Gerbjerggaard			
3	7	Hvolkjærgaard	86	71	1.21
4	15	Conradsborg			
5	6	Bundgaard	72	50	1.44
6	5		74	49	1.51
7	4	Vestergaard	74	49	1.51
8	3		30	18	1.67
9	14	Seliusborg	83	47	1.77
10	2		43	35	1.23
11	1	Søndergaard	43	38	1.13
12	18	Møllersberg			
13	13	Annelyst	49	43	1.14
14	12	Annelund	42	36	1.17
15	9	Hedegaard	39	28	1.39

Gerbjerggaard og Møllersberg er oprettet efter 1663. Udtrykket agre pr. sted siger nok ikke så meget, men jo større tallet er desto færre steder skal bonden foretage sit arbejde. Formålet med de mange agre var at tilsigte, at den enkelte fæstebonde havde både god og dårlig jord, engparceller og moseparceller m.m., men arbejdsmæssig var det vanskelige forhold

Landgilde i naturalier og rigsdaler 1770 (Chr. N. Krogh.)

Gl. nr 1)	Matr.	Navn	Kg ²)			Værdi	Landg.	I alt	Hovfri
			Rug	Byg	Havre	Rigsd.	Rigsd.	Rigsd.	
1	8	Harbogaarden					2.7 ³⁾	2.7	
3	7	Hvolkjærgaard	150	185	150	10.9	5.0	15.9	
4	15	Conradsborg					8.3	8.3	1791
5	6	Bundgaard					7.3	7.3	
6	5		150	140	110	9.4	4.0	13.9	
7	4	Vestergaard			185 ³⁾	2.2	10.7	12.9	1791
8	3						4.0	4.0	
9	14	Seliusborg					6.0	6.0	
10	2		60	70	90	4.6	3.5	8.1	
11	1	Søndergaard					3.1	3.1	
12	18	Møllersberg					4.0	4.0	1791
13	13	Annelyst		185		4.2	7.3	11.5	
15	9	Hedegaard					11.0	11.0	1770

- 1) For de manglende numre er ikke angivet oplysninger om landgilde i naturalier eller i rigsdaler.
- 2) Landgildet er angivet i skæpper, men er her omregnet til kilo/kg
- 3) fra et fæstebrev i 1788
- 4) Fra et fæstebrev i 1754

Kun 5 gårde af i alt 15 gårde har landgilde i naturalier/korn eller 33%. Priserne på korn er hentet fra kkermit.dk – 1770-72 og stammer fra Skanderborg-kanten. Værdien af kornet svinger mellem 2.2 rigsdaler og 10.9 rigsdaler, mens landgildet i rigsdaler svinger mellem 2.7 og 11.0 rigsdaler. Der er forskel i hartkorn på de enkelte gårde, men det er ikke undersøgt nærmere.

Fæstegårdenes størrelse og adresse m.m. (Chr. N. Krogh)

Gl. nr.	Matr	Navn	Udflyttet	Selvejer	Købssum	Areal	Adresse
1	8	Haarbogården		1843	1.000	35.1	Hegnetvej 11
2	10	Gerbjerggaard		1792	800	39.7	Hegnetvej 13
3	7	Hvolkjærgaard		1841	1.200	32.0	Hegnetvej 9
5	6	Bundgaard		1842	1.300	32.7	Hegnetvej 4
6	5		1842 ¹⁾	1842	1.300	24.7	Hegnetvej 7
4	15	Conradsborg	1790			40.6	Tønderingvej 49
7	4	Vestergaard	1844	1844	1.000	38.2	Tønderingvej 42
9	14	Seliusborg	1790	1841	800	28.5	Tønderingv. 74a
11	1	Søndergaard		1841	1.300	51.7	Tønderingvej 43
12	18	Møllersberg	1790	1836		13.5	Tønderingvej 76
14	12	Annelund	1790	1841	800	23.1	Tønderingvej 72
8	3		2)	1843	1.300	48.2	Hedegårdvej 3
13	13	Annelyst	1790	1841	600	25.2	Hedegårdvej 22
15	9	Hedegaard		1823		56.6	Hedegårdvej 1
	16	Søndertoft	3)	1841	400	5.5	Tø. Kirkevej 7
10	2		4)	1841	1.300	32.2	Tø. Kirkevej 16
16	11	Bjerre Mølle	5)	1793		44.5	Bjerremøllev. 1

1) Gården blev delt

2) Delt i 2 gårde i 1843 og 1918 lagt ind under matrikel 2

3) Adressen er usikkert

4) Ses benævnt som Kristoffer's minde efter Kristoffer Axelsen (1873-1945)

5) I 1859 er Tøndering Møllegaard fraskilt

[Edith Kristensen](#) født Poulsen i 1723 på Tønderingvej 80 har været behjælpelig med at sætte rigtig adresse på de enkelte ejendomme. Som gennemsnit har ejendommene kostet 1000 rigsdaler, hvilket i 2012-priser vil svare til omkring 72.000 kroner.

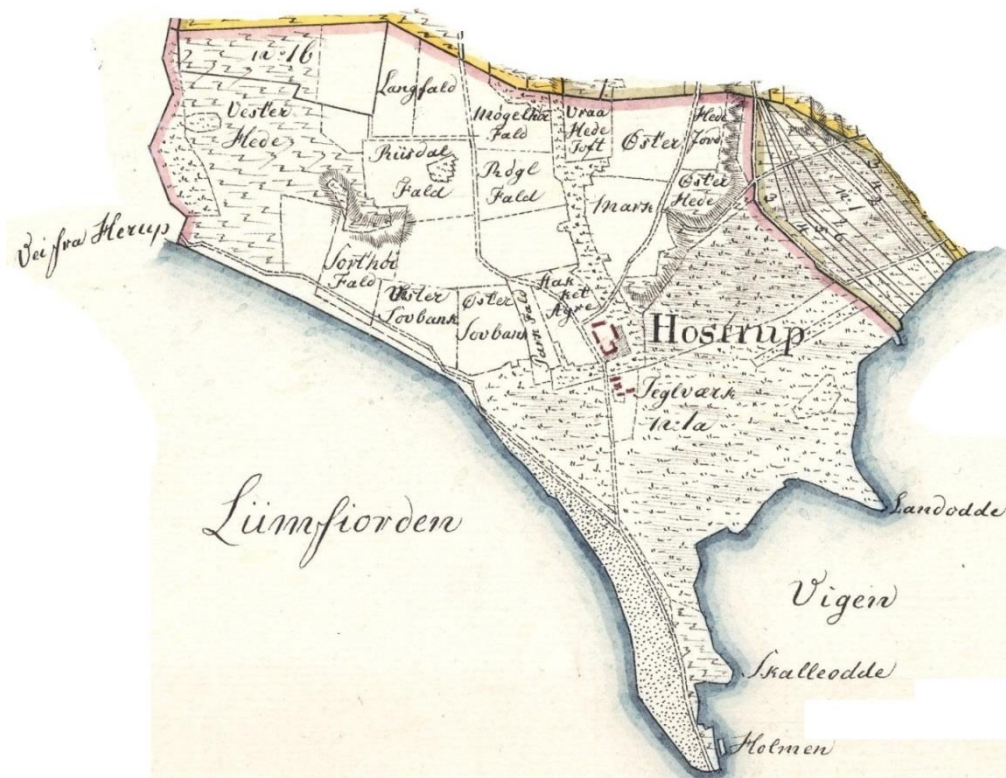
Placeringen af de enkelte ejendomme

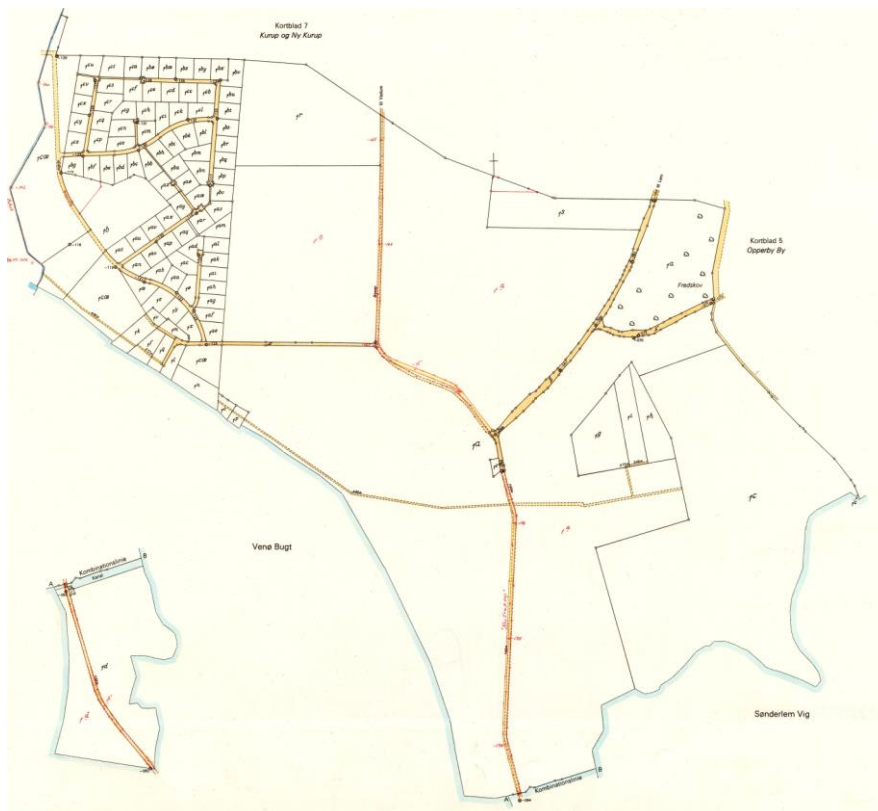
Krak.dk

H = Hegnetvej, He = Hedegårdvej, Tø = Tønderingvej, Ki = Tøndering Kirkevej. Tøndering Kirkevej 18 er i 2015 mere eller mindre en ruin og stuehuset eksisterer ikke. Den ligger på hjørnet af Hegnetvej og Tøndering Kirkevej.

Hostrup

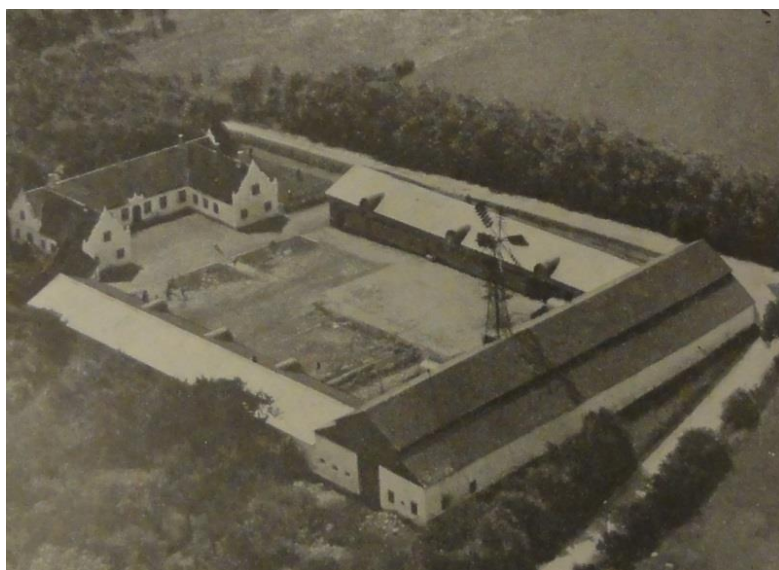

Uddrag af kms-sognekort for Lem Sogn ca.1815

Kms-kort 1973-1997

I 2015 angives det samlede areal til 178 hektar på 11 matrikler. Der er knap 4 hektar med strandbeskyttelse og knap 5 hektar fredskov

Større danske landbrug 1930

Danmarks større gårde 1961

Efter krak.dk

Avlsbygningerne brændte 1996 og blev flyttet og der blev opført en staldbygning til 110 malkekøer og ungkreaturer. Der var mælkeproduktion indtil 2007. I 2015 ([CHR-register](#)) er der en kødkvægbesætning på 48 stk. Desuden er der et kviehote med 64 kvier.

1740-dh: Peder Panderup

1747/48: Peder Pandrup mistede 30 kreaturer ved kvægpesten, mens hans fæstebønder i Harre, Hjerk (Vium, Bajlum) og Vejby sogne mistede 199 kreaturer. Hans rigtige navn er Peder Pedersen Panderup og er født 1708 og er død inden 1787, hvor hans enke Maren Endorph bor i Varde. Han nævnes som værende af Hostrup ved et skifte i 1743 ([Brejl.dk](#)). I 1757 nævnes han som ejer af Marsvinelund ved Kjellerup og som krigsråd i 1777. Hans søster Mette Pedersdatter Pandrup var gift med sognepræst Michel Thomisön Bering i Vroue 1722-1741. Søsteren Ingeborg (Mikkelsdatter) Biering (1727-1766) var gift med Jens de Hofmann på Kaas. Søsteren Johanne Kirstine Pandrup var gift med Christen Friis på Lundgård ved Stoholm.

1756

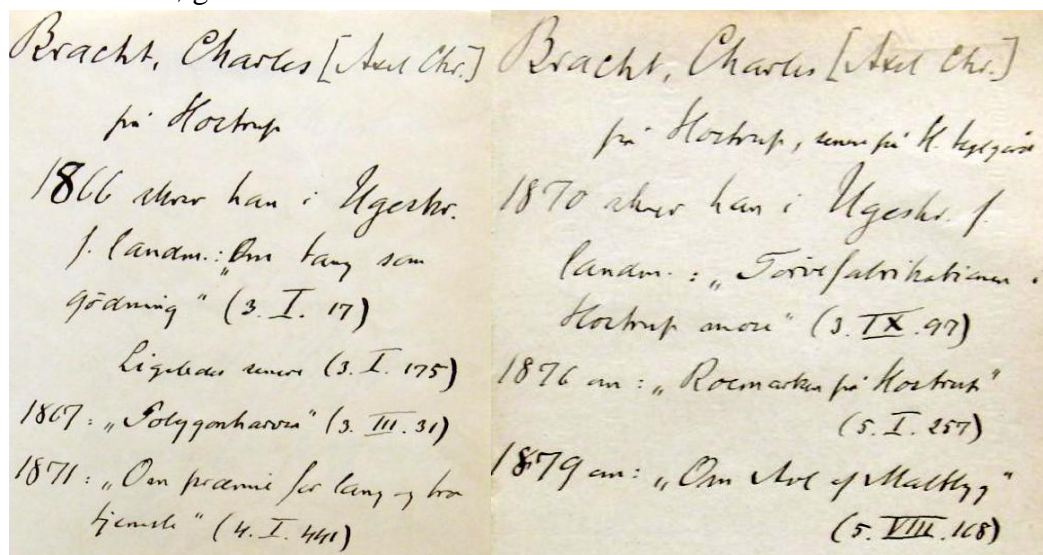
Pandrup, Peder Pedersen
p. Hostrup
1756 ^{26/3} kgl. kong. p. et af ham
og hustru Marie Pedersdatter. En-
dorff ^{27/2} s. i. oprettet testam.
Gifte i 15 år, men uden livs-
arvinger.
Den længstlevende skal beholde det hele
bo, men i tilfælde af myk døds-
skal give af dødens arvinger 30 rdtl.
Ellers skiftes eft. begge døds eft. loven.
(Jy. Reg. 36.332)
(nr. 70)

[Nygårds sedler](#)

1756-dh: Hans Henrik Jørgensen

1761-dh: Malte Christian Friis. Han er født 1721 og dør 1797 i, Givskov. I perioden 1763-1777 ejer han Lynderupgård. Han var første gang gift med Anne Kirstine Pedersdatter Bang, der døde 1760 på Rugballegård. Anden gang blev han gift 1760 i Skt. Knuds Kirke, Odense med Anne Kirstine Kurrelbom, der allerede dør i 1761 i barselsseng. I perioden 1757-1797 er han ejer af 7-8 forskellige godser.

- 1762-dh: Johan Glud – se under Kærgårdsholm
- 1766-dh: Jokum Tolstrup, der havde været forpagter under Johan Glud. I 1757 var han fuldmægtig, 1758 forvalter og 1760 foged på Kærgårdsholm,
- 1787-ft: Jochum Frederik Tolstrup født 1728 og gift med Kirstine Tolstrup født 1718 i Sandbye. En søn og en datterdatter.
- 1795-dh: Jørgen Tolstrup. I 1793 var forvalter på Bygholm ved Horsens
- 1801-ft: Jørgen Tolstrup født 1756 – forligskommissær og gift med enke Elisabeth Sophie von Saldern født 1763 i København. Hendes søn på 16 år og fire fællesbørn (1-7 år). Hun var først gift med Andreas Husmann, der døde i 1850.
- 1822-dh: Elisabeth Sophie Saldern, gift Tolstrup
- 1830-dh: Christian Edvard Tolstrup født 1805 og døde 1882 i Skive. Han var gift med Anne Margrethe Lundsgaard født 1805 i Tvis og døde 1871 i Skive
- 1834-ft: Christian Edvard Tolstrup født 1805 på Hostrup og gift med Ane Margrethe Lundsgaard. Deres datter og hans moder.
- 1845-ft: Christian Tolstrup, Margrethe Lundsgaard og hans moder, der dør i 1850. Anne Margrethe dør februar 1871 i Skive af brystbetændelse mens han dør 1882 i Skive
- 1855-dh: Charles A.C. Bracht
- 1860-ft: Charles von Bracht født 1827 på Rydhauge/Rydhave Hovedgård og Jørgine (skal være Georgine Margrethe Lundsgaard Tolstrup) Bracht født 1831 i Lem på Hostrup.
- I politiets registerblade, at de er gift 1897 – hvorfor vides ikke. Hvor de er døde er ikke undersøgt nærmere.

Nygårds sedler

I 1866 fik han bronchemedalje for polygonharve.

1855 overtog C.C. von Bracht – gift med efterkommer af Tolstrup – Hostrup Hovedgård. Von Bracht var en dygtig landmand, som også ejede Frausinggård. Han omlagde driften fra traditionel landbrugsdrift til schæferi (fåredrift) og dyrkning af rodfrugter. Ulden blev sendt til engelske spinderier over den nye havn i Esbjerg (Lem.dk). Von Bracht var en af foregangsmændene for opførelsen af

Sønderlem diget, som sikrede mod saltvands oversvømmelse af store arealer i Lem, Håsum og Ejsing. Der er ikke fundet hvor mange får, der var på Hostrup
1880-ft Charles Axel Christian Bracht og Jørgine Margrethe Bracht (født Tolstrup)

Registerblad.		Udfærdiget den	
Fulde Navn		1/5 98 + Død 26/3 07	
Livsstilling <small>Næringsvej, Stand, Rang For Håndværkere: som Master, Stenud eller Lærling. For Tjenende: i hvilket Fagstak de tjener.</small>		Proprietær - Ejendomsfor.	
Fødested		Rysshavn	Alder 19/10 37
Ægteskabelig Stilling		Gift 1/5 97	
Hustruens	Fulde Navn og Fødested	Jørgine Margrethe Svine	Død 30/10 06 Alder 18/9 31
	Sit stændige Virksomhed		
Børn <small>mellem 10-14 Aar, der ere tilhuse. Fulde Navn og Alder.</small>			
Meldt Bopæl			
Aar	Dag	Gade, Nr., Etage m. m.	For høiere og lavere Tjenende: i hvis Tjeneste de ere For Logerende: hos hvem de have Logis.
92	1/11	Dannebrogsgade 7	
	1/11	Absalonsgade 21	
93	1/11		
97	1/5	Absalonsgade 21	
1901	1/11		
03	1/11	Boyesgade 11/2	3881

Politiets registerblade

1881-hd: Johan Sigismund Schulin

1890-ft: Carl Frederik Sigismund greve Schulin (1855-1904) og er født i Slesvig. Ane Cecilie Adelheid Schulin (1860-1919) og født på Hjortholm gods ved Svendborg. De havde 5 børn (1-7 år) og en lærerinde. De solgte Hostrup år 1900 og havde derefter Bettysminde ved Randers i 4 år og flyttede derefter til Holte. Carl døde i 1904 og Ane Cecilie i 1919. Ane er død på Rigshospitalet og begge er begravet på Søllerød kirkegård.

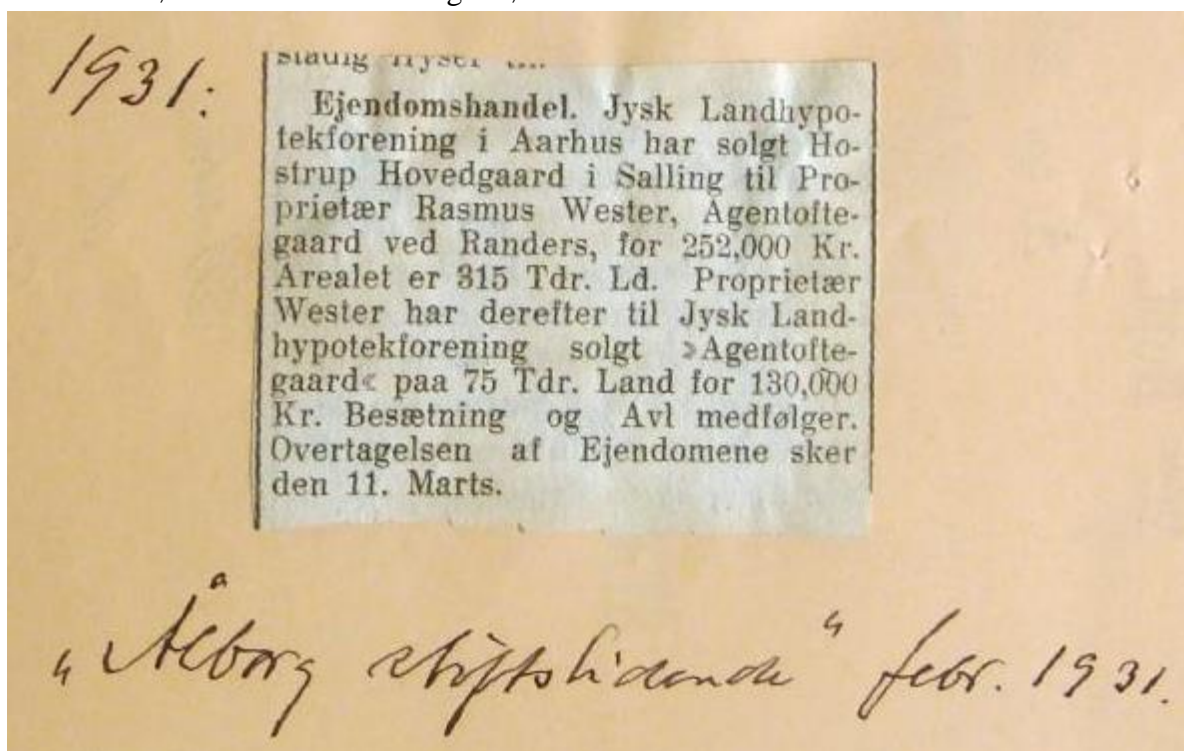
Carl Frederik Sigismund greve Schulin og Ane Cecilie Adelheid Hjortholm

Kilde: Finnholbek.dk

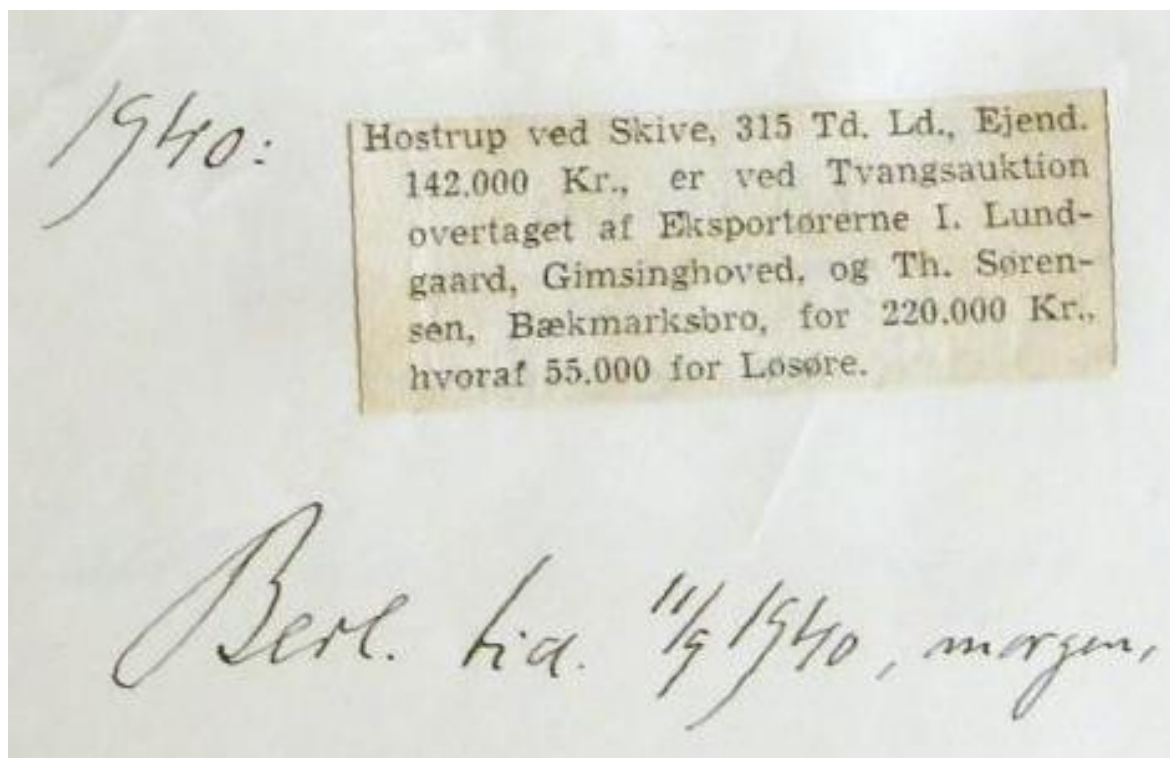

Roskildehistorie.dk

- 1900-dh: Søren Kristensen Trærup
 1901-ft: Søren Kristensen Trærup født 1863 i Haasum og Kirstine Bertelsen født 1867 i Lem og en søn. De købte Hostrup i 1900 for 85.500 kroner
 1911-ft: Søren Kristensen Trærup og Kristine Kristensen og 3 børn.
 1918-dh: Konsortium, der betalte 350.000 kroner for Hostrup
 1921-ft: Jens Espersen Lønborg og Jens Hvis Lønborg og en husbestyrerinde.
 0000-dh: Jydsk Landhypotekforening
 1930-ft: Thorvald Sehested født 1891 i Silkeborg og Berta Emilie Frederikke Clemmensen født 1899 i Holstebro og 2 børn.

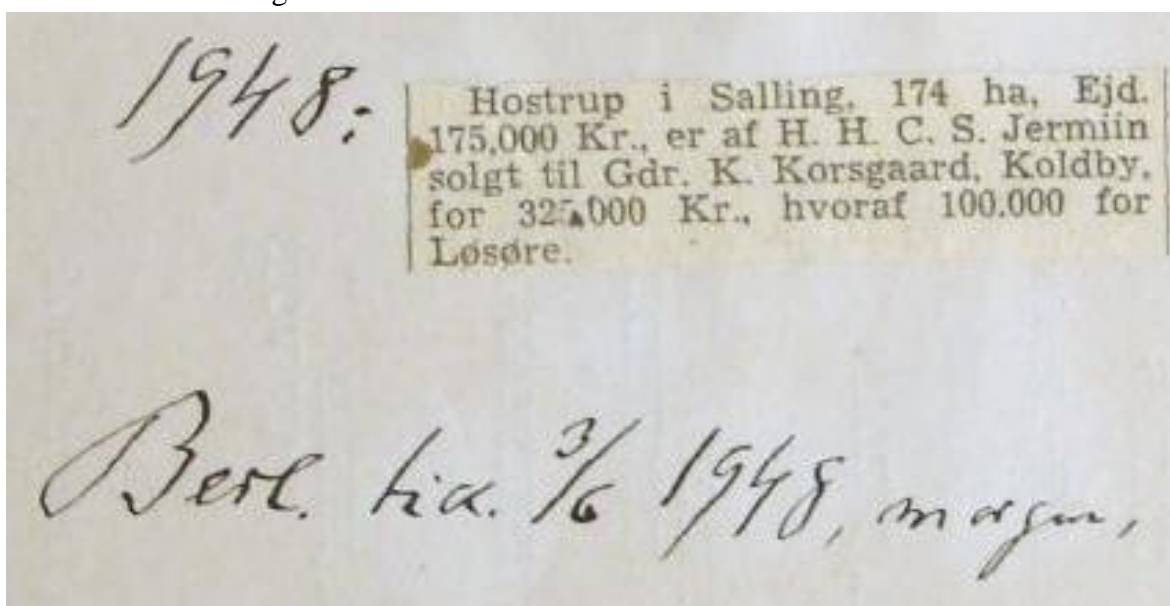

- 1932-dh: Poul Thygesen købte Hostrup for 400.000 kroner
 0000-dh: C. Clausen, skibsreder, Svendborg

Nygårds sedler

- 1942-dh: Hans Helmuth Carl Sommer Jermiin født 1905 på Aasumgård. Gift med Herdis Gudrun Næra (1907-1974)
- 1947-dh: K.R. Korsgaard

Nygårds sedler

- 1959-dh: Erik Leopold August Hammerich Damm, overlæge. Gården var da på 176 hektar, hvoraf 99 hektar var ager, 60 hektar eng og 17 hektar skov. Han blev gift 1948 med sygeplejerske Gerda Anne Christiansen
- 1968-dh: Inge og Poul Bisgård
- 2004-dh: A/S Hostrup

Kirstine og Søren Trærup, Lem Kirkegård. Foto: Karl Johan Thomsen 2008

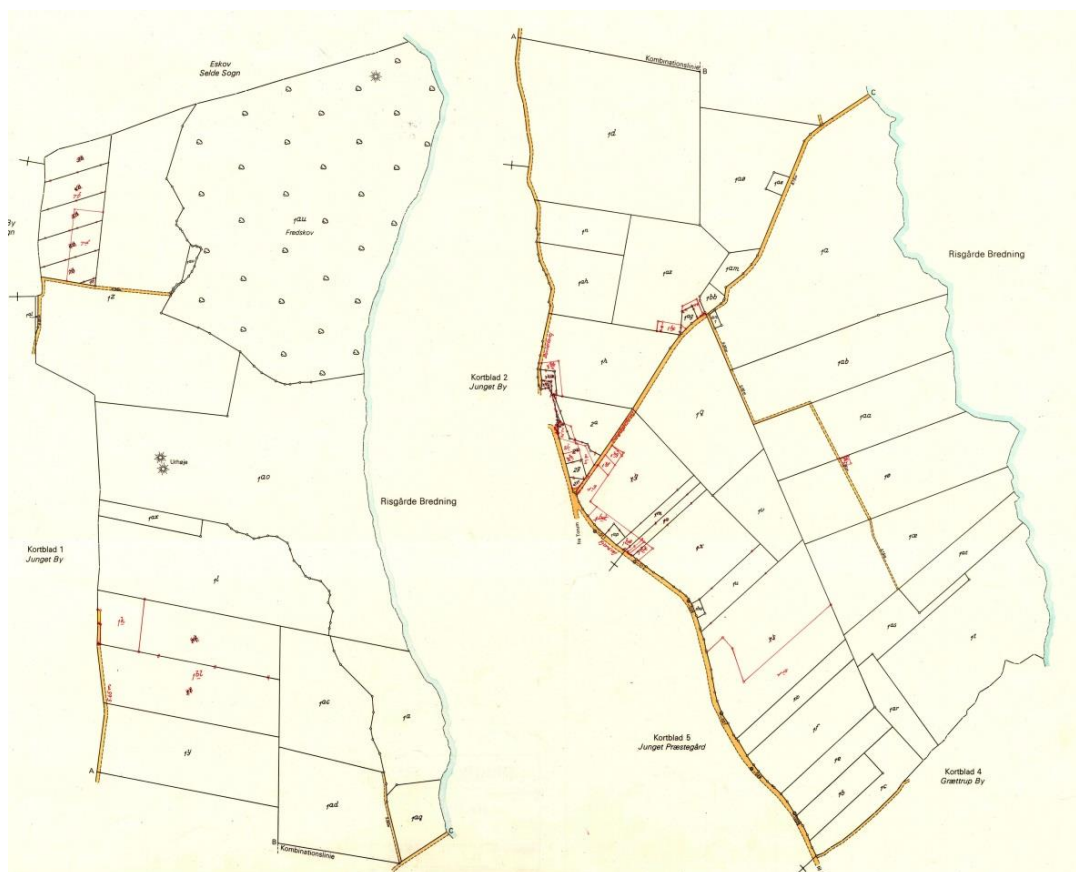

Sønderlem vig: Jensvaever.skive.dk

Jungetgård

kms: Udsnit af sognekort for Junget sogn – ca. 1815

Kms-kort 1973-96

Ifølge det centralhusdyrregister (CHR) er der i 2015 en kødkvægbesætning på 33 dyr i alt. I 2015 udgør arealet 40 hektar fra Jungetgård ejerlav og 25 hektar fra Junget by's ejerlav. Der er strandbeskyttelse på 20 hektar og 0.8 hektar fredskov.

B2434 (år 1900) –Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum

B6454: Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum – 1945

kb1991

Foto: Ivar Kristoffersen - 2014

1747/48: Schack Vittinghof greve Holch til Vrå (1701-1776). Ved kvægpesten mistede han kun 15 kreaturer. Han har givetvis fået solgt sine stude inden udbruddet kom til Junget. Fæstebønderne under Jungetgård i Junget, Grinderslev (Vejsmark og Mogenstrup), Thorum (Hinnerup, Møgelthorum, Lillethorum), Tise, Hjerk (Bajlum) og Roslev sogne mistede han 537 kreaturer.

Schack

Schack giftede sig i 1733 med Christine Birgitte Jørgensdatter Bille (1707-1767) – datter af Jørgen Bille og Ide Frederiksdatter Rodsteen, Tidligere ejer af Jungetgård m.fl. Ægteparret var storgodsejere hvilket oversigten viser

Bille

Gods og adr.	Ejer	År	Hartkorn	
			Godset	Fæstere
Aas, Tårs	Bille	1736-37	15	230
	Holck	1737-51		
Ellinggård, Frederikshavn	Bille	1736	32	211
	Holck	1736-67		
Gettrup, Ulsted	Bille	1730-33	20	
	Holck	1733-76		
Gl. Wrå i Ajstrup	Bille	1730-33	105	989
	Holck	1733-76		
Hejselt, Ø. Vrå	Bille	1736-38	17	93
Jungetgård	Holck	1736-50	39	309
Lengsholm i Lendum sogn ¹⁾	Bille	1725 el. 1733	42	201
	Holck	1733-76		
Sum			270	2.033

Bemærkninger:

Bille = Christine Birgitte Jørgensdatter Bille Holck_ Schack Vittinghof Greve Holck til Wrå

¹⁾ [Danske Herregårde og Flemmings Herregårde](#) er ikke enige med hensyn til årstallet

Et par ”kilder” angiver et par gårde til, men det er ikke lykkedes at finde disse herregårde/gårde. Ægteparret er begravet på Ajstrup Kirkegård

Grev Schack Vittinghof Holck til Vrå solgte Jungetgård i 1750 for 18.000 kommerceråd Laurids Hviid, der døde i 1778. Denne solgte i 1766 Jungetgård til hofjunker Holger Sehested, som i 1768 ved auktion solgte den for 32.000 rigsdaler til borgmester Johannes Bornemann i Viborg, der døde i 1780, hvis bo i 1781 ved auktion solgte den for 28.140 rigsdaler til Anders Mortensen Qvistgaard, der døde i 1806 ([Grætrup – Jessenb.dk](#))

1750-dh: Laurids Hviid = Laurids Andersen Hviid

Han er født 1701 på Hamborggård; Brænderup på Fyn og dør 1778 i Holstebro. Han er gift med Hedvig Poulsdatter Bagger, der er født i Risinge, Flødstrup på Fyn og dør 1742 i Sennels. Han får lov til, at sidde i udskiftet bo. Han/de var ejer af Ullerupgård.

[Brejl.dk: Holstebro](#): Skifte efter Laurids Hvid, kommerceråd i Holstebro Bisgård. 7.2.1778, fol.61, 251.

Enke efter Hedvig Poulsdatter Bagger. Børn:

1)

Juliane Margrethe Hvid, enke efter Mathias Brøndum i Århus [Mølle, skifte Havreballegård og Stjernholm amter 22.5.1775 lbnr.49]

2)

Pouline Hvid i Århus, enke efter [Niels Christoffersen] Bøgh, præst [i Allerup og Davinde på Fyn].

3)

Isabella Christiane Hvid i Vejle, enke efter Laurids [Pedersen] Winther, præst [i Kerte på Fyn]..

1766-dh: Holger Sehested

Holger Sehested (1735.-1811) og Edel Margrethe Christoffersdatter von Gersdorff (1734-1778)

Holger Sehested: Elev på Sorø Akademi. I 1752 Hofjunker og Assessor ved Hofretten. I 1767 Etatsråd, i 1770 Kammerherre og 1782 hvid ridder.

Timgård (1752-56), Billesbølle (1755-61), Vennergaard (1762-64), Jungetgaard (1766-68) og Bjerre i Vrads herred 172-86

Finnholbech.dk

Ved folketællingen 1787 er han kammerherre og ridder på Herningholm sammen med datteren Margrethe (25 år) og i 1801 på Laulund ved Herning, en husholder og 7 tjenestefolk

[Nygårds sedler](#)

Foto: Finn Christoffersen

Ordenen er storkors, men om Holger Sehested har fået den til venstre eller til højre vides ikke.

1768-dh: Johannes Bornemann – Johannes Frandsen Bornemann

[Kkermit.dk](#). Borgmester Johannes Bornemann, bevilling at vies af uvedkommende præst. Bevilger og tillader, at Johannes Bornemann, borgmester og tolder udi vor købstad Viborg, og Anne Marie Hastrup, må uden foregående trolovelse og lysning af prædikestolen, hiemme i huset sammenvies af hvilken præst de det begierer etc. Christiansborg slot den 12 december 1766.

Anne Marie Hastrup er datter af Mads Hastrup på Eskær.

I 1778 bevilges hun (Anne Marie Hastrup) separation - "som da hun var blevet gift med ham mente "at det var mere hendes i boet indbragte penge end hendes person, som han bar godkend for, og som har båret over med hans forhold og slette medhandling", men "da hun på 10 år efter deres bryllup blev tvende gange frugtsommelig, påkom hende sådan frygt og skræk for at være hos hendes mand", at hun med hans samtykke sammen med deres datter rejste til sin svoger, provst Friis i Brøndum og der fødte hun en søn osv. Kgl. bevilling på, at hun med de to børn "må leve separeret i henseende til bord og seng fra hendes mand Johs. B., indtil gemytterne igen kunne forenes. Han skal skille sikkerhed for hendes i boet medbragte kapital 6428 rdl., og svare hende den årlige rente og af egne midler give hende årlig 30 rdl. til datterens og 40 rdl. til sønnens opdragelse og underholdning. Manden har intet imod, at hun lever andetsteds end hos ham."

[\(Hannet.dk\)](#)

Hun bliver 2. gang 1781 i Skive kirke med Jan von der Velde de Fine (1748 i Bergen -1789). Han var quartermester i magister Søren Sallings. regiment

Ved folketællingen 1787 befinder de sig i Nyborg købstad. Ved folketællingen 1801 er hun Anne Marie De Fine f. Hastrup og sønnen Mathias Bornemann Hastrup logerende Nørre kvarteret i København

I 1768 købte de Jungetgård på auktion af hofjunker Holger Sehested for 32.000 rigsdaler - ved boet efter Johannes Bornemann i 1781 blev Jungetgård ved auktion solgt for 28.140 rigsdaler. (jessenb.dk)

1781-dh: Anders Mortensen Qvistgaard

Anders Mortensen Q., der havde været forpagter på Karmark, købte 1781 hovedgården Jungetgård for 28.140 rdl. af borgmester i Viborg Johs. Bornemanns bo, og den var i slægtens eje indtil 1876. Den sidste ejer var hans datter Pernille Qvistgaard. Ifølge Skive Avis 27.-5.-1876 udtalte pastor Brandt fra Fuur i sin ligprædiken over hende flg. dom... »at hun bar sin Slægts Særkende i en meget fremtrædende Grad ... thi skønt rig, var hun fattig, meget fattig paa Aandens Eje i Retning af Begavelse, Oplysning, Kundskab, Tankeklarhed. Ingen kunde næsten tænkes fattigere, end hun var i saa Henseende. Men midt under denne hendes Aands Dunkelhed straaede hendes store Hjærte i al sin Skønhed. Thi i Kærlighed var hun rig, meget rig«. Om Qvistgaard slægten siger han, at den »var mærkelig ved sin Ligefremhed og Jævnhed; den var aldeles fri for den Glimresyge og Forfængelighed, hvormed bemidlede Folk, især de, som er af borgerlig Stand, saa ofte gør sig latterlige. Det var en solid Slægt, som holdt sine Løfter og var god for sit Ord«. (Skivebogen 1919.) Hendes efterladte store formue arvede hendes søsters børn.

Slægten Qvistgaard fra Vejrum - 1974

- 1787-ft: Anders Mortensen Quistgaard (1755-1806) og Mette Ring (1763-1837). Anders Mortensen Quistgård er søn af Morten Andersen Qvistgaard, Sønder Qvistgaard i Vejrum. Morten Andersen ejede også halvdelen af Stubbergård.
- 1801-ft: Anders Mortensen Quistgaard og Mette Quistgaard. De har 5 børn i alderen 1-11 år. Præsten angiver at Quistgård er rig efter sin stand. Kun en eller to selvejere i Junget-Thorum har samme status.
- 1806-dh: Mette Ring – enke efter Anders Mortensen Qvistgaard
- 1837-dh: Morten Qvistgaard, Laurentse Qvistgaard og Petronelle Qvistgaard
- 1834-ft: Madame Mette Quistgaard. Hr. Morten Quistgaard født 1792 og angives som Proprietair. Han 2 søstre Laurentze og Pernelle er født 1794 henholdsvis 1796. Mette Quistgaard er døbt 1763 som Mette Lauridsdatter Ring i Karmark, Skjern Viborg amt. Hun er datter af Laurids Jensen Ring og Margrethe Larsdatter. Det skal anføres, at Anders Mortensen Quistgaard har været forpagter på Karmark.

Forpagter Lars Jensen Ring, ægteskabs bevilling. Bevilger og tillader, at Lars Jensen Ring, forpagter på Karmark ved vor kiøbstad Randers, og Margrethe Larsdatter Grensted, må udi ægteskab sammenkomme, uanset at hun, og hans

forrige ved døden afgangne hustrue, skal have været sødskende børn.

Christiansborg den 28 august 1761 (kkermit.dk)

- 1845-ft: Jomfruerne Laurentze og Pernille – ejerinder. Hr. M. Quistgaard, bestyrer og capitalist.
- 1860-ft: Jomfruerne Laurentze og Pernille Quistgaard. Morten Quistgaard som bestyrer og Laurids Gjedde - født 1828 i Skive og som forvalter
På auktion i deres dødsbo købtes den i 1880 for 134.000 kr. af deres svoger, partikulier A. Gjedde, som i 1894 solgte den (30 tønner hartkorn) for 130.000 kr. til forpagter A. Olesen, der i 1907 afhændede den til Elis Bay, men i 1909 købte et konsortium den for 150.000 kr. til udstykning. Hovedparcellen, 22 hektar, købtes af J. P. Pedersen, som i 1947 overdrog den til sønnen R. Pedersen.
- 1876-dh: Anders Gjedde
- 1880-ft Hans Elisius Lund født i Horsens 1830 som forvalter – samt en husbestyrerinde
- 1890-ft: Der er nævnt tjenestefolk og en husbestyrerinde
- 1894-dh: A. Olesen
- 1901-ft Hans V. Hansen, forvalter og født 1874 i Svellig og en husbestyrerinde
- 1907-dh: Elis Bay
- 1909-dh: Konsortium
- 1911-ft: J.P. Pedersen født 1871 i Ramsing og Sofie Marie Rasmussen født 1875 i København og 7 børn
- 1921-ft: Jens Peder Pedersen og Sofie Magrethe Rasmussen og 6 børn født i perioden 1895-1917.
- 1930-ft Jens Peter Pedersen og Sofie Pedersen. Sønnen Rasmus Pedersen og Helga Pedersen og deres 3 børn. Sønnen Viggo Hørdum Pedersen, der angives at have et hønseri. Datteren Nina.

Jens Peter Pedersen er født 11. juli 1871 i Ramsing som søn af Peder Sørensen og Dorthe Madsdatter. Ifølge [Ramsing realregister](#) drejer det sig om Nørre Ramsingvej 17 med hovedmatrikel 4h. Ved folketællingen 1880 har vi følgende Dorthe Madsdatter og Peder Sørensen og deres børn – i parentes alder: Ane (21), Mads (26), Søren Kristjan (13), Anders Peder (10), Jens Peder (8) og Kristjan (5).

Jens Peder Pedersen bliver gift den 22.12. 1892 i Torrild kirke med Sofie Margrethe Rasmussen, der er født den 4. oktober 1873 i København og døbt i Skt. Johannes kirke. Hendes forældre er Rasmus Rasmussen, der betegnes som købmand og Anne Mette Kristensen, der stammer fra Torrild. Familien er ikke fundet ved folketællingen 1880. Sofie Margrethe er konfirmeret 1887 i Torrild kirke med karaktererne mg og mg – kundskab og opførsel. Hendes far betegnes da som husmand og de bor i området Fensholt.

De får børnene:

1. Peder født den 14. juni 1893 i Ramsing, hvor de er indsidder
2. Rasmus Kristian den 10. april 1895 i Fensholt, hvor JPP betegnes som bagersvend
3. Harald den 15. februar 1897 i Hundslund, hvor JPP betegnes som bager
4. Anna født 10. februar 1899 i Hundslund, hvor JPP betegnes som bager
5. Teodora født 8. maj 1901 i Nykøbing Mors, hvor JPP betegnes som bager
6. Esper Andersen Pedersen 21. august 1903 i Nykøbing Mors, hvor JPP betegnes som bager
7. Viggo Hørdum Pedersen født 21. marts 1906 i Vejerslev, hvor JPP betegnes bagermester i Vils
8. Datter født 6. december 1913 på Jungetgård
9. Nina Meta født 20. december 1917 i på Jungetgård

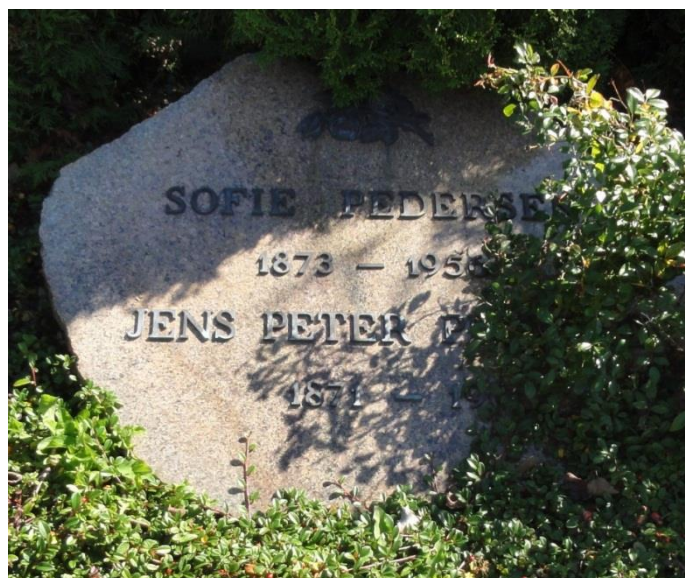

Foto: Ivar Kristoffersen – september 2014

Peder Pedersen

Bliver gift den 2. december 1919 i Hjerl kirke med Gudrun Jensen Vittrup født den 21. november 1895 i Haubro som datter af Jens Kristen Jensen Vittrup og Ane Marie Kristensen. Ved vielsen betegnes Peder Pedersen som gårdmand i Bajlum. Ved barnedåb i 1930 hos Rasmus Kristian Pedersen på Jungetgård er Peder Pedersen i Roslev

Roslev Kirkegård

Rasmus Kristian Pedersen

Bliver gift den 5. november 1926 i Kirkerup kirke ved Roskilde med Helga Sørensen født 12. oktober 1903.

Foto: Ivar Kristoffersen – september 2014. Familiegravsted

Harald Pedersen

Bliver gift den 5. februar 1924 i Junget kirke med Maren Kirstine Kristensen Børsting, der er født den 20. maj 1904 i Grætrup som datter af Karoline Jensen og Karl Kristensen Børsting, Fjordvej 58. Karoline er datter af Anne Kirstine Jensen født 1844 i Skove og Karl Pedersen født 1847 i Harboøre. Han ses også benævnt som Karl Harboør

De bosætter sig på Jungetgårdvej 17 – én af udstykningerne fra Jungetgård og han betegnes som statshusmand og med 5.6 ha = 10 tdr. ld.

Anna Pedersen

Bliver gift den 15. august 1922 med Niels Ebbesen Nielsen født 30. januar 1896 i Thorum, som søn af Kirsten Marie Hansen og Peder Kristian Nielsen, Møgelthorum. De overtager også et af statshusmandsbrugene fra Jungetgård – Savværksvej 10 på 5.2 ha = 9½ tdr. ld..

Theodora (Duddi) Pedersen

I 1917 befinder hun sig i København og ses tilbage nogle år senere i Junget. Den 28. marts 1930 bliver hun gift med Søren Have Olesen fra Højslev og hvor de bosætter sig i området Komind. Theodora dør i 1990 og er begravet på Højslev kirkegård

Højslev Kirkeby. Foto: Karl Johan Thomsen – 2008

Esper Andersen Pedersen

Han immigrerer til USA. Den 25. marts 1924 afrejser han fra Liverpool med skibet Athenia og til New York. I 1936 starter han egen virksomhed i Chicago ([U855 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum](#)). Inden jul 1936 havde han 10 mand i arbejde. I 1943 rykkede han ind i et millionkompleks, hvor han fremstillede støbeforme af plastik. Ifølge [Tove Rumpelthiin](#) blev han også kaldt plastikkongen. Hvor mange millioner han ejede fremgår ikke af artiklen i Skive Folkeblad. Han oprettede en fond – bl.a. til hjælpearbejde. I 1945 uddelte han ca. 350.000 kroner (= godt 7 mill. i 2013-priser) til forskellige formål. Også herhjemme han har været gavmild. I 1946 køber hans far grunden Rusengvej 12 for 1.800 kroner. Esper Andersen Pedersen bygger pragtvillaen Jungethus, som han den 25. november 1947 køber Andersen – nok nærmere hans fond og giver 12.000 kroner (= knap 245.000 kroner i 2013-priser) for hus og grund, der i ejendomsværdi var vurderet til 12.000 kroner. Omkring 1956 arver søsteren Nina og dennes mand Svend Aage Jensen Jungethus. I 2014 ejes Junget af deres datter Jytte og Vagn Agersnap Larsen, der stammer fra Thorum. Hvor mange han ellers har hjulpet ved jeg ikke, men han skulle ifølge min skolekammerat Jens [Kristian Stouby Jensen](#) havde hjulpet en tidligere ansat på Jungetgaard og som i sin ejendom var lidt i økonomiske vanskeligheder.

Ved et besøg i Danmark 1948 træffer han Anna Nilausen fra Sjælland og de bliver gift. Esper Andersen Pedersen dør 1969 i Solvang ([Jytte Larsen](#)), mens Anne først dør i 1986. De er begge begravet på Solvang Cemetery/Kirkegård.

Betania Church, Solvang og Solvang Cemetery (Foto: Ron West)

Foto: Max Turpin – 2008

Viggo Hørdum Pedersen

Han bliver gift den 23. januar 1931 i Harre Kirke med Astrid Petra Laura Laursen født den 5. maj 1911 i Grønning som datter af Asger Laursen og Ane Marie Kristensen. Astrid er søster til Thorvald Laursen, Fjordvej 74.

De bor forskellige steder: Vejsmarkvej 26a, Rybjerg, Fjordvej 76 eller 78 og flytter til Fur efter 1952:

Fur Kirkegård

Ella Margrethe Ragnild Pedersen

Bliver gift den 27. oktober 1940 med tømrer Visti Vistisen, Rybjerg og født 23. marts 1915

I 1959 etablerer Visti Vistisen sammen med Bernhard Nielsen firmaet Roslev A/S. I 1964 flytter de firmaet til Skive og bygger en fabriksdal på 5000 m² og som i 1967 øges med 7000 m². I 1971 løber de i likviditetskrise og må sælge firmaet.

Resen Kirkegård ved Skive

Nina Meta Pedersen

Bliver gift den 6. september 1942 med Svend Aage Jensen

Nina Jensen dør 2003 på Breum Ældrecenter. Hun boede indtil 1986 i Jungethus. Svend Aage Jensen døde i 1970 af sklerose i en alder af 47 år ([U1227 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum](#))

Svend Aage Jensen er nedsat ved kistebegravelse, mens Nina Jensen er nedsat som urnebegravelse i samme gravsted.

1947-dh: Helga og Rasmus Pedersen

1970-dh: Søn, der er gift med en Hollænder og stadig bor på Jungetgård i 2020

Foto: Ivar Kristoffersen – september 2014
Kirkestole med våbenskjold

Heraldik for Albret Skeel og Anne Kaas

Junget kirke

Skeel

Kaas

Junget kirke - Prædikestol 1595.

Albret Skeel til Jungetgård studerede 1573 i Leipzig. 1576-77 var han hofjunker. 1668-98 var han forlenet med Mandal Len. 1600 dræbte han Niels Juul til Kongstedlund og 1609 fogeden på Brandholm. Herfor dømtes han fra livet og blev 1609 halshugget. Med Anne Kaas fik han 5 børn, hvoraf 2 sønner døde som små.

Mads (1799-1823)
Laurids (1801-1823)

Ligsten, som givetvis har været i kirken på et tidspunkt

Morten (1791-1863)

Anders (1755-1806)

Laurentze (1795-1864)

Mette Ring (1762-1837)

Foto: Vibekke Sparre – 2006
Gravstenene set fra tårnet

Petronelle (1797-1876)

Keldgård/Kjeldgård

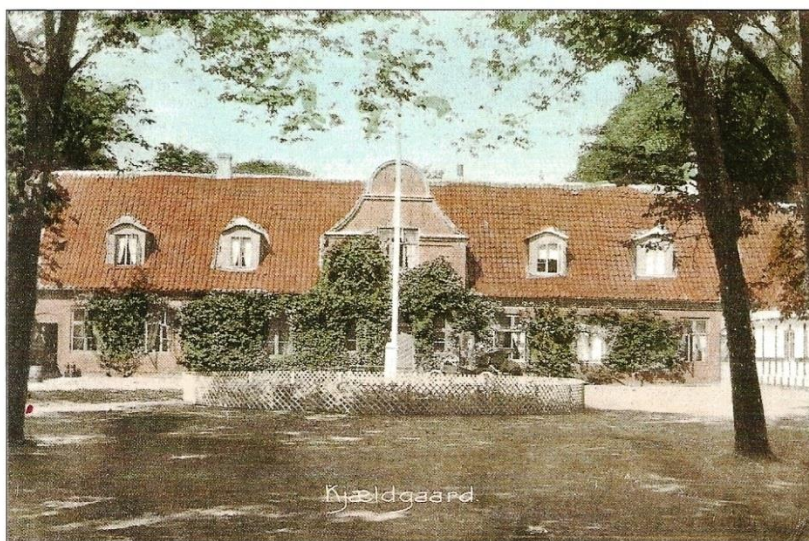
Udsnit af sognekort – kms ca. 1815

kms-kort 1973-96

kb 1961 og 1990

Kjeldgaard blev formodentlig i begyndelsen af 1500-tallet udflyttet fra Selde by mod nord til den nuværende plads nær Fursund. Den nuværende bygning, der er omgivet af grave, blev opført i slutningen af 1700-tallet. Tagetagen blev ændret o. 1920, og mod sidefløjene blev indskudt lave, ottekantede tårne med teglstenshætter. Nordøst i Kjeldgaards have findes spor af gårdens ældre placering.

Skive-egnens Jul 2001 – Knud Erik Jacobsen m.fl.

- 1730 Den 3. januar 1730 døbt Lutte Melle Winterbergs barn Janus fra Kielgaard, som hun havde avlet ved Præceptor ibm Mr. Jens Hørbye. Den 17. februar blev copuleret Hæderlig Stuiosus på Kieldgård, mons Jens Hørbye og Demoiselle Lutte Melle Margrete Vintergaard efter kongl: Allernådigste bevillingsbrev om Stue-Bryllup. De blev præstepar i Ørum sogn, Fjends. Han blev senere præst i Kobberup-Feldingbjerg, hvor han døde i 1769.
- 1734-dh: erhvervede Stjernholm Ørndrup på Mors, som han havde indtil 1755, hvorefter Peter og Nicolai Stjernholm har den indtil 1766, hvor de dør begge. Broderen Jens har den indtil 1774, hvor han dør. Hans hustru Else Kragballe har den i et år, hvorefter en svigersøn har den i et år. Hartkorn til godset var på 40 tdr og 325 tdr. ved fæsterne.
- Herløv med Hustru og flere efterkommere er begravet i Selde Kirke
- 1747/48: Herløv Stjernholm (1679-1759) mister 98 kreaturer ved kvægpesten, mens hans fæsterbønder i Selde, Thorum (Hinnerup) Junget, Skammergaard, Nautrup og Aasted sogne mister 458 kreaturer
- Han blev gift 17. januar 1710 på Kjeldgaard med Marie Rasmusdatter Overgård (1679-1766). Ved vielsen betegnes hun som madame.

Han er født i eller omkring Horsens. Marie Rasmusdatter Overgård skulle være født i Overgaard ved Randers som datter af Rasmus Nielsen Overgaard og Margrethe Pedersdatter Blach. De flytter til Qvistrup/Kvistrup i Hjerm mellem Holstebro og Struer. Hun bliver gift første gang 1697 i Hjerm kirke med Frederik Winterberg, amtsforvalter/amtsskriver i Skive. Anden gang bliver hun gift med Herløv Jensen Stjernholm.

Marie Overgård og Frederik Winterberg får i 1700 datteren Luttemelle.

Herløv og Marie har mindst børnene: Rasmus (1712), Jens (1714), Peter (1717), Gunde Marie (1719), der bliver gift med Præsten Ole Vestergaard og Nikolai (1721)

Stiernholm overtog 1709 Kjeldgaard for 12.344 rigsdaler og med 32 tdr. hartkorn og 224 tdr. bønderjord.

1755-dh: Rasmus Herlovsen Stjernholm overtager Kjeldgaard for 14.000 rigsdaler og nu med 278 tdr. bønderjord eller en stigning på 54 tdr. hartkorn svarende til en stigning på 24%.

Den 22. december 1739 står Rasmus Stjernholm publice absolveret (offentlig skrifte) for begangne Lejermaal med Hr. Henrich Morsings Daatter, Magrethe Morsing, af Hierk. De får sønnen Niels Christian Stjernholm, der bliver præst 1770-1818 i Roslev og Rybjerg sogne.

Rasmus Stjernholm bliver gift 1755 med Anne Christine Øllegaard Hvas, der er døbt 9. december 1733 i Aarhus Domsogn som datter af Jens Madsen Hvas. Der dør på Kjeldgaard og bliver begravet den 17. august 1765 som Velædle Sr. Jens Hvas, æt 82. Rasmus Stjernholm dør 1777 og bliver begravet den 4. marts som Velædle hr Rasmus Stiernholm. Anne Christine Øllegaard Hvas beholder gården indtil sin død 5. februar 1783 og blev begravet den 25. februar som Frue Stiernholm Anna Øllegaard Hvas i aaben Begravelse i Taarnet anno ætat 49 og nogle måneder. Sønnen Frederik Stjernholm overtager Kjeldgaard.

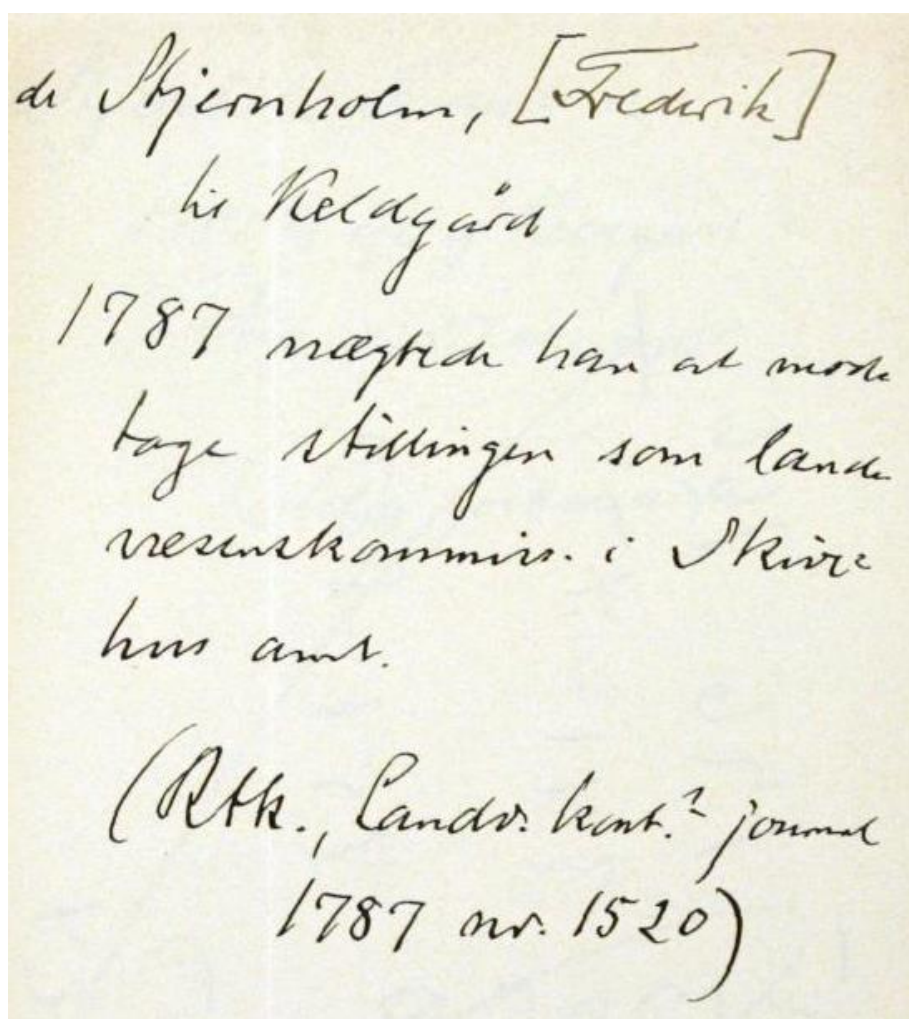

Rasmus Stjernholm og Anne Christine Øllegaard Hvas

- 1777-dh: Anne Christine Øllegaard Hvas, gift Stjernholm
 1783-dh: Frederik Stjernholm, der må betale 30.000 rigsdaler for Kjeldgaard.
 1787-ft: Friderich Stjernholm (1760-1810), adelsmand og Ane Chatrine Olufsen. Fire børn, en niece.

I 1780 er han voluntør hos krigskommissær Testrup ([hannet.dk](#)). I 1787 nedrev han den gamle hovedbygning og opbyggede en ny. Han bliver gift 7. december 1787 i Solbjerg kirke, Aalborg amt med Cathrine Marie Olufsen (1761-1802) datter af Hans Olufsen og Kirstine Testrup. Hendes forældre døde før hun blev gift, idet hun boede hos sin morbror krigskommissær Testrup i Veffersholt.

- 1801-ft: Friderick Stjernholm og Ane Chatrine Olufsen, 4 børn, en niece og dennes datter. I 1802 dør Frue Chatrine Marie v Stjernholm – 39½ år og bliver begravet den 13. maj. Den 18. marts føder hun sønnen Herlöf Christian og som bliver begravet den 14. juli – så Chatrine Marie er givetvis død i forbindelse med fødslen. I 1710 dør proprietair til Kieldgaard capitain Friderich Stjernholm og bliver begravet den 30. juni. Under krigen (Englandskrigen) havde Stjernholm købt og solgt flere ejendomme. Boopgørelsen viste en formue på 64.000 rigsdaler ([hannet.dk](#))

de Stjernholm, [Frederik]
 ki Kjeldgaard
 1787 nævnte han at møde
 tage stillingen som land
 vesenskommis. i Skive
 hus amt.
 (Rtk., Landv. kont. journal
 1787 nr. 1520)

Vær opmærksom på, at Friderich Stiernholm havde en broder Erhardt Carl Christian Stjernholm, der i perioden 1796-1804 ejede Grinderslev Kloster

Frederik Stjernholm og Ane Chathrine Olufsen fik mindst 4 børn: Ane Kirstine (1788), Rasmus (1790), Søren (1794) og Hans (1796)

Ane Kirstine bliver 1816 gift med Frederik Ludvig Christian Munch, der er uddannet teolog. De bliver præstepar på Endelave, Hesselager og i Raklev på Sjælland. Han dør 1850 i Raklev. Mellem 1850 og 1860 flytter hun til Randers, hvor sønnen Frederik Theodor Munck er apoteker. Ved folketællingen 1860 bor hun sammen med sin kusine Anne Elisabeth fra Kjeldgaard.

Rasmus Stjernholm starter sin uddannelse på Kadetskolen, men fortryder og bliver i stedet jurist (cand. jur). Han ender som Justitsråd. Ved folketællingen 1850 er hans bror Søren's hustru Inge Marie Jacobsen flyttet til København. Han dør 21. januar 1865 og højtydeligheden foregår i Garnisons kirke.

Søren Stjernholm bliver 1820 gift med Inge Marie Jacobsen, datter af Christen Jacobsen på Hegnet. De havde (Gammel) Lund 1818-1823 efter Christen Jacobsen. Derefter havde de Tødsøgård, men inden folketællingen 1834 er de flyttet til Nykøbing. Søren Stjernholm dør den 17. april 1840.

Hans Stjernholm får 1824 borgerskab som købmand i Aalborg. Han hænger sig selv den 4. maj 1825.

Kisteplader i Selde kirke (gravstenogepitafier.dk/selde2.htm)

I 1865 nedsænkedes på kirkegården en snes kister, som stod sammenstuede i en gravkælder under søndre korsarm. Fra kisterne, der fortrinsvis tilhørte slægterne Due og Stiernholm, stammer en række endnu bevarede kisteplader, blandt andet for kancelliråd Bernt Due, død i 1699, kaptajn Gregers Due, død i 1700, Herlov Stiernholm, død i 1759, og hustru Maria Overgaard, død i 1766, samt Rasmus Stiernholm, død i 1777, og hustru Anna Hvas, død i 1783.

Mindesten. Foto: Ivar Kristoffersen – maj 2015

- 1810-dh: Konsortium for 74.050 Rigsdaler
- 1812-dh: Frantz Vilhelm Trojel, der købte den for 120.000 Rigsdaler. Han var gift med Elisabeth Trojel. Han var teologisk kandidat fra 1807. Han blev præst i Kornum – Løgstør, hvor han dør i 1855. En søn ved samme navn blev ligeledes præst.
- 1825-dh: H. Krøyer, skibskaptajn køber den for 4.000 rbdl rede sølv
- 1825-dh: Th. Nysum
- 1831-dh: Caroline Nysum
- 1834-ft: Caroline Nysum født 1789 i Aalborg. Hun havde 5 børn (11-22 år)
 Ved folketællingen 1801 er Thomas Nissum forvalter på Bratskov, Brovst med 72 tdr. hartkorn og 507 tdr. bønderjord. Han har 2 søstre hos sig. Desuden er der en skriverkarl, skriverdreng og en tjenestepige. I perioden 1809-12 er han ejer af Ferdinandinesdal = Rørdal og som han sælger 1812 til løjtn. Johan Tomas Quistgaard for 58.000 rigsdaler, hvoraf de 40.000 rigsdaler er fast ejendom. Rørdal blev købt i 1809 for 28.000 rigsdaler. I 1813 er han forpagter af Hammelse ved Brønderslev med 61 tdr. hartkorn og 359 tdr. bønderjord. I 1813 er han blevet beskikket til prokurator ved underretten i Aalborg

I 1814 har de købt Qvistrup/Kvistrup med 46 tdr. hartkorn i Hjern for 75.000 rigsdaler. Som jeg læser [Nygårds sedler](#) går de fallit i 1824 med en gæld på knap

28.000 rigsdaler. Det er ihvertfald således, at staten overtager Kvistrup i 1824. I 1826 køber han Kjeldgaard.

Ved folketællingen 1840 Udenbys Klædebo Kvarter, Blegdamsvej 84, 1 sal.

Caroline Nyssum, der lever af hendes pension, hendes fire børn og en tjenestepige

Ved folketællingen 1845 bor hun sammen med søn og datter på Blegdamsvej 91.

Der bor en del flere på samme adresse.

Ved folketællingen 1850 har vi hende i København, Frimands Kvarter, Store Helliggeiststræde 152, 1. sal:

Caroline Frederikke Johanne(s) Født Erlandsen efter Procurator Nyssum, lever af pension og er født i Rendsborg. Hos sig har en datter, der er enke og sønnen Julius Sophus Nyssum, kandidat i Theologien

Ved folketællingen 1860 bor hun i Klædebo Kvarter, Store Kannikestræde 47/6, forhuset, 2. sal. Da bor hun hos datteren Wilhelmine Amalie Frederikke, der er født på Ferdinandesdal, Aalborg og hun nævnes således: Caroline Frederikke Johanne f. Erlandsen, enke efter Procurator. Proprietair Nyssum. Datteren Henriette Sophie Wilhelmine, der er født i Hammelmose, Hjørring amt bor der også.

Sønnen Niels Severin født 1812 bliver gift i Grinderslev 1838 med Poulina Ottine Quistgård, Nørgård i Grinderslev sogn. Hun er datter af Iver Quistgaard og Maren Sommer Aagaard, Nørgård i Grinderslev. Ved vielsen er han ejer af Thidemansholm, Tårs i Vendsyssel med 30 tdr. hartkorn.

Han er på besøg i 1843 på Gammel Skivehus som ejes af Poulina's søster Margrethe Quistgaard. Han dør her – om han er begravet i Skive eller ført tilbage til Tårs vides ikke. Hendes bror Hans Nicolai Quistgaard overtager

Thiedemansholm og har den indtil 1858. Poulina Ottine Quistgaard gifter sig efterfølgende med gæstgiver Hans Jelstrup (1812-59) i Sæby. Efter hans død gifter hun sig med Peder Larsen, der dør 1879 i København.

Ved folketællingen 1880 bor Poulina Ottine Quistgård Oven Gaden oven Vandet 34 og bor alene.

1838-dh: E.C. von Cossel køber Kjeldgaard 33.000 rigsdaler

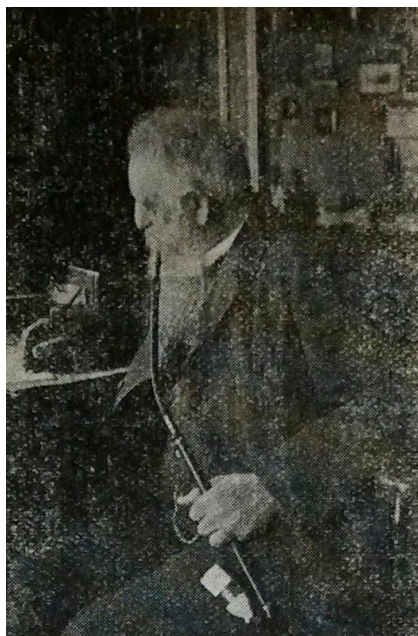
1845-ft: Ernst Chr. Thiped v Cossel født 1810 i Holsten og gift med Otilie Kirsten von Stensen og født 1814 i Apenrade = Åbenrå. De har 2 børn hos sig – født i Selde.

Juliane Otteline Kirstine Cossel f. von Hermann

[B3198 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum](#)

- 1853-dh: A.V. Wahl køber Kjeldgaard for 72.000 rigsdaler
- 1860-ft Andreas Waldemar Wahl (1828-1912) og er født i København. Gift med Johanne Erneste Christiane (1827-1898) født Jansen Tjaden og er født i Stege af en dekorationsmaler. I 1867 køber de Allinggård ved Ans. Den har de indtil 1886 og hvor de givetvis er flyttet til Silkeborg. I 1891 bliver han redaktør for Silkeborg Dagblad en stilling, som han bibeholder indtil 1912, hvor han dør. Johanne dør i 1898 og begge er begravet på Silkeborg gammel kirkegård. Ved folketællingen 1880 betegnes han som skovrider.
- I 1770 var der 50 tdr. hartkorn til godset og 624 tdr. bønderjord, hvilket vil sige et meget stort gods. I 1850 var hartkornet reduceret til 18 tdr. og bønderne var blevet selvstændige.
- 1867-dh: I 1867 foretages et ”mageskifte”. Wahl køber Allinggård, der ejet af Grev Tramp’s fader. Prisen var 51.000 Rigsdaler, mens Tramp køber Kjeldgaard

Wahl – [Silkeborg bibliotek](#)

Udsigt fra Kjeldgårdsvej 4. [Foto: Ivar Kristoffersen - 2015](#)

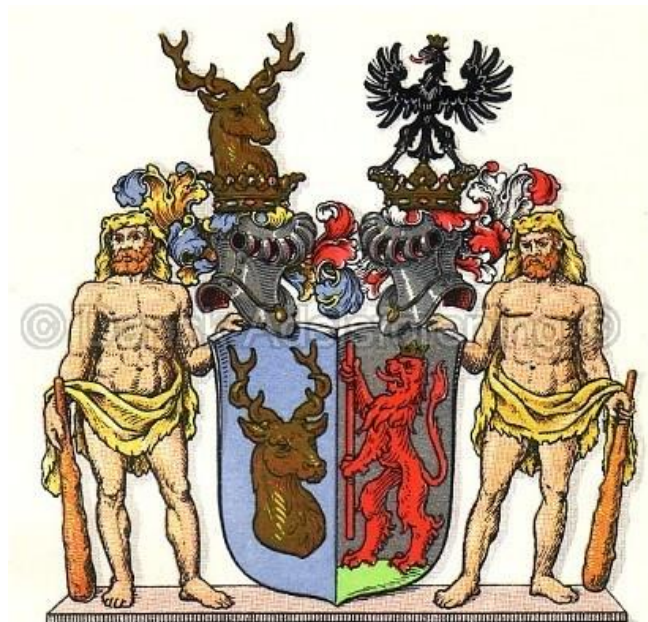
Redaktør B. Wahl død.

Tirsdag Aften døde Redaktør af „Silkeborg Dagblad“ B. Wahl i den høje Alder af 84 Aar. Han havde kun været syg en kortere Tid. Det var nu Alderen, der gjorde sin Ret gældende. Hans Kræfter ebbede langsom ud efter et langt Liv i Arbejde og Virksomhed.

Wahl var oprindelig Landmand og har ejet et Par kendte jyske Gaarde, „Kjeldgaard“ i Salling og senere „Millinggaard“ i Midtjylland. Han var en dygtig og for sin Tid fremsynt Landmand, men i Krisen 1886 havde han for faa Penge til at staa imod med. Han maatte opgive Landvæsenet og i 1891 slog han ind paa Journalistiken og blev Redaktør af „Silkeborg Dagblad“, som han redigerede til sin Død.

Wahl var en intelligent og livlig interesseret Mand, konservativ og besindig i al sin Færd. Skønt det ikke altid var let at staa som Højres Forpost i den venstrefjendte Silkeborgegn, røgtede han dog sin Gerning som Redaktør af Højres Presse her med faa megen Fasthed og Dygtighed, at han uden at slaa af paa sin politiske Overbevisning, var afholdt og anset baade blandt Meningsfæller og Modstandere. Gennemdannet og nobel i Tænte- og Handlemaade, i Besiddelse af et lyst Sind og et godlidende Humør vandt Wahl sig Venner alle vegne, hvor han færdedes i sin By og blandt sine Kolleger. Derfor vil han ogsaa mindes med Tak og Venlighed af alle, der havde lært ham at kende.

- 1867-dh: Julie Louise Sophie Tramp
 0000: Adam Gehard Rudolph greve af Tramp
 1880-ft: Adam Gehard Rudolph greve af Tramp og er født 1848 i København som søn af Kammer(tjener) August Sophie Ferdinand Greve Tram hofchef hos Dronning Caroline Amalie og han er gift med Julia Sophie Frederikke grevinde Tramp (finnholbek.dk)

Våbenskjold for Tramp

I 1883 sælger de Kjeldgaard og i 1884 køber de Værløsegaard og som de har indtil 1901. Grev Tramp er vicepræsident i Danmarks Agrarforening, der eksisterede 1893-1911. Desuden er han formand for bestyrelsesrådet for Kreaturforsikringsanstalten Pan. Grev Tramp dør 1912 på Frederiksberg. Grev Tramp blev i 1872 gift med Rosa Johanne von Holstein-Rathlou, der er født 1851 på Rathlousdal, Odder, der ifølge 1844-matriklen havde 38 tdr. hartkorn. Hun dør 1938 på Frederiksberg. De er begge begravet på Frederiksberg kirkegård

I 1906 Tramp til Grut Hansen, Kolle-Kolle. og byggede villaen "Røde Hus" i Lille Værløse 1907. Kolle-Kolle er et stort kursuscenter og er ejet af Landbrug og fødevarer

- 1890-ft: Andreas Lang Bruun født 1859 i Boelsgaard i Brevst og hvor hans far betegnes som Proprietair – d.v.s. et større gods eller en stor gård. Han købte Kjeldgaard i 1888 for 165.000 kroner. Han dør den 5. februar 1922 med bopæl Boulevarden 25, Aalborg. Han bliver brændt den 4. marts på København's krematorium. Urnen bliver først nedsat den 23. september 1922 på Selde Kirkegård.
Han bliver i 1883 med Frøken Amalie Ring født 1860 af N. Elkjær, Hovedgården, Tversted. Hun dør den 5. marts 1893 og begravet på Selde kirkegård.
- 1901-ft: Statsanstalten for Livsforsikring står som ejer, mens Jørgen (Vilhelm) Kristensen født 1868 på Ugiltgaard, Ugilt er bestyrer. Jørgen Kristensen er gift med Maren Kristensen (født Andreasen) i Vedsted. De har en datter, der er født i Selde
Mellem 1901 og 1911 har vi følgende ejere:
1901: H.E. Wolf – 120.000 kroner
1905: H.J. Stadel – 152.000 kroner
1908: W. Christensen – 150.000 kroner
1911: A.L. Froberg – 145.000 kroner
- 1911-ft: A.L. Froberg, Østergaard er ejer og han har inspektør Christian Brandt født 1851 i Hobro. Han er gift med Barbara Brandt født Schmidt.
- 1915: Chr. Lauridsen, der har været ejer af Astrup sandsynligvis 1917-1922 og har her udskilt Astruplund i 1920. Han har ejet Nørgaard i 2 perioder 1916-17 og 1922-24. Der er lidt usikkerhed om årene, idet kilderne ikke er helt enige.
- 1916: A. Krohn, skibsreder – 205.000 kroner med 110 hektar, hvor 5½ hektar var skov
- 1921-ft: Inspektør Christian Brandt født 1851 i Hobro og Barbara Brandt født Schmidt i 1861

Køer på gårdspladsen 1924. [B7691 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum](#)
Sandsynligvis er det korthornskøer

- 1930-ft: Jens Anton Marinus Rothaus født 1862 i Hylke. Han er døbt med efternavnet Andreasen, men får bevilling 1914 til at bære efternavnet Rothaus. Navnet er oprindeligt Rothausen
- 1936-d: Carl E. Jacobsen

Carl Erling Jacobsen, der var søn af brygger Vagn Jacobsen og fru Jo Jacobsen, købte i 1936 hovedgården – hvis hartkorn var $10-0-1-\frac{3}{4} = 10.04$ tdr. Endnu samme år tilbagekøbte han Lille Kjeldgaard, der blev forpagterbolig, for 45.000 kr. I 1941 beskikkes Jacobsen en lavværge – direktør Peter Christiansen, Søholmparken, København. Det fremgår ikke hvorfor – men spørgsmålet må være om Jacobsen har haft økonomiske problemer allerede da – jvnf. at han reel gik på tvangsauktion i 1958.

I 1930 var han pelsdyrfarmer i Canada. Han dør 1969 på Malaga ([Carlsbergfonden](#)). Han fik 5 børn med 4 forskellige

1. Birgit Ruth Kierluf – gift 1930 i Halifax, Canada. Ægteskabet opløst
 - a. Anne Vii født 1933 i Solbjerg sogn, Frederiksberg
2. Uden for ægteskab med Anna Elisabeth Smidt
 - a. Jens Ove Oxholm Smidt født 1939
3. Uden for ægteskab med Helga Melitta Rasmussen. Hun var husbestyrerinde på Kjeldgård og blev i daglig tale omtalt som frøken Rasmussen ([Gerda Hansen](#))
 - a. Carl Kjeld Jacobsen. Blev kaldt Basse. Fik eksamen fra Roslev realskole
4. Borgeligt ægteskab med Margreth Ilse Schrøder 1960 i Rhodesia
 - a. Jacob Christian Jacobsen født 1962
 - b. Rikke Elisabeth Jacobsen født 1964. Her i sommeren 2015 har hun været på besøg på Kjeldgård ([Marianne Jørgensen](#))

1958-d: Kathrine Christensen født Vestergaard i Oddense Vestergaard og Jens Henry Christensen

24.08.2008

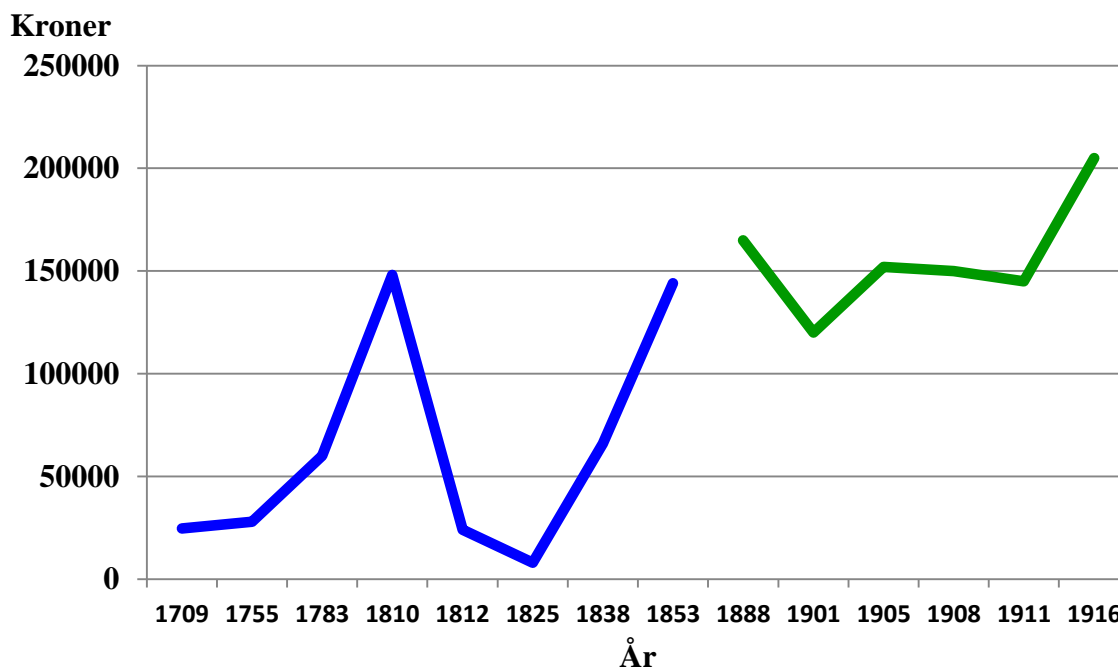
Præcist i dag kl. 11.00, var det 50 år side, Jens Henry Christensen fra Ny Rybjerggård, sad i havemøblerne i gårdspladsen og ventede på, advokaten skulle komme. Henry skulle mødes med advokaten for at byde på Kjeldgård, som stod lige foran en tvangsauktion. Henry havde drømt om at købe Kjeldgård, siden han var barn. Nu kunne det blive virkelighed og det tog under 10 minutter, så kørte de til Skive ordnede alle papirerne og skrev officielt under ([Marianne Jørgensen](#))

Rybjerg Kirkegård. Foto: Karl Johan Thomsen - 2008

- 1965-d: Anna født Christensen 1937 og Johannes Andreas Jørgensen født 1930 på Krusegård, Bornholm. Johannes A. Jørgensen døde 2014 på Floustrupgård og er begravet på Selde kirkegård og på gravstenen er anført ”Bornholmeren”
- 1998-d: Søn og svigerdatter, der bl.a. er forfatter

Figur: Handelspriser på Kjeldgaard

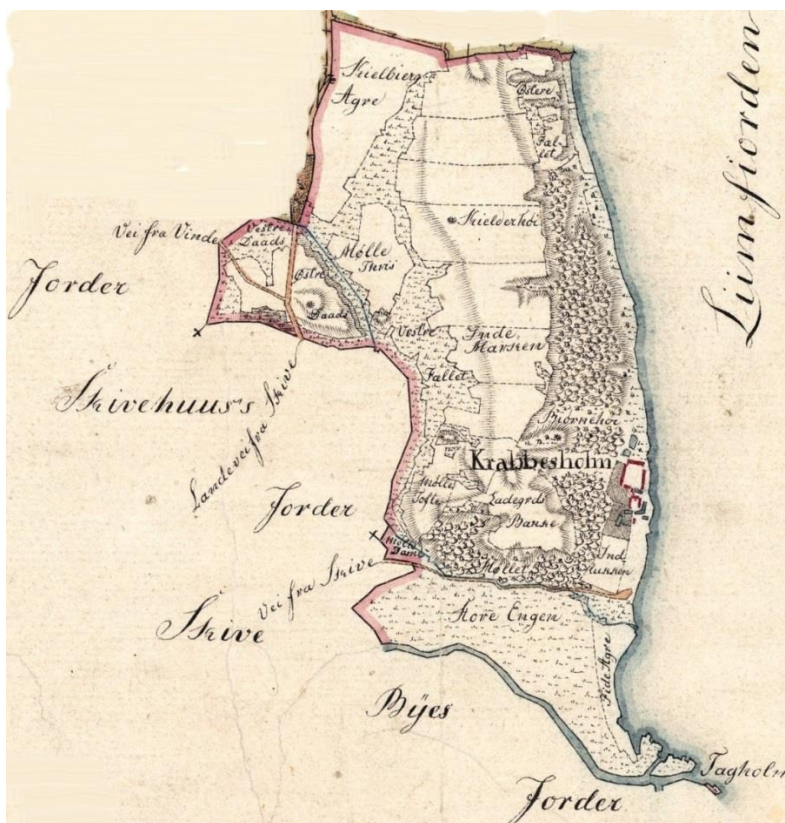
Bemærkninger

- * I perioden 1709-1853 er rigsdaler omregnet til kroner. En rigsdaler er = 2 kroner
- * I 1825 beløbet angivet i rede sølv og prisen er i forbindelse med en tvangsauktion. Jeg kender ikke værdien af rede sølv
- * Årene 1810, 1812 og 1825 kan være påvirket af ”statsbankerotten”

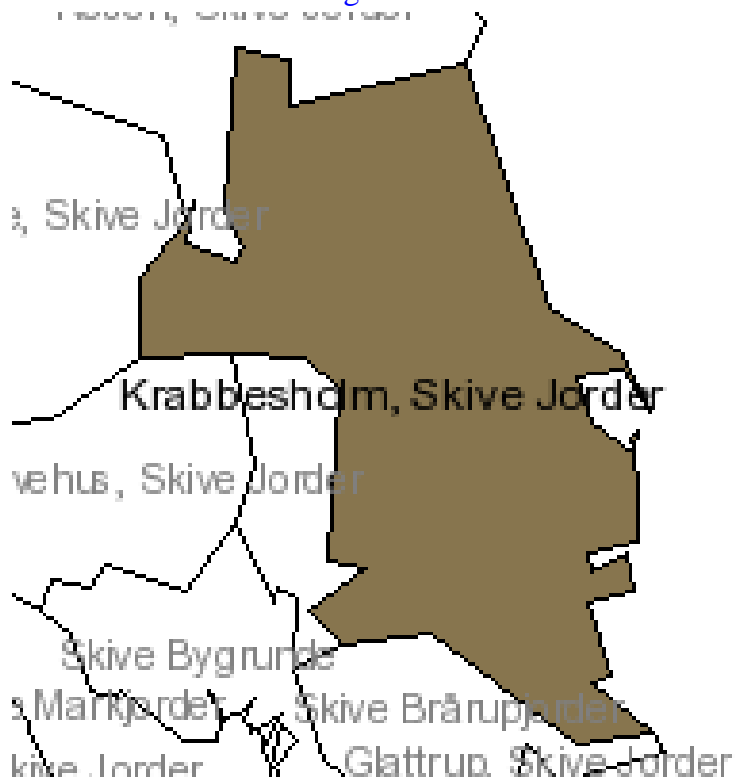

Selde kirke. Fursundegnen.dk

Krabbesholm

Kms: Sognekort ca. 1820

Kms ejerlav

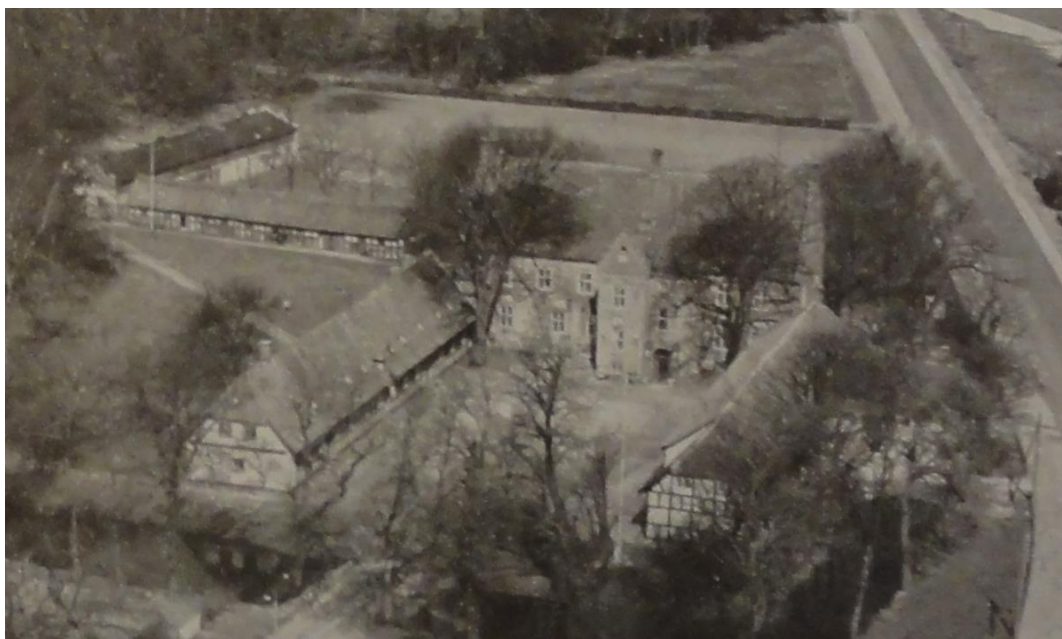
Godset Krabbesholm, der kan føre sin historie tilbage til 1500-tallet, blev i 1902 fotograferet, spejlende sig i Skive Fjord. Godsejer C.C. Kr. Rosen, der blev den sidste godsejer på Krabbesholm, inden den blev til højskole i 1907, var ejer af bygningen på det tidspunkt. Fra venstre ses ishuset til godsets mejeri, så kommer folkelængen, så mejeriet med skorsten, hovedbygningen og den strå-tækte hestestald.

Skive-egnens Jul '89: [Elsa Steen Sørensen](#)

I 1800-tallet fik proprietærerne på Krabbesholm deres indtægter fra kornavl, kvægavl, teglværksdrift, udlejning af jord til Skive samt mejeridrift. Herregårdsmejeriet, der lå i en sidebygning ud mod fjorden, blev nedlagt i 1893, da herregården sluttede sig til Skive Andelsmejeri. Bag mejeriet ses gavlen af herregårdens lade. I 1907 blev herregårdsbygningerne indrettet til højskole.

Skiveegnens jul 2003 ved [Niels Mortensen](#)

Danmarks store gårde 1961

1747-48: Verner Rosenkrantz nævnt ved kvægpesten 1747/48.

Werner Rosenkrantz havde i 1737 indgået ægteskab med Else Margrethe Sehested. Hendes forældre havde opnået kongelig tilladelse til, at Else Margrethe og broderen Jens Sehested kunne arve på lige fod – normalt arvede en datter kun halvt så meget som broderen. Da Werner Rosenkrantz' fader allerede 1718 måtte sælge sine besiddelser, var det hustruens arv, der gjorde Werner til en ret velhavende godsejer.

1743 overdrog svigermoderen Birgitte Sophie Sehested herregården Krabbesholm til Werner Rosenkrantz. I første omgang tog han dog ikke ophold på gården, da han i perioden 1747-1755 var amtmand over Dueholm, Ørum, Vestervig Amt. Han søgte også at udvide sine godsbesiddelser. 1746 overtager han stamhuset Kjærbygaard fra sin kusine Ide Dorothea Rosenkrantz. Han fik dog allerede 1750 kongelig tilladelse til at nedlægge stamhuset, hvorefter gården blev solgt. Samme år erhverver han i stedet Gammel Skivehus, som lå tættere ved Krabbesholm. Ved svigermoderens død 1755 kom Werner tillige i besiddelse af Willestrup. Samme år skifter han sin hidtidige amtmandspost uden med Skivehus Amt, og han valgte da at tage ophold på Krabbesholm, hvor han nyindrettede beboelsen i en frodig rokokostil. I 1773 tog han imidlertid sin afsked som amtmand i Skive. Samme år solgte han både Krabbesholm og Gammel Skivehus, da den gamle baron på sine ældre dage var ret forgældet. I de sidste fire år af sit liv tilbragte han på Willestrup. Werner Rosenkrantz var 1752 blevet udnævnt til kammerherre. I 1763 fik han og hustruen tildelt ordenen de l'Union Parfaite. 1764 fik han tildelt Dannebrogordenen og 1768 fik han titel af gehejmeråd. Han var desuden direktør for Estvadgaards Kloster ([wikipedia](#))

På Rosenkrantz's tid var der 108 staldstude, 40 køer og heste og 100 får

Malet af Jens Trane den yngre: På Frederiksborg museet

[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#). Altertavlen fra 1742 med altermaleri fra 1983.

Rosenkrantz-epitafiets tekst:

Herunder hviler
 det dødelige af den i Livet høyædle og velbaarne Herre
 Jørgen Rosenkrantz
 forhen Kgl. Maysts. Justitsraad og Envoyé extraordinaire
 født Anno 1678 d. 1. Juni af de ædlest og bezømmeligste Forældre.
 Hans Fader var den høyædle og velbaare og særdeles lærde Herre
 Hr. Jens Rosenkrantz til Quitzowholm, Hs. Maysts. Etatsraad og
 Debuteret for de kgl. Finanser, hans Moder den høybaarne Frue
 Fr. Dorthe Friis til Fauruskov, f. Grevinde af Friisenborg.
 Til Ægtefælle havde Gud beskikket ham en dydfuldkommen
 meget gudfrygtig Frue, den høyædle og velbaarne for længst
 sal. hensevde Fru Marie Elisabeth de Roelenge som var født
 og kommen af ældgamle adelige Slægter fra Cuzland
 og Ost Friisland og døde Ao 1716 paa deres Gaard
 Roseene. Udi deres Ægteskab vare de af Gud velsignede
 med tolv Børn, hvoraf i deres Ungdom 3 hensevde
 Jens, Christoffer, Christian, Frederik Christian.
 Mogens Rosenkrantz var Major, Christian Rosenkrantz Ritmester,
 hvilken sidste og yngste af alle hans Børn døde Aar
 1749 paa Krabbesholm og hviler her ved hans Side, som og tvende
 af hans Børnebørn Jørgen og Ollegaard Christine Elisabeth
 Rosenkrantz, hvilke døde udi deres spæde Aar.
 Ligeledes er Fru Marie Frederica Rosenkrantz Etatsraad
 og Oberberghovidsmand Frederik Wilhelm v. Gabels Enke
 salig hensevet.
 Hr. Werner Rosenkrantz til Villestrup, Krabbesholm og
 Skivehuus, Kgl. Maysts. Kammerherre, Etatsraad
 og Amtmand over Skivehuus
 & Baron. Holger Rosenkrantz til Friherreskabet
 Rosenlund & Frøken Dorthe Elisabeth Rosenkrantz
 & Fru Mette Amalie, Stiftamtmand Hr Joacim Johan
 Hartvig v. Barners til Vedbygaard & Fru Anna Beate
 Stiftamtmand Hr Frederich Adeler til Alkestun. Ridder
 & Fru Leopoldine Catharina, Conferensraad og
 Amtmand Hr Teodorus Adeler til Lykkesholm. Ridder
 Efterlevendes efter Guds behagelige Vilke.
 Og er dette Epitaphium deres afdøde Forældre og
 Broder til christelig Ihukommelse, Gud til Ære og Kirken
 til Prydelse opsat Ao 1756 efter Hr. Jørgen Rosenkrantz
 Ao 1754 d 19. November i Herren var hensevet.

(Gengivet eft. Personalhist. Tidsskrift 4. Rk. II s. 170.)

Rosenkrantz-epitafiet fra 1756.

NB: Werner Rosenkrantz sørgede for at hans ældste broder Jens, blev begravet her. Broderen, der var lojt nant blev allerede i 1724 arkebuseret (henrettet ved skydning), fordi han havde foranstaltet drab på sin rit mester. En kærlighedshistorie lå bag. Hans slægt gjorde alt for at frelse ham, men forgæves. Slægten tilintet gjorde vist sagens akter, så historien kan ikke opklares.

1773: Adam Trampe

Adam Frederik greve Trampe er født 1750 på Hovedgaard ved Horsens og døde i Nærum 1807. Udover at være godsejer var han også Teaterleder.

Han var søn af Frederik Christopher greve Trampe til Hovedgård (1714-1779) og Clara Hedevig Grabow (1710-1782) og ejede Krabbesholm 1773-85, Løgismose og Flenstofte 1780-1800, Juulskov 1803-04 og Nørager 1804-06. Trampe var major i landeværnet, 1798-1801 leder af Odense Teater og købte 1806 Sophieshøj (Nærumgård). I 1807 skød Trampe sig på grund af sin dårlige økonomiske situation.

I 1773 havde han i Viborg ægtet Gertrud Hofman de Poulson (1746 -1815), datter af generalmajor Jens Poulson.

Adam Trampe: [Fra den frie Wikipedia encyklopædi](#)

1781 17/4 holdes her auktion over
 70 gode hollandske, tyske og børs, en del rind, nogle gode
 bøger, samt 180 "friske" fæi med "afgrøde", som er af en
 meget yppelig slags Femmestk art.
 (Vitregis samler 1781 nr. 13, 2/14)

Nygårds sedler

1787: Hans Rasmussen født 1749 og Else Catrine Hansen født 1766

RASMUSSEN, Hans, f. 1. Jan. 1748 i Slæbæk, dbt. 6. s. M.
 i Kirkeby, Møller i Turup Mølle ved Assens, 1785 Ejer
 af Krabbesholm, Resen Sogn, † 1819 (S. af Gaardfæster
 i Slæbæk, senere Forpagter paa Holckenhavn Rasmus
 Hansen og Mette Nielsdatter), g. 5. Juli 1784 i Vejle
 Mølle m. ELSE CATRINE HANSEN, dbkf. 9. April 1766 i
 Vejle, † 1795 (D. af Forvalter og Forpagter paa Lunde-
 gaard, Foged paa Vejlegaard, Fæster af Vejle Mølle,
 Vejle Sogn, Sallinge Herred, Hans Hansen og Christiane
 Elisabeth Møller).

Nygårds sedler

I 1770 var hartkornet på de nævnte godser som følger

- * Holckenhavn: Godset 77 tdr og bøndergods 672 tdr.
- * Lundegård: Godset 39 tdr. og bøndergods 362 tdr.
- * Vejlegaard: Godset 32 tdr og bøndergods 261 tdr.

Hans Rasmussen overtager Krabbesholm 1784 for 40.000 rigsdaler og med hartkorn 30.1 tdr. Bøndergodset anføres med (Aakjær) med 22 fribønder, 36 hovbønder, 11 husmænd med hartkorn og 20 jordløse.

Else Katrine Hansen, madame bliver gravsat i Resen kirke den 10. april.

Hans Rasmussen frasolgte kort tid efter overtagelsen en del af fæstegodset.

1801-ft: Hans Rasmussen, enkemand og hans 3 børn: Rasmus, Christiane og Hans.

Hans Rasmussen dør den 15. oktober 1819. Herefter overtager søskenderne i fællesskab Krabbesholm. Jomfru Christiane Rasmussen bliver i 1823 gift med Sr. Jens Dalsgaard af Krabbesholm. I 1824 bliver Sr Hans Rasmussen af Nyholm, Haasum gift med jomfru Andrea Caroline Voetmann (17 år), datter af apoteker og købmand i Skive.

Rasmussen, Hans
 til Krabbesholm
 Hans børn:
 Rasmus, ddt. 9/7 1787
 Hans, ddt. 11/9 1793
 Christiane, * propus Dalsgaard
 arvede for 1801 kenhv. 828, 828
 og 4/4 rdt. eft. deres more
 for Hans Hansen i byle
 mølle på Fyn.

På tårnrummets vestvæg findes en ligsten i sandsten over madame Else Rasmussen, gift med Hans Rasmussen, den første borgerlige ejer af Krabbesholm 1785-1819.

Indskrift på Else Rasmussens ligsten i tårnrummet:

Under denne Steen
 Er nedlagt Skaar af et Leerkar
 Som for det blev knuset
 Indeholdt et Liggende fæe i en Siæl
 Som var dyrebar for Gud
 Ikke af Verden
 Men medens hun levede i Verden
 Ubesmittet fra Verden
 Det er
 Den i Livet dydige nu Salige
 Madame Else Cathrine Rasmussen
 Hun saas først paa denne Verdens Skueplads
 I Pile-Mølle i Fyen Aar 1766 d. 28. Martii
 Ved Fødslen glædede sine Forældre
 Faderen Velædle Hr Hansen
 Moderen Madam Christine Hansen
 Aar 1784 indgik hun sig i Ægteskab med
 Velædle Hr Hans Rasmussen
 Herre til Krabbesholm
 Udi 11 Aars kærelige Ægteskab blev hun Moder
 Til 2 Sonner og 2 Døtre
 Af sidste fandt hun den ældste Datter i Evigheden
 Da hun udaandet af Sygdom
 Ved Døden gik ind til et evigt Liv
 d. 31. Martii 1795

Foto: Ivar Kristoffersen og Wikipedia, den frie encyklopædi

- 1819: Hans Rasmussen, Rasmus Rasmussen førstelærer 1816 og 1825-49 sognepræst i Haasum Ramsing og Christianne Rasmussen
- 1822: Hans Rasmussen afstår sin 1/3 af Krabbesholm til sine 2 søskende for 10.000 rigsdaler. Først i 1832 afstår Rasmus Rasmussen, præst i Haasum sin halvdel til søsteren Christiane og Jens Dalsgaard.
- 1832: Jens Dalsgaard gift med Christianne Rasmussen
- 1834-ft: Jens Dalsgaard født 1788 i Dalsgaard, Asmild og Christiane Rasmussen. Deres 6 børn og huslærer.
 1844- matrikel: Gammel hartkorn angives til 30.2 tdr., mens ny-matrikel angiver hartkornet til 21.6 tdr.
 Christiane og Jens får børnene Hans (1823), Christen (1824), Jens Nicolai Leth (1825-1904), Henrich Møller (1827-1842) – Strømpevæverlærling, Else Catrine (1828-49) og Adolf Christian (1829).

Christen Dalsgaard (30. oktober 1824 på Krabbesholm – 11. februar 1907 i Sorø) var en dansk kunstmaler og titulær professor ved Det Kongelige Danske Kunstakademi.

Dalsgaard viste sig allerede i en ung alder at have kunstnerisk talent, og hans opvækst i Skive ved Limfjorden har præget hans værker. Oprindeligt blev han uddannet håndværksmaler, men blev i 1841 optaget på Det Kongelige Danske Kunstakademi i København, hvor han gik til 1847 og blev undervist af bl.a. C.W. Eckersberg. Sideløbende modtog han privat undervisning hos Martinus Rørbye.

I 1847 havde han sin første udstilling på Charlottenborg, hvor han udstillede til sin død. I 1855 udarbejdede han den første af en række altertavler; den første til en kirke i hjembyen Skive.

Hans gennembrud blev *Mormoner på besøg hos en tømrer på landet* (1856). Maleriet, der blev malet blot 6 år efter de første missionærer kom til Danmark, udspringer sig i en landejendom, hvor en gruppe mennesker står rundt om et bord, mens de lytter til missionærens budskab. Maleriet blev doneret til Statens Museum for Kunst allerede i 1871.

Andre markante værker er *Landskab fra Limfjorden* (1846), *Bondedreng fra Salling med vadsæk* (1847), *En læsende pige fra Salling* (1851), *Snedkeren bringer kisten til det døde barn* (1857), *Blicher på heden i samtale med tater* (1866) og *To kvinder aflægger besøg hos landsbykunstneren* (1873). Hans værker er ud over Statens Museum for Kunst udstillet på Skive Kunstmuseum og i Kobberstiksamlingen. Christen Dalsgaards store samling af egnsdragter er udstillet på Nationalmuseet.

21. august 1857 blev han gift med Hansine Marie Hansen fra Skive, og parret bosatte sig på Frederiksberg.

Fra 1862 til 1892 underviste han i tegning ved Sorø Akademi. Her var han, til han i 1892 blev udnævnt til titulær professor ved Kunstakademiet. I 1878 udstillede han ved Verdensudstillingen i Paris.

Af anerkendelser modtog han Neuhausens Præmie i 1859 og 1861 og Thorvaldsen Medaillen i 1861. Han blev Ridder af Dannebrog 1879 og Dannebrogsmænd 1904

Eksempler på Chr. Dalsgaard's malerier

Altertavle: Nordrup kirke, Sjælland og Ansgarkirken/frimenighed, Ø. Jølby

Dalsgaard, Jens Nikolaj Leth, f. 1825, Præst. D. er født paa Faderens, Jens D.s, Gaard Krabbesholm ved Skive 21. Okt. 1825; han blev Student fra Viborg 1847 og theologisk Kandidat 1854. Efter i 8 Aar at have været Huslærer — 3 Aar i Solbjerg Præstegaard paa Mors, 5 Aar hos Konsul G. Hage i Stege — blev han personel Kapellan i 1863, residerende Kapellan 1866 og først 1872 som 18aarig Kandidat Sognepræst i Ringgive og Give, et lille Kald i en afsides Hedeegn; der fra er han 1879 bleven forflyttet til sit nuværende Embede, Ødum og Hadbjerg i Aarhus Stift. — I sine Universitetsaar var han stærkt grebet af S. Kierkegaard, medens han dog paa samme Tid fulgte Martensens Forelæsninger med stor Interesse; senere har han, paavirket af Samlivet med Præsten F. Boisen i Stege, sluttet sig til den grundtvigske Retning. Søn Broder til Maleren Christen D. fik han tidlig en varm Kjærlighed til Kunsten, hvilket har givet sig Vidnesbyrd i hans Bog «Om Malerkunsten med særligt Hensyn til os Nordboer» (1883), et Forsvar for den ældre nordiske Kunstscole over for den realistiske Opfattelse. Hans theologiske Studier ere gaaede i apologetisk Retning; navnlig har han søgt at vise, at Vantroen i sine Angreb paa Kristendommen ingenlunde finder Vaaben hos Videnskaben. Et dygtigt Indlæg fra dette Stæde er hans Bog om Forholdet mellem Geologi og Religion: «Stenene raabe» (1879). I 1887 oversatte han V. v. Strauss und Torney: «Nogle Overvejelser angaaende den almindelige Religionsvidenskab». — 1867 ægtede han Mandrupbine Otilia Andrea Due, Datter af daværende Sognepræst A. D.

Elvius, Danmarks Præstehist. 1869—84 S. 609.

V. Schousboe.

Ødum og Hadbjerg.

Galten Herred, Randers Amt, Aarhus Stift.

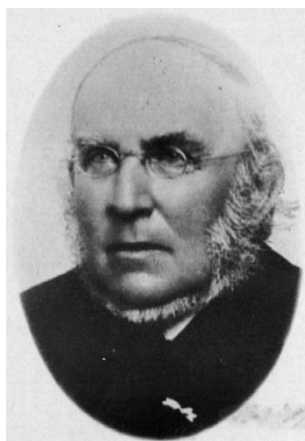
13. 23. Maj 1879. J e n s N i k o l a j L e t h D a l s g a a r d , f. 21. Okt. 1825 paa Krabbesholm, S. af Hovedgaardsejer Jens D. og Christiane Rasmussen. St. Viborg 47, Kand. 26. Jan. 54 h.1 (l.-h.), Huslærer, pers. Kapl. Galtrup-Ø. J. 21. Juli 63, ord. 9. Sept, Sejerslev-E.-J. 12. Sept. 64, res. Kapl. Karby-H.-R. 5. Okt. 66, Sgpr. Ringgive-G. 6. Feb. 72, R.* 12. Okt. 95, ent! 3. Feb. 00, f 24. Aug. 04 i Kolind. »Dalsgaard ejede en i høj Grad jævn og elskværdig Natur, vistnok et Arvegods fra Faderen, om hvem han ogsaa i det ydre mindede. Et af de Blade, der har omtalt Dalsgaard, skriver, at han var en lærd Mand. Man kommer dog vist det rette nærmere ved at sige, at han var en belæst Mand, en Mand med mange Interesser og dertil en meget arbejdsom Mand.

Han var Blomsterelsker og interesserede sig for Havebrug. Han drev selv sin Præstegårdsavling Præstegaardsavling og var en virkelig kyndig Landmand. Han var den første her paa Egnen (Vejles nordvest!). Opland), der indførte Lupindyrkning og var i det hele en Foregangsmand paa Jordbrugets Omraade. I Modsætning til de fleste Præster interesserede han sig for Naturvidenskab («Stenene raabe» 79) Dalsgaard var en kunstelskende og kunstforstandig Mand («Om Malerkunsten. Med særl. Henblik paa os Nordboer» 83); han påviser i denne

Bog, hvilken Indflydelse saavel Kristendommen som det særlige Folkepræg har haft paa Kunstens Udvikling

Bibelkritikken fandt ingen Indpas hos ham. Han blev i det meste dens afgjorte Modstander og samlede flittigt sammen paa Materiale til at afkræfte den med. Nogen egentlig veltalende Prædikant var Dalsgaard ikke. Han smaastammede, til Tider mere, til andre Tider mindre.

Men naar man blev vant til at høre ham, glemte man de ydre Vanskeligheder over Indholdet af Talen. Man lagde da kun Mærke til den t r o v æ r d i g e Mand, der talte, og til de t r o v æ r d i g e Ord, man hørte. Hans Prædiken var nærmest en Trøstetale. en Forkyndelse af, at Gud er god, og hans Miskundhed varer evindelig Han var en Barnabas. Baade var han som denne »en god Mand« og tillige »en Trøstens Søn«. (Chr. Balling) Vægteren 04, S. 289f. G. 17. Juli 67 i Volstrup m. M a n d r u p b i n e O t t i l i a And rea Due, f. 21. Okt. 37 i V. Jølby, f 2. Juli 09, Kolind, I), af Sgpr. Anders D. til Volstrup-H. og Ottilia Eleonora Temperantia Bose. Se Hobro Dagbl. 28. Aug. 01, Højskolebl.

Pastor Dalsgaard

[Hadsten Lokalarkiv](#)

1845-ft: Jens Dalsgaard og Christiane Dalsgaard og 2 børn.
Jens Dalsgaard dør den 30. oktober 1870

Ed Sorø Ny Kirkegård 2009
© www.gravsted.dk (foto:kicj)

Chr. Dalsgaard – Sorø Ny kirkegård.

Jens Dalsgaard ([Bogen om Skive 1926](#)) og familiegravsten på Resen Kirkegård ([Foto: Ivar Kristoffersen](#)). Teksten på Gravstenen er ”Freden være med eder”

1860-ft: Hans Dalsgaard født 1823 og Emma Charlotte Dalsgaard født 1829 i Asmild, deres datter og hans far, der anføres som kapitalist. Hans bror bor der også og er urmager.

Ved folketællingen 1880 befinder de sig i Randers, Støvring, Randers Købstad, Kvarter/Rode 38, Brødregade, Matr. 332 forhus 2den sal.

Hans Dalsgaard dør på Kommunehospitalet i Aarhus den 24. august 1904, mens Emma Charlotte Hansen først dør i 2. juli 1909 i Kolind. Begge er begravet på Kolind kirkegård. Der angives at sidste fælles bopæl er København. Hans er uddannet *Examinatus juris* (= jura, men en uddannelse, der er kortere end cand. jur. Jeg har ikke set, at han har anvendt uddannelsen).

En gave fra Skive Kjøbstad som tak for Adgang til Skoven gennem mange år
(Jeppe Aakjær)

1871: N.C. Fugl

1880-ft: Christopher Fugl født 1835 på St. Thomas og Thyra Fugl født Friis 1841. De har 7 børn (1-12 år) og en lærerinde. Thyra Friis var datter af Hofjægermester Johannes Friis til Lyngbygaard, Braband. Han var ridder af Dannebrog og fået Dannebrogordenen. I 1770 var der 40 tdr. hartkorn til godset og bøndergods på 271 tdr. I 1850 var hoveriet ikke afløst, idet der stadig var 221 tdr. bønderjord.

I august 1886 begynder Marie Jespersen som stuepige på Krabbesholm. Hun har i Skivebogen 1964 skrevet 15 sider om tiden på Krabbesholm. I det følgende er der foretaget uddrag:

- * Ingeniøren var en høj, svær mand med et smukt og ædelt ansigt.
- * Det skinner tydelig igennem, at der er "forskell" på herskabet og de ansatte.
- * Der blev afholdt et "stort" høstgilde
- * Alle viste, at Enginøren var på fallittens rand
- * I riddersalen hang tapetet i laser og pjalter
- * Boet blev overtaget Randers Handelsbank og Andersen fra Resengaard blev som bestyrer
- * Fruen (ansat Thyra Friis) gik og klagede sig. "Jeg er kommet med mange penge til Krabbesholm, men hvor de nu?"

Redaktionen har tilføjet følgende: Allerede i 1885 beredte Fugl sig på afhændelse af Krabbesholm. Først i 1891 forlod familien Krabbesholm og i 1892 er de flyttet til Thisted, hvor Fugl endte sine dage den 28. oktober 1903 som overbanemester.

1887: T.R. Rosen

1890-ft: Thomas Reutze Rosen født 1830 i Hals. Han dør i 1898. Han var først gift med Johanne Krøyer, der var mor til Karl Christian. Anden gang med Karna Rosen født Peerson 1858 i Sverige

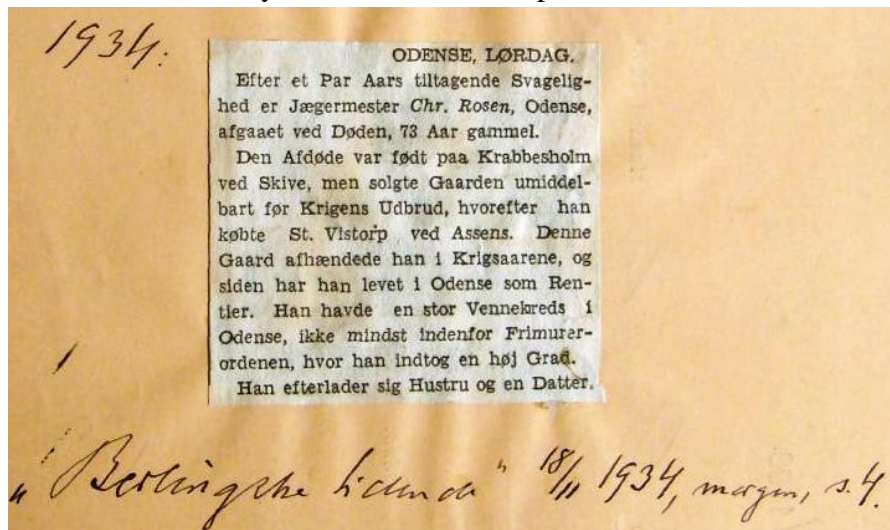
1887 a. juni: Høden N. er solgt til Jørg. Rosen for
Læderby for 177000 kr.
Kk. o. 21½ tdr., areal 250 tdr. ager af god, lidet
evneret beplantning, o. 75 tdr. l. eng og o. 90 tdr. l. skov.
Bæredn. best. af 20 heste og 130 korshov.
Ei N. har endvidere et bejlersted, nogle lejerhuse
samt N. har, som byen har lejet for en afgift af
5000 kr. årlig.
(Ugeværk f. landm. L. XIII. xcvi)

Nygårds sedler

1898: C.C. Kr. Rosen

1901-ft: Karl Christian Krøjer Rosen født i 1861 og Clara Arabella Rosen født Didrichsen 1860

I 1904 frasolgte han 40 tdr. ld = 22 ha til andelssanatoriet og i 1906 blev resten solgt/overdraget til udstykning. I 1907 blev etableret Krabbesholm Højskole, hvorefter familien flyttede til Store Vistorp ved Assens.

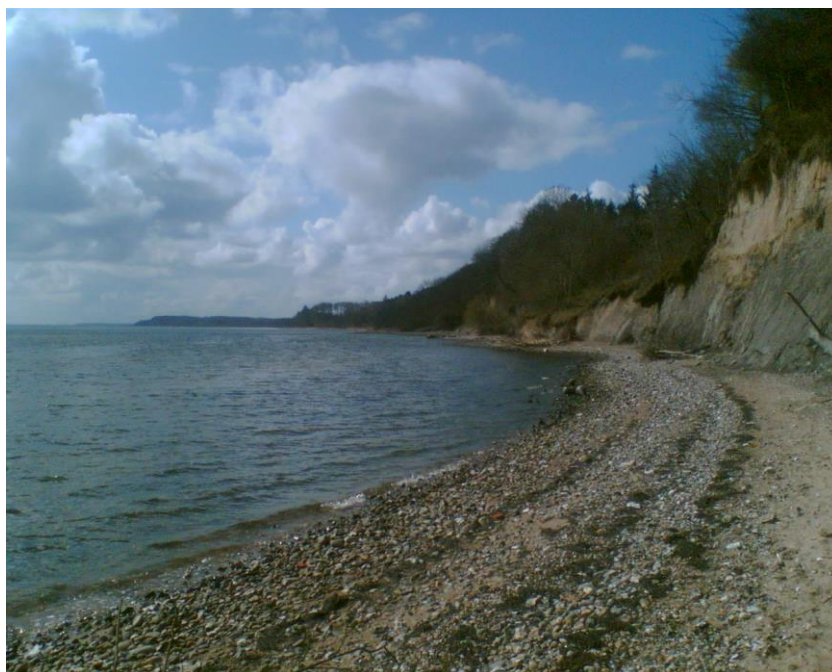

Nygårds sedler

1906: Konsortium

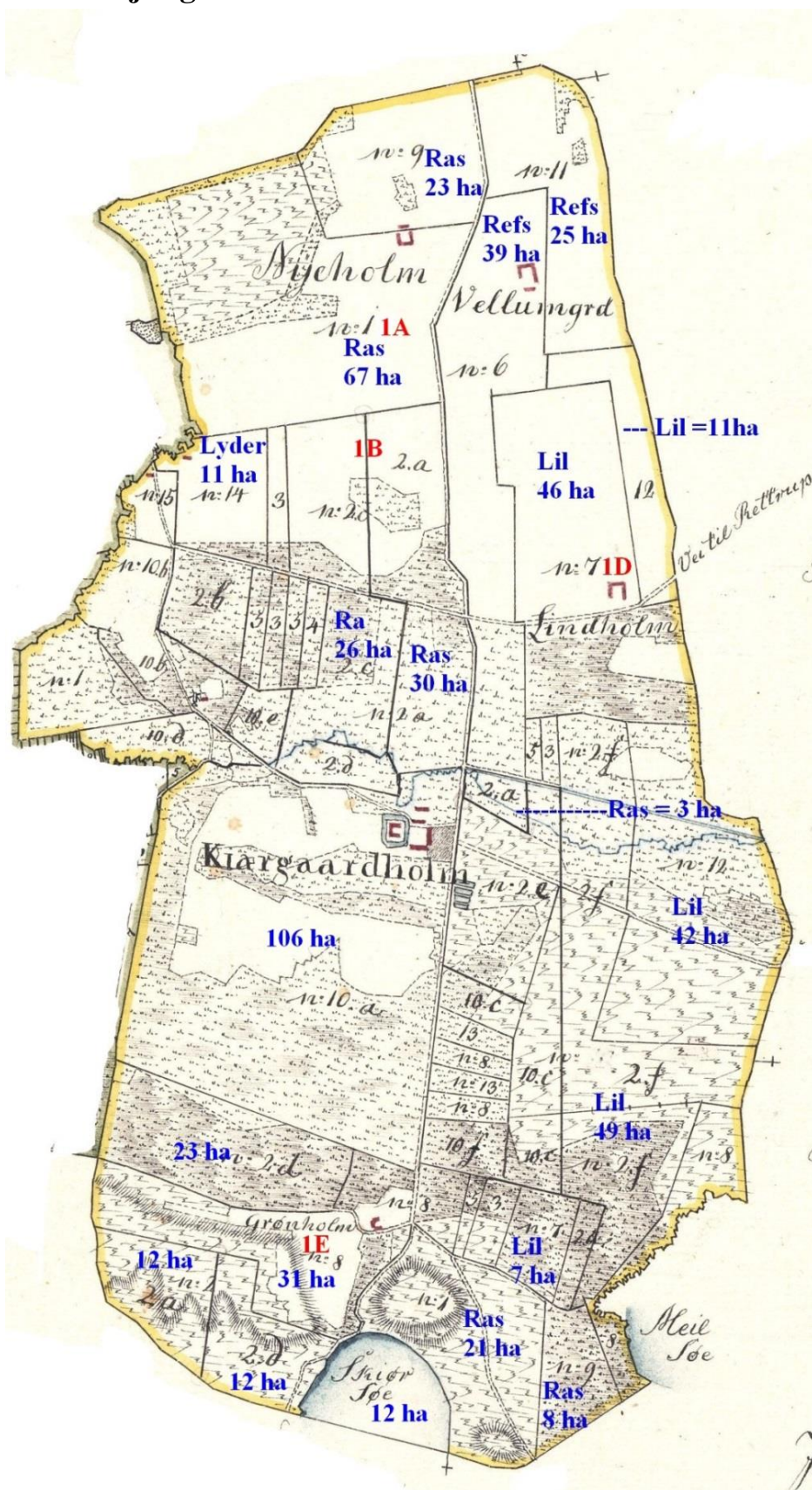
1906: Skive kommune

1907: Krabbesholm højskole

Skive Fjord: Skivedna.dk

Kærgårdsholm/Kjærgårdsholm

kms: Udsnit af Haasum sognekort – ca. 1815

Ra = Rasmussen, Nyholm. Refs = Refsgaard, Vellumgård, Lil = Lillelund, Lundholm

Kilderne er langt fra enige om herregården har det ene eller det andet navn

1630-56:	Kærgårdsholm. Domme i ”højesteret” – nævnt 53 gange
1747/48:	Kjærgårdsholm – kvægpesten
1761-1800:	Kærgårdsholm – 13 skifter ifølge Brejl.dk
1770:	Kiergårdsholm
1961:	Kærgårdsholm i Danmarks større gårde
Matrikelkort:	Kjærgårdsholm
Nygårds sedler:	Kærgårdsholm
S. Nygård	Kærgårdsholm
Esben Graugaard	Kærgårdsholm i omtalen ang. Christen Linde

På det foreliggende grundlag kan jeg ikke afgøre hvad der er mest korrekt, men hælder nok mest til Kærgårdsholm.

Ejere/beboer i Kærgårdsholm's ejerlav ifølge 1844-matriklen (Geodatastyrelsen/kms)

Matr.	Gårdnavn	Ejer	Hartkorn ¹⁾		Areal ²⁾	Hektar pr	
			1688	1844	Hektar	tdr. hartk	
Privilegeret ³⁾							
1	Nyholm	Hans Rasmussen	13.8	10.5	106.0	10.1	
2		von Schmidten ⁴⁾	12.0	8.0	189.6	23.7	
3		Christen Brand	0.8	0.6	9.1	15.4	
4		Lyder Pedersen Smed	0.1	0.1	2.1	23.9	
5		Jeppe Christensen	0.3	0.2	6.7	33.8	
6		Vellumgaard	Mads Peders. Refsgaard	8.3	6.7	39.4	5.9
7		Lundholm	Lillelunds enke ⁵⁾	5.5	6.1	51.8	8.5
8		Grønholm ⁶⁾	Christen Møller	<u>1.9</u>	<u>1.5</u>	45.6	30.0
Sum	Privilegeret		42.6	33.7			
Uprivilegeret ³⁾							
9		Hans Rasmussen	3.8	3.7	31.0	8.4	
10		Von Schmidten ⁴⁾	9.1	6.3	149.3	23.8	
11		Mads Peders. Refsgaard	6.1	5.3	25.2	4.8	
12		Lillelunds enke	6.1	3.6	53.7	15.1	
13		Christen Møller	0.1	0.2	3.8	22.4	
14		Lyder Smed	1.5	1.6	11.3	7.0	
15		Jeppe Christensen	0.3	0.4	4.0	10.0	
16		von Schmidten ⁶⁾	<u>0.0</u>	<u>0.0</u>	11.7		
Sum	Uprivilegeret		27.0	20.7			
I alt			69.6	54.6	740.0	13.6	

¹⁾ Oplysningerne er indhentet fra Geodatastyrelsen, hvor hartkorn ifølge 1688 og 1844 er angivet for de enkelte matrikler

²⁾ Arealet er ligeledes fra Geodatastyrelsen

- 3) Privilegeret betyder, at der skattefrihed, mens der betales skat ved uprivilegeret. Om det er gældende efter 1844 er ikke undersøgt.
- 4) von Schmidten var ejer, men det var Poul Kristensen Holst, der var bruger.
- 5) Hun var gift med Hans Bernsdorf Lillelund – præst i Hvidbjerg-Brøndum
- 6) Det drejer sig bl.a om sønen Skiersø – se nederst på kortet.

Der er stor forskel i dyrkningsværdi (hektar pr. tdr. hartkorn) for de 16 matrikler. Som gennemsnit skal der 13.6 hektar til pr. tdr. hartkorn, hvilket betyder, at der er tale om halvdårlig jord. For Christen Møller, Grønholm er der tale om hedejord i stor udstrækning, mens jorden på de 2 matrikler for Vellumgaard er betydelig bedre jord, hvilket også fremgår af kortet.

Danmarks større landbrug 1934 og kb 1968

Kærgårdsholm set fra øst. I 1880 blev den nuværende hovedbygning opført. De oprindelige bygninger fra omkring 1700 bestod af et trefløjet anlæg omgivet af voldgrave. Voldstedet med voldgraven er delvis bevaret og ligger nordøst for den nuværende placering tæt ved Holstebrovej.

Skive-egnens Jul 2002: Ib Svenningsen

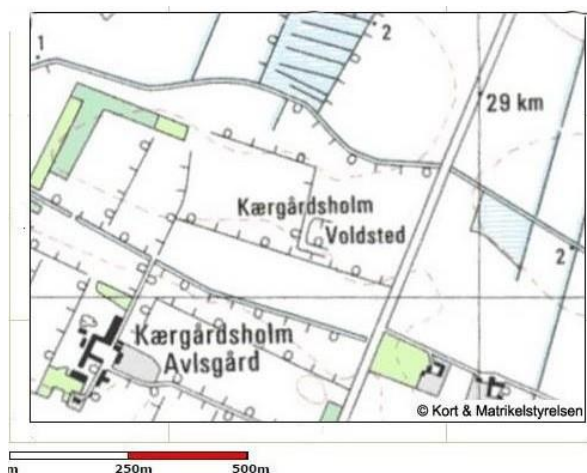

Privat eje: Chresten Mads Elgaard

Udsnit af foregående billede

Collage angående Kærgårdsholm/Kjærgårdsholm

Kms-kort og krak.dk

Voldsted – til venstre voldgrav.

Foto: Ivar Kristoffersen

Bemærkninger:

- * Afstanden mellem avlsgården og voldstedet (= Kærgårdsholm før 1880) er ca. 600 meter
- * Voldstedet med voldgrave m.m. er fotograferet august 2015
- * Ifølge det Centrale HusdyrRegister (CHR) er der i 2015 en kødkvægbesætning på i alt 216 kreaturer – heraf ca. 110 moderdyr af racen Angus, der kælver i maj måned.
- * I den viste stald har der været opstaldet ca. 60 jerseykøer. Oprindeligt har der ikke været fodergang, men det blev etableret i 1958
- * Der dyrkes roer i 5 hektar. I efteråret fodres køerne med hele roer og top på stubmark. Ca. halvdelen opfodres indtil midten af december, mens resten anvendes i marts-maj måned.

Foto: Ivar Kristoffersen - 2015

Bemærkninger

- * Bemærk kampstenene i ladebygningen – se nærbilledet
- * Staldbygningen til venstre har samme udformningen som den viste til højre
- * Stuehuset ses dels fra gårdspladsen og dels fra haven

Udsnit fra ladebygningen

To forfattere [Jeppé Aakjær](#) og [S. Nygaard](#) har meget nøje gennemgået Kærgårdsholms historie. Det bør tilføjes, at ”Dansk center for herregårdsforskning” ikke har optaget Kærgårdsholm som en del af ”Danske Herregårde”. Til belysning af emnet er hentet oplysninger fra [Nygårds sedler](#), [Flemmingsherregårde \(=fh\)](#), [danskeherregårde\(dh\)](#) og [Esben Graugaard m.fl.](#)

[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

Kærgårdsholm var en hovedgård i Håsum Sogn i det tidligere Rødning Herred, Spøttrup Kommune Viborg Amt, nu Skive Kommune. Gårdens historie går tilbage til slutningen af 1400-tallet, og ejedes af Fru Sophie Bosdatter Høg. Den blev 1545 sammenlagt med *Vellumgaard*, begge ejedes da af fru Anne Lange, som i 1551 giftede sig med Gregers Ulfstand som opførte Kærsgårdsholm hvor Vellumgaard tidligere lå, – der

hvor voldstedet ligger i dag. Den blev ombygget af Niels Linde i første halvdel af 1700-tallet, til en trefløjet mur- og bindingsværksbygning med voldgrave og vindebroer. Denne blev nedrevet i 1880'erne og flyttede gården til den nuværende beliggenhed lidt mod sydvest.

1693-fh: Christen Christensen Linde (*Den ældre*)

Kilde: Esben Graugaard m.fl. – Vesterlandets konge Christian de Linde

Gods	Periode	Hartkorn ¹⁾	Efterfølger	Periode
Stenumg. Råsted	1670-1706	20-205	Frands	1706-1757
Volstrup, Hjerm	1678-1706	52-320	Christen	1706-1723
Handbjerg Hovg.	1682-1706	25-205	Christen	1706-1723
Øgelstrup	1683-1706	11-000		
Møltrup, Vildbj.	1685-1706	20-271	Niels	1706-1747
Pallisbjerg, Staby	1692-1706	58-321	Frands	1706-1757
Kærgårdsholm	1693-1706	70-333	Niels	1706-1747
Lindtorp	1699-1706	12- (80)	Maren ²⁾	
Tiphedegaard	1699-1706	11-000		
Ulvsund, Nees	1704-1706	28-210	Christian	1706-1753
Krogdøl, Nr. Felding	1704-1706	19-258	Ane Margrethe ³⁾	1706-1755
Bækmark	1706-1706	35- 60	Christian	1706-1753
Sum		361-2183 ⁴⁾		

1) Det første tal er godset's hartkorn, mens det sidste er bønderjord

2) Hun blev gift med Niels Leth, der blev ejer af Nørre Wosborg. De solgte Lindtorp. Deres 1xtipoldebarn Henrik Linde de Leth blev ejer af Eskjær 1797-1828.

3) Hun var gift med Janus Fridenreich

4) Kilderne er ikke helt enige med hensyn til det samlede hartkorn, men det ligger omkring 3.400 tdr. hartkorn, hvilket vil sige, at jeg mangler knap 900 tdr. hartkorn. [Jan Dalsten Sørensen](#) har i Vesterlandets konge – Christen de Linde udarbejdet en oversigt over fundne handler foretaget af Christen de Linde

Håsum - Jylland

Areal m.m. på herregårdene 1770: Danske herregårde

Gods	Hartkorn	Hektar	Hektar/tdr. hartkorn	Stude
Stenumg. Råsted	20	124	6.2	24
Volstrup, Hjerm	52	(221)	4.3	159
Handbjerg Hovg.	25	133	5.3	Mælk
Øgelstrup	11			
Møltrup, Timring	20	276	13.8	68
Pallisbjerg, Staby	58	192	3.3 [?]	155
Kærgårdsholm	70	740	10.6	175
Lindtorp	12			(30)
Tiphedegaard	11			
Ulsund, Nees	28	144	5.1	50
Krogdøl, Nr. Felding	19	228	12.0	17
Bækmark	35	153	4.4	73
Sum	361			

Det angives, at hver af sønnerne hver får 2 godser, mens døtrene får 1. Det betyder, at Øgelstrup og Tiphedegaard må være solgt inden skiftet eller i forbindelse med skiftet.

[Artikel der stammer fra 3. udgave af Dansk Biografisk Leksikon, der udkom 1979-84.](#)

Christen Linde, 26.12.1626-9.8.1706, godsejer. Født i Holstebro, død på Pallesbjerg (*I Staby sogn*), begravet i Holstebro k. L. var søn af en vistnok ret velstående handelsmand, og fik rimeligvis også med sin hustru en del midler, så han begyndte ikke med tomme hænder da han nedsatte sig som købmand i sin fødeby. Ved siden af sin forretning som han fortsatte langt op i årene, var han forpagter af flere store gårde, således 1678 af Kvistrup og Volstrup, og til egnens i disse tider ofte betrængte godsejere udlånte han sine kapitaler, hvilket for Stenumgårds vedkommende 1670 førte til, at han overtog den ved indførsel. Det var den første hovedgård han kom i besiddelse af. Ved køb erhvervede han derefter 1678 en part af og 1683 resten af Volstrup hvor han til tider boede, 1682 Handbjerg hovgård, 1685 Møltrup, 1692 Pallesbjerg, 1693 Kærgårdsholm og to år før sin død Bækmark, Krogdøl og Ulsund. Desuden ejede han den lille herregård Lindtorp. Nogle af disse ti hovedgårde var komplette, andre kompletterede han ved betydelige køb af strøgods, og ved sin død skønnes han at have ejet ca. 3400 tdr. hartkorn, altså mere end noget grevskab. 1681 havde han fået kgl. bevilling på at besidde de sædegårde, han ejede eller måtte erhverve, med adelige rettigheder, og 1704 blev han adlet, som det siges for den tjeneste han havde bevist kongen og hans far. Han havde flere gange forstrakt kronen med lån. Da han havde ord for trods sin rigdom at være kneben med offer bør det anføres, at han 1679 gav tolv agre på Holstebro bymark til sin begravelser vedligeholdelse og 1706 1000 sletdaler til Holstebro latinske skole. L.s godsrigdom gav tidligt anledning til sagdannelser omkring hans person, at han var født af fattige bønder, at han var begyndt som bissekræmmer osv.

Familie

Forældre: købmand i Holstebro Christen Jepsen L. (ca. 1580-1652, flere gange gift, sidst med Cecilie Berensdatter Born). Gift ca. 1660 med Dorthea Nielsdatter, født 4.3.1639 i Holstebro, død 12.8.1685 i Kbh., begr. i Holstebro k., d. af borgmester Niels Sørensen (ca. 1591-1668).

Ikonografi

Afbildet på epitafiemal. (Holstebro k.), efter denne radering af J. Magnus Petersen efter tegn. af H. Smidth.

[Christen de Linde's adelspatent 1704, Holstebro Museum](#)

[Maleriet: Epitafiet i Holstebro kirke](#)

1706-fh: Niels de Linde

Først i 1718 bliver han gift med Karen Rosenkrantz – datter af Anders Rosenkrantz og Sofie Stensdatter Bille, som ejede Landting, Eising og Tirsbæk ved Vejle. I alt ejede Niels de Linde 5 godser/Gårde: Kærgårdsholm, Møltrup, Landting, Tirsbæk med 43 tdr. hartkorn til godset og 105 tdr. hartkorn som bønderjord og Tanderup nord for Herning med 17 tdr. hartkorn til godset og 41 tdr. hartkorn som bønderjord. Det samlede hartkorn udgør 94 tdr. hartkorn til godset og 1.059 tdr. hartkorn som bønderjord.

Før 1746 byggede han Kærgårdsholm om, men den stod kun til 1880 idet der da igen blev foretaget nybyggeri, men af mindre format.

1718:

[Nygårds sedler](#)

- 1746: Christen Linde overtager Kærgårdsholm m.m. Han sælger Møltrup og Tanderup til en fætter. Han overtager sin morfar's gårde. Han bliver samlet ejer af 240 tdr. hartkorn fri hovedgårdstakst og over 1.200 tdr. hartkorn i bønderjord.
- 1747/48: Christen Linde angives ved udbruddet af kvægepest at have mistet 161 kreaturer, mens hans fæstebønder i Brøndum, Hjerk, Vejby, Balling, Volling og Nautrup sogne har mistet 132 kreaturer. Vi ved, at der i 1718 var 300 øksner/stude på Kærgårdsholm og hvortil kommer et lille antal malkekøer. Der er tilsyneladende ikke døde kreaturer i Haasum sogn – men kun på Hovedgården. Christen de Linde (1725-1756) er født på Kærgårdsholm. Mod familiens vilje giftede han sig med Maren Loss – skomagerdatter fra Horsens

Det viser sig, at der i Haasum sogn har eksisteret 3 studefolde. Deres eksistens er fundet af [Birger Schütte](#) efter et besøg hos [Chresten Mads Elgaard](#). Om disse 3 folde har været anvendt til internt brug for stude, eller det har været folde for overnatning for stude, der er kommet fra Salling vides ikke, men den ene fold ligger tæt ved den uofficielle kro – Grønholm – Holstebrovej 490, Spøttrup ([Esben Graugaard](#)). I 1845 får ejendommen på Holstebrovej 488 krobevilling, men kroen står først færdig i 1850. Ejeren af Kærgårdsholm [Chresten Mads Elgaard](#) har oplyst, at der i hans skøde fra 1850 er indført følgende ”at modtage stude til overnatning”.

Dette bekræftes af følgende

Nr.	Lyst: (anmeldelsesdag)	II. Brugsrettigheder, servitutter og andre byrder
1.	10/5-1850	29/8-1850 (XVII-674) 14/11-1850. Dok. om flotekostude.

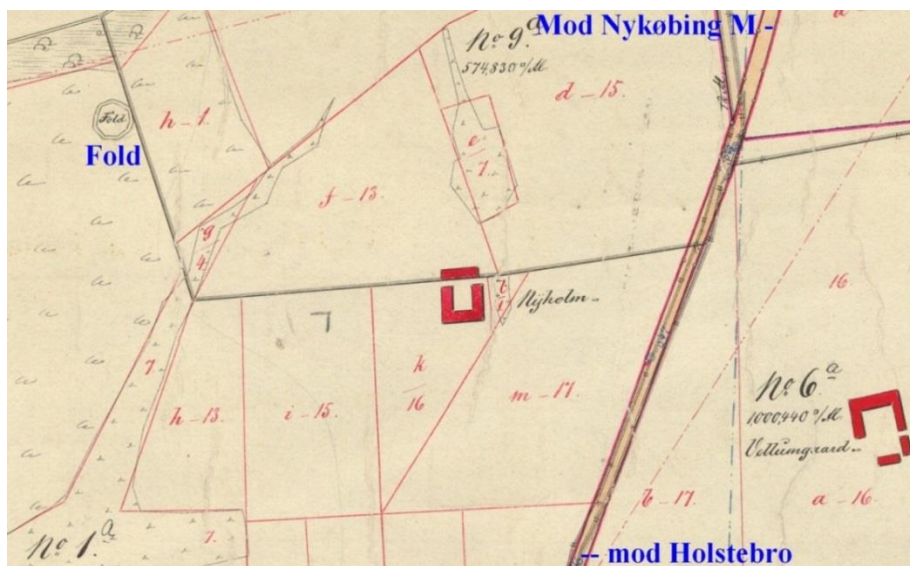
Skødet på kroen er dog først effektueret den 10. maj 1850 hvor ejeren af Kærgårdsholm Peder Gramstrup sælger matr. 2h og 10g til sin broder Frits Gramstrup og der indføres følgende Udsnit af skøde 10. maj 1850 på matr. 2h og 10g under Kærgårdsholm Hovedgaard

Alt saaledes som Kiøberen idag haver modtaget samme og endelig med ret til at lægge Flokke Stude til min Gaard underliggende Hede med Skjørsoe

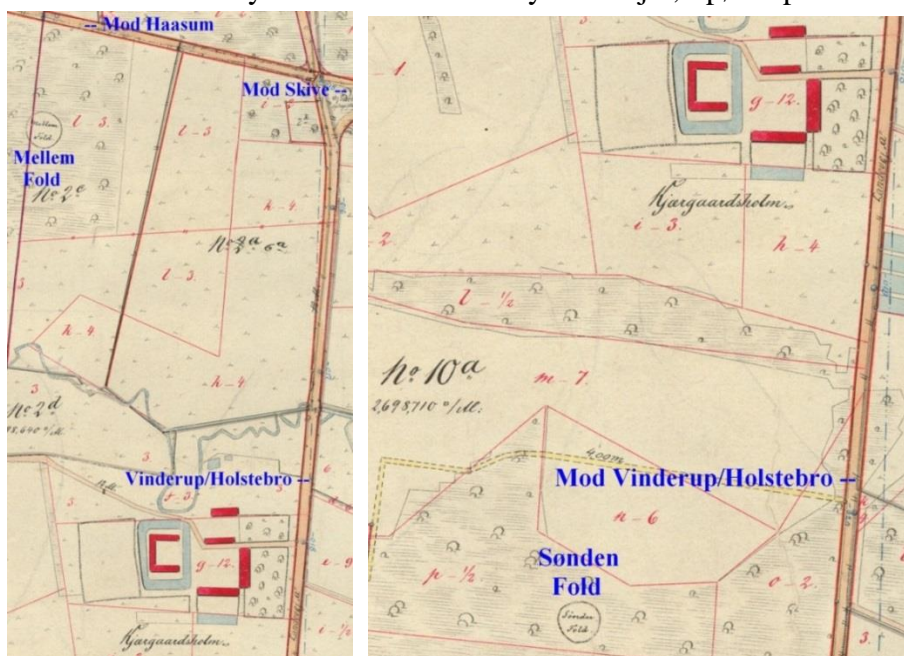
"Oversættelse": Alt saaledes som Kiøberen idag haver modtaget samme og endelig med ret til at lægge Flokke Stude til min Gaard underliggende Hede med Skjørsoe

[Karl Møller Bargisen](#) og [Knud Erik Jacobsen](#)

Følgende kortudsnit viser beliggenheden af de 3 folde. Jeg vurderer, at diameteren på foldene er 35-40 meter.

Gården Nyholm har adressen Nyholmvej 1, Spøttrup

- 1751-fh: Kristen Olufsen Fløy gift 1748 i Haasum kirke med Mette Katrine Loss – en søster til Maren Loss. I 1750 angives han at være ridefoged på Kærgårdsholm. I 1754 låner han 4950 Rigsdaler til Kristoffer Müller på Hegnet og fik pant i godset. Ved hans død var hans formue svundet ind til 3.444 rigsdaler. De 2 sønner fik 400 rigsdaler hver, mens de 5 døtre hver fik 200 rigsdaler eller i alt 1.800 rigsdaler, men reel skulle de kun have haft 1.722 rigsdaler
- 1752-fh: Christen Linde køber Kærgårdsholm tilbage
- 1756-fh: Maren Loss
- 1756-fh: Jørgen Hvas – Jørgen Hvas de Lindenpalm, der gifter sig med Maren Loss. Kilderne siger, at de 2 havde samkvem, mens hun var gift med Christen Linde. Ligeledes antydes, at hun havde haft samkvem med svigerfaderen Niels de Linde. Niels Linde's slægtninge førte retssag for at få et testamente til Maren Loss

omdømt, men højesteretten frikendte hende. De bosatte sig på Tirsbæk og valgte at sælge Landting, Nygaard, Kærgårdsholm og en halvpart i Stubbergård.

1757: Christens hospital/Haasum hospital

1757: I 1757 oprettede Jørgen Hvas og Maren Loss et hospital for 5 beboere. Det oprindelige fundats er afskrevet, men det fremgår ikke hvem der har afskrevet. Her er kun medtaget den første side, men det fylder 12 sider ialt. Fundatsen er meget fyldestgørende med 9 punkter.

Fundation

paa et Hospital ved Haasum Skolehus i Rødding Herred, Skivehus Aul, Wiborg Skift for fem fælle og udelukkede Læmmet paa Kærgårdsholms og Landting Godter

Vi underskrevne, jeg Jørgen Hvas, hans kongelige Majest. virkelige Cancelliraad og jeg Maren Loss, til Kærgårdsholm, Tirsbæk, Landting og Nygaard Kiønde og hermed virkeliggjør, at vi i Betragtning af Guds store Velgørenhet imod os, hvortil den allmægtigste Gud frændes give Lykke, haver i den hellige Treenheds Naam ladet ved Skolen i Haasum Sogn og Bye, Rødding Herred, Skivehus Aul, Wiborg Skift opbygge et Grændseligt Hospital til fem fælle Læmmet og paa det samme icke skal undergaa, men blive fast og uryggelig, saa længe Verden staaer, have vi derom opstillet følgende Fundats.

Der foreligger en protokol, der er startet i 1757 og som stadig anvendes i 2015 og opbevares på Kærgårdsholm. Først fra 1803 er der udfærdiget regnskaber. Af selve fundatsen fremgår startkapitalen ikke, men regnskabet fra 1803 viser en kapital på 2.000 rigsdaler, der forrentes med 5% eller 100% rigsdaler årlig

I 1803 var det ejeren af Kærgårdsholm, der skrev under. I 1807 ses underskrift af præsterne i Brøndum-Hvidbjerg og Haasum-Ramsing. I 1819 præsterne og Holst af Kærgårdsholm.

Fra 1821 er det ejeren af Nyholm Hans Rasmussen, der underskriver i protokollen – han angives som ”eier” af hovedparcellen af Kiergårdsholm”.

I 1836 underskriver sognepræsterne for Haasum-Ramsing og Brøndum-Hvidbjerg

I 1962 ændres fundatsen og det angives her, at det administreres af præsterne i 4 sogne smat ejeren af Kjærgårdsholm og af ejeren af Nyholm som formand

Følgende er gengivet nogle af årenes regnskaber. I starten er uddelt de 100 rigsdaler, men senere er der uddelt mere eller mindre end de 100 rigsdaler eller 200 kroner – d.v.s. man har fået tilladelse til at uddele mindre et år og så anvende overskuddet det næste år eller senere.

År	Legatmodtagere			Andet	Rigsdaler	I alt	Formue
	Antal	Rigsdaler	Tørv ¹⁾		Overskud ²⁾		
1803	5	86	5	9		100	
1823	5	91	3	4		100	
1842	5	91	5	9		105	
1863	4	73	5	3		81	
Kroner							
1883	2	100	10	3	87	200	
1903		262	11	4		287	
1923		225	100	3		328	
1967	3	3.000				3.000	
1977	4	2.450				2.450	
1987	3	1.800				1.800	
1992	4	3.200		125 ³⁾		3.325	
1997	4	3.500				3.500	
2002	6	4.000				3.000	
2007	4	3.000				2.000	
2012	3	2.000				2.000	
Formue						Stiftet	Kasseb.
1962						40.827	
1992						55.056	15.802
1993						55.056	16.133
1995						56.222	15.898
1998						56.222 ⁴⁾	33.521
1999						56.222 ⁴⁾	38.420
2014						30.003 ⁵⁾	21.992 ⁵⁾

1) Bøndernes betaling for kørsel af tørv

2) Stiftet må have givet tilladelse til over- eller underskud.

- 3) Annoncering
- 4) Her mangler givetvis rentetilskrivning. I 2012 krakkede banken og en del af beløbet gik tabt i relation til garantbeviser
- 5) Oplyst af [Chresten Mads Elgaard](#)

- 1758-fh: Johan Glud var ritmester og betalte 46.000 rigsdaler for gods og bønderjord. Det samlede hartkorn var det tidspunkt ca. 410 tdr. hartkorn, hvilket gav en pris på 112 rigsdaler pr. tdr. hartkorn. Det samlede landgilde – naturalier og kontant udgjorde knap 800 rigsdaler svarende til under 2% af købsprisen. Ved handelen angav kancelliråd Hvas, at der kunne græsses 300 øksner foruden køer og får. Årlig kunne sælges 5-600 tdr. rug, 2-300 tdr. byg og 200 tdr. havre. Johan Glud var gift første gang i 1749 med enken Marie Kirstine Pedersdatter Bering (1728-1758). Da hendes far døde arvede hun 30.000 rigsdaler efter ham. I 1761 ønskede Johan Glud at gifte sig igen og denne gang med Karen Marie Hofman Halchuus, Engelsholm (1741-63). I den forbindelse blev der foretaget skifte med børnene fra første ægteskab - 3 sønner og 1 datter. Boets aktiver blev opgjort til 54.460 rigsdaler, mens passiverne udgjorde 37.160 rigsdaler og forskellen blev 17.500 rigsdaler. Johan Glud mente, at datteren skulle arve på lige fod med sine 3 brødre. Hver arvede 2.500 rigsdaler. I Glud's tid blev der holdt 150 staldøksner, 70 stykker heste og køer og 200 får. Årlig blev tilsået med 85 tønder rug, 60 tønder byg og 160 tønder havre. Af hø kunne der bjerges 750 læs hø (192 tons). Jorden var forpagtet ud. Regnes forsigtigt med 200 dage på stald kan der daglig anvendes 960 kg eller svarende til ca. 2 bigballer á 500 kg. I forpagtningskontrakten fremgår sædskiftet. Efter 6 år med græsning bliver der gødet, hvorefter 1 år med byg, 2 år med rug og derefter 3 år med rug. Boopgørelsen efter Johan Glud viste aktiverne for Kærgårdsholm godt 51.000 rigsdaler, Hostrup for 14.600 rigsdaler og løsøre for omkring 7.000 rigsdaler eller i alt godt 78.000 rigsdaler. Gælden/passiverne udgjorde 51.400 rigsdaler incl. børnenes arve efter deres mor. De 3 sønner fik hver 7.600 rigsdaler og datteren 3.800 rigsdaler.
- 1766-fh: Peder Olesen Obel. Den 2. Juni 1766 købte Obel på auktion Kærgårdsholm for godt 51.000 rigsdaler. Peder Obel er præstesøn og er født i Gudum, Fleskum herred 1715. Han er gift første gang med Anna Ramløse – død 1760 og derefter med Kirsten Leth født 1737 og er barnebarn af Christen Christensen de Linde til Kærgårdsholm. De får sønnen Ole Frederik Obel født 1764 i Lyngholm, Nr. Snede og dør 1807 i Viborg (Sorte Brødre ”sogn”). Han er exam. Jurist. Han er gift med Sidsel Marie Milling. Ved folketællingen 1801 er de fundet i Levring sogn som kirkeeier og gaardbeboer. I 1791-96 er de ejer af Grinderslev kloster.

1770:

1770 fri hødt. jornd. 40-4-1-2-
 Kærne hødt. 9-1-1-1-
 " hødt. 13-6-1-1-
 Kriabj. - - 13-3-2-2-
 Brindam - - 15-1-1-1-
 Velling - - 10-5-1-1-
 Vjby hødt. 12-5-1-1-
 Komart. jornd. under N. 27-1-1-1-
 Nyeen er 430 tdr. mæsseland (13 indbygg., hvoraf 6 bopar)
 Høart 300 læs à 32 tdr., Komart 510 læs à 3 tdr.
 Gode jornd. 335-3-2-2- . Dyr 74 tdr. og 23 km.
 47 tdr. i Loven.
 (Rth: Gen-havn-replumet)

Bemærkninger:

I alt er der tiender fra 6 kirke og i alt knap 75 tdr. hartkorn. Hø – 300 læs svarer til knap 77 tons hø eller ca. 150 bigballer á 500 kg. Regnes lidt forsigtig med 200 dage med dyr på stald er knap 400 kg til rådighed pr. dag
 Hartkornet på 27-0-0-1 svarer til jorden fra Vellumgård.

Nygårds sedler

1777-fh: Mads Andreasen Opitius (1724-1779). Han er reel kun en "parentes" på Kærgårdsholm, ide han kun havde Kærgårdsholm et år. Han betegnes som gårdslagter (**S. Nygaard**). Han er født på Lydomgård/Lydomgård syd for Tarm. Opitius/Opitz havde Lergrav i Aulum (1749-1758) med 41 tdr. hartkorn, 363 hektar og 201 tdr. hartkorn i bønderjord, Rybjerg/Rydbjerg i Velling sogn (1764-1779) med 17 tdr. hartkorn, 92 hektar og 56 tdr. bønderjord og Vennergård (1764-1779) i Velling sogn med 52 tdr. hartkorn, 184 hektar. Bønderjord ikke fundet. Da han i 1777 overtog Kærgårdsholm var han økonomi ikke god. Købsprisen kendes ikke, men som 1. prioritet blev stående 24.000 rigsdaler = Glud's børn's arv, og som 2. prioritet lod Obel stå 20.000 rigsdaler og et andet lån var på 4.300 rigsdaler eller i alt 48.300 rigsdaler. Da han i 1778 gav op var det optaget lån hos Peder Obel på 4.400 rigsdaler, Oberst Krabbe i Vejle 4.000 rigsdaler, Kammerråds Richter's dødsbo 6.000 kroner og andet på ca. 11.000 rigsdaler. Den samlede gæld var herefter ca. 74.000 rigsdaler. Ved auktion i 1778/79 indgik 34.000 rigsdaler ved salg af Kærgårdsholm, andet ca. 13.000 rigsdaler, indbo 1.996 rigsdaler og besætning m.m. på 2.603 rigsdaler. Gårdene Rydbjerg og Vennergård indbragte noget over 10.000 rigsdaler. Så auktionen indbragte mindst 61.000 rigsdaler eller gæld på max. 13.000 rigsdaler.. Der er tvivl om besætningen størrelse, idet der er en stor forskel mellem Opitius's egne oplysninger og antallet ved auktionen.

	Opitius	Auktion
Køer og kvier	90	
Køer		86
Tyre	2	
Unge stude og kvier	48	
Kvier		31
Unge stude	66	
Stude	—	<u>71</u>
Kreaturer, i alt	206	188
Heste, plage og føl	16	22
Får	80	63
Svin og grise	20	25

1778-fh: Peder Olesen Obel bød 34.000 rigsdaler og solgte den i 1780 til forpagteren Niels Willemoes for 32.950 rigsdaler – altså et mindre tab på 1.050 rigsdaler.

1780-fh: Niels Willemoes

1782-fh: Niels Willemoes og Peder Hansen

1787-ft: Hr. Niels Villemoes født 1744. Han var ugift og havde en huusholder. Niels Villemoes var forpagter før 1780, hvor han overtog Kærgårdsholm i 1780 for 32.950 rigsdaler. Han havde svært ved at skaffe pengene og først i 1783 gik handlen i orden – dog således, at Peder Hansen til Landting i Eising overtog halvdelen.

1780-83: Niels Villemoes alene. 1783-99: Sammen med Peder Hansen landting. Peder Hansen var gift med Marie Anne/Marianne Bernsdorf født Jensen. I 1799 forlod Villemoes Kærgårdsholm og købte godset Tandrup i Bedsted, Thy for 52.500 rigsdaler. Han havde den indtil 1817, hvor han overdrog den til en søstersøn. [Esben Graugaard](#) omtaler ham således: *En af Jyllands mere fremragende studedefere på denne tid*. Han havde omkring 200 stude på stald. I perioden 1789-1998 blev der som gennemsnit solgt 122 stude (102-136) fra Kærgårdsholm. I perioden 1780-1785 var der som gennemsnit opstaldet 174 (150-200) stude på Kærgårdsholm. Peder Hansen døde i 1797, hvorefter hans enke Marie Anne/Marianne Bernstorff indgik i ejerskabet. Niels Villemoes blev købt ud for 42.000 rigsdaler.

1799-fh: Marie Anne Bernsdorff

1801-ft: Anders Gjedde som forpagter – han var født 1774. I 1805 har han givetvis overtaget Glomstrup på Mors med 29 tdr. hartkorn og 211 tdr. bøndergods. I 1812 overtager han også Højris på Mors med 39 tdr. hartkorn og 205 tdr. bøndergods. Han dør i 1836. Ejer af Kærgårdsholm var Marie Anne Jensen/Bernstorff – kammerrådsinde – 61 år.

Ses isoleret på folketællingerne 1787 og 1801 fremgår, at der kun bor 3-4 familier under Kærgårdsholm's ejerlav:

1787:

Niels Villemoes	Ejer af hovedgården
Madame Obel f. Langballe	Præsteenke. Hun er Peder Obel's svigerinde. Hun boede i Bomhuset
Jørgen Brøndum	Afbyggersted - Grønholm
Christen Balling	Værhmøller under hovedgården

1801:

Marie Anne Jensen (Bernsdorf)	Kammerrådsinde og ejer af hovedgården
Anders Gjedde	Forpagter og 27 år
Jørgen Jacobsen	Grønkiehus

Disse to folketællinger bekræfter, at fra 1545 og indtil udstykningen i 1805 er der tale om en stor enhed.

1802-fh: Poul Kristensen Holst køber Kærgårdsholm for 90.000 rigsdaler, hvoraf 60.000 indtil 1805 blev stående på første prioritet. I 1803 ægter han Charlotte Georgine Selmer datter af by- og herredsfoged i Skive kancelliråd Ole Selmer og Kirsten Knudsen. Ole Selmer ejede Hegnet 1791-92. I 1810 pantsatte Holst alle sine ejendomme til generalkrigskommissær Ulrik Christian Schmidten for 40.000 rigsdaler.

1820-fh: Ulrich Christian von Schmidten

[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

Ulrik Christian von Schmidten, født Schmidt (7. januar 1761 i Horsens – 28. december 1828 i Viborg) var en dansk godsejer..

Han blev 1778 student (privat dimitteret), 1781 cand.jur. og 10. december 1783 sammen med broderen Johan Frederik optaget i dansk adelstand under navnet *von Schmidten*. 9. november 1798 blev han udnævnt til generalkrigskommissær med tilladelse til at bære uniform og felttegn

I tidens løb var von Schmidten ejer af en mængde gårde og blev kendt som "herregårdsslagteren", fordi han kun ejede gårdene i kort tid og derefter udstykkede dem i flere mindre gårde. Han ejede således Urup 1787-1810, Møldrupkrog i 1787, Lillerupholm 1787- , Lillerup 17..-97. Part i Krastrup 1794, Gunderstedgaard 1794-1804, Vaar 1794-1803, part

i Aggersbøl 1797-99, hele Aggersbøl 1799-1804, part i Rysensteen 1798-1802, part i Rammegård 1798-1802, part i Herpinggård 1798-1802, part i Gettrup 1799-1804, Julianelyst 17...-99, Landting 1799-1801, Nygård ved Landting 1799-1804, Lundbygård, Hammer Herred, 1805-19, Kokkedal (Nordsjælland) 1810-13, Kærgårdsholm 1820-26, Nyholm, Rødding Herred, 1820-21, part i Tiselholt på Fyn 1804-18 Aastrup i Voldborg Herred 1805-10.

Han blev gift 29. september 1786 i Farstrup Kirke med Mette Sophie Markussen (1. maj 1768 sst). – 24. marts 1832 i Glud), datter af Marcus Paulli Markussen.

- 1826-fh: Jens Gramstrup
- 1834-ft: Jens Gramstrup født 1786 og Anne Marie Christensdatter født 1799. De havde 6 børn (1-15 år) og en huslærer.
- 1842-hr: Peder Kristian Gramstrup
- 1845-ft: Jens Gramstrup, enkemand og født i Vestervig. Har 4 børn (7-25 år) hos sig.
- 1851-hr: Søren og Niels Gramstrup
- 1854-hr: Søren Gramstrup
- 1860-ft: Søren Gramstrup født 1828 i Dover, Thisted og en husjomfru.
- 1880-ft: Søren Gramstrup født i Ydby, Christine Gramstrup født 1841 i Ydby, deres datter og Anne Kjerstine Gramstrup født 1820 i Ydby. Han dør i 1884.
- 1881-hr: Peder Andreas Sørensen
- 1890-ft: Niels Sørensen er født 1826 i Hem. Hans datter Marianne husholder og født 1868.
- 1895-hr: Jens Kjær Jacobsen
- 1901-ft: Jens Kjær Jacobsen født 1869 i Ørding og Marianne Sørensen født 1867 i Hvidbjerg. De har 4 børn og hendes far Niels Sørensen boende.
- 1902-hr: P. Antonsen (Fogedudlægsskøde)
- 1904-hr: Anders Rasmussen
- 1911-ft: Anders Rasmussen født 1859 på Sjælland og Ane Pedersen født 1858 i Aagerup på Sjælland og en datter
- 1915-hr: Christian Sørensen, Højslev
Gården blev drevet ved hjælp af bestyrer. Hartkornet udgør 4-6-2-2 = 4.8 tdr. Det samlede areal er på 137.9 hektar, hvilket vil sige at der skal 28½ hektar til pr. tdr. hartkorn og dermed tale om halvdårlig jord. Agermarkerne udgør 64.0 hektar, eng = 55.2 hektar, skov = 1.1 hektar, hede = 16.5 hektar, mens have og gårdsplads udgør 1.1 hektar. Besætningen består af 13 malkekøer, 20 stk ungvæg og kalve, 1 tyr, 6 heste, 1 plæg samt 12 får ([la Cour](#))
- 1915-hr: C.A. Lijenskjold
- 1919-hr: Niels A. Mouritsen
- 1920-hr: Christian P. Christensen
- 1921-ft: Christen P. Christensen født 1879 i Tolstrup og Ane Nielsine Marie Kristensen født 1882 i Vrensted og 2 plejebørn
- 1922-hr: Anders Andersen ved fogeden
- 1923-hr: Jens Klausen
- 1927-hr: Marinus Søndergaard
- 1930-hr: Peder Christensen Rørsgaard
- 1930-hr: Christian Borup

- 1934-hr: Marinus Lund, fogedudlægsskøde
 1937: **Christen** Madsen Nielsen **Elgaard** og Hildur Margretha Jørgensen Keel født 6. juni 1885 og døbt i Helligåndskirken, København. De blev gift 8. juni 1907 i Nørre Sundby.

Karens Mølle

I 1908 købte Chr. M. Elgaard en likvideret landhandel i Hørning. Det blev til en givtig forretning, så givtig, at Købmand Elgaard i 1921 kunne skyde kr. 100.000 i et nyt aktieselskab - A/S Karens Mølle - hjemmehørende i Hørning. Korn- og Foder- stof Kompagniet (KFK) Århus indskød 150.000 kr.

Her gengives købmand Elgaards forord til det skrift, der i 1946 markerede virksomhedens 25 års jubilæum:

Da jeg i 1921 optog Fabrikationen af Fjerkræfoder under Navnene Hønsfoder »KRAFT og Kyllingefoder »KVIK var dette tænkt som et led, en Specialitet, i min blandede Landforretning: Hørning Handelsplads. - Jeg gav denne særlige Afdeling af Forretningen Navnet »KARENS MØLLE. som under dette Navn har hørt til Pionererne her i Landet med Hensyn til Fabrikation af Kraftfoder til Fjerkræ.

Som ingredienser i foderblandingen indgik også hørfrøkager, ærter, majs, hvedeklid og animalsk foder: kød- og benmel samt blodmel. Dengang var hønsehold traditionelt grundlag for landhusmoderens »nålepenge« og hønsene blev ikke regnet som egentlige husdyr. Fodringen var derefter - hønsene skulle om vinteren bare overleve i deres dårlige huse uden sommerens adgang til grøntfoder - æglægningen gik i stå, men andet var ikke forventet. Først med de omtalte nye ideer blev der friske æg både til forbrug og til salg også om vinteren. Traditioner er imidlertid svære at bryde, og der måtte gøres en stor indsats for oplysning. Også dette fremgår af jubilæumsskriftet:

Karens Mølle paatog sig Oplysningsarbejdet.

Under Mottoet: »Godt Foder til gode Høns i gode Huse udsendte Møllen talrige oplysende Brochurer og lod ogsaa selv fremstille praktiske Foderredskaber og Mønsterhuse, og paa Fjerkræudstillinger og Dyrskuer stillede man moderne, arbejdende Hønserier op. - Man fik ogsaa Paaskønnelse for sin Indsats. Ved de jyske Landboforeningers

Jubilæumsdyrskue i Bygholm Park ved Horsens blev et af disse Anlæg belønnet med Guldmedalje, som tilfaldt Arkitekten, Konsulent Rasmussen-Iglekærgaard.

Men, men den røde hane galede, som det fremgår af ovenstående illustration. I 1930 blev møllen i Hørning totalt ødelagt ved brand.

Herefter flyttedes produktionen til et havnepakhus på Århus havn, hvor Korn- og Foderstofkompagniet havde til huse. Pakhuset overtog navnet »Karens Mølle" og udgjorde et markant træk i Århus havnefront. Også her gjaldede den røde hane, idet pakhuset nedbrændte i 1961.

Navnet »Karens Mølle« skyldes købmand Elgaards datter.

Udsigt fra Voldstedet og imod Haasum. Der har gået en vej engang fra voldstedet og over til træerne øverst til høje

Foto: Ivar Kristoffersen - 2015

Købmand Elgaard i Hørning

Af Ruth Nørballe

Købmand Chr. M. Elgaard overtog Hørning Trælasthandel som et fallitbo for lånte penge, og de første år var meget vanskelige økonomisk set, men også på anden måde var der fortrædeligheder. Lejligheden, der hørte til købmandsgården, var lille og mørk, og der trivedes hverken han eller hans unge kone, der allerede var gravid med sit andet barn.

Fru Hildur Elgaard var en meget dygtig dame, der som ung pige havde taget afstand fra husligt arbejde. I stedet for havde hun først været i England for at lære sproget. Derefter tog hun en særdeles fin handelsskoleeksamen fra Ålborg handelsskole. »Når man er en pige, er man nødt til at være dygtig«. Det var i 1903. Derefter fik hun en stilling hos en garvermester Klitgaard i Nr. Sundby som kontordame. Samtidig tog hun undervisning i russisk, for det var hendes hensigt at søge til Rusland og få en stilling som korrespondent for de danske svineslagterier, som dengang havde stor eksport til Rusland. Hendes far var slageridirektør Wilhelm Keel, svineslagteriet i Nørresundby.

Imidlertid kom Amor i vejen; hun forlovede sig med en ung mand, der den gang var handelsrejsende for Kjærs Mølle i Nørresundby. Som rejsende kørte han i gig de lange veje fra Ålborg til Mou og ned

langs Vildmosen helt til Als i al slags vejr. Så gjaldt det om at passe spisetiderne hos de købmænd, han skulle besøge, for så blev han altid inviteret til et måltid.

Hildurs far, slagteridirektøren, ville ikke give sit samtykke til bryllup med en rejsende. Han måtte skaffe sig en forretning, så han kunne være hjemme hos sin brud. Endelig, i 1907, lykkedes det den unge Elgaard at få, ikke sin egen forretning, men en bestyrerplads på Børkop Handelsplads, og så stod brylluppet med pomp og pragt og mange gæster i Nørresundby.

I Børkop blev de kun et års tid; de fik i april 1908 deres første barn, en lille pige, der blev døbt Ruth, men det passede ikke den unge købmand at skulle arbejde, for at andre kunne tjene penge, så da chancen kom til at overtage Hørning Handelsplads, greb han til, om end det var et fallitbo. Det var pr. november 1908.

**Ruth Nørballe
er ældste datter**

Gravstenen er opbevaret i Kærgårdsholm's have.

Foto: Ivar Kristoffersen – august 2015

1954: Valborg og Kai B. Elgaard. Valborg Elgaard er døbt Nymann og er datter af Karen og Niels Nymann Krarup Nygaard i Hem. Hun havde en tvillingbror – Aksel Nymann Pedersen, der i 1950 blev landskendt, idet han sejlede selv i en 27 fods båd (Marco Polo) hjem fra New Zealand.

1975: Solgt til en søn, der gift med en datter fra Damgaard i Volling, og de bor her stadig i 2020

Brøndum Kirkegård: [Karl Johan Thomsen - 2008](#)

Udstykning 1805 og 1821

Det er tidligere nævnt, at Kjærgårdsholm og Vellumgaard blev lagt sammen i 1545 og kom til at omfatte 740 hektar og dermed den største herregård i Salling. Kaas havde 565 hektar, Bustrup 438 hektar og Nørgård 411 hektar, mens de øvrige lå væsentlig derunder. Indtil udstykning i 1805 var Kærgårdsholm dermed en stor enhed. Poul Kristensen Holst foretog da en større udstykning – dels i 2 større gårde Vellumgård og Lundholm og en del mindre brug og Nyholm kom med senere – årstallet er usikker men mellem 1815 og 1820.

Vellumgård

Ved genetableringen af Vellumgård i 1805 fik gården 2 matrikler: Matr. 6 med 39 hektar og med 6.7 tdr. hartkorn eller 5.9 hektar pr. tdr. hartkorn svarende til god dyrkningsjord. Matrikel 9 udgjorde 25 hektar og 5.2 tdr. hartkorn eller 4.8 hektar pr. tdr. hartkorn og ligeledes god dyrkningsjord. Det samlede areal 64 hektar. I 2015 ([bbr](#)) er der 115 hektar til ejendommen, hvoraf 91 hektar er under Kærgårdsholm, mens 24 hektar er under Volling by. Stuehuset er bygget i 1857. [Større danske landbrug 1934](#): 40 køer, 2 tyre, 82 stk ungvæg, årlig produceres 25 stude, 8 heste, 11 søer og en årlig produktion af 200 fedesvin og 100 høns. Mælkeydelsen pr. ko er 3.855 kg mælk med 3.76% fedt.

1805: Poul Kristensen Holst

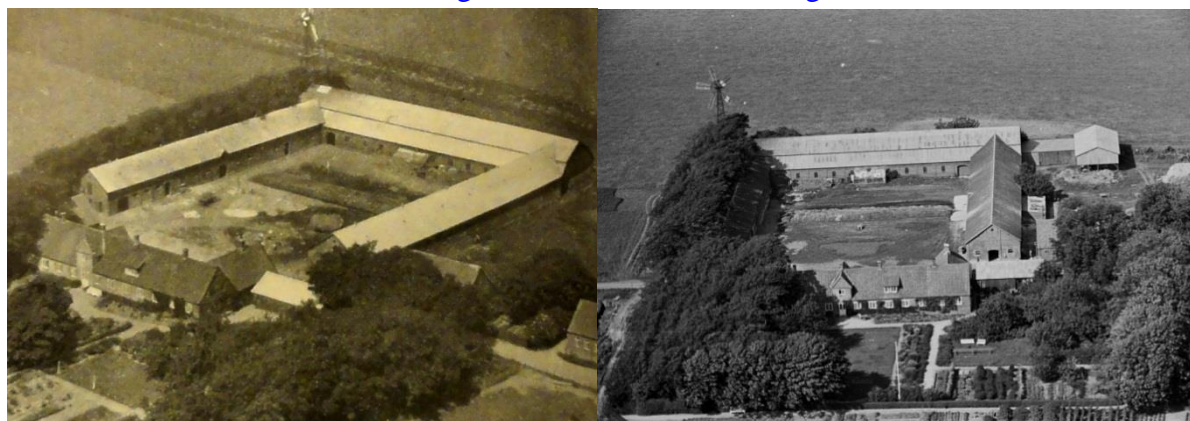
1805: Mads Pedersen Refsgaard, der stammede fra Refsgård i Volling sogn. Han var gift i 1776 med Helvig Eskesdatter fra Eskov i Selde sogn. Hun døde i 1779. Tilsyneladende giftede han sig ikke igen – han er i hvert fald enkemand ved folketællingerne i 1787 og 1801 og han dør 1831 i en alder af 82½ år.

1834: Peder Madsen Refsgaard og Margrethe Sørensdatter Grundvad

NB! Der er ikke gået videre herfra

Skive-egnens Jul 2002: Ib Svenningsen

Større danske landbrug 1934 og kb 1958

Lundholm

Lundholm/Lundholmgårde er udstykket 1805 og fik 2 matrikler: Matr. 7 med 52 hektar og hartkorn 6.1, hvilket giver 8.5 hektar pr. tønder hartkorn. Matrikel 12 med 54 hektar og hartkorn 3.6 eller 15 hektar pr. tdr. hartkorn – d.v.s. dårlig dyrkningsjord. Det samlede areal udgjorde 105 hektar, mens der i 2015 i alt er 141 hektar. Matr. 7 med 42 hektar, matr. 12 med 53 hektar og matrikel 2f på 46 hektar. Af det samlede areal er 81 hektar betegnet som fredskov

Større Danske Landbrug 1934: 40 køer, 2 tyre og 80 stk. ungkreaturer, 7 heste, 6 søer og en årlig produktion ca. 200 fedesvin. 7 får og ca. 100 høns.

Mælkeydelsen pr. ko er ca. 3.000 kg

1805: Poul Kristensen Holst

1805: Hans Bernsdorf Lillelund og Kirsten Tøfting i Brøndum præstegård

1820: Enkefru Lillelund = Kirstine Tøfting

NB! Der er ikke gået længere

Skive-egnens Jul 2002: Ib Svenningsen

Større danske Landbrug 1934 og kb 1958

Nyholm

Det fremgår ikke tydeligt om Nyholm først er udstykket 1821, men kan være og i så fald har der været bestyrer eller forpagter på den. Til Nyholm = Nyholm 1 blev ligeledes tildelt 2 matrikler: Matrikel 1 med 106 hektar og 10.5 tdr. hartkorn eller 10 hektar pr. tønder hartkorn og dermed ikke den bedste dyrkningsjord. Det skal dog bemærkes, at Nyholm har arealer både nord og syd for Landevejen. Matrikel 9 var på 31 hektar og 3.7 tønder hartkorn eller 8.4 hektar pr. tønder hartkorn. I 2015 er der 114 hektar til Nyholm – matr. 1 med 78 hektar, matr. 9a med 22 hektar og fra matrikel 2 et areal på 14 hektar.

Større danske landbrug 1934: 55 køer, 2 tyre og 70 stk. ungkreaturer, 10-12 stude, 10 heste og 2 føl, 15 søer og en årlig produktion af 200 fedsvin, 5 får og ca. 200 høns. Et hartkorn på 17 tdr., hvoraf 14 er frit hartkorn – d.v.s. oprindeligt skattefri, men om det også er gældende i 1934 vides ikke.

Det bør bemærkes, at Hans Rasmussen havde broderen Rasmus Rasmussen, der var sognepræst i Haasum-Ramsing 1825-49. Han var gift med Ane Elisabeth Dyhrberg – degnedatter fra Haasum

1821: Hans Rasmussen er født på Krabbesholm
I 1824 bliver Sr Hans Rasmussen af Nyholm, Haasum gift med jomfru Andrea Caroline Voetmann (17 år), datter af apoteker og købmand i Skive.

Skive-egnens Jul 2002: Ib Svenningsen

kb 1948 og 1958

I 1946 (*Forlaget "Dana"*) var der til Nyholm 97 hektar ager og 55 hektar eng og plantage. Besætningen bestod af 12 heste, 50 køer, 65 stk. ungvæg og 100 svin. "Nyholm" stammer fra 1820. Den venstre læne er opført 1898, den nordre og østre længe 1912. Proprietær Poul Bundgaard Uhrhammer Pedersen for beskæftigelsesudvalget samt formand for Chresten's hospital i Haasum

Den gamle kro

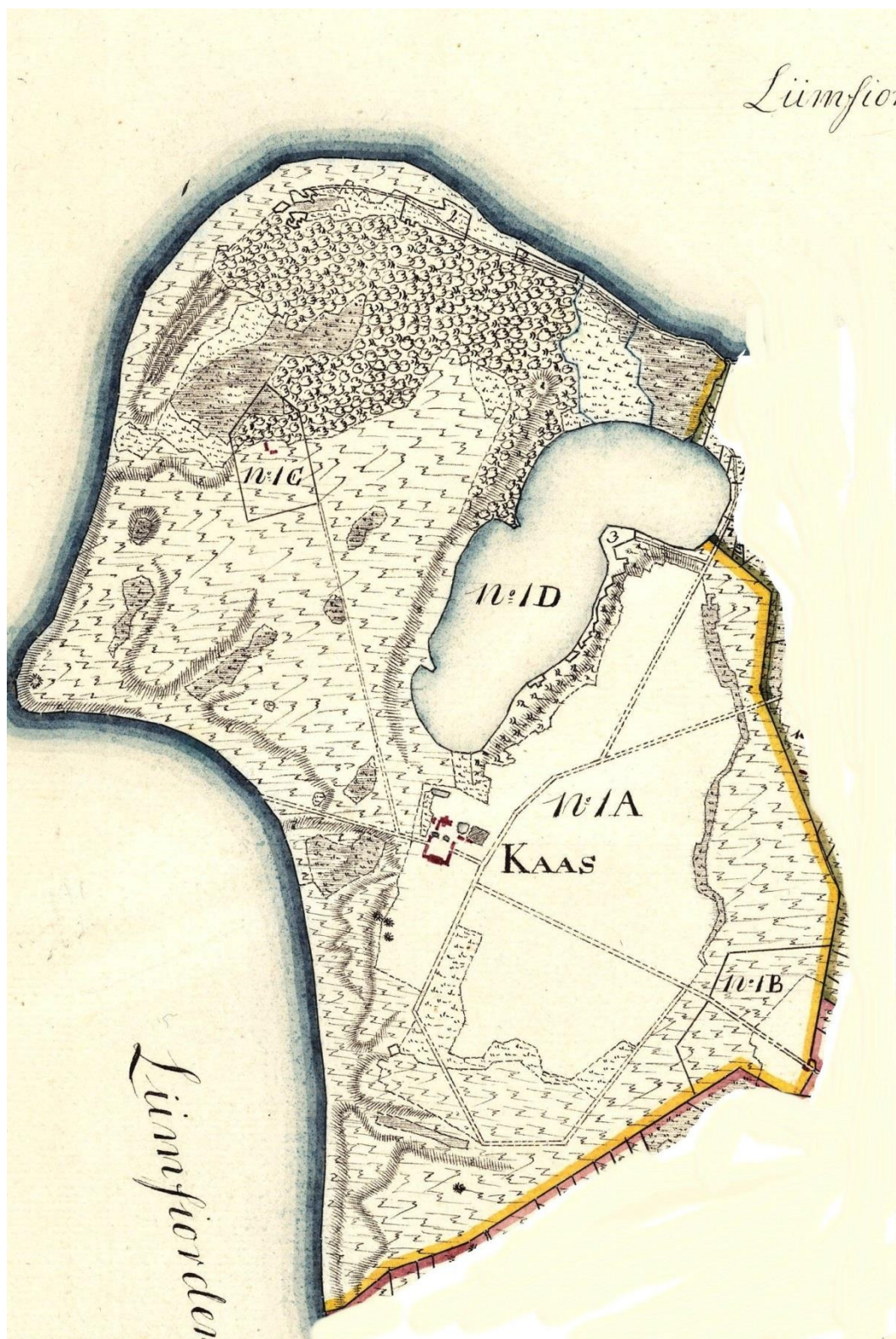
Kms-kort – 1850-1892
(Holstebrovej 488 og 490)

Foto - 2014: Ivar Kristoffersen
med tilladelse af ejeren

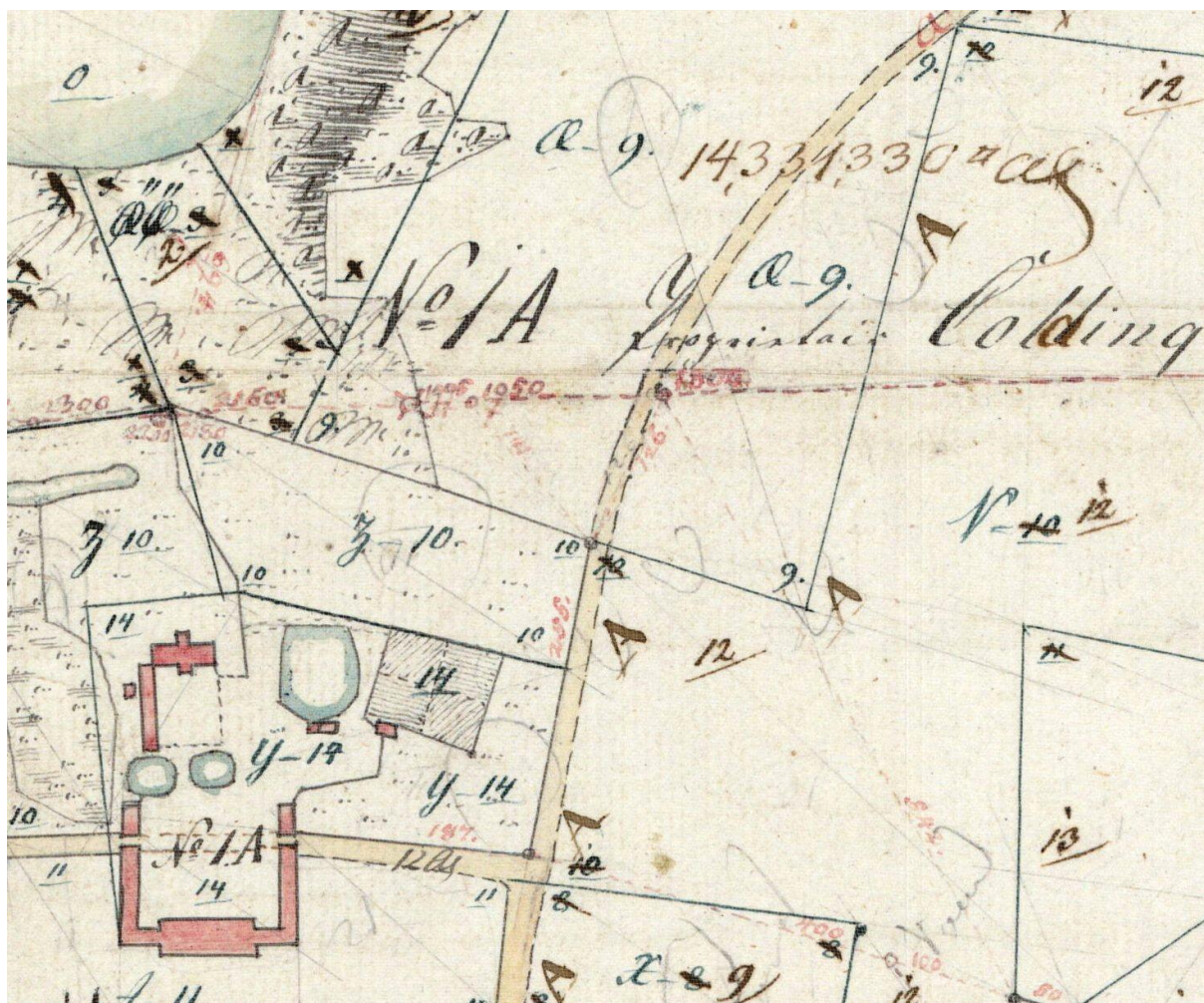
Placeringen af den gamle kro er Holstebrovej 488. Denne kro er brændt i 1904 og er derefter flyttet til den nuværende placering – Holstebrovej 482. Det oprindelige samlingspunkt før 1845 var derimod Grønholm – Holstebrovej 490

Kaas/Kås

Udsnit fra sognekort over Lime sogn – ca. 1816

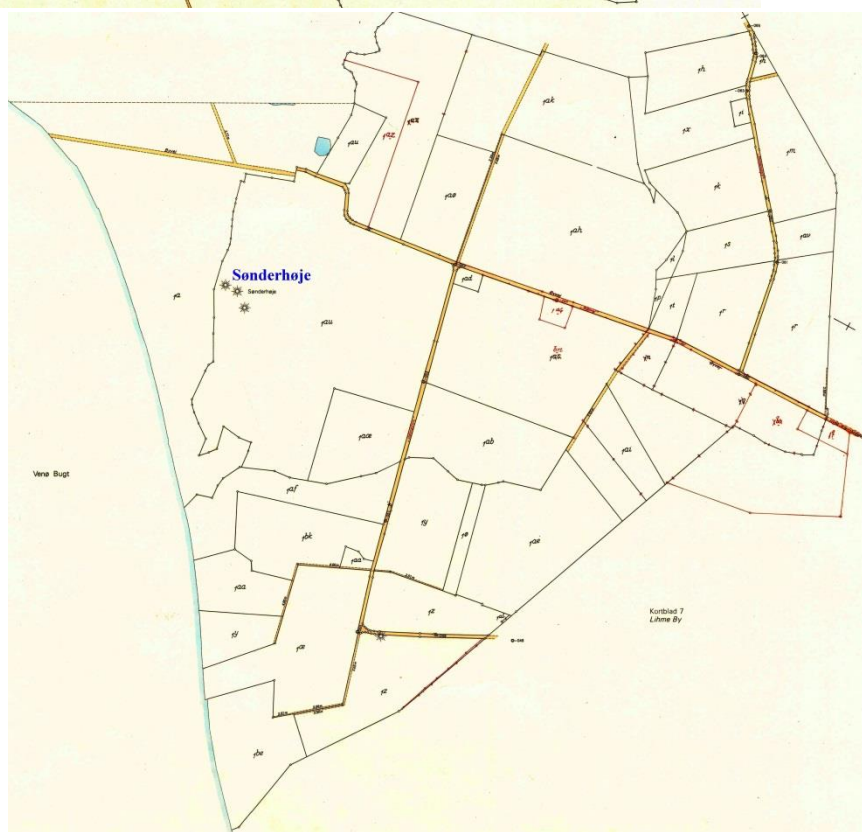
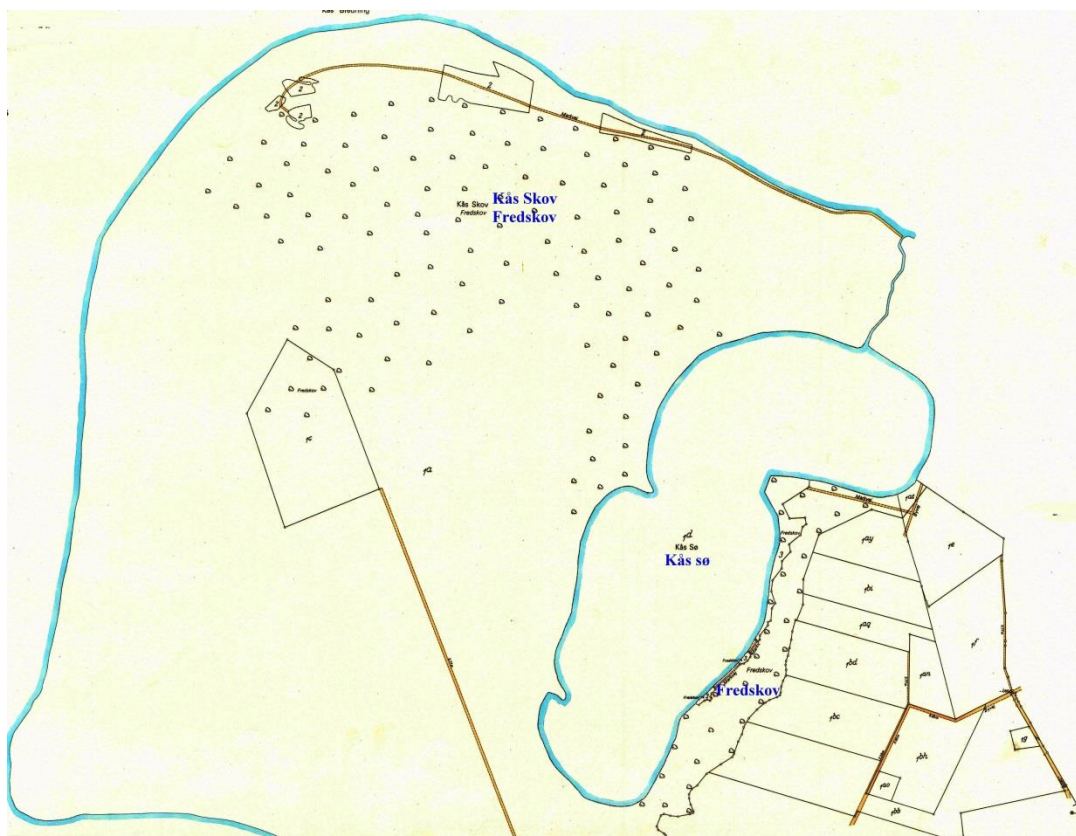
Bemærk, at der kun er 4 matrikler under Kaas Hovedgård – 1 A, 1B, 1C og 1D

kms-kortudsnit 1815-64

Bemærkninger:

- * Matrikel 1A er på 14334.330 kvadratalen svarende til 565 hektar
- * På selve kortet 1815-1864 ses:
 - at matrikel 1B er på 19 hektar
 - at matrikel 1C er på 9 hektar
 - at matrikel 1D = søen er på 57 hektar
- * Det samlede areal til ejerlav Kaas hovedgård er på 650 hektar
- * Hovedbygningen består af en hovedfløj og en sidebygning
- * Avlsbygningerne består af en hovedbygning som er 3-fløjet hvor til kommer 2 små sidebygninger
- * Jorden omkring selve Kås er af god kvalitet. Den er vurderet med klasse 9-14
- * Ifølge 1688-matriklen er Kaas hovedgård sat til 27.3 tdr. hartkorn.
- * Dyrkningsværdien = klassificering er dermed som gennemsnit 21 hektar pr. tdr. hartkorn, hvilket skyldes de store hedearealer og søen.

Collage af 2 kms-kort 1973-1977

Bemærk forskellen mellem kortet fra 1816 og 1973-1977. Der er foretaget mange udparcelleringer siden 1816.

SKIVE | DK SKIVEPORTALEN . Færchfonden.dk

Ifølge det Centrale Husdyr Register (CHR) er der i 2015 en kødkvægbesætning på 176 stk. – Hereford og en fårebesætning på 58 stk. Arealet i 2015 udgør 354 hektar, hvoraf de 6 hektar er fra Ålbæk by, men resten er Kås Hovedgård. Der er 84 hektar fredskov og 176 hektar er under strandbeskyttelse.

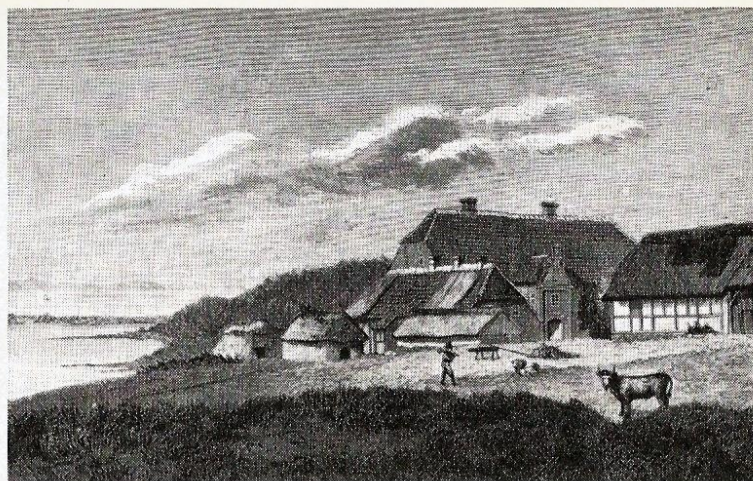

Færchfonden.dk

Efter herregården Kaas i Lihme sogn tog en af landets ældste adelslægger sit navn. Kaas omtales allerede i 1300-tallet. Den nuværende hovedbygning, som ses på dette gamle stik, består af to fløje. Den store hovedfløj blev opført 1635 af rigsråd Niels Krag, og i midten af 1700-tallet byggede assessor Jens de Hofman bindingsværksfløjen, som ses til venstre. Han byggede også en ladegård i bindingsværk ved herregården. Både i 1879 og under den første verdenskrig gennemgik Kaas store moderniseringer.

Skive-Egnens Jul '89: Elsa Steen Sørensen

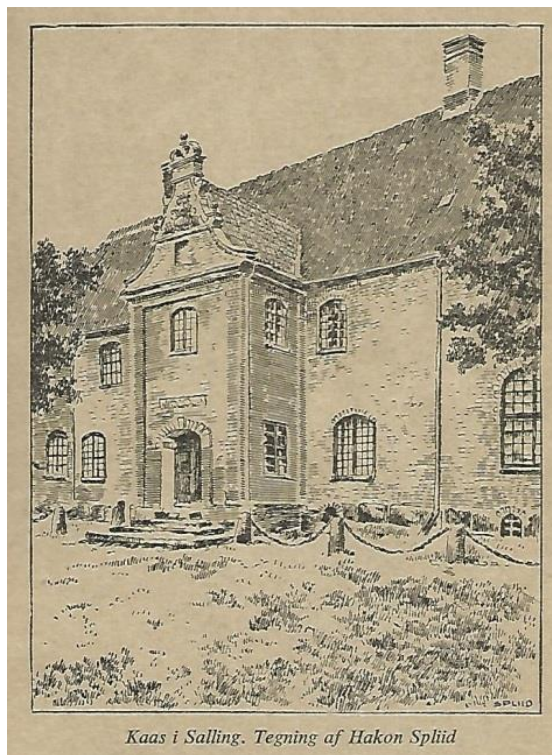
Hovedbygningen og ladegården set fra sydvest. Tegning af Eiler Jørgensen 1871 (Illustreret Tidende).

Danske slotte og gårde - 1966

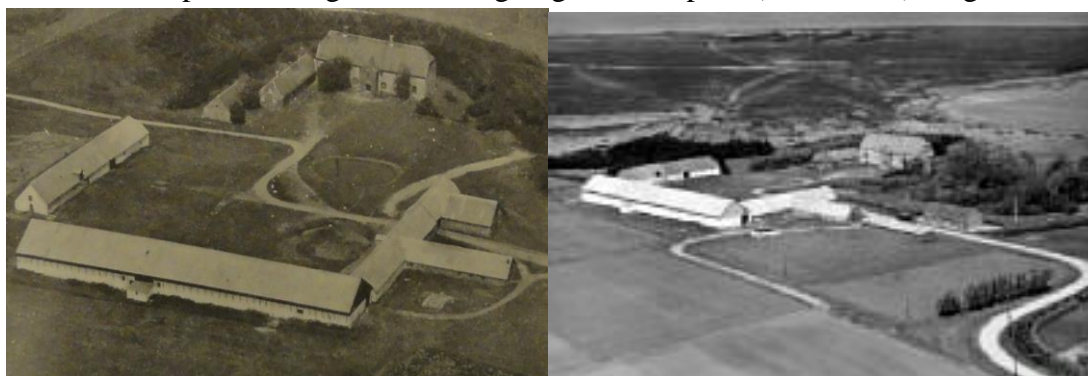

Agnes Slott-Møller 1895

Rammen angiver våbenskjoldene tilhørende tidligere ejere

Forside på Skivebogen 1956: Tegning Hakon Spliid (1893-1959). Tegnet 1930-40

Større danske landbrug 1934 og kb 1959

Landbrugsinfo.dk – 2005. Billedet er fra 1963

Landbrugsinfo.dk – [Agro Arkitektur prisen 2005](#). Kaas Hovedgård er løbende renoveret gennem de seneste 10 år, men de gamle avlsbygninger, heriblandt en 300 år gammel agerumslade, kunne ikke restaureres. I stedet valgte man at opføre en avlsbygning som en uisolereet stålrammebygning, med brædebeklædning på facader og gavle og tagbeklædning af mørke stålplader. Bygningen er på i alt 1.600 kvadratmeter og indeholder stald, lade, depotrum og værksted.

Den store bygning er placeret så der er mindst mulig lugtgener og optimal håndtering af de 150 stykker Hereford-kvæg, der græsser på godsets strandenge og overdrev. Samtidig er bygningen utrolig velpaceret i det smukke landskab.

Rådgiver er bygningskonsulent Helge Kromann, Byggeri & Teknik I/S, Asmildklostervej 11, Viborg.

1745-dh: Jens De Hofmann(1716 på Skerrildgård, Nebsager – 1785 Lime) var gift med Ingeborg (Mikkelsdatter) Biering (1727-1766) datter af sognepræst Michael Thomsen Biering og Mette Pedersdatter Panderup, Vroue kirke. Hun var søster til Peder Pedersen Panderup, Hostrup. Hun blev nedsat i familie gravstedet på Vroue kirkegård. Hendes forældre og nogle søskende var oprindeligt gravsat i kirken.

Hofman ses med forskellige formuleringer: Hofman, Hoffman og Hoffmann

Brejl.dk. bevilger og tillader, at os elskelig Jens de Hofmann, vores Commerce assessor, boende på gården Kås udi i Viborg stift, må med hans familie derpå gården, søge hvilken Kirke tjeneste de vil, og i deres saligheds sag lade sig betiene af hvilken præst de det begierer, og dertil godvilligen kand formå etc. Christiansborg slot den 27 februar 1761.

En af sølv og rødt toradskaktavlet sparre, ledsaget af tre guld kugler, i blaat felt, paa den kronede hjelm to jernklædte arme, holdende en guld kugle, som skjoldholdere en guld drage og en sort ørn bærende en guldmedaille om halsen (Skeel.info)

Ved overtagelsen er der 28 tdr. hartkorn til selve hovedgården, der er 101 tdr. hartkorn i diverse tiender og 231 tdr. hartkorn i bønderjord.

Jens de Hofman var broder til forfatterne Hans og Tycho (døbt Tøger) Hofman (Danske slotte og gårde)

Det kongelige bibliotek

1747/48: Ved kvægepesten mister Hofmann ingen kreaturer, hvorimod hans fæstebønder i Balling og Lime sogne mister 28 kreaturer.

1770 fri hved-jætte 27-7-1-- (Deri ligger 3-4-3-2- en
 Ry-hi 36-2- der affører, 6. kvæde dæstet,
 Ri-hi 32 der och klæk omich)

Mæske 230-240 ktr. røgsedland (Hansket, hvor 5 ktr. er
 foruden et alyk i Nøgentrup)

Kiøst 80 ktr. i 32 ktr.

Gode jærde 222-6-2-²⁴/₁₀₀ - i dæstet 49 kvæde, 16 ktr. er
 31 kvæde gi ktr.

(Rt: Gen-hovri - røgsedland)

Nygårds sedler

- 1785: [Brejl.dk](#): skifte efter [Jens] de Hofman, der døde på Åbjerg [i Vedersø sogn]. 23.4.1785. [Enkemand efter Ingeborg Bering på Kås i Lihme sogn, skifte Skivehus amt 14.1.1766. Børn:
- 1) Karen Elisabeth de Hofman g.m. Ernst Halchus de Hoffmann til Åbjerg
 - 2) Mette de Hofman
 - 3) Johanne Marie de Hofman g.m. Mathias Vandborg
 - 4) Severine de Hofman, formentlig død
 - 5) Michael de Hofman, der er gjort arveløs på grund af spillegæld. [Afdøde var ejer af Kås i Lihme sogn indtil 1769].

Da Hofman trak sig tilbage i 1769 var markerne delt i 11 marker, hvoraf de 5 var i brug.

- 1769-dh: Mathias Peder Wandborg køber Kaas for 24.000 rigsdaler og står med betegnelsen kommerceassessor

Wandborg fik foretaget en opmåling af jorden:

- 2 indmarker med 114 hektar
- 2 udmarker på 26 hektar
- Indmarkerne blev delt i 12, hvoraf kun 5 brugtes årlig.

Mellem Kaas og Spøttrup er der familiemæssige relationer, hvilket ligeledes er tilfældet med Kærgårdsholm.

Jens Lauridsen Vandborg (1662-1716)	Anne Marie Madsdatter Gift 2 gange	Kammeråd Mathias Pedersen Kongensgaard (-1710)
Laurids Jensen Vandborg 1698-1755 Gift med Anne Sofie Hansdatter Schousboe Efterfølgende gift med Mads Schmidt, Øland ¹⁾		Kirsten Madsdatter Pedersen Gift med Henrik Molrath Richter (1714-1777) Borgmester og jurist i Fredericia
Mathias Peder Lauridsen/ Mathias Vandborg til Kaas Johanne Marie de Hofmann		Mathias Peder Richter (1750-1826)) gift med Elisabeth de Hofmann
Kaas (1769-1796)		Spøttrup (1776-1784) Voldbjerg (1784-1793) Ørslevkloster (1794-1826)

- 1) Mads Schmidt er bror til Peder Nissen Spøttrup og dermed farbror til Nissen, Spøttrup

Mads eller nærmere Mathias Christensen, Lemvig	
Anne Marie Madsdatter (1678-1759) gift 2 gange 1. Jens Lauridsen Vandborg (1662-1716) 2. Mathias Pedersen (-1745)	Karen Magdalene Madsdatter (1681-1767) gift 2 gange 1. Peder Nielsen Weirum præst i Hove 2. Andreas Frederik Opitius (1642-1745)
Mathias Peder Lauridsen (1742-1796) = Mads Peder Vandborg, Kaas	Mads /Mathias Andreasen Opitius (1724-1784)

[Brejl.dk](#) og [kirkebøger](#)

[kkermit.dk](#). Anne Marie afg Cammerråd Mathias Pedersens efterleverske, bevilling anlangende hendes ligs begravelse, imod at give 500 rdl til den danske skole i Lemvig.

Bevilger og tillader, at os elskelig frue Anne Marie afg Mathias Petersens efterleverske af vor kjøbstad Lemvig, der skal være høylig trængende til en dansk skoles indrettelse, især for fattige børn, hvis forældre eller slægt ej formår at holde dem til skolegang og mindre, at lade en duelig og beqvem skoleholder, så at hun har i sinde til dette, at henlægge 500 rdl, således at bemelte capital stedse skal blive stående i Nørre Nissum kirke som hun nu ejer, o s v, imod at vi allernådigst ville forunde hende sådan bevilling, at hendes arvinger efter hendes død måtte lade hendes lig til jorden bestædiges, på hvad måde den bedst syntes efter lejlighed og ligesom hendes afgangne mand udi året 1745 er bleven begravet. Mod at hun fuldbyrder sit tilbud, bevilger kongen det ønskede. Christiansborg den 25 november 1746.

- 1787-ft: Mathias Peder Wandborg født 1742 i Lemvig og Commerce assessor. Han var gift med Johanne Marie Hoffmann og havde 4 børn hjemme
- 1796-dh: Boet efter Mathias Peder Wandborg. Begge ægtefæller dør i 1796. Inden dødsfaldet havde Wandborg søgt kgl. bevilling på, at gården måtte beholde sin frihed selvom jorden var udskiftet.
- 1797dh Konsortium køber Kaas incl. 300 tdr. hartkorn for 57.700 rigsdaler ([danske slotte og gårde 1966](#)). I 1798 blev der foretaget en omvurdering af jorden tilhørende Kaas bl.a. fordi skoven hidtil ikke var matrikuleret.
- Gavntømmeret blev sat til 1.235 rigsdaler
 - 507 favne brænde til 1.014 rigsdaler
 - Grunden/skoven blev sat til 1.180 rigsdaler
 - I alt 3.429 rigsdaler
 - I 1896 blev skovarealet sat til ca. 83 hektar.
- 1798-dh: Erhard Colding køber Kaas og der er kun 2 tdr. hartkorn tilbage af bønderjord.
- 1801-ft: Erhard Colding forligelsescommissær (1766-1834) og Anne Sophie Wandborg født 1770 på Kaas. To døtre (1-3 år)
- 1834-ft: Erhardt Colding og Anne Sophie Wandborg og 4 børn (26-33 år)
- 1834-ft: Hans Andreas Colding
- 1845-ft: Hr. Hans Andreas Colding født 1801 i Lime og gift med madame Anne Sophie Colding født Wandborg og hendes søster, der var enke

- 1860-ft: Hans Andreas Colding, en husholderske og plejesønnen Erhardt Colding Kallerup født 1839 i Bodum, som søn af Christen Andersen Grave og Mathilde Colding født i Lime
- 1879-dh: Erhard Colding Kallerup
- 1880-ft: Erhardt Colding Kallerup og Camilla Kallerup født Selchau født 1846 i Horne, Hjørring amt. Og deres 8 børn (1-12 år) og alle er født i Feldingbjerg. Camilla er datter af sognepræst Hans Selchau født i Valsø på Sjælland og Emille Christiane Selchau, Holbæk
- 1890-ft: Erhardt Colding Kallerup og Kamille Vilhelmine født Selchau og 10 børn i alderen 1-22 år
- 1901-ft: Erhard Colding Kallerup og Camilla Vilhelmine og 3 børn
- 1905-dh: Camilla Selchau
- 1905-dh: Konsortium

Kaas (Lime, Rida)

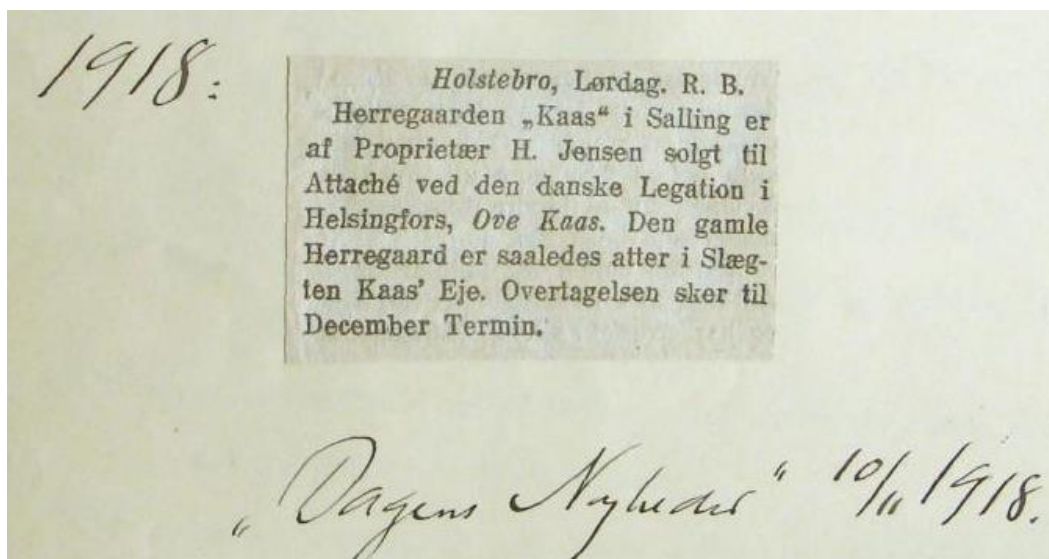
1905 28/9: Hovedgaarden Kaas, c. 28 tds. land, 500 tds. land, og 28 tds. land er af enkefru Kallerup solgt til et Konsortium i Lem og Lime for 155.000 kr.

Det er meningen at restlykke ejendommen.

(Ugebl. f. Landem 1905. 422)

Nygårds sedler

- 1910-dk: S. Nielsen og J. Andersen
- 1910-kr: Skive Folkeblad, "De Gamle Nyheder", står der 7/10 1910: Hovedgaarden Kaas i Lihme er solgt til sognefoged S. Nielsen Skibsted v. Hadsund og Jens Andersen Viborg, for 127.500 kr. al udvendig besætning heriblandt 200 får, medfølger. Gården ejedes af et konsortium på 7 mand, som købte gården af enkefru Kallerup i 1905, da havde den et tilliggende på 1100 td. land, men siden er der bortsolgt 200 td. land, som er udstykket i 12 ejendomme, yderligere 50 td. land, som konsortiet beholder, samt Kaas Mølle ([Lime realregister](#))
- 1911-ft: Bestyrer Alfred Kræmer født 1883 i Aalborg og Helene Kræmmer født 1888 i Hals
- 1914-dh: Henrik E. Kaas = Henrik Eickstædt Banner Kaas, der var arkivar og kunne føre sin slægt til de tidligere Kaasernes slægt. I 1892 var han assistent i finansministeriet ([politiets registerblade](#))
- 1918-dh: Konsortium
- 1918-dh: Ove Kaas = Gebhardt Marius Cay Vilhelm Ove Kaas født 1886 på Dueholm kloster på Mors og gift med Natalie Arlward (1900-1989) og født i England. Ove Kaas var kammerjunker og brorsøn til Ove Kaas

Nygårds sedler

Fåreflok 1920: B2624 – Spøttrup lokal arkiv

- 1921-ft: Forpagter Bang Windfeld og Petra Jørgine Pedersen og et barn
 1923-dh: J. Nordestgaard
 1924-dh: Axel Overgaard og Erik Myhlertz

1924:

Hovedgaarden „Kaas“ solgt.
Det er en københavnsk Kontorchef og hans Sønner, der har købt den.

Den smukke, gamle Herregaard „Kaas“ i Vester Salling er af Sagfører Nørdestgaard i Holstebro som Befuldmægtiget for Ejeren, Kammerjunker Ove Kaas, solgt til Kontorchef Myhlertz, København, og hans to Sønner, hvoraf den ene er Overretssagfører og den anden Kunstmaler. Overtagelsen er allerede sket fra 1ste Oktober.

„Kaas“ er en af de ældste Gaarde her i Landet, idet den blev opført i 1270. Senere blev den hærget af Ildbrand og i sin nuværende Skikkelse stammer den fra 1635. Der er et Jordtilliggende af 1000 Tdr. Land, hvoraf 150 Tdr. Skov.

„Berlingske Tidende“ 7/10 1924, morgen.

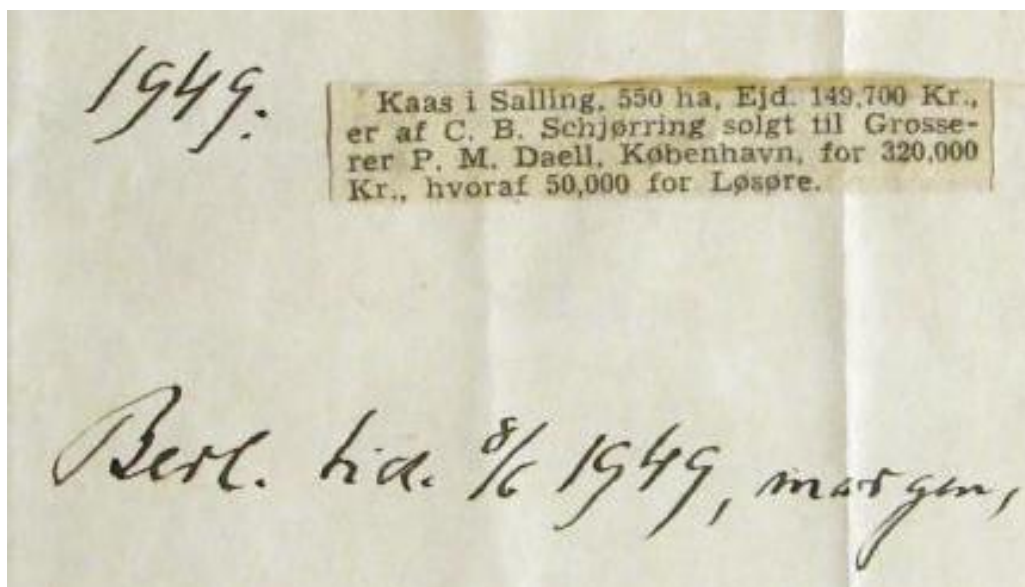
- 1930-ft: Forpagter Jørgen Bang Windfeldt (1892-1972) er født i Eising og Petra Jørgine Windfeldt født Pedersen i Nørre Sundby og 2 børn
- 1940dh: Kresten Erik Myhlertz – ene ejer. Der blev gennemført en større frednings sag
- 1944-dh: C.B. Schjørring købte den for 350.000 kroner
- 1949-dh: P.M. Daell = *Daell's varehus*

1949:

SKIVE, TIRSDAG AFTEN
 Godsejer, Dr. Chr. B. Schjørring har solgt Hovedgaarden Kaas i Lihme til Grosserer P. M. Daell, Daells Varehus, København.

Handelen er betinget af, at Statens Jordlovsudvalg godkender den. Hovedgaardens Tilliggende er 150 Tdr. Land Ager, 85 Tdr. Eng, 10 Tdr. Land Sø, 180 Tdr. Land Skov og 400 Tdr. Land Hede, Mose og Overdrev. Den historiske Hovedbygning er bygget i 1643 af Rigsraad Niels Krag. For nogle Aar siden blev store Dele af Gaardens Tilliggende fredet.

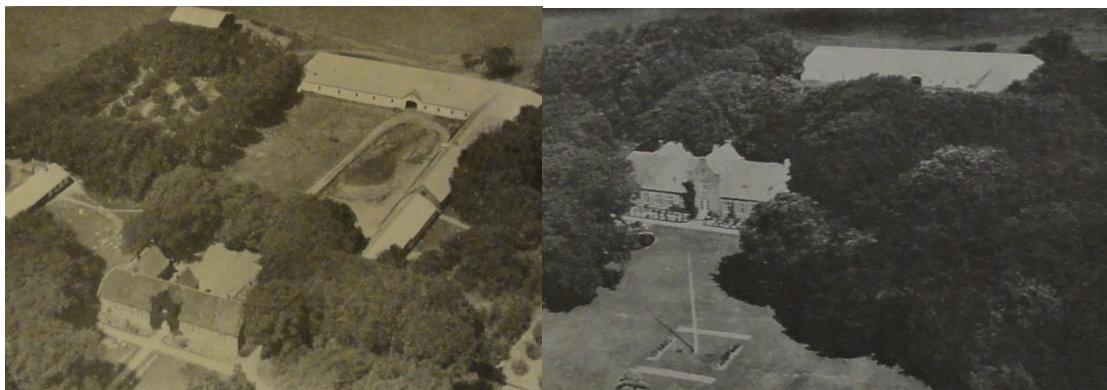
Bere. tid. 23/3 1949, morgen side 8, spst.

1955-dh: E. Færch, Holstebro
1960-dh: A/S R. Færch
2006-dh: Færch Fonden

[Stranden mod vest - google](#)

Større danske Landbrug 1930 og Danmarks større gårde 1961

kb 1990

skeel.info

Herefter følger 3 kopier fra google:

[Jessenb.dk](#) Allerede i 1687 tilhørte den farver Erik Lauridsen Sterch af Holstebro, som i 1702 skødede den (30 tønder hartkorn) til sine sønner Christen Sterch (senere præst) og Laurids Sterch, der i 1703 købte broderens del. På auktion efter ham i 1731 købte hans søster Anne Eriksdatter Sterch (død i 1754), enke efter Hans Brunow, sognepræst i Grinderslev, Nørgård (30, 27 og 98 tønder hartkorn) for 3783 rigsdaler, men hendes 2. ægtefælle Mads Jensen Brøndum (død i 1757) solgte den i 1745 for 5000 rigsdaler til Claus Vadum fra Ålborg. Dennes enke Mette Hansdatter Winde solgte i 1747 på auktion Nørgård for 3500 rigsdaler til Peder Damgaard (død i 1767), hvis enke Maren Andersdatter Qvistgaard i 1779 skødede den (30, 70 og 221 tønder hartkorn) for 25.000 rigsdaler til sin søn Christen Damgaard (død i 1783), som testamenterede den til sin svoger Mads Iversen Qvistgaard (død i 1803), hvis enke Mette Damgaard i 1804 skødede den (30, 70 og '74 tønder hartkorn) for 52.000 rigsdaler til sin søn Iver Qvistgaard (død i 1830). Efter at have tilhørt dennes søn Mads Qvistgaard kom den til C. G. C. O. Eckermann, som i 1855 solgte den (39 tønder hartkorn) for ca. 135.000 rigsdaler til dr. phil. Peter Michael Stilling (senere til Hæstrup), fra hvem den kom til krigsassessor Ad. Hein. I 1868 blev den på auktion købt for 97.000 rigsdaler af agent N. Nyholm (død i 1874), hvis søn grosserer H. C. Nyholm i 1875 solgte den for 394.000 kr. til overretssagfører L. Jensen, der i 1879 solgte den for 400.000 kr. til E. H. Beyer, fra hvem den (28 tønder hartkorn) i 1904 ved tvangsauktion overtoges af »Bikuben«, der straks afhændede den til et konsortium for 151.000 kr. Dette udstykkede over halvdelen af den og solgte den i 1906 til Johs. Johnsen. Efter at have tilhørt proprietær Bækgaard blev den i 1917 (15 tønder hartkorn) af Chr. Lauritzen solgt for 206.000 kr. til C. Nymann, hvorefter den tilhørte Jens Pedersen og Søren Sørensen til 1922 og Chr. Lauritzen, der i 1924 solgte den til Jens Andersen, som i 1960 overdrog den til sin søn A. C. Andersen

[Danskeherredgårde.dk](#). Efter at have skiftet hænder nogle gange kom Nørgård i 1745 til Claus Vadum fra Aalborg. Han købte gården for 5.000 rigsdaler, men allerede to år senere måtte hans enke sælge den på auktion for blot 3.500 rigsdaler. Prisfaldet afspejler, at landbruget var i en dyb økonomisk krise; priserne på landbrugsprodukter var forfærdeligt lave, og kvægpest tog store dele af landets kvægbestand. Efter 1750 gik det dog atter bedre, og den nye ejer af Nørgård Peder Damgaard og hans hustru, Maren Andersdatter Qvistgaard, fik gården på fode igen og mere til. Der blev eksempelvis lagt en del fæstegårde ind under Nørgård, så godsets udbytte mere end fordobledes. Da sønnen, Søren Christen Damgaard, solgte Nørgård i 1779, havde den fået en værdi af hele 25.000 rigsdaler.

Under den næste ejer, Damsgaards svoger, Mads Iversen Qvistgaard, blev en lille del af jorderne solgt fra til selveje, som det var almindeligt i slutningen af 1700-tallet. Under de efterfølgende ejere tog denne udvikling fart, indtil der omkring midten af 1800-tallet ikke hørte mere fæstejord til hovedgården. I 1904 blev Nørgård og hovedgårdens egen jord opkøbt og udstykket yderligere: Jorderne blev delt i to cirka lige store dele, hvoraf den ene hørte til gården, mens den anden halvdel blev delt op i mindre gårdbrug.

Nørgård blev ved med jævnlige at få nye ejere, men i 1924 købte Jens Andersen gården. Hans søn Anders Chr. Andersen overtog den i 1960 efter først at have forpagtet den i seks år.

Nørgård er i 2020 ejet af Fædresminde.

Fra den gamle landsby – side 463: Jeppe Aakjær

Ved Folketællingen 1704 hedder det om Lavrids Eriksen paa Nørgaard, at han hverken har Kone, Børn eller Ridefoged. Ved hans Død 1731 gik Gaarden til Auktion og kjøbes af hans Søster Anna Eriksdatter, Enke efter Præsten i Grinderslev Hans Brunow¹⁾. Hendes anden Mand Mads Jensen Brøndum solgte Nørgaard 3. April 1745 til Claus Jensen Vadum fra Aalborg; han taler om „min Hustru og begge vores Arvinger“. Ogsaa her nævnes „Lillie Riis“ øde i Gaardens Mark, „Slegterupgaard“: 3 Td., 3 Sk., 2 Fj., 2 Alb.; desuden 3 Gadehuse i Gaardens Mark. Vadum blev ikke gammel paa Nørgaard, thi ^{11/12} 1747 solgte hans Enke Mette Hansdatter Winde Gaarden til Peder Damgaard, der havde været Forpagter paa Lund i Mors²⁾. Skjønt Nørgaard jo var en ret anelig Gaard, kostede den i 1731 kun: 3783 Rdl.; 1745: 5000 Rdl.; 1747: 3500 Rdl.

I den trykte Auktionsplakat fra 1747 siges det, at Gaarden omfatter 29 Td. Htk., Bøndergods 98 Td. H., desuden 18 Gadehuse og Hussteder. Korn- og Kvægtiende til Grinderslev Kirke; Gaarden gir 30 Td. Rug, 24 Td. Byg og 70 Td. Havre. Der kan græsse 70 Stude, 12 Køer, 12

¹⁾ Præst i Gr. fra 1701—1728. Han efterfulgtes af Sønnen Erik Hansen Brunow (1728—62), der laa i et 30-aarigt Spektakel med sine Kaldsbrødre i Omegnen, bl. a. med Niels Iversen Arrøe, Fur, og Vilhelm Worsøe, Skive.

²⁾ Det er da nok en Slægtning — formodentlig en Søn af Peder D. — der omtales saaledes i Roslev Kirkebog for 28. Maj 1778: „Samme Dag (begrov) Benned Espersdatters uægte Barn; til Barnefader blev ved Graven udlagt Sr. Jens Damgaard fra Nørgaard“.

1745-dh: Claus Jensen Vadum/Wadum

1747/48 Mette Hansdatter Winde mister 46 kreaturer ved kvægpesten, mens Peder Damgaard i 1748 mister 62 kreaturer. Fæstebønderne i Rybjerg, Jebjerg, Grinderslev, Roslev og Lyby sogne mister 58 kreaturer
Mette Hansdatter – præstedatter fra Saltum var gift med Claus Jensen Wadum (1711 og senest 1747). Claus Jensen Wadum havde købt Nørgaard i 1745 for 5.000 rigsdaler, mens Mette Winde på auktion kun fik 3.500 Rigsdaler eller et tab 1.500 Rigsdaler.

[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

Jens Wadum (31. januar 1746 – 18. april 1804) var en rentekammerkommitter og forfatter.

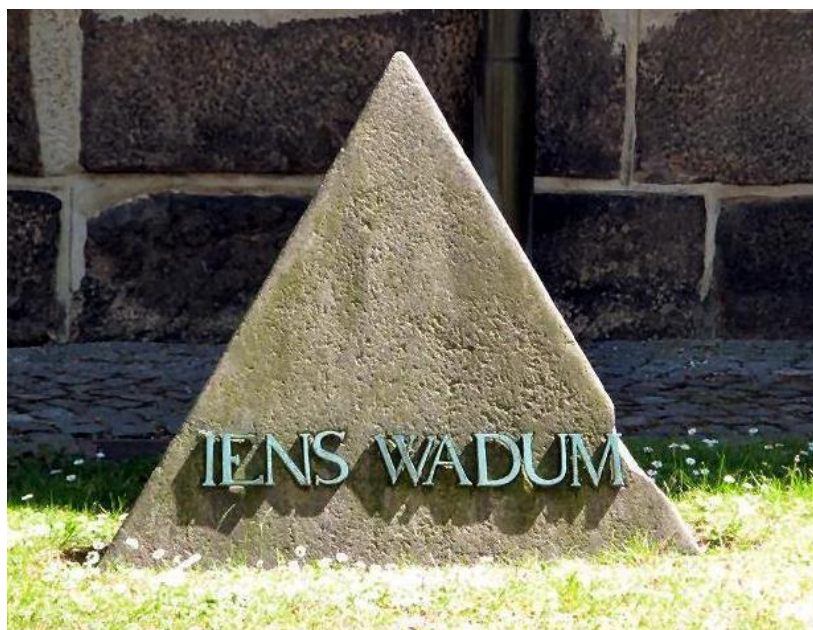
Han fødtes på faderens gård Nørgaard i Grinderslev Sogn, Salling, som søn af Claus Jensen Wadum (født 1711 i Aalborg, død senest 1747) og hustru Mette Hansdatter f. Winde (født i Saltum 1719, død 1757). Han blev student fra Aalborg Skole 1763 og ansattes 1772 som kopist i general-Landvæsenskommissionen, hvorfra han 1773 gik over i landvæsenskontoret, hvis chef han blev 1777.

1790 udnævntes han til kommitteret i Rentekammeret, og i denne stilling virkede han til sin død. 1800 havde han fået titel af virkelig justitsråd.

Wadum var efter samtidens vidnesbyrd en mere end almindelig dygtig og nidkær embedsmand, hvis betydelige, både praktiske og teoretiske, indsigt i sit fag i høj grad kom landvæsensreformerne til gode. Og dog ligger hans egentlige betydning måske ikke her. Det er meget rimeligt, at han, som Knud Lyne Rahbek siger, "gik svanger med det Forehavende i mere end én Henseende at blive Danmarks Nicolai". Det vil sige, han ville, dels som udgiver, dels ved personlig påvirkning på den kreds, han tilhørte, i det stille øve indflydelse. Han attråede ikke at være leder eller fører, men han ville være med til at skabe offentlig mening, og dette lykkedes ham ganske. Han var den egentlige stifter af Det danske Litteraturselskab (1775), og snart efter kom han til at spille en ikke ringe rolle i Drejers Klub.

"Wadums Vindueskrog" i klublokalet var berømt. Man sagde, at "der fra det Vindue udbredte sig mere Lys over Borgersamfundet end fra mangan højlovet Oplysningsanstalt". Lyttede man i almindelighed gerne til hans ord, måtte de få dobbelt vægt hos hans venner, da spørgsmaalet om bondens frigørelse rejstes, thi på dette område var hans sagkundskab ubestridelig, og da han aldeles afgjort sluttede sig til Johan Ludvig Reventlow, hvem han med en hos ham ualmindelig begejstring kaldte for "en stor Mand", tør det nok påstås, at han bidrog ikke ganske lidt til i København at skabe den offentlige mening, der var reformerne en så væsentlig støtte. At den lige så besindige som varmhjertede mand også fremhjælp mange andre af de bestræbelser, der var oppe i tiden, siger sig selv. Ikke få er de lovord, venner som Rahbek have ødslet på ham, men mest betyder dog måske det smukke eftermæle, Jonas Collin satte ham i *Borgervennen*.

Hans skribentvirksomhed var uden større betydning. Wadum var gift med Johanne Christine Koch (født i København 22. juli 1750, død 20. marts 1837 i Randruppræstegård), datter af Ib Andersen Koch og Anne Marie Johannesdatter og vistnok senere adopteret af boghandler Jacob Deichmann forældre.

Holmens Kirke, København 2009
© www.gravsted.dk (foto:hs)

Med tilladelse fra gravsted.dk

- 1748-dh: Peder Damgaard forøgede bønderjorden fra ca. 100 tdr. til 200 tdr. hartkorn. Ved auktionen blev oplyst, at der kunne holds 70 stude, 12 køer, 12 heste og 60 får. Fæstebønderne boede i Grinderslev, Grønning, Jebjerg, Thise, Rydbjerg, Lyby, Harre, Hjerk, Roslev, Hvidbjerg og Krejbjerg sogne, eller i 11 sogne.
- 1767-dh: Maren Andersdatter Quistgaard gift Damgaard som solgte Nørgaard til sin søn for 25.000 rigsdaler eller stigning på 20.000 rigsdaler siden 1735.
- 1779-dh: Søren Christen Damgaard havde ingen livsarvinger. Han skødede Nørgaard til sin svoger Mads Iversen Quistgaard
- 1783-dh: Mads Iversen Quistgaard

MADS IVERSEN QVISTGAARD

(17. Tavle D IV)

Han er født på Skikkild d. 12. jan. 1728 som søn af Iver Pedersen Q. og Kirsten Madsdatter Dahl og således broder til justitsråd Morten Iversen Q. på Gjerdrup og Peter Iversen Q. på Nørager. Efter faderens død 1764 overtog han Skikkild, og 1779 d. 25. juni ægtede han sit søskendebarn Mette Kirstine Damgaard, datter af Peder Christensen Damgaard på Nøragergaard i Grinderslev sogn og Maren Andersdatter Qvistgaard. Ved svogeren Christen Damgaards død 1782 arvede han Nørgaard med alt tilhørende mod at give sin svigermoder og svogeren Anders Damgaard frit ophold på gården til deres død. Senere flyttede også hans moder til Nørgaard, hvor hun døde 1789 93 år gl. I anledning af arven efter Christen Damgaard var der en længere arvestrid med svogeren assessor Nic. Matth. Høst, foged i Løgstør, der søgte at omstøde testamentet, men uden held.

Mads Iversen Q. døde på Nørgaard 1803, og i 1804 solgte hans enke gården til sønnen Iver. Fra Mads Iversen Q. nedstammer den eneste nulevende jyske gren af slægten Q., ligesom også en af hans efterkommere var den Jens Qvistgaard, der nedsatte sig som grosserer i Ørebro i Sverrig, og hvis efterkommere nu er bosiddende der ovre.

Slægten Qvistgaard fra Vejrum - 1974

- 1779: Kkermiit.dk. Ægteskabs bevilling, for Mads Iversen Qvistgård af Ribe stift, og Mette Damgård, som beslægtet i 2det og 3die led. 14 maj 1779.

1785:

1785 1/2 skrive M. V. Qvistgaard: I de søgne, hvor jeg har
 været, er gjenkommene for det meste opmålt, og hi' en del
 skede medskiftet, men hvor medskiftningen ikke er sket eller
 fuldført, tager den sin begyndelse medkommende forår af
 de dertil antagne landmålingsplaner.

(Rt. Landbrev. en selvst. i Landvæsent an.
 V. A. B. 212)

Nygårds sedler

1787-ft: Mads Iversen Qvistgaard født 1728 og gift med Mette Damgaard født 1736. De
 havde 5 børn (1-12 år). Hans moder Kirsten Qvistgaard og hendes bror Anders
 Damgaard (=Anders Pedersen Damgaard)

1795:

Damgaard, Anders Pedersen
 på Nørgård i Skivichus amt
 1795 18/12 kgl. kong. på hans testam.
 mente af 25/11 s. a.

Mine broder og søsterbørn skal være
 min eneste arvinger og dele uden
 hensyn til køn.

Dog afgår:

- hi Gundersen søgns fattige
200 rddr.
- hi min bestatter 120 rddr.
- alt søv, lin, koldt, sengekæ-
 det [ovs] skal hi hi hi min
 søster Mette Petersd. J., gift
 med Mads Iversen Qvistgaard
 hi Nørgård
- [Om skiftkommissar]

Mit testam. af 15/8 1792, kgl. kong. 27/11
 s. a., er hermed aldeles ophevet
 og kassert.

(Jy. Reg. 48. 344)
 (nr. 733)

Nygårds sedler.

NB! Anders Damgård har i en kort periode ejet Stoubygaard

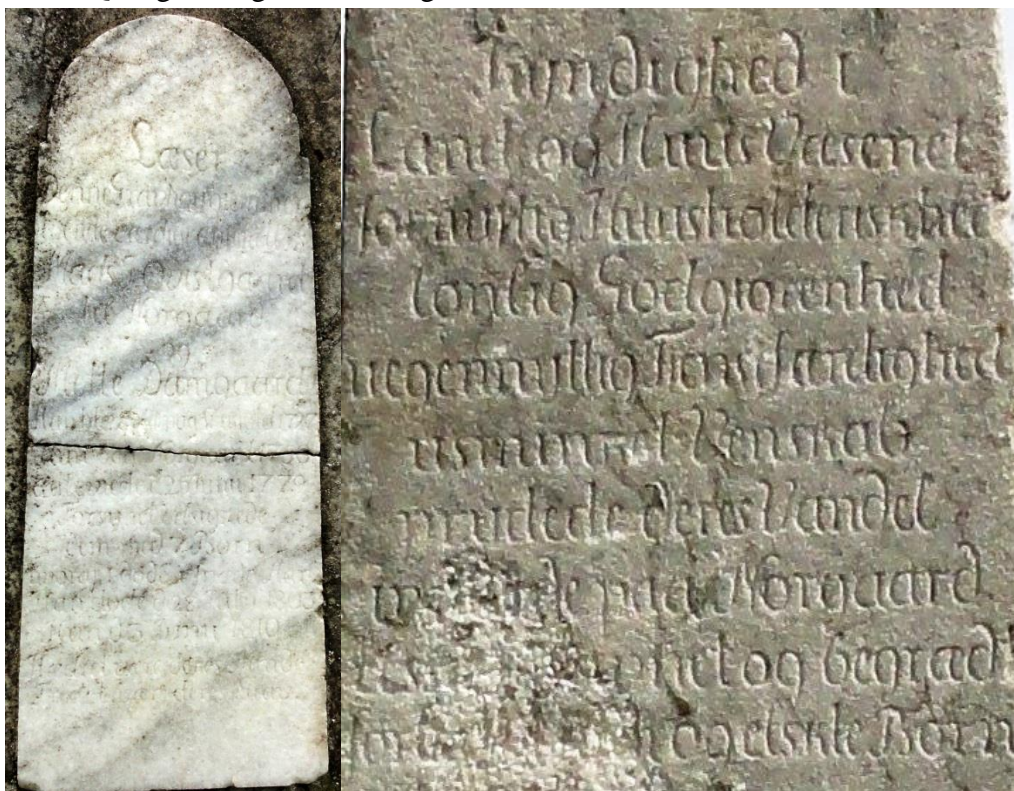
1801-ft: Mads Iversen Qvistgaard og Mette Damgaard og 4 børn

1803-dh: Mette Damgaard gift Qvistgaard

I Mads Iversen Qvistgaard's tid fæstejord faldet fra 221 tdr. hartkorn til 174 tdr.

Mads Qvistgaard og Mette Damgaard. Foto: Ivar Kristoffersen – 2015

Til venstre kan man læse navnene Mads Qvistgaard og Mette Damgaard.

1804-dh: Iver Qvistgaard købte Nørgaard for 52.000 rigsdaler

Slægten Qvistgaard fra Vejrum – 1974. C. Limprecht – kgl. bibliotek

1830-dh: Mads Qvistgård (1810-1896) og blev gift i Grinderslev 1838 med Charlotte Dorthea Gottholdine Munch (1811-1896) – præstedatter fra Hammelev, Randers. Hvad Mads Qvistgård har lavet 1830-1838 er ikke fundet. De er fundet ved folketællingerne 1840, 1845, 1850, 1855 i Hjerm sogn Sofienlund/Qvistgaard. I 1860 er bopælen en gård, hvor de har 8 tjenestefolk. Dorthea's søster Elisabeth Chathrine Munch var gift med forpagter Christian Verner Valeur på Astrup ved folketællingen 1834 og hvor hun betegnes som husjomfrue. I 1839 køber han Qvistgaard for 11.000 rigsdale. Han angives da at bo på Sofienlund i Hjerm.

Charlotte Dorthea og Mads – Oleviolin.dk

1830-dh: C.G.C.O. Eckermann = Otto Carl Christian Gustav Eckermann født 1813 i Danzig og dør 1900 i København. Han var gift med Ida Amalie Ingerslev født 1813 på Rugård i Rosmus, Randers. Hun dør 1902 i København.
I 1846 ejede han Astrup i en kort periode

Registerblad.		Udfærdiget den	Alder
Fulde Navn		Eckermann, Otto Christian Gustav	
Livsstilling <small>Næringsvej, Stand, Bøtge, For Hænderkøbere: om Mester, Svend eller Lærling. For Tjenende: i hvilket Igenkab de tjene.</small>		Sko: Rappilar	
Fødested		Kiel	Alder 18 18/11/3
Ægteskabelig Stilling		Gift	
Hustruens	Fulde Navn og Pigenavn	Ida	Alder 18 3/3/13
	Fødested	Genaa	
	Selvstændig Virksomhed		
Børn <small>mellem 10-14 Aar, der ere tilhuse. Fulde Navn og Alder.</small>		1	2
		3	4
Meldt Bopæl		For høiere og lavere Tjenende: i hvis Tjeneste de ere For Logerende: hos hvem de have Logis.	
Aar	Dag	Gade, Nr., Etage m. m.	
1899	15	Fuglesgade 124 ^{1/2} Et	

Politiets registerblade

1855-dh: Peter Michael Stilling

1860-ft: Adolf Hein født 1803 i Jægersborg og dør i 1892. Gift med Charlotte Ulrikke Elonora Hvid født 1797 på Kolding hus og dør i 1860. Hun er født på Koldinghus og er datter af Poul Mathias Hvid, Ritmester og Escadrons Cheff og Ane Christine Bruun. Elonora og Adolf har 3 børn (18-28 år). Der er forvalter på godset.

1868-dh: N. Nyholm

1874: H.C. Nyholm

1875: L. Jensen

1879: E-H. Beyer

- 1880-ft: Forpagter Johannes Andreas Ejlersen født 1835 i Rosmus, Randers amt og Jensine Claudine Ejlersen, født 1846 på Emborg, Grenå
- 1890-ft: Eske Haunstrup Beyer født 1832 i Aalborg og dør 1910. Han er gift med Chathrine Beyer født Linde i 1824 i Borre, Præstø og en søn, der født i København
- 1901-ft: Eske Haunstrup Beyer, enkemand og en søn
- 1904: Bikuben overtog Nørgaard ca. 500 tdr. land = 275 hektar
- 1904: Konsortium, der købte Nørgaard for 151.000 kroner, og som solgte selve Nørgaard til Johannes Johnsen, mens den anden halvdel blev delt op i mindre brug. Bag konsortiet stod bl.a. Per Odgaard, Ny Skivehus der var ven med Jeppe Aakjær. Fra Nørgaard blev bl.a. udstykket Jenle på 60 tdr. land = 33 hektar.

Kulturarv.dk

Jeppe og Nanna Aakjær er gravsat i skoven mellem stuehuset og fjorden

- 1906-dh: Johannes Johnsen
- 1911-ft: Johannes Johnsen født 1855 i Hestbæk, Rybjerg og søn af John Christensen og Ane Katrine Jeppesdatter. Johannes er gift med Else Marie Dorthea Kristensen Lund født 1861 i Nautrup som datter af skolelærer og kirkesanger Jens Christensen Lund og Mette Marie Mikkelsen.

B1502- Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum – 1925
De immigrerede til Canada

- 0000-dh: Bækgaard
 0000-dh: Chr. Lauritzen
 1917-dh: C. Nymann = Hans Kristoffer Nymann køber Nørgaard af Chr. Lauridsen for 206.000 kroner – 15 tdr. hartkorn og 195 tdr. land = 108 hektar

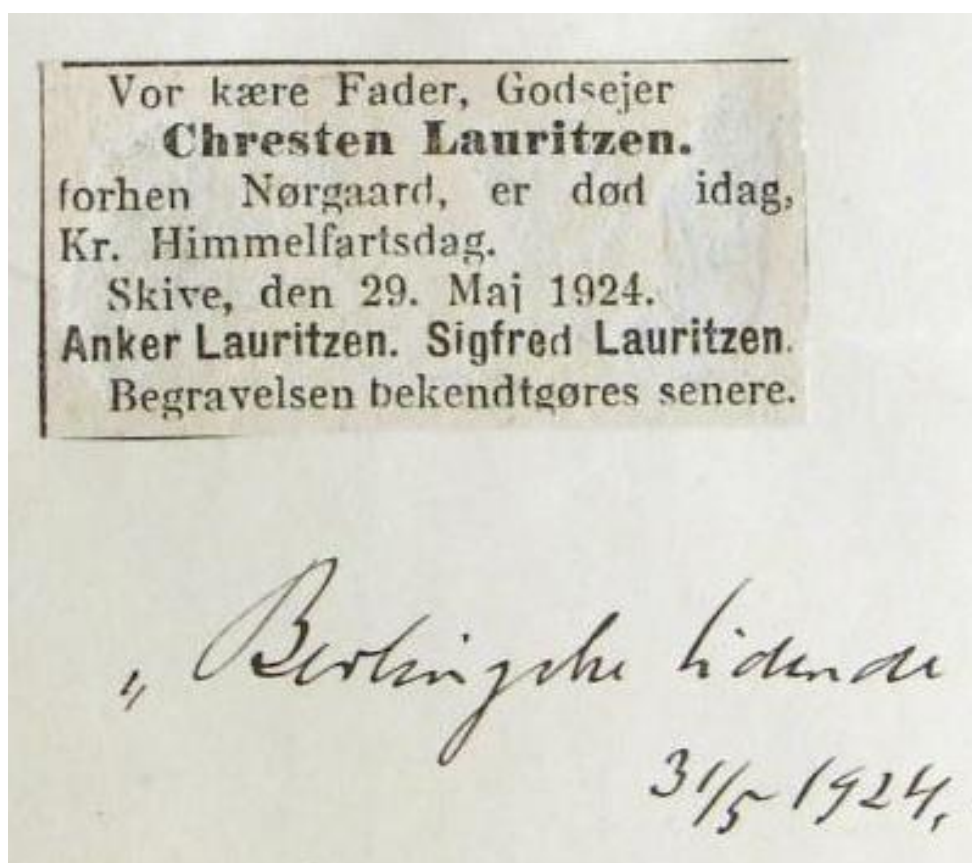
1917 17/5: Nymann N., 15 tdr. Hartk. og 195 tdr. Land, og 1
 gang Nymann køber
 Nørgaard af
 Chr. Lauridsen
 for 206.000 kr.
 Overtaget er sket.
 (Ugeskr. f. Landm. 1917. 282)

Nygårds sedler

- 0000-dh: Jens Pedersen
 1918-dh: Søren Sørensen
 1921-ft: Søren Sørensen født 1880 i Haubro og gift med Rigmor Sørensen født 1895 i Thorning. 2 børn og kommet 1918
 1922-dh: Chr. Lauritzen
 Christian Lauritzen har ejet Kjeldgård (1915-16), Nørgaard i 2 omgange 1917 og 1922-24 og Astrup sandsynligvis 1916-1922. Desuden en herregård ved Randers. De forskellige kilder er ikke helt enige om årstallene – så ovenstående må tages med lidt forbehold. I 1920 udstykker han Astruplund fra Astrup – et areal på ca. 55 hektar.

B5403 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv - Sigfred Lauridsen – 1920-25

Nygårds sedler

Godsejer Christen Lauritzen, til Kjeldgaard, Astrup og Nørgaard.

var født 13/11, 1869 i Thustrup i Jebjerg Sogn i Salling, hvor han ogsaa var døbt og Søn af Boelsmand Laust Andersen. Da Lauritzen kun var 3 Aar gl. døde ^{Moderen} Faderen, og han blev nu opdraget her i Sognet, hvor han gik til Skole til Lærer Bach i Jebjerg, men da han 10 eller 12 Aar gl. hos en Mand ved Navn Kisum i Grønning, hvor en Tjenestedreng var bleven syg, skulde hjælpe til, og fik det Hverv at drive nogle Kreaturer i Marken, blev han sparket af en Stud hvorved han fik en Hofteskade, der satte sig til Betændelse, ~~eller Hoftetuberkulose~~ ^{og} hvoraf han nu led meget, og maatte skæres i Hoftén flere Gange under store Pinsler. Imidlertid blev han sendt til Sygehuset i Viborg, hvor han laa i 6 Uger. Doktoren her var den bekendte Stitsfysikus Heiberg. Han syntes det var bedst at sætte Benet af, hvilket man dog ikke vilde gaa ind paa, men ~~man vilde dog først~~ for inden drøfte Sagen med Præsten derhjemme i Sognet. Der forlød, at saafremt Operationen vilde lykkes, ~~kunde Heiberg blive Professor. Men Lauritzen laa her paa Sygehuset fik han~~ ~~tiliige Gulsot.~~ Hofteskaden holdt ham nu til Sygelejet i ca. 3 Aar, i hvilken Tid ^{da} ~~man~~ søgtes Raad for Sygdommen hos den kloge Mand i Himmerland, Krøn' Spillemand, hvortil han blev sendt i en stor Kurv, ~~der dog ikke var større,~~ end Lauritzen maatte ligge krumbøjjet heri. Hos ham fik han noget at smøre det syge Sted med, og noget Mixtur han skulde tage ind, og det hjalp! ~~Da han var 15 Aar havde han et nyt Uheld, nemlig at falde og slaa sig saa~~ Knaet blev brækket. Herefter var Lauritzen 1 Aar paa Salling Højskole i Jebjerg, nemlig det første Aar Pastor Axelsen holdte Højskole her, ~~men egentlig stod Lauritzens Hu til at blive Uhrmager, hvilket han dog ikke maatte for sin Fader (?).~~ Efter Konfirmationen her i Hjembyen Jebjerg, blev han derimod sat i Lære hos Skræddermester Josephsen i Skive, ^{Andersen} trods han endnu ikke var rask, og maatte en Tid gaa ved Hjælp af Krykker. Efter 3 Aars Forløb fik han Svendebrev og arbejdede nu som Svend en Tid hos Skrædder Nielsen i Balling, og endvidere ca. 3 Aar i København som Svend. Omsider etablerede

Ukendt forfatter. [Niels Mortensen, Byhistorisk Skive](#) har fundet det under dødsannoncerne

Dødsfald.

I Gaar er Godsejer Lauritzen, Breum, afgaet ved Døden, nogle og halvtreds Aar gl. Godsejer Lauritzen var en selfmade man og havde fra smaa Kaar arbejdet sig op til sin nuværende Stilling. Han er født i Jelsjerg og var oprindelig Skrædder. Derefter nedsatte han sig en Del Aar i Hamborg og Kolding som Kreaturkommissionær. Senere købte han Herregaardene Kjeldgaard, Astrup og senest Nørgaard, hvilken sidste han dog solgte for kort Tid siden. Endvidere har Godsejer Lauritzen ejet en Herregaard i Nærheden af Randers.

Afidøde har to Sønner, hvoraf den ene er Tandlæge her i Byen.

Dødsfald.

Efter længere Tids Svagelighed er fhv. Godsejer Lauritzen, Nørgaard, i Gaar afgaaet ved Døden paa Skive Sygehus.

Afdøde, der var født Sallingbo, boede en Aarrække i Kolding, hvor han drev en betydelig Kommissionsforretning. I de senere Aar havde Lauritzen Ophold i sin Fødeegn og var bl. a. Ejer af Kjeldgaard, Astrup og indtil for ganske nylig af Nørgaard.

Afdøde var en self-made Mand; han viste ved flere Lejligheder betydelig Offervillighed; bl. a. vil man erindre, at han skænkede forskellige Gaver til Grinderslev Kirke og stiftede et Legat, der skal bestyres af Jebjerg Borger- og Haandværkerforening.

Begravelsen finder Sted paa Tirsdag fra Grinderslev Kirke.

Afdøde efterlader sig to Sønner, hvoraf den ældste er Tandlæge Sigfred L., Skive.

Dødsfald.

Gedsejer Chr. Lauritzen, Nørsgaard, døde i Gaar paa Skive Sygehus, ca. 60 Aar gammel.

I Gaar døde en af Sallinges mærkeligste Mænd, Chr. Lauritzen, Nørsgaard. Han var en mærkelig Mand, fordi de stærkeste Modrætninger boede i ham. Hans Vugge stod i et fattigt Hjem i Tunstrup, Jøbjerg Sogn, men hans Baare redtes paa een af Sallinges gamle Herregaarde, hvor han boede sine sidste Aar. Tidligere ejede han Astrup og Kjeldgaard. Chr. L. var meget godgørende med sin Rigdom, men tillige meget nøjeregnende med Skillingen.

Hans Helbred var svagt fra Barnedommens Dage, men han udrettede Arbejde for to eller ti. Hans Tanker var aldrig i Ro, uafsladelig tumlede han med nye Planer, og han gik grundigt til Værks.

Chr. Lauritzen var en meget gudfrygtig Mand, — han lagde ikke Døp paa, at hans højeste Altraa var Fred med Gud. Han forklarede mig en Gang, at hans ny Gaard ved Astrup skulde bære følgende indskrift: »Guds Fred bringer Lykke, Flid og Sparsommelighed, bringer Velstand«. Da jeg benægtede Rigtigheden af den sidste Sætning, forsvarede L. den med stor Iver og udviklede sine egne Erfaringer i saa Henseende. Han var begyndt med at bygge et Hus, solgte det med en Smule uFrtjensle, byggede paa ny, handlede og byttede, stadig med Fordel. En Gang blev han ved Byttelehandel Ejer af et mindre Landbrug med daarlig Besætning. Han trak Kowale til Marked i Viborg og opdagede, at han kunde handle lige saa godt som de fleste. Siden fulgte han Markederne, blev Opløpher for en Handelsmand og fik 2 Kr. for hvert Kreatur. Da Handelsmanden

otte tjente 10 Kr. pr. Stk., tænkte L., at de Penge kunde han lige så godt selv tjene. Ad den Linie blev L. tilsidst Kommissionær i Hamborg og drev i flere Aar en betydelig Forretning med Bupæl i Kolding.

Jeg gjorde den Indvending, at det altså slet ikke var Flid og sparsommelighed, der havde været afgørende for hans Velstand, men hans Geni for Handel og Omsættelse. »Ja«, svarede han, »det har jegget for mig fra Barsben. Her saa denne Gaard kom jeg som fattig Dreng med Æbler, som jeg solgte til Folkene, — det er helt underligt at tænke paa nu!«

Chr. Lauritzen lærte Haandværk som Skrædder og nedsatte sig som ung Mand i Jøbjerg. Der gaar mange Sagn blandt Folk om den Jøbjerg Skrædder. Han holdt meget af sin Fødeby, og det var ham en stor Smerte, at Menighedsraadet ikke vilde modtage hans Gave til Kirken, fordi han knyttede sig for mange Betingelser til. Han havde lidt ondt ved at give helt Slip paa Pengene. Han vilde stadig have Haand i Hanke med deres rigtige Forvaltning. Siden skænkede han et Legat til Haandværkerforeningen i Jøbjerg.

Chr. Lauritzen har disponeret over sin Formue ved Testament. Bl. a. har han betænkt Salling Landforening med et Legat paa 5000 Cr. til Præmier.

Sidste Vinter led L. under en tilfældig Hertesygdom, og i Gaar døde han.

Som alle stærke Viljesmennesker vil ogsaa hans Livsgerning blive forskelligt vurderet. Sandheden er vel den, at han var sammensat i ondt og godt ligesom alle vi andre. Men de modstridende Karaktertræk træder hos Viljesmennesker skarper frem end hos andre.

Jebjerg kirkegård. Foto – Ivar Kristoffersen – oktober 2015

Bemærkninger:

Sigfred Møller Lauritsen døde 30. januar 1952 på sindssygehospitalet i Middefart. Han var tandlæge i Nr. Broby. Han var fraskilt fra Agna Larsen ([Jebjerg kirkebog](#))

Anker Lauritsen, Holstebrovej 57, Skive døde 1960 og blev gravsat i gravkammeret. Han var i 1928 blevet gift med Svend.. Elisa Munk Pedersen, men var fraskilt

Foto: Karl Johan Thomsen - 2008

1924-dh: Jens Andersen

1930-ft: Jens Andersen født 1890 i Rybjerg og dør 1972. Han var gift med Ane J.V. Andersen født 1890 i Durup og 2 børn født 1920 i Tøndering og 1924 i Durup.

Foto: Ivar Kristoffersen - 2015

1960-dh: Anders Chr. Andersen

1982-dh: Fædresminde

0000-dh: Far og søn fra Fædresminde.

Skivehus – Gammel og Ny

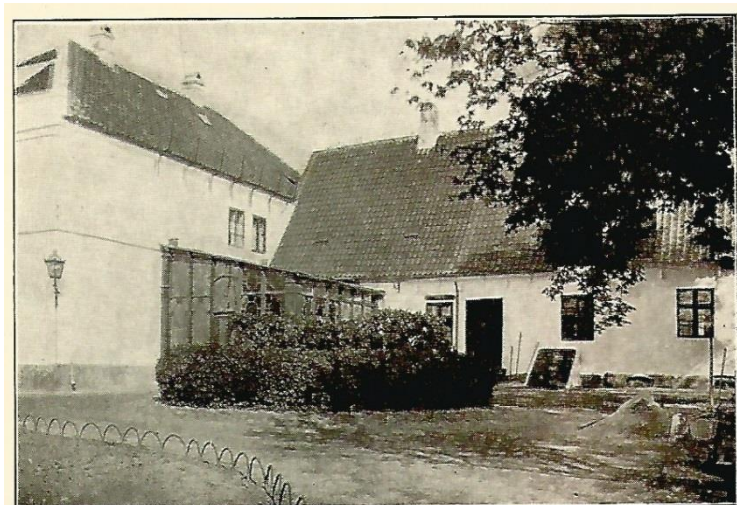
Danske Herregårde har ikke delt deres oplysninger i to afsnit, men behandlet Gl. Skivehus og Ny Skivehus som én enhed. Ved hjælp af folketællinger, kirkebøger, [Nygårds sedler](#), [Jeppe Aakjær og kms-kort](#) har jeg forsøgt at få styr på, hvad der hører til Gammel Skivehus og hvad der hører til Ny Skivehus.

Gammel Skivehus

kms-kort: Udsnit af kort 1815-64 og ejerlav.

På kortudsnitte 1815-64 ses bygninger til Skivehus placeret øverst til højre. Som ejer ses branddirektør Sehested og der er angivet 123.670 kvadratalen svarende til knap 5ha.

Gl. Skivehus (Gaard) 1919.
Hovedbygning og Bindingsværkslænge. Indskriften (Side 492) findes over Vinduet
t. v. for Døren. — (Hugo Matthiessen fot.)

Bogen om Skive 1926

Tekst i forbindelse Gl. Skivehus

”Ao 1719 lod Oberste Verner Parbjerg og Frue Christiana Barbara Rantzou bygge disse 2de Huuse

O Gud lad din Engelvagt
Give paa denem Agt.
At Ild og Fiendehaand
dem icke skade kand.”

Skive's kirker: Skivesogn.dk

Skiveegnens herregårde (III)

Ved Niels Mortensen, Skive

Gammel Skivehus kan føre sin historie tilbage til ca. 1200, hvor den blev opført af en af datidens konger. Kongsgården skulle bevogte overgangen fra Fjends til Salling, deraf placeringen ved Skive Å. Af kongsgården er nu kun kælderen under den lave fløj til venstre tilbage. Resten af fløjbygningen er opført i begyndelsen af 1700-tallet af Werner Parsberg.

I 1896 ombyggede sygehuslæge Henrik Sporon fløjen mod Østertorv. I stedet for en bygning i 1 1/2 etage ligesom fløjen mod åen opførte Sporon en prægtig herskabsvilla i to plan. Desværre fik han ikke selv stor fornøjelse af bygningen, for han døde allerede i 1897.

Skive-egnens jul 2003 – Niels Mortensen

Bykort år 1900

- 1747/48: Claus Reventlow nævnt ved kvægpesten 1747/48. På selve Gl. Skivehus døde 202 kreaturer, mens fæstebønderne i Skive købstad, Skive landsogn, Lund, Dølby, Lyby og Oddense mistede 83 kreaturer
Claus Reventlow – se under Astrup
- 1750: Verner Rosenkrantz købte Gl. Skivehus for 12.000 rigsdaler. Se yderligere under Gl. Skivehus og Astrup
- 1773: Peder Lund
Peder Christian Lund (1738-1791) gift med Marie Baggesdatter Gleerup (1748-1805). Han ejede Kyø ved Nibe i perioden 1779-91 med 26 tdr. hartkorn til Kyø og 240 tdr. bønderjord. I perioden 1742-91 ejede han Sebber kloster med 25 tdr. hartkorn og 266 tdr. bønderjord. Efter Lund's død giftede Marie Gleerup sig med Casper Peder Svinth – familiens huslærer, men ægteskabet blev opløst efter få år ([Jeppe Aakjær](#)).
Marie Glerup betalte Casper Peder Svinth 27.000 Rdl. ved skilsmissen. Han havde inden skilsmissen fået solgt hovedgården Kyø for 37.000 Rdl – så i alt "tjente" han 54.000 rigsdaler ([Ole Wassmann](#))

Gleerup, Marie
 1797 15/9 fik han kgl.
 bevill. paa at leve ad-
 skilt fra sin mand
 Kasper Eter Srint til
 Sebler kgl. i henseende
 til bord og Rang
 (Separationskifte
 blev holdt 7/11 s.a. ff. i
 Løjtnant Rink, Fri. Slet
 hennar skaps. fol. 142-78)

Nygaards sedler

- 1787-ft: Claus Noring – 21 år og Foged, en husholderske og tjenestefolk
- 1788: Den 16. maj. 1688 ([Jeppe Aakjær](#)) angives, at der på Skivehus ligger 277 tønder rug, 192 tønder byg og 183 tønder haure = havre.
- 1791: Christian Lange køber Gl. Skivehus på auktion for 40.150 rigsdaler. Til Skivehus hørte da 28 tdr. hartkorn til selve godset, mens bønderjord udgjorde 337 tdr. hartkorn og der skulle være 37 fæstere ([Jeppe Aakjær](#)), hvilket svarer ca. til 9 tdr. hartkorn pr. ejendom, hvilket er højt.
 Forud for auktionen blev angivet besætning m.m. Der kan sås 30-38 tdr. byg, 60-70 tdr. rug og 100-130 tdr. havre. Avlen af hør er 200 læs hør svarende til ca. 31 tons hør eller ca. 60 bigballer á 500 kg. Der kan staldes og græsses 96 stude foruden 30 fedestude, 20-24 køer, 10-12 "bæster" = heste og 40-50 får.
- 1801-ft: Frederik Rybec Christian v. Bylov født 1741, major af infanteriet og Henriette Kold født 1767. De har 4 børn i alderen 4-10 år og hans datter på 22 år.
[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#) – dog kraftig redigeret: Frederik Rubeck Christian (von) Bülow (1744 – 1819 i Skive) var en dansk officer og godsejer.
 Udover at være kendt som officerer var det dog som landmand eller rettere som handelsmand han bliver kendt - af hvilke efterhånden Mariager Kloster, Mølgaard, Havbrogård, Ørndrup i Nørre Jylland, Nustrupgaard m.fl. kom i hans eje. Han plejede i reglen, så snart han havde købt en gård, og forinden han afhændede den på ny, at bortsælge bøndergodset til fri ejendom, og denne i hin tid usædvanlige fremgangsmåde, der til dels skal være fulgt af filantropiske hensyn, skaffede ham blandt hans standsfæller øgenavnet "herregårdsslagteren". Han

havde ved sine handler erhvervet sig ikke lille formue, der dog fuldstændig gik tabt i årene efter 1807.

Han blev gift 1. gang ca. 1770 med Grete Claudi (ca. 1752-1772) i Almind ved Kolding, begravet i Skibet). 2. gang ægtede han 1774 i Vesterbølle Eva Louise Lüttichau (1746- 1779). 3. gang giftede han sig 13. september 1793 i Havbro med Henrikke Marie Kold (døbt 4. september 1766 på Harrestruplund, Davbjerg Sogn – 27. januar 1843 i København, datter af herredsfoged i Fjends-Nørlyng Herreder Peder Kold (død 1782) og Else Marie Henriksdatter Brunow (ca. 1733-1807), der var datter af Henrik Hansen Brunow og Maren Madsdatter Brøndum. Hendes farbror var Erik Brunov, præst i Grinderslev. I perioden 1714/15-1720 var Peder Cold's far Christian Kold kammertjener for Peder Tordenskjold

1815: Johan von Schuchardt, landmåler og løjtnant. Schuchardt (1764-1819 i Viborg) var en dansk generalkrigskommissær og godsejer. Han var søn af landmåler Adolph Christopher Johann Conrad Schuchardt (ca. 1723-1794) og blev officer i kavaleriet. Schuchardt var kendt som en af sin tids største "herregårdsslagtere" og ejede bl.a. 1801-07 Nøragergård, som han opdelte i to gårde, og Villestrup (medejer fra 1814). I 1797-1800 var han deltager i et konsortium, som ejede Ørndrup. 1805 købte han Grauballegård og Allinggård, som han udstykkede. Også i sin ejertid af Vindum Overgård afhændede han bøndergodset. 1804 var han kort tid medejer af Gunderstedgård og Gettrup, og 1805 ejede han kort tid Refsnæs. 1806-12 ejede han Dronninglund sammen med Poul Marcussen. Også Skivehus og Testrupgård var i hans besiddelse. Han var gift med Andrea Elisabeth Dorothea Ring (1776 -1816 i Viborg).

[Arc4ive.org](https://www.arc4ive.org)

1817: Poul de Sehested, branddirektør er født 1788 på Rydhave ved Vinderup og dør i 1834. Han blev gift 1817 med Eva Louise von Bülov Wedendorf (1792-1824) og som er datter Frederik von Bülov.

1834-ft: Poul Sehested, Brandirichteur, enkemand, hans datter på 11 år, en husbestyrerinde og 2 tjenestefolk

- 1838: Maren Sommer Quistgaard, enkemadame er født 1783 i Them som datter af sognepræst i Them og provst i Vrads herred Christian Frederik Aagaard og gift med Johanne Kierstine Spliid. Der er i alt 6 børn i alderen 2-11 år. Hun var enke efter Ivar Quistgaard til Nørgaard.
- 1845-ft: Maren Sommer Quistgaard født i Them ved Silkeborg. Husjomfru, en logerende og 3 tjenestefolk. Hun døde i 1846.
- 1846: Peder Spliid – bror til Johan Christian Spliid ([Niels Mortensen](#))
- 1848: Johan Christian Spliid, proprietær og forligskommissær. Han er født 1794 på Grinderslev kloster og dør i december 1871. Han er søn af Sognepræst Otto Sommer Spliid (1756-1820) og Anna Pouline Bjørn (1763-1845) som er datter af Mads Lauridsen Bjørn og Birgitte Chathrine Nørkjær på Grinderslev kloster. Han var gift med Severine Richter, der er født 1797 på Ørslevkloster, som datter af Mathias Peder Richter og Elisabeth Halschus de Hofmann.
- 1856: Johan Christian Spliid udnævnt som tiendekommissær.
- 1857: Med i stiftelsen af Skive Bank og i 1858 blev han én af 5 direktører. Han fratrådte dog allerede i 1859,
- 1860-ft: Johan Christian Spliid, enkemand, forligelseskommissær, hans datter, husjomfru og 4 tjenestefolk
- 1872: Enkefru Caroline Ebbensgaard fra Pallisbjerg, Staby køber Gl. Skivehus med 8 hektar for 13.000 Rigsdaler.
Mette Hansine Caroline Windfeld er født 1830 på Landting i Eising. Hun dør 1888 på Gl. Skivehus og bliver begravet på Skive Kirkegård. Mette blev gift 1849 i Eising kirke med Jens Breinholt Ebbensgaard, søn af Christen Jensen Ebbensgaard og Maren Jensdatter Breinholt. Jens Breinholt Ebbensgaard blev født 1824 på i Pallisbjerg, Staby og døde på 1868 på Pallisbjerg, og blev begravet på Staby Kirkegård.
- [.jov-fritid.dk/flansmose](http://jov-fritid.dk/flansmose)
- 1880-ft: Karoline Ebbensgaard, 1 datter og 3 tjenestefolk

Ejere 1794-1928

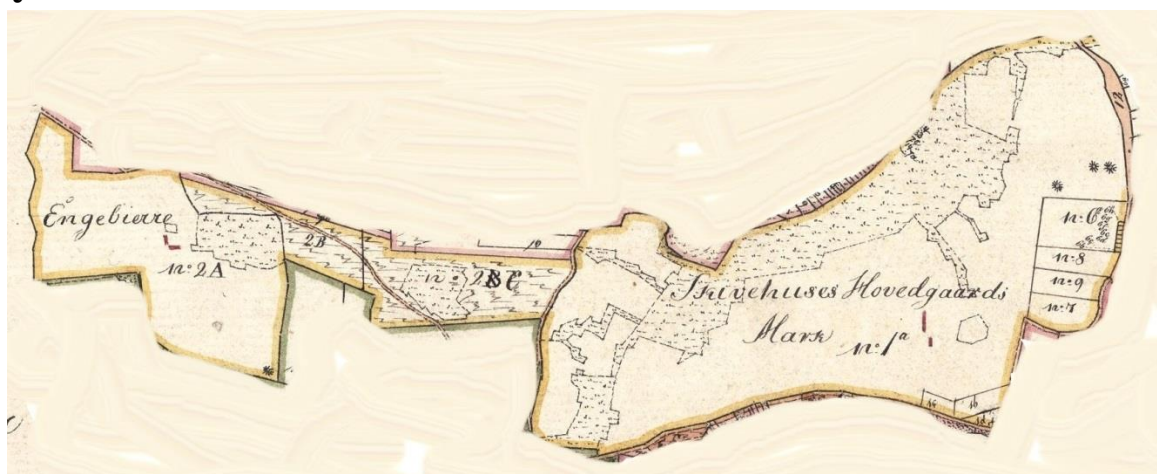
1797: *Etatsråd Axel Rosenkrantz de Lasson*
 1812: *Generalmajor Frederik von Bülow*
 1815: *Landmåler, løjtnant Johan von Schuchardt*
 1817: *Branddirektør Poul de Sehested (død 30.9. 1834)*
 1838: *Enkemadame Maren Sommer Quistgaard (død 2.11. 1846)*
 1847: *Proprietær og forligskommissionær Johan Christian Spliid (død 16.12. 1871)*
 1873: *Enkefru Caroline Ebbensgaard*
 1890: *Niels Schou, Claudine Ebbensgaard og P. Chr. Jensen (arvinger)*
 1893: *Sygehuslæge Henrik Sporon (død 6.10. 1897)*
 1898: *Direktør Frank Fawkner, Skive Svineslagteri*
 1910: *A/S J.D. Koopmanns Svineslagterier*
 1918: *Fabrikant Mar. Jensen, Skive*
 1924: *Konsul Albert Dige, Skive*
 1927: *Else Jensen, enke efter Mar. Jensen.*

- 1928: Jens Peter Jensen født 1903 i Sevel og uddannet som portier. Han købte Gl. Skivehus for 40.000 kroner. Han blev gift Karen Marie Charlotte Larsen – kaldet Mimmi.
- 1957: Sønnen Tonni Nygaard og Helle Nygaard med i driften af hotellet
- 1963: Hotellet blev omdannet til et familieaktieselskab.
- 1967: Jens Peter Jensen dør og driften af hotellet sker af Mimmi Jensen, sønnen og svigerdatter. I perioden 1966-1974 var Mimmi Jensen konservativ medlem af Skive byråd.
- 1980: Niels Nygaard kommer med i driften
- 1988: Helle og Niels Nygaard
[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)
 Ridder af Dannebrog: Niels Nygaard (født 27. januar 1953 i Nyborg) er en tidligere langdistanceløber. Han gjorde sig mest gældende som ungdomsløber, hvor han stillede op for atletikklubben Skive AM. Han var dansk indendørs mester på 1500 meter 1972 samt holdmesterskaber på 4 x 1500 meter och cross. Nygaard var i seks år fra 1986 formand for Dansk Atletik Forbund, hvorefter han i 1992 blev medlem af bestyrelsen i Danmarks Idræts-Forbund. I 2006 blev han næstformand og året efter formand.
- Ved sin tiltræden som formand for DIF i 2007 bekendtgjorde Niels Nygaard at han ville arbejde for et tættere forhold mellem DIF og DGI. I juni 2008 kom det frem at de to organisationer arbejder på en evt. sammenlægning af DIF og DGI til en stor idrætsorganisation, som skal varetage både eliteidrættens såvel som breddeidrættens interesser. Niels Nygaard blev 2013 valgt til den europiske olympiske komites (EOC) bestyrelse.
- 2014: Hotellet sælges

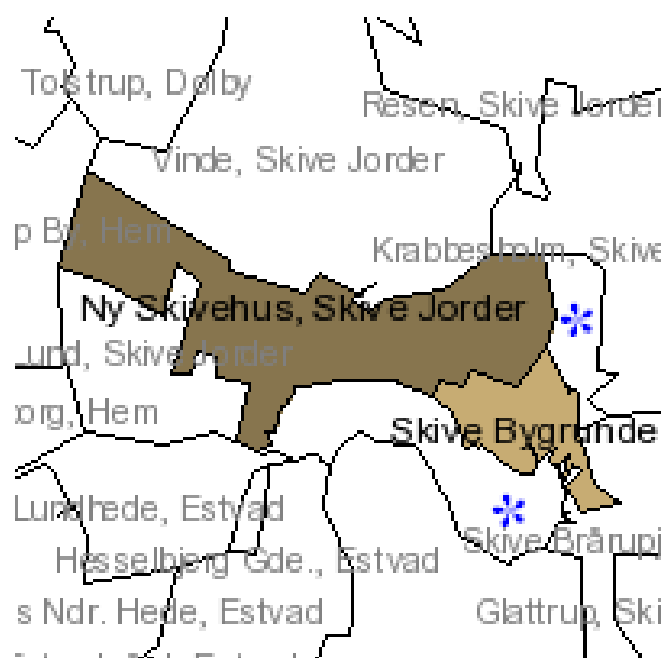

Skive Å/Karup Å. [Salling Bank](#) – Tom Jensen - 2000

Ny Skivehus

Uddrag af sognekort over Skive Kommune

Ny Skivehus's placering i forhold til andre ejerlav. * er Skive's markjorder og placeringen af Gammel Skivehus er * ved Skive Brårup

Ny Skivehus (24 og 73 tdr. hartk.) solgtes 1806 til branddirektør J. G. Dinesen og Frederik Stjernholm til Kjeldgd. for 52.000 rdl. Sidstn. blev eneejer og solgte 1809 Ny S. (20 og 23 tdr. hartk.) for 29.000 rdl. til Lorenz Lund, som 1812 afhændede det (20 og 7 tdr. hartk.) for 64.000 rdl. og 20 holstenske specier til Tobias Lassen († 1817), efter hvem det på tvangsauktion købtes for 11.000 rbd. sølv og 4196 rbd. sedler af ovenn. Lorenz Lund, der 1818 solgte den for 16.566 rbd. sølv til Chr. Gjedde († 1836), fra hvis enke Margrethe Quistgaard († 1865) den 1853 gik over til sønnen And. Gjedde, der 1877 solgte den (24 tdr. hartk.) til forpagter Th. Mejer, Børglumkloster, for 212.000 kr. 1884 købte et konsortium Ny S. for 215.000 kr. Et af medlemmerne, hotelejer Holger Glud († 1885) blev eneejer 1885; hans enke solgte 1901 gden til Peder Odgaard, der udstykkede den. — Godsarkiv i NLA. CJ

Litt.: Sv. Christiansen i DSHerreg. IV. 1945. 9—13. Jeppe Aakjær. Gl. S. i det 17. Aarh., i AarbSkive. 1913. 87—133. Sa. Prokurator Peder Lund paa S., AarbSkive. 1919. 62—106. Sa. Herren til Eskjær og S. (Chr. Lange), AarbSkive. 1923. 48—108. Sa. Fra det gamle S., AarbSkive. 1926. 10—38. JySaml. 4. Rk. VI. 90 m.fl. Otto L. Sørensen. Skive og S. i Lenstiden, AarbSkive. 1959. 5—27.

Ny Skivehus er opført på Gammel Skivehus' marker. I slutningen af 1700-tallet fandt den daværende ejer af Gl. Skivehus, at det var mere praktisk at flytte herregården og dens avlsbygninger til markerne end at fortsætte med at transportere avl og kreaturer ned gennem Skive by til Gl. Skivehus. Den nuværende hovedbygning er opført i 1866 af A. Gjedde.

I 1901 blev Ny Skivehus købt af gårdejer Per Odgaard, Tastumgård. Odgaard udstykkede en del af gårdens jorder til fabrikker, boliger og husmandsbrug, men fortsatte med at drive landbrug – og holde høns! – indtil sin død i 1910.

Skive-egnens Jul 2001: Niels Mortensen

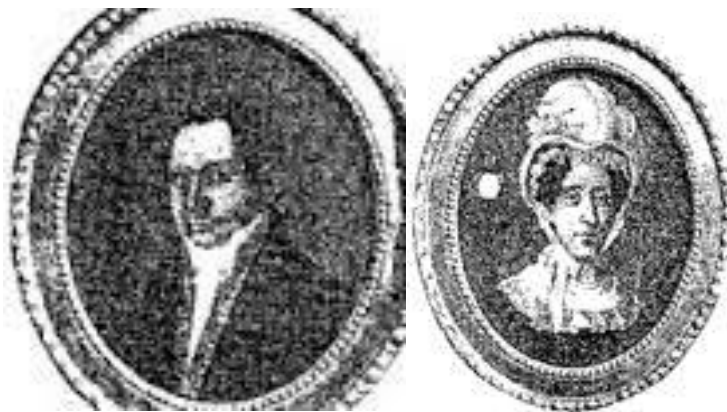
- 1792-94: Christian Lange flytter "Skivehus" til det der i 2015 er Odgårdsvej 15a. Der bliver bygget i alt 87 fag svarende til ca. 150 meter i længden. Selve borggården udgør 28 fag eller ca. 50 meter i længden
- 1794-dh: Christian Lange, Eskjær
- 1806-dh: J.G. Dinesen og Fredrik Stjernholm fra Kjeldgaard for 52.000 rigsdaler
- 1806-dh: Frederik Stjernholm med 24 tdr hovedgaardstakst og 73 tdr bøndergods

1807:

Hjernholm, [Fredrik]
 kapt.
 1807 28/6 udstedes han
 obliq. på 22600 rdt. til
 justits Chr. Lange med
 2. prior. i Skivehus bygd.
 (19-4-3-2 $\frac{1}{3}$ -), gods
 (22-5-3-2-)
 (Selling k¹ justitspr.
 558)

Nygårds sedler

- 1809-dh: Lorenz Lund for 29.000 rigsdaler
 Han bliver gift 1809 med Antoinette Elisabeth Rosenørn de Lasson Lund
 Hun er født 1773 og omkommer ved et ulykkestilfælde på Højriis ved Ikast i
 1833.
 Hun er datter af Axel Rosenkrantz de Lasson ejer af Astrup indtil 1997 og derefter
 Gammel Skivehus
- 1813-dh: Tobias Lassen gift med Sofie Dorthe Hegelund og er præstedatter født 1779 i
 Mejrup. Ved folketællingen 1834 er hun hos en søn i Thorning sogn.
- 1817-dh: Lorenz Lund på tvangsaktion for 11.000 rigsdaler

Lorenz Jesper Lund og Antoinette Elisabeth Rosenørn de Lasson Lund

[Via Google – kilde ikke angivet](#)

- 1818-dh Chr. Gjedde = Christen Christensen Gjedde er født 1772 i Handest, Glenstrup. Han dør 1836 på Skivehus. Han er gift med Margrethe Qvistgaard fra Jungetgaard.
 1834-ft: Christian Gjedde og Margrethe Quistgaard og 4 børn I alderen 8-12 år.

Margrethe Quistgaard ([Slægten Quistgaard fra Vejrum](#))

- 1836-dh: Margrethe Qvistgård
 1845-ft: Margrethe Quistgaard madame Gjedde og børnene Anders og Cecilie
 1853-dh: Andreas Gjedde = Andreas Christensen Gjedde
 1860-ft: Anders Gjedde og Nanna Gjedde født Olesen og hans mor Margrethe Gjedde født på Jungetgaard
 1877-dh: Th. Meyer for 212.000 kroner
 1884-dh: Konsortium med bl.a. Holger Glud, der 1871/72-1875 var præstegårdsforpagter på Fur og derefter hotelejer i Skive
 1885-hd: Holger Glud, der er født 1841 i Vildbjerg og er søn af Hans Jacob Glud, der bliver præst i Jebjerg og er bror til Niels Kristian Glud, sognepræst for Jebjerg-Lyby
 Han er gift med Philippe Andrea Rasmussen født Grønhøjgaard, Slagelse
 1885-dh: Philippe Andrea Rasmussen
 1890-ft: Philippe Andrea Glud. Der var en forvalter på gården
 1901-dh: Peder Odgaard med 226 tdr. ld = 125 hektar, ca. 22 tdr hartkorn og 135.000 kroner ([Niels Mortensen](#)). Med knap 6 hektar pr. tdr. hartkorn er der tale om god jord.

Per Odgaards industrikvarter

I 1901 udgjorde Frederiksgade, Grønnegade og Thorupsgade Skives vestgrænse. Vest for Skive lå Skive Landsogn. Her ejede herregården Skivehus fra gammel tid godt 200 land jord, der stødte op til Skives bygrænse. I 1792 blev Skivehus avlsgård flyttet hertil og fik navnet "Ny Skivehus".

I 1901 blev herregården købt af gårdejer Per Odgaard, Tastumgård, der havde tjent sig

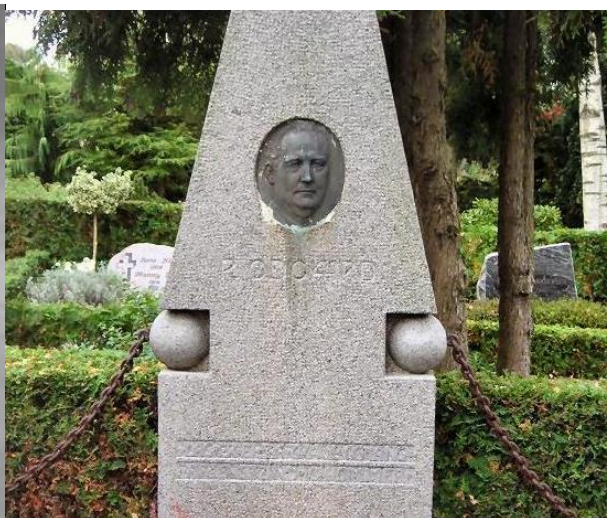
I 1907 opførte proprietær Per Odgaard denne bygning på Godthåbsvej 7 til en børstetræsfabrik. Fabrikken gik hurtigt fallit, og derefter blev bygningen solgt til Arbejdernes Fællesbageri i 1909. Til venstre står mestersvend Anton Poulsen.

en formue bl.a. ved mejeri- og teglværksdrift samt tørvefabrikation. Per Odgaard købte Ny Skivehus p.g.a. beliggenheden: Han ønskede at udstykke den fjernestliggende del af ejendommen til husmandsbrug (Bakkedraget) og resten til virksomheder og boliger.

Fra 1903 til 1907 var Per Odgaard (med)initiativtager til oprettelse af 6 fabrikker ved gaderne Odgårdsvej (opkaldt efter P.O. i 1905) og Godthåbsvej. På Odgårdsvej anlagdes Skivehus Tobaksfabrik, A/S Jydsk Motor- og Maskinfabrik og A/S Jydske elektriske Bomulds- og Linnedvæverier. På Godthåbsvej en børstetræsfabrik, Skivehus Cementstøberi og Skivehus Asphalt- og Tagpapfabrik. Den kolossale anlægsaktivitet kronedes af Per Odgaards private elektricitetsværk på Ny Skivehus.

Oversigten over fabrikkerne angiver Per Odgaards spændvidde. Han var ikke bange for at investere i "det nye": elektricitetsværk, bilfabrik (motor- og maskinfabrikken) og et af landets mest moderne væverier med alle maskiner drevet af elektricitet. Per Odgaard deltog ikke i den daglige drift, han var "manden med pengene", der kunne sætte tingene i gang, men alligevel var han blandet ind i så mange ting, at han sled sig selv op og døde i en alder af 58 år. Efter hans død viste det sig, hvor meget han betød for fabrikkerne. Der var kun en af dem - asphalt- og tagpapfabrikken - der kunne klare sig efter hans død i 1910.

Salling Bank – 125 år på Skiveegnen

Skive Kirkegård 2009
© www.gravsted.dk (foto:fm)

Tilladelse fra kendtes@gravsted.dk

Den 21. maj 1925 rejste hans venner og naboer en mindesten over ham i Tastum Plantage. Stenen var udført af billedhuggeren Hansen-Jakobsen. Bag initiativet til opførelsen af stenen stod bl.a. Marie Bregendahl, og hun sørgede for, at der på stenen kom til at stå:

**PER ODGAARD
FØDT 22. JUNI 1851
DØD 17. JANUAR 1910**

**"DE SKJØNNESTE Æ WEED,
ÆR AA FO NØJ TE AA GROW"
VAR HANS ORD**

OG HAN FIK DET TIL AT GRO'

**TIL MINDE OM HANS VIRKE
REJSTES DENNE STEN
DEN 21. MAJ 1925**

Peder Odgaard var gift 2 gange. Første gang den 5. oktober 1875 i Hvidbjerg på Thy med Karen Sloth Nielsen, der blev født 24. januar 1854 i Smerup i Hvidbjerg sogn. Hun døde af brystsygge den 16. november 1902 næsten umiddelbart efter overtagelsen og indflytningen på Ny Skivehus. På hendes grav opsatte 48 mænd fra Tastum og omegn en mindeplade som tak for den gæstfrihed, de altid havde modtaget i hendes og Peder Odgaards hjem.

Anden gang var den 3. juni 1906 på Frederiksberg med Jørgine Knudsen, der var født den 5. oktober 1885 i Tørring ved Randers. Hun døde den 14. januar 1964 i Dronninglund.

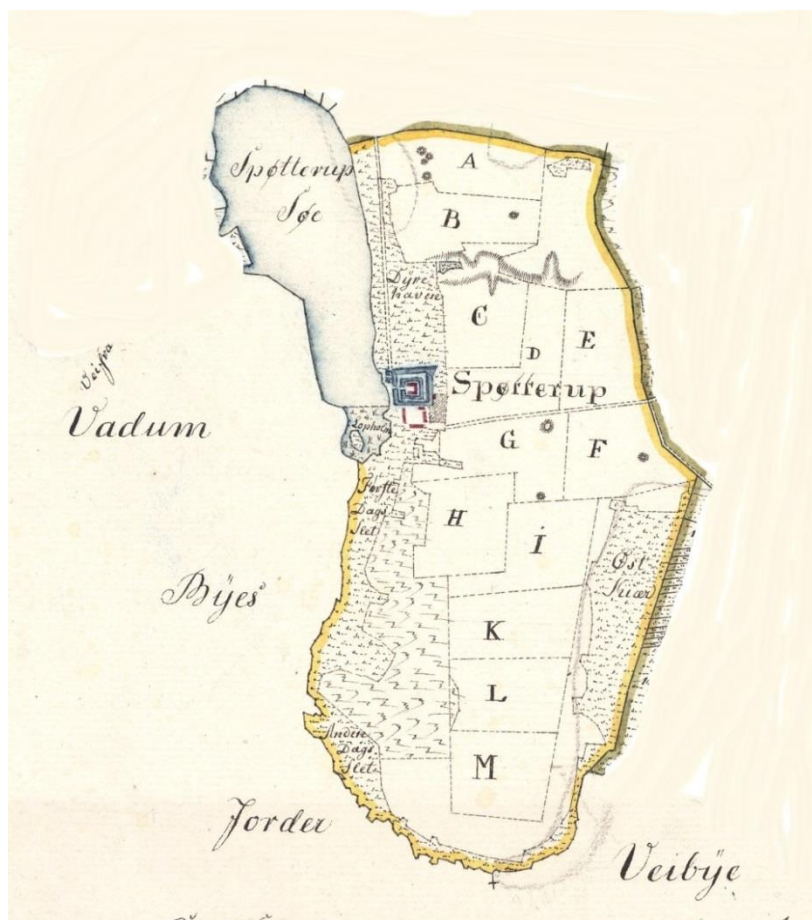
[Aakjærselskabet](#)

- 1910: ???
0000: ???
1961: Salling Landboforening senere Landbo-Limfjord køber Ny Skivehus til kontor.
Købesummen 79.000 kroner svarende til ca. 620.000 kroner i 2014-priser.
Foreningen skulle selv installere centralvarme ([Aksel Pedersen](#)).
1970: En lejlighed midt i bygningen blev ændret til kontorplads, og lejerer Fru Vedel, der
havde været forstanderfrue på Krabbesholm højskole, flyttede hen i vesterenden af
bygningen
1974/75: Salling Landboforening bygger nyt kontor m.m. på Resenvej for ca. 2 mill. kroner
svarende til ca. 9.4 mill kroner i 2014-priser
0000: Skivehus aktivitetscenter

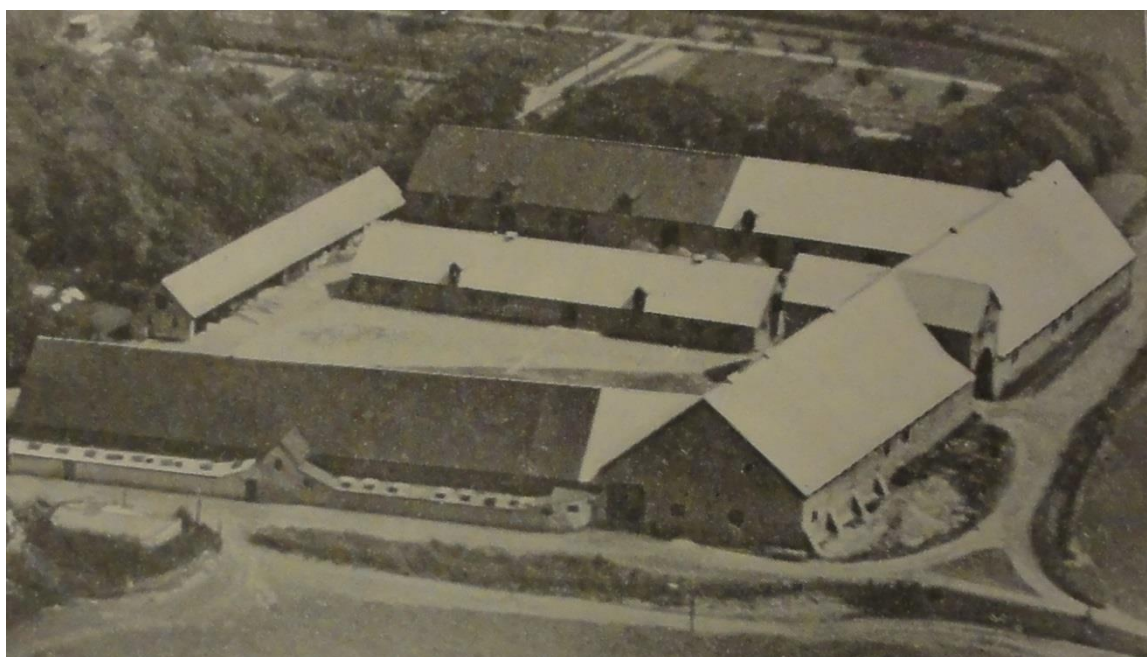

Volvej med udsigt til Skive Fjord. [Salling Bank](#) – Tom Jensen - 2005

Spøttrup

Udsnit fra sognekort over Rødding sogn – ca. 1815

Kb 1990

Collage – stude og med Spøttrup som baggrund: Ivar Kristoffersen – august 2013

Skiveegnens herregårde (II)

Ved Ib Svenningsen

I år tager vi på rundtur til herregårdene i Spøttrup kommune. De farvekolorerede postkort stammer alle fra starten af 1900-tallet.

Spøttrup set fra vest. De nuværende bygninger blev opført omkring 1500 af bispstolen i Viborg. Gården var bispens forvaltningsbygning med henblik på opkrævning af tiende. Under reformationen forsøgte Skipper Clements bondenær tilsyneladende et angreb på gården, men uden held (1534). Kun nordfløjen led skade. Trappen på sydfløjen var hovedindgangen, mens familien Toft ejede gården.

Spøttrup set fra nordvest. Således så gården også ud, da staten overtog den i 1938.

1702: Nilen.dk: Den 11.06.1702 købte Axel Rosenkrantz Spøttrup Borg. Han er gehejmeråd, ridder, kammerherre og Iustitiarius i Højesteret. Spøttrup gods var på det tidspunkt på 279 tønder hartkorn fordelt mellem 30 1/2

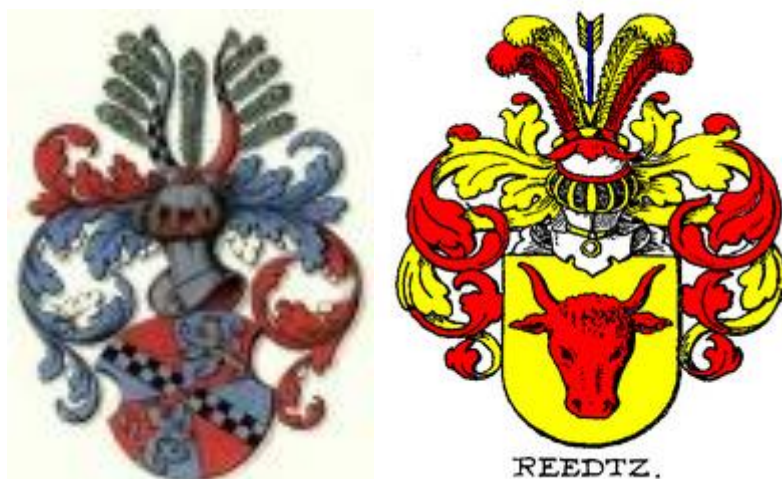
tdr. under Spøttrup hovedgård, 11 tdr. under Hestehave, 4 1/2 tdr. under Nybølle, 27 1/2 tdr. udgjorde Rødding sogns kongetidende og de resterende 205 1/2 tdr. hartkorn var så bøndergodset.

Spøttrup betegnedes ved overtagelsen som værende »meget forfaldent og ruineret«.

Axel Rosenkrantz og hans kone Karen Reedtz istandsatte den forsømte borg efter baroktidens krav. Man kan bl.a. se i gamle dokumenter, at Axel Rosenkrantz har importeret meget svensk tømmer til istandsættelsen af borgen. Man kan også se, at der er genbrugt tømmer i tagkonstruktionen, som stammer fra Belows store ombygninger og fjernelse af skytteloftet.

Biskop Søren Lintrup, der var på besøg på egnen i 1722, fandt, at Spøttrup Borg på det tidspunkt var en »meget velbyggt« gård.

Axel Rosenkrantz døde i 1724 efter et jævnt og tilsyneladende stilfærdigt liv til gavn for den gamle borg. Efter hans død overtog sønnen, Mogens Rosenkrantz, Spøttrup Borg.

Wikipeda.dk

Alt tyder på, at Mogens følte sig stærkt knyttet til fødegården og kunne lide landlivet, idet han fortsatte den påbegyndte modernisering af sydfløjens øvre stokværk med kraftige panelværker og brede fyldingsdøre, malet med »naive prospekter«.

Hans første kone, Elisabeth Sofia Holsten, døde i 1738. I 1747 giftede han sig igen med Christine Hornemann.

I tiden under de to familier Rosenkrantz blev den gamle borg godt vedligeholdt og havde her en af sine bedste perioder.

Mogens Rosenkrantz blev den sidste adelige ejer af Spøttrup

1724-dh: Mogens Rosenkrantz.

[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

1754 blev han konferensråd og 1755 kammerherre. 1759 blev han deputeret for finanserne, var 1762-67 desuden medlem af Kommissionen til Landvæsenets Forbedring og arbejdede i den forbindelse meget for opdyrkningen og kolonisationen af de jyske heder. Mogens Rosenkrantz (ca. 1700 – 20.

november 1778 på Palsgård) var en dansk adelsmand, gehejmeråd og justitiarius i Højesteret. Mogens Rosenkrantz tilhørte den såkaldte Glimminge-linje af den

Kammerråd M.P. Richter og fru Elisabeth, Ørslø Kloster's ejerpar 1794-1828. Richter solgte godssets fæstegårde fra. Den omsorgsfulde fru Richter vaccinerede bl.a. sønnets børn mod koppper og tog sig pænt af sin mands elskerinde. (Fotos: udlånt af Harald Kristensen, Viborg).

Kilde: Skive kommunes historie – fra oldtiden til 1880

- 1787-ft: Peder Nielsen/Nissen født 1731, Bodil Hillerup Nielsen født 1733. Deres 3 døtre (11-22 år)
- 1788-dh: Bodil Hillerup født Nielsdatter/Nielsen
- 1801-ft: Madame Bodil Hillerup Nissen enke efter afgang Hr. Peder Nissen. Sønnen Niss Nissen som forvalter (30 år), sønnen Niels Hillerup Nissen som skriverkarl (29 år) og hendes 3 døtre (25-34 år)
- 1803-dh: Nis Nissen overtager Spøttrup
[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

Nis Nissen (døbt 3. marts 1771 i Hillerup kirke ved Ribe – 29. juli 1848) var en dansk godsejer og legatstifter.

Han var født 1771 (døbt 3. marts) i Vilslev ved Ribe, hvor hans fader Peder Nissen, var en velhavende bonde og studehandler; moderen hed Bodil f. Hillerup. Peder Nissen kunne i 1777 købe hovedgården Voldbjerg ved Ringkøbing, som han i 1784 ombyttede med Spøttrup i Salling. Sønnen Nis gik i Ribe Latinskole, men da faderen døde i 1788, blev han kaldt hjem for at bistå moderen med gårdens drift. I 1803 overtog han selv gården og udbetalte sine fire søskende deres arv, hvorved han korn i en betydelig gæld, som endnu trykkede ham mange år efter. Men ved sin store dygtighed som landmand forenet med sparsommelighed og tarvelighed lykkedes det ham efterhånden at erhverve sig en betydelig formue. Som sædvanlig på de større gårde i Vestjylland lagde han især vægt på studeopdrætning, og i den henseende gjorde han Spøttrup til en mønstergård, hvis eksempel bidrog meget til at fremme landbruget i hele Salling. Derimod havde han ingen veneration for middelalderborgen Spøttrups kulturarvsverdier.

Da han ikke efterlod sig livsarvinger, kunne han anvende sin formue til en storstilet velgørenhed. Ved testamente af 19. april 1845 bestemte han, at hans midler skulle deles i 50 lige store lodder. Af disse blev de 30 tildelte forskellige pårørende af ham og hans anden hustru, 10 lodder bestemtes til et legat for latinskolerne i Ribe, Viborg, Aalborg, Randers og Aarhus, og de øvrige 10 fordeltes til andre formål. Da boet var opgjort, fik hver af de 50 lodder en størrelse af 6582 rigsbankdaler og 72 mark. Legatet til de 5 skoler, som således beløb sig til

over 130.000 kr. (1900-kroner), er det største legat, der nogen sinde er skænket til skolevæsenet i Danmark.

Nis Nissen døde 29. juli 1848. Han havde 1803 ægtet Karen Stadil fra Ullerup på Mors (død 10. maj 1824) og 13. maj 1825 Ane Dorthea Hagensen. I 2. ægteskab fik han syv børn, men de døde alle som små. Han er begravet på Rødding Kirkegård.

- 1834-ft: Nis Nissen, godsejer, Ane Dorthea Nissen født Hagensen (31 år) og hendes søster Hansine Hagensen (26 år) som husjomfru.
- 1845-ft: Niss Nissen, Her Prop og født i Wilslev sogn, Ribe. Ane Dorthea Hagensen født i Tæbring, Mors og hendes søster Hansine Hagensen, deres Jomfrue

Foto: Ivar Kristoffersen

Inskriptionen på cementsøjlen lyder: Her nedlagdes støvet af Niss til Spøttrup, død den 29. juli 1848, 77 år gammel. Paa denne plads jordedes han tog hans forlængst afdøde forældre saavel som alle hans 7 børn.

- 1848-dh: Ane Dorthea Hagensen gift Nissen
Ved folketælling 1860 er Ane Dorthea Hagensen bosat i Viborg og er gift med Prokurator Andreas Møller. Han var prokurator ved boopgørelsen. Kilderne fortæller at hun levede en kummerlig tilværelse samt at Møller formidlede hendes arv til fordel for sig selv
- 1850-dh: Konsortium

1855-dh: Niels Breinholt

Sjovfritid.dk. Bopæl, 1855-1875, Spøttrup Borg. Den 28. december 1855 blev Niels Breinholt ejer af herregården Spøttrup.

Niels Breinholt havde ikke den store agtelse for historien, og han overvejede at nedrive den gamle borg, men det blev heldigvis kun til, at han i 1850'erne fjernede hvælvingerne og nogle skillerum i nordfløjen samt gennemførte en del andre forandringer, både af det ydre og indre, på de gamle bygninger. Her lod han efter nogle års forløb indrette et brændevinsbrænderi, der dagligt omsatte 24-25 tdr. byg. Brændevinen blev kørt til Skive.

Da han havde arbejdet med det i nogen tid, fandt han på, at han ville udnytte gæren, hvilket gav ham et underskud, idet gæren ikke ville blive hvid - man mente at det var på grund af vandets dårlige kvalitet.

Produktionen havde krævet ret store investeringer. Det fik ham til at nedlægge brændevinsbrænderiet. Affaldet fra brændevinsbrænderiet - kaldet spøl - var ellers blevet brugt til at fede stude og svin op med og passede derfor godt ind i driften. Den indre gård var på brændevinsbrænderiets tid fyldt op af kul dynger og andet skidt, og bygningerne stod og forfaldt, alt imens de nødvendige afløb bare blev brudt igennem den gamle borgs mure uden nogen som helst pietetshensyn. Et træsnit fra 1871 fortæller lidt om ødelæggelsernes vederstyggelighed samtidig med, at man kan se nogle skæmmende materialeskure.

Dertil kommer så, at han under alle disse ombygninger fjernede en del af gårdens arkiver og papirer, uden at de kom historikerne til gode. De blev simpelthen destruerede.

Breinholt lod dertil yderligere den sydlige og vestlige vold udjævne ud over voldgravene, så borgen kom til at præsentere sig åben fra disse to sider.

Samtidig byggedes der to svinestalde vest for vejen, hvilket også skæmmede borgen. Hans driftighed og initiativer blev ikke til gavn for de gamle bygninger, der stod møgbeskidte og forfaldt.

Breinholt lavede desuden en afvanding af den vest for gården liggende, ca. 50 ha store Spøttrup sø.

Niels Breinholt er født 1819 i Outrup på Mors. Den 22. oktober 1840 bliver han gift i Nørlem kirke, Lemvig med datteren Maren Stokholm fra Kabel. I 1841 bor de på Kappel. Ved folketællingen 1850 bor de på Torvet i Lemvig og han betegnes som herregårdsejer. I 1870 på Ny Spøttrup. I 1875 på Spøttrup. Maren Stokholm dør i London 1884, mens Niels Breinholt dør i København 1906. Kilder nævner, at i 1883 bor de/han Haveselskabet Vej 3, Frederiksberg. I 1875 flytter ægteparret til London for at hjælpe deres søn i hans firma, der ikke går for godt ([Esben Graugaard](#))

1860-ft: Niels Breinholt og Maren Breinholt født Stokholm. De har 6 børn i alderen 4-17 år – samt en lærerinde

Maren Stokholm og Niels Christensen Breinholt

1875-dh: L. Balle

1880-ft: Ludvig Henrik Thomas Balle født 1829 i Nordborg på Als. Kirstine Marie Balle er født Bendt 1832 i Flensborg. De har 5 børn alderen 7-22 år og hendes søster Sophie Catrine Bendt bor hos dem. Ludvig dør i 1903 og Kirstine Marie i 1918 – stederne er ikke angivet.

1890-ft: Ludvig Henrik Thomas Balle

1892

På billedet er der 15 mænd med leer – høstning af korn

[F123-1-5 Spøttrup Lokalhistorisk Arkiv](#)

1900-dh: Vallø stift

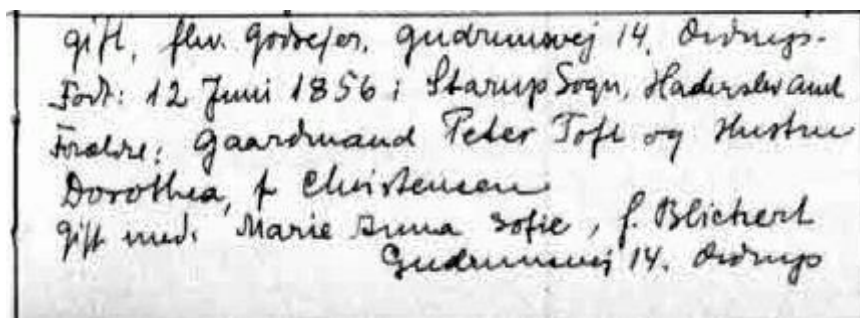
1903-dh: Christian P. Toft = Christian Petersen Toft. Han er født 1856 I Starup, Haderslev amt.

Besætningen var 160 køer, 120 stude, 200 ungkreaturer, svin gæs og duer. I 1920 havde Toft kontravers med skattevæsenet. Valgte at gå i ”skattely” i Charlottenlund og drev Spøttrup med forpagtere og/eller inspektører

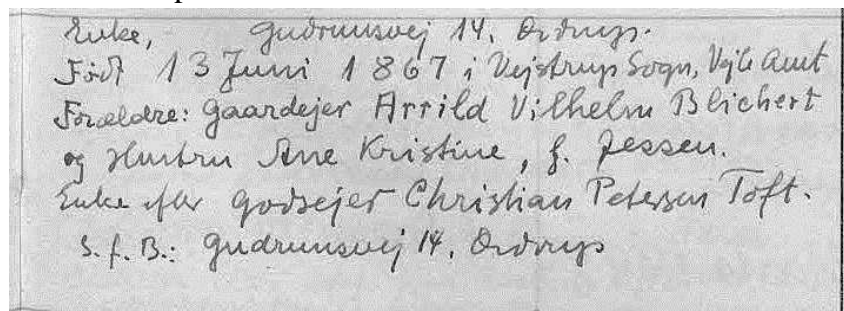

Marie Anna Sophie Blichert og Christian Pedersen Toft
Christen Pedersen Toft – død 1939

[Geni.com](#)

Marie Anna Sophie Blicher – død 1948

Begravet på Ordrup Kirkegård

1911-ft: Chr. P. Toft og M.A.S. (=Marie Anna Sophie) Blichert Toft og 5 børn

[Nilen.dk](#). Christian Petersen Toft blev den sidste private ejer af Spøttrup. Han ejede godset fra 1903 til 1937 (Sønnen Peder Toft forpagtede godset fra 1926 og til 1937).

Chr. Petersen Toft havde mere forståelse for de gamle bygninger, end hans formænd i de sidste generationer havde vist, samtidig med, at hans ordenssans gjorde, at der blev ryddet op omkring borg og gård. Desværre lod han under første verdenskrig, da papir var blevet dyrt, alt papir der lå

og flød, køre til papirmøllen og med det gårdens resterende arkivalier. Her var Toft ikke bedre end Breinholt, hvilke muligheder ville der ikke have været for historikere, om generationerne havde værnet om disse arkivalier. Nogle af de gamle papirer er dog blevet reddet, enkelte dele endda ved at blive samlet op, af hvad der tabtes fra vognene ved bortkørslen, men det er alt for lidt desværre.

Med Christian Toft var der også kommet en landmand til godset. Senegræsset blev hurtigt skiftet ud med afgrøder på veldrevne marker. Kvægbesætningen, der var reduceret ved overtagelsen i 1901, bliver hurtigt sat op, så der i 1910 var ca. 100 malkekøer, 150 ungkreaturer, 140 fedesvin samt en hestebestand på ca. 35.

Selve borgen, der ved overtagelsen var i en meget dårlig tilstand, blev der nok ikke kostet de store beløb på udover en istandsættelse af privatboligen i syd- og østfløjen.

Nordfløjen fik lov at ligge delvis i ruin, hvilket gjorde, at der gennem årene kom en stærk offentlig kritik af dens tilstand. Denne kritik bliver Christian Toft for meget. Han fremsatte et forslag om, at der blev stillet penge fra det offentlige til rådighed til vedligeholdelse af de gamle bygninger, og hvis ikke dette kunne bevilges, da agtede han at nedrive nordfløjen.

Nu vågnede Statens Bygningssyn op, og udstedte et forbud på grundlag af loven om bygningsfredning af 1918, og da man var bange for at Christian Toft alligevel skulle gå i gang med nedrivningen, udstedtes der et fogedforbud mod at foretage sig noget med bygningerne uden godkendelse af Bygningssynet.

I 1926 forpagtede den 30-årige søn Peder Blichert Toft Spøttrup. Han var en dygtig landmand, som ikke selv var bange for at tage del i arbejdet. Han blev gift med den 23-årige Jenny Pedersen fra Aagaard i Hvidbjerg på Thy, og sammen tog de fat på at få stil over driften af gården.

De to generationer Toft gjorde de gamle bygninger til et hyggeligt hjem i borgens syd- og østfløj, der virkede som stuehus for de store trelængede avlsbygninger syd for borgen. (Rester af lademuren i syd og den vestre staldbygning står endnu og danner hegn om den nu anlagte parkeringsplads).

Borgen var hvidkalket og fremtrådte smukt i forhold til sine avlsbygninger.

Foruden herskabet var der på den tid følgende mandskab på Spøttrup: En, sædvanligvis ugift, forvalter, en gift fodermester og en gift svinerøgter, 16-20 karle til hjælp i mark og stald, kokkepige, stuepige og køkkenpiger, der hjalp ved malkningen sammen med koner fra Rødding og derudover i

roetiden 18-20 polakker.

Det mandskab, der skulle til udover de faste folk, blev i folkemunde kaldt for herregårdsbisser, i daglig tale »Børsterne«. Det var færende folk, ofte nogle hårde gutter med spritflasken i baglommen, der kom og tilbød sig til roehakning, høst og roeoptagning o.s.v. De var et uroligt islæt i folkeholdet, og de var heller ikke regnet for ret meget. Den 3. marts 1937 brændte Spøttrup avlsbygninger. Den radikale indenrigsminister Bertel Dahlgaard fik herefter statens jordlovsudvalg til at købe borgen med dens 338 ha. jord, som blev udstykket til 28 husmandsbrug og mindre gårdbrug. Handelen blev gennemført den 29. maj 1937 til en købesum på 380.500 kr. for jord og bygninger.

F123-3-2: Spøttrup Lokalhistorisk Arkiv

Indenrigsministeriet købte selve borgen af jordlovsudvalget med et areal på 8,8766 ha for 81.000 kr. En restaurering, der herefter blev gennemført som beskæftigelsesarbejde med arkitekt Arne Nystrøm som ansvarshavende.

Borgen stod færdig til åbning den 15. juni 1941. På det tidspunkt stod den staten i ca. en halv million kroner, indbefattet restauranten, der var placeret, hvor den tidligere avlsgårds østre længe lå. Dertil kommer parkanlæg med festplads, og en urtehave.

1921-ft: Peder Arild Christian Blichert Toft, inspektør

1930-ft: Peder Arild Kristian Blichert Toft, Jenny Pedersen født 1903 i Madsted, Hvidbjerg og 2 børn. De var blevet gift i 1926. Ses på udklipet må konstateres, at sønnen Peder Arild aldrig blev ejer af Spøttrup. I 1937 købte de Balling Nedermølle

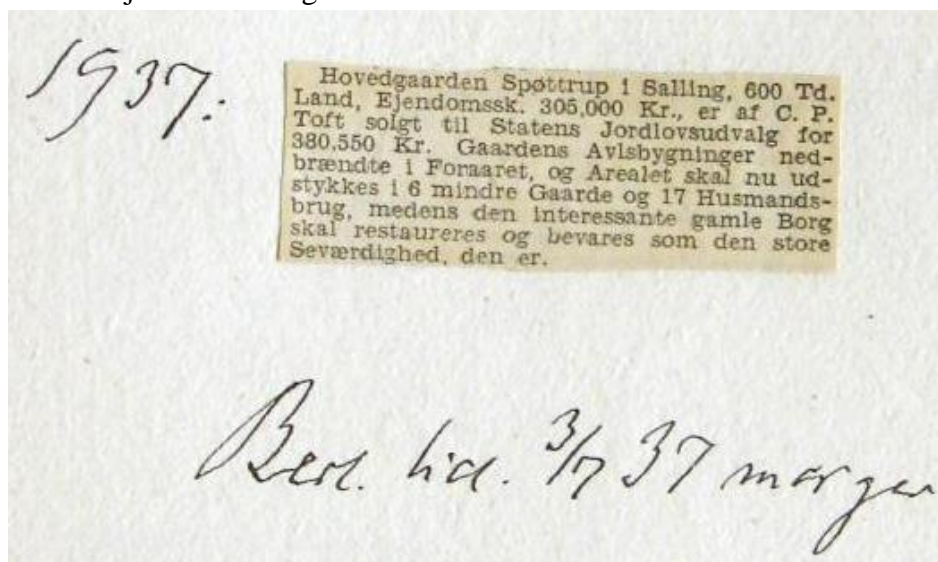
Jenny Pedersen og P.A.C. Blichert-Toft

[Geni.com](#)

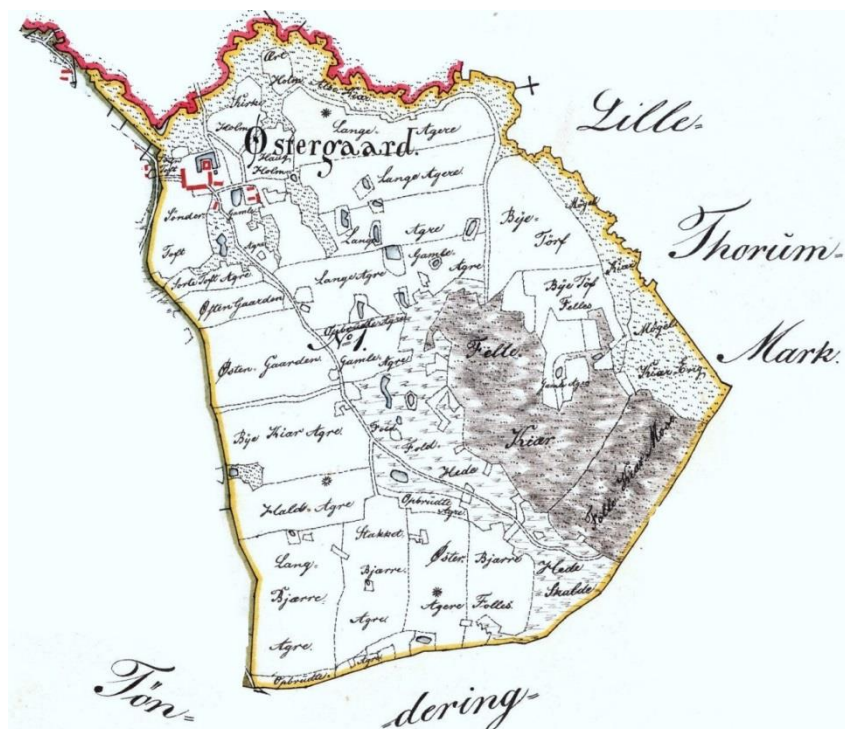
Balling Kirkegaard: Foto: Karl Johan Thomsen

1937-dh: Statens jordlovsudvalg

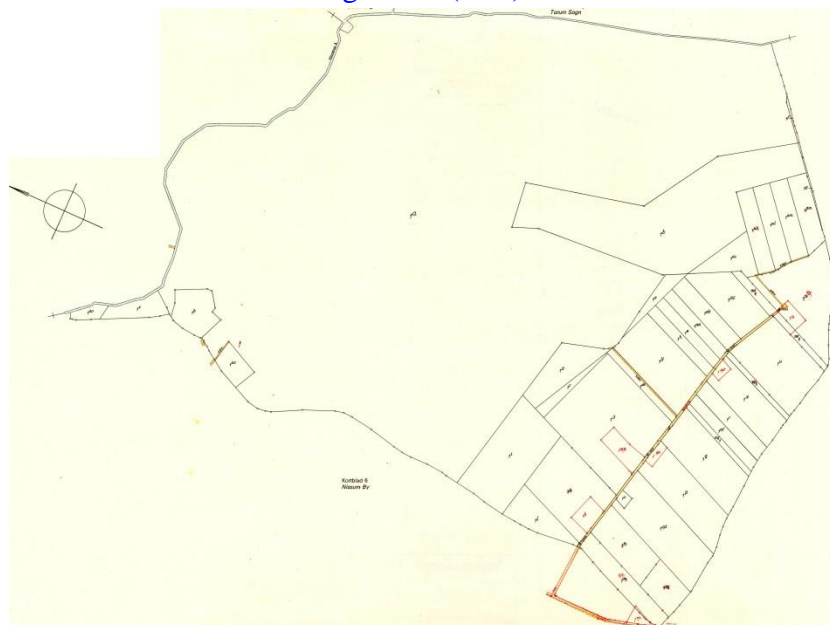

1937-dh: Staten – Spøttrup Museum

Østergaard

Udsnit af sognekort (kms) – ca. 1816

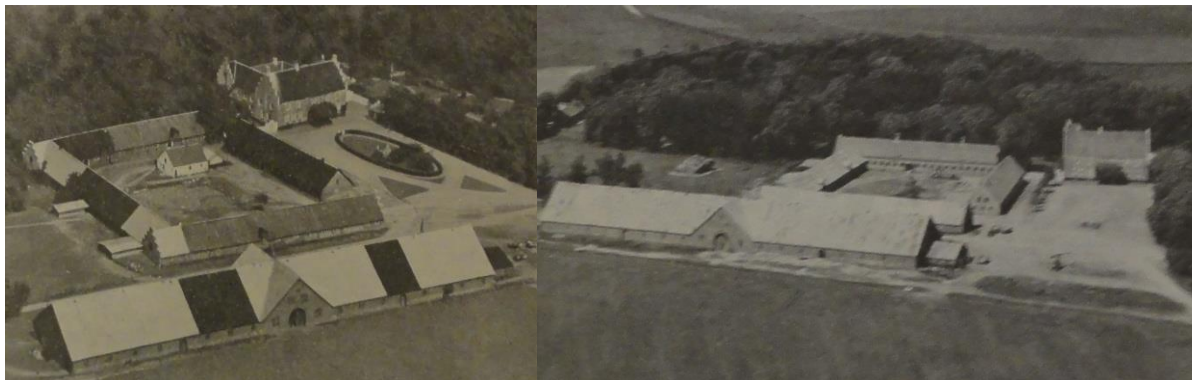

Kms-kort 1973-96

Bemærkninger:

På det øverste kort ses navne på marker. Ifølge [Danske slotte og Herregårde](#) er der tale om inddeling i 12 marker, hvoraf de 5 marker anvendes til korndyrkning, mens 7 er græs eller brak/hvile. I 1803 var der opdyrket 146 hektar, 1859 197 hektar og 1910 var der opdyrket 234 hektar.

På nederste kort ses til højre udstykningen af husmandsbrug i 1914 - Bjergby.

Større danske landbrug 1934 og Danmarks større gårde 1961

kb 1990 og ukendt dato

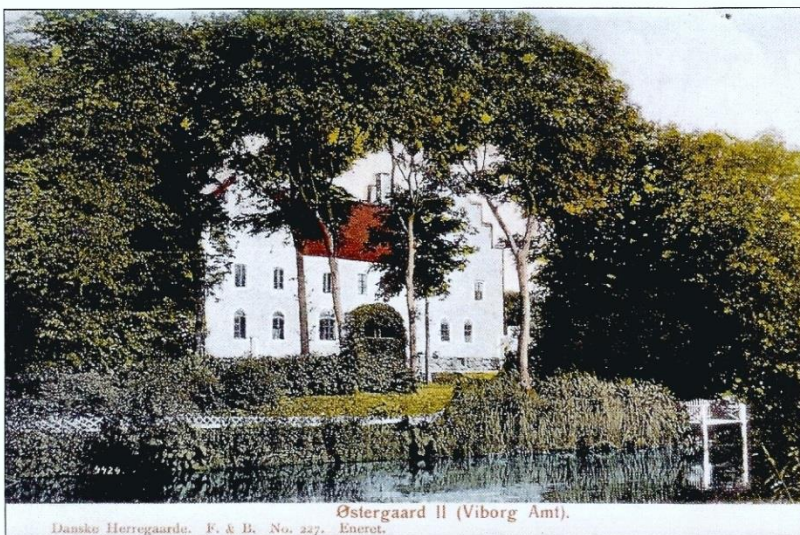

Foto: Preben Gøssing

Østergaards hovedbygning, set fra sydvest.
Til højre den gamle mejeribygning, senere
vaske- og tørvehus.

Østergaard I (Viborg Amt).
Danske Herregaarde. F. & B. No. 226. Enerot.

Østergaard II (Viborg Amt).
Danske Herregaarde. F. & B. No. 227. Enerot.

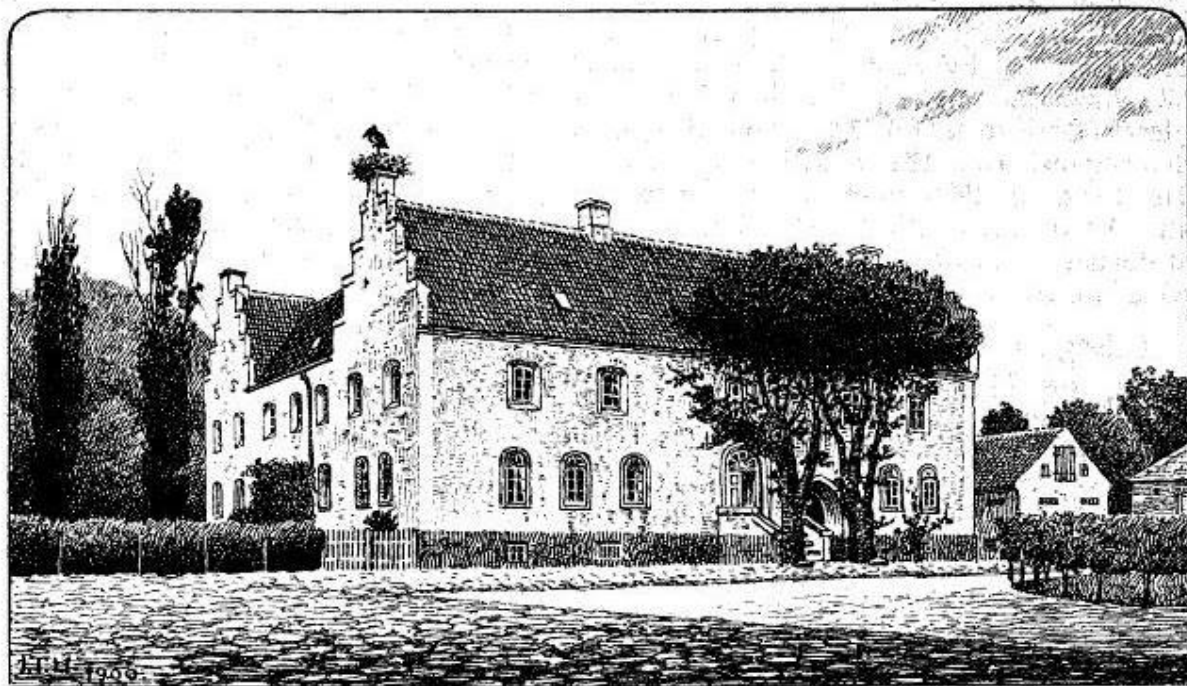
Østergaard set over karpedammen mod
vestfacaden. Borgen var omgivet af grave
og høje volde, der i slutningen af 1700-tal-
let udjævnedes og opfyldtes mod syd. End-
nu til midten af 1800-tallet fandtes voldgra-
vene mod syd og nord.

Østergaards firelængede hovedbygning
blev opført o.1500-o.1550 af ridderne
Lucas Krabbe og sønnen Iver Krabbe.
Ældst er vesthuset, der på billedet ses
indeklemt mellem de to kamgavle på
sydhuset fra o.1530 (th.) og nordhuset fra
o.1550 (tv.).

Østergaard

1694 Ø. (40 og 199 Td. H.) til Forpagter paa Astrup Anders Hansen Høyer, † 1727. Derefter ejedes Ø. af Borgmester Christen Jensen Basballe, efter hvem den 1747 blev solgt til Hospitalsforstander Niels Nielsen († 1752) for 7864 Rd.; hans Svigersøn Christen Wassard solgte 1753 Ø. til Ritmester Chr. Lautrup, † 1754, hvis Enke Birg. Blichfeld 1758 solgte den for 16,000 Rd. til Niels Andersen Qvistgaard, † 1763, hvorefter hans Enke Joh. Marie Botum 1764 ægtede Chr. Kjærulf, † 1777; Stif- sønnerne Anders og Jens Q. købte s. Aar Ø. for 31,330 Rd., men 1786 udkøbte den første sin Broder for 3600 Rd. Andr. Q. døde 1792, og Ø. (45, 35 og 218 Td. H.) blev saa købt af Kapt. Th. Thomsen paa Vindumovergd., der 1804 solgte Ø. (40, 73 og 221 Td. H.) m. m. for 100,000 Rd. til Landvæsenskommissær Møller, M. Vestrup og Henn. Larsen; Thomsen fik den dog igen og ejede den til sin Død 1823, da den overtoges af Nis Nissen til Spøttrup, der ejede den til 1836. Senere har den været ejet af Kammerr. Tørsleff til Kollerup, Kultusminister E. E. Rosenørn fra

Østergaard.

J.P. Trap: Kongeriget Danmark/ 3. Udgave. 4 Bind

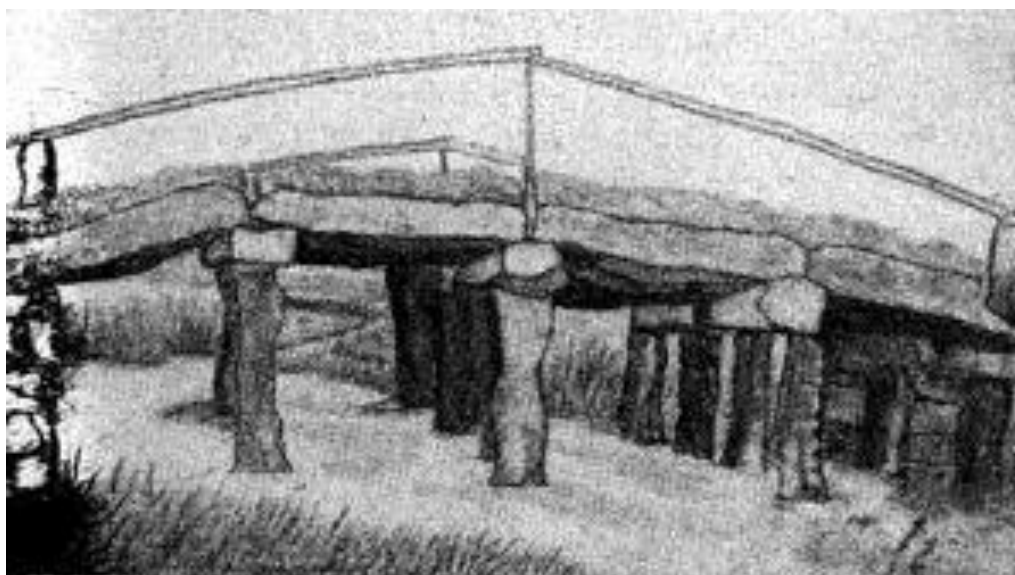
Avlsgården. B10129 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum - 1946

- 1747/48: Christen Jensen Basballe. I forbindelse med kvægpesten mistede selve godset 62 kreaturer, mens fæstebønderne i Aasted, Sæby, Selde sogn, Floutrup og i Torum sogn mistede 155 kreaturer
- [Jenle.dk](#): I begyndelsen af 1700-tallet var Østergård ejet af Anders Hansen Høyer, der havde været forpagter på Astrup. Han nåede at blive far til 19 børn, men da det var med tre koner, skulle de ældste børn have udbetalt arv efter deres mor. Det forbedrede ikke hans i forvejen trange økonomi, og han døde som en forgældet mand i 1727. Østergård blev overtaget af én af hans kreditorer, den rige borgmester Christen Jensen Basballe i Århus, der havde bestyrer på gården.
- [Aarhus Wiki](#): En af slægtens betydeligste var Christen Jensen Basballe (1672 – 27.04.1747), der var borgmester fra 1710-40 og samlede en betydelig formue. Eftersigende ejede han blandt andet ikke mindre end 58 gårde og boder i Aarhus. Han fik også Basballernes familiegravsted i 1725 i [Vor Frue Kirke](#), hvor familiens epitafier også blev opsat. Christen Jensen Basballe havde dog svært ved at bevare sin popularitet og i 1740 enten nedlagde han sit borgmester embede eller blev frataget det. I 1744 brændte hans store gård og formuen begyndte at smuldre bort. Hvad Christen Jensen Basballe ikke selv formåede at ødsle væk gjorde sønnen Jens Chr. Basballe, der i et ufrugtbart forsøg på at gå embedsvejen skabte en anseelig gæld.
- 1747-ki: Peder Bartling, Monsr. og fuldmægtig begravet lørdag den 19. september – 28 år, 9 mdr. og nogle dage. Han har givetvis været fuldmægtig på Hostrup i 1742.
- 1747-dh: Niels Nielsen, hospitalsforstander
- Efter Basballes død blev Østergård solgt på auktion i 1747 til hospitalsforstander Niels Nielsen i Århus. Han tillægges forskellige istandsættelser og bygningsændringer. Taget på nordfløjen blev sænket og loftet indrettet som kornmagasin. Desuden blev et trappetårn nedrevet for at blive erstattet af en ny hovedindgang, og voldgraven mod syd blev fyldt op.
- 1753-dh: Chr. Lautrup = Christen Hansen Lautrup, ritmester og dør 1754
- [Kkermiit.dk](#). Ritmester Christian Lautrup, bevilling at søge Nandrup Kirke, og lade sig der betiene i saligheds sager.
- Bevilger og tillader, at os elskelig ritmester Christian Lautrup på Østergård til Åsted sogn, hvor sogne Kirken til gården er beliggende, skal mange tider, og især om vinteren dels være så vanskelig og farlig, og til dels så ganske impassabel, at hand og familie ofte derover forsømmer Kirken, og desårsag allerunderdanigst haver anholdet, at siden hand tillige ejer Nandrup Kirke, som ligger ganske nær gården og langt mere belejlig end Åsted, at de da må søge denne Kirke, hvilket kongen bevilger, idet der også henvises til erklæring fra biskoppen over Viborg stift, Andreas Wøldike. Frederiksborg slot den 19 juli 1754. Notat: Casseret.
- Bemærkninger: Nandrup kirke skal være Nautrup kirke. Men selve tilladelsen synes mærkelig, da afstanden til Nautrup kirke er noget længere end til Aasted kirke..
- 1754-dh: Birgitte Blickfeld gift Lautrup. Hun er født 1713 i Fredericia og dør i Ulfborg 1775 med betegnelsen ritmesterinde. Hendes søn Frederik Christian Lautrup

befinder sig på Nørre Wosborg, der ligger i Ulfborg sogn. Han dør 1809 og har været præst i Vildbjerg-Timring siden 1784

1757-ki: Velædle Hr. Niels Qvistgaard barkedåb. Gudmor Madam Damgaard på Nørgaard og Madame Hvas Durup præstegaard. Faddere: Velbåre Rasmus Stiernholm, Hr. Mads Hastrup på Eskiær, Hr. Peder Damgaard på Nørgaard og Hr. Christen Qvistgaard på Ullerupgaard, Mors

1758-dh: Niels Andersen Quistgaard

Nissum bro, tegnet af Olga Cecilie von Hedemann

Genetableret 2015. Foto: [Ivar Kristoffersen – august 2015](#)

NIELS ANDERSEN QVISTGAARD

(9. Tavle A III)

Han er født paa Sønder Qvistgaard i Veirum sogn c. 1710, mærkelig nok findes hans fødsel ikke i kirkebogen. Ca. 1746 træffes han som forpagter på Strandet i Ørum sogn, Viborg amt. 27. april 1746 blev han iflg. Skive kirkebog viet til Anne Marie Andersdt. Batum, men det må være en fejlskrift, da hans hustru senere hele tiden kaldes og kalder sig Johanne Marie Jensdt. Batum. I forskellige skrifter om Skive nævnes også en Jens Andersen Batum, hvis datter Johanne Marie blev døbt nytårsdag 1726, hvad der stemmer med Niels Andersen Q.s hustrus alder, og Jens Batums enke døde 1758 på Østergaard hos Niels Andersen Q. En Anders Batum nævnes derimod ikke i Skive i al fald på den tid. 1758 købte Niels Q. Østergaard i Aasted sogn 314 tdr. htk. for 16.000 rdl. Den 26. april 1763 døde han om aftenen på hjemvejen fra Skive.

Han synes ligesom sin søn Anders at have ligget i strid med præsterne, thi da han i 1758 overtog Østergaard, kom han straks i strid med præsten i Nautrup ang. kirke- og kvægtiende af Nautrup og Vile kirker. Generalauditør Rothe skriver således 1765, »saa snart denne Q. bliver Ejer af Godset, haver han strax en Haandlanger ved Haanden, der er lige saa ondsindet, som han selv, nl. Prokurator Rasmus Bondo, bekendt overalt for en Sammensætter af den stridigste karakter mod alt det, Loven befaler hos en Prokurator. Disse tvende stikke Hovederne sammen, men han skrev de stompervorne Indlæg hjemme, dem, Q. siden underskrev og udgav i sit Navn«.

Ved skiftet d. 21. maj 1764 efter ham opgives hans ejendele til:

	Tdr.	Skp.	Fdk.	Alb.	Rd.	Mk.	Sk.
Østergaard, af Hovedgaard Htk....	39	4	»	1	=1977	»	»
Bøndergods og Kirkegods - ...	235	1	1	½	=9407	2	12
Mølleskyld Htk.	8	»	»	»	= 351	»	»
Nautrup Kirke Htk.	12	6	2	2	= 513	4	»
Vile Kirke Htk.	6	»	»	»	= 240	»	»
Roslef Kirke Htk.	12	2	2	2	= 493	3	»

Hovedgaards Htk. blev vurderet til 50 Rdl. Td., det øvrige til 40 Rdl. Td.

Hovedgaardens Bygninger 1.500 Rd. » Mk. » Sk.

Østergaards Hovedgaards ind- og udv.	
Besætning	4.000 Rd. » Mk. » Sk.
Desuden 2 andre Poster	241 Rd. 1 Mk. 6 Sk.
<hr/>	
Boets samlede Indtægt	18.723 Rd. 5 Mk. 6 Sk.
Boets paahæftede Gæld	11.000 Rd. » Mk. » Sk.
<hr/>	
	7.723 Rd. 5 Mk. 6 Sk.

Enken gav sine 8 børn tilsammen 7200 rdl., så at hver af sønnerne fik 1200 rdl. og hver af døtrene 600 rdl. i arv efter deres fader.

1764 giftede hun sig med Christian Kjærulf, der overtog Østergaard mod en panteobligation på 7200 rdl. til sine stifbørn. Senere forpagtede han gården ud til sin stiftsøn Anders Q. og flyttede med sin hustru til Nykøbing, Mors, hvor de begge døde 1777.

Østergaard blev af boet solgt til hans stiftsønner Anders og Jens Qvistgaard.

Hans egenhændige underskrift så således ud:

Slægten Qvistgaard fra Vejrum - 1974

- 1760-ki: Niels Qvistgaard, velædle Siegn. Barsedåb den 12. september. Gudmor Velædle Hr, Byskriver Peder Sommer's hustru fra Schive. Fadder: Velbaarne Rasmus Stiernholm, Velærværdige Hr. Thomas Grønbæk i Roslev, Byskriver Sommer i Schive, Madame Hvas af Durup Præstegaard og min egen kone.
- 1763-dh: Johanne Marie Batum gift med Niels Andersen Quistgaard og derefter Christian Kjærulf
- 1764-ki: Copuleret Velædle Hr. Christian Kierulf og Madame Marie Battum salig Qvistgaard's enke. Forlovere: Velbaarne Ritmester Müller på Hegnet og Velbårne Rasmus Stiernholm på Kjeldgaard. Christian Kjærulf er søn af Sten Kjærulf og Gertrud Kirstine Nielsdatter – præstepar i Åby og Biersted.
- 1764-dh: Christian Kjærulf = Christian Steensen Kjærulf
- 1766-ki: Hr. Kiærulf Velædle barsedåb den 30. oktober. Gudmor Velbårne Frue Sehested, Jungetgaard og medfulgte Hr. Damgaard's datter Marie Kirstine fra Nørgaard. Faddere: Velbårne Rasmus Stiernholm
- 1777-dh: Jens og Anders Nielsen Quistgaard
- 1781-ki: Anders Qvistgaard – barsedåb 14. maj. Gudmor Madame Giested fra Tvis Kloster (= Karen Kirstine Qvistgaard) og med medfulgte Jomfru Bjørn fra Grinderslev-

Kloster. Faddere. S.T-Hr. Lieutenant Müller fra Hegnet, Hr. Anders Qvistgaard fra Jungetgaard, Hr. Christen Damgaard fra Nørgaard.

1786-dh: Anders Nielsen Quistgaard

1787-ft: Anders Qvistgaard – 34 år og Pernille Qvistgaard 29 år. De havde 2 børn.

ANDERS NIELSEN QVISTGAARD

(9. Tavle A III)

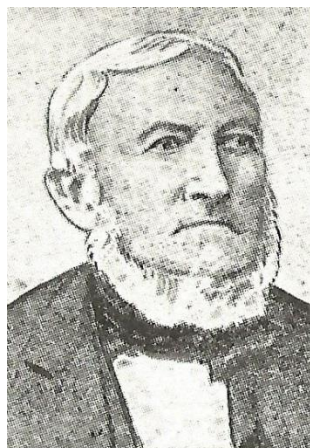
Han er født på Strandet i Ørum sogn, hvor hans fader var forpagter, og døbt d. 29. dec. 1748. 1758 flyttede hans fader til Østergaard, som 1764 efter faderens død blev overtaget af hans stiftfader Chr. Kjørulf, som senere forpagtede den ud til ham. 1773 stod han ved Livgarden i København, hvor han også havde studeret sammen med sin broder Jens, ligesom også hans broder, Morten, der døde som student. 1778 købte han i forening med sin broder Jens Østergaard af sin stiftfaders dødsbo for 31.330 rdl. 14. juni 1786 afstod hans broder Jens sin part i gården til ham for 3600 rdl. Han var gift med sit sødskendebarn Pernille Marie Q. fra Stubbergaard og havde med hende to børn, Niels og Johanne Marie Q. Han døde 27. nov. 1792, og d. 20. marts 1793 blev gården solgt for 42.000 rdl.

Om den for ham lidet smigrende strid mellem ham og hans sognepræst, hr. Kuhlmann, som kostede ham 300 rdl. i bøde, kan læses en artikel af Jeppe Aakjær i Skivebogen 1919, kaldet: »En Herremand, der spytter«. Han synes ellers at have været en solid jydsk proprietær, der passede sin gård og efter evne søgte at indføre forbedringer ved den, selvom de i øjeblikket medførte udgifter. Han anlagde således et teglværk og et kalkbænderi ved gården.

Slægten Qvistgaard fra Vejrum - 1974

- 1792-dh: Thomas Thomsen køber Østergaard med Hartkorn 45 og 218 tdr. hartkorn bønderjord. Prisen var 42.000 rigsdaler. Thomas Thomsen stammer fra Fyn Thomas Thomsen (1746-1823) bliver gift med Maren Bonne (1737-1801) Bregnet kirke med Kongebrev. Thomas Thomsen var medejer af Eskier 1797-98 og ejer af Langesgaard (1797-1805). [Danske slotte og herregårde](#) angiver, at ejeren af Astrup skulle være en slægtning – givetvis Tram.
- 1796-ki: Hr. Christian Albrecht Tram forpagter af Ruegaard viet 29. juli til Jomfru Caroline Bonne. De er søskendebørn og havde løst bevilling at indlade sig i ægteskab, ligesom og kongelig tilladelse at vise i huset uden foregående trolovelse. De var ejer af Astrup 1797-1838.
- 1801-ft: Thomas Thomsen og Maren Bonne. De havde ingen børn
Peder Mulvad, foged og Chatrine Marie Lund, husjomfrue
- 1803-ki: Peder Mulvad foged på Østergaard viet 7. januar 1803 med Jomfru Chatrine Marie Lund. Forlovere: Captain Thomas Thomsen, Østergaard og Jens Møller Mulvad kroholder ved Branden. Peder Mulvad er søn af skolelærer Hans Christian Berntsen Mulvad (-1782) og Christiane Hansdatter Lunge (1738-1817)

- 1803-ki: Hr. Peder Mulvad forpagter på Østergaard og kone Chatrine Marie Lund barnedåb den 27. april. I Perioden 1804-1812 får de yderligere døbt 6 børn. Peder Mulvad dør i januar måned 1815 på Østergaard og i en alder af 39 år. I perioden 1824-1826 ejer Chatrine Marie Lund givetvis herregården Strandet i Fjends herred, Ved folketællingen 1834 ejer hun en gård i Nebsager, Vejle amt og har sønnen Frederik Lund Mulvad hos sig. Ved folketællingerne i 1840, 1845 og 1850 har hun et hus i Nebsager – lever af sin jordlod og tjenestepigen Karen Christensdatter. Chatrine Marie Mulvad f. Lund dør 4. oktober 1850
- 1804-ds: Thomas Thomsen sælger Østergård for 100.000 rigsdaler til 3 spekulanter, der frasælger fæstegodset
- 1806-dh: Thomas Thomsen overtager igen Østergaard og for 56.500 rigsdaler
- 1823-dh: Nis Nissen fra Spøttrup – se nærmere under Spøttrup
- 1834-ft: Nis Nissen har Schack Ejber på 21 år som forvalter og desuden er Stine Hagesen husjomfrue på Østergaard. Hun er svigerinde til Nis Nissen og er datter af Frants Hagensen og Martha Pedersdatter.
- 1836-dh: Hans Tørsleff

Godsejer Hans Tørsleff til Østergaard
1836—46.

[B6436 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv](#)

- 1845-ft: Hans Tørsleff født 1799 i Lyngå i Aarhus amt og Cathrine Marie Tørsleff født Brandt i 1797 i Mårslet, Aarhus Amt. En søn, pleiedatter og Vincentz Tørsleff – 18 år og forvalter.
Ved folketællingen 1801 angives Hans Tørsleff at være søn af Andreas Tørsleff og Anna Margrethe Rosbog og som er forpagter på Faurskov Hovedgaard. Cathrine Marie Brandt er datter af sognepræst Mathias Christian Brandt og Dorothea Marie Stauning – præstepar i Mårslet

Kammerråd, fhv. forpagter på Rosenholm, Hans Tørslef ejede Østergård 1836- 46, og boede på gården 1840: 41 år gl, med hustru, 3 børn, huslærer, forvalter, husjomfru, smed, bødker, 19 tjenestefolk, samt en gartnerfamilie (5 pers) - i alt 35 pers. 1845: 46 år gl. med hustru, søn og plejedatter, husjomfru, forvalter og 22 tjenestefolk - i alt 28 personer.

Hans Tørsleff havde gået i Randers Latinskole, tog senere eksamen som jurist og blev godsforvalter på Clausholm, senere forpagter på Rosenholm, indtil han i 1836 købte Østergaard med tilhørende Åsted og Nautrup kirker. Senere også Durup kirke.

Fra Østergaard drev han en omfattende og på den tid indbringende studehandel.

Tørsleff solgte Østergaard i 1846 med en fortjeneste på 30.000 rd. Kirkene beholdt han. De kom herefter under Kollerup gods, som han fik skøde på i Randers 26.6.1847. På trods af begyndende hukommelsestab insisterede han på selv at foretage de årlige eftersyn på sine kirker, bl.a. de tre i Salling. Hvert år kørte han i den lukkede karosse, med protokoller, pengekasse til tienderne, fødevarer m.m. til Salling, hvor han overnattede på kroerne eller hos bekendte på herregårdene.

(Efter artikel i Østjysk Hjemstavn 1971)

Fra: Skivebogen 1965; O. L. Sørensen

Det middelalderlige Næsum og Østerg.

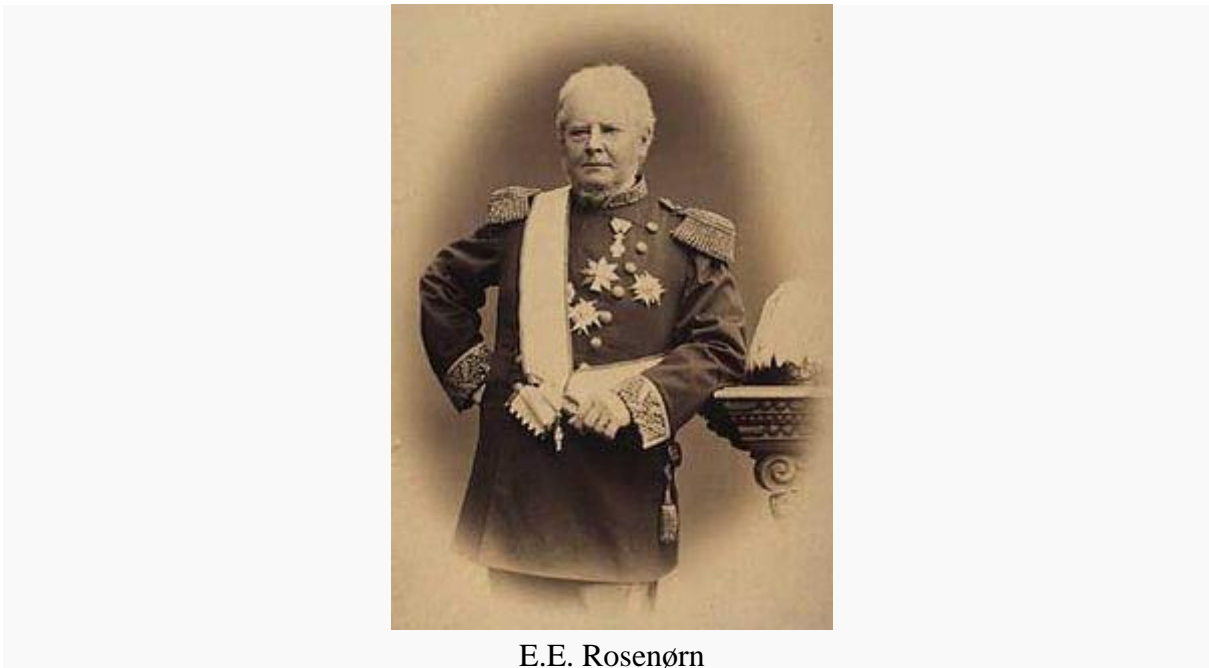
B6436 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv

- 1846-dh: P.C. Hansen og Jørgen Rasmussen
 Fra Wikipedia, den frie encyklopædi. Jørgen Rasmussen var søn af gårdejer i Ammendrup, sognefoged Rasmus Jørgensen og Bodil, kom 1818 på Præstø Byfogedkontor, var 1820-25 på Vordingborg Amtstue og blev 1827 exam.jur. og samme år fuldmægtig ved nævnte amtstue. Rasmussen blev 1830 godsforvalter på Høvdingsgård samt distriktskommisær og kystbefalingsmand og var fra 1833 til 1839 forpagter af Brattingsborg, Tranebjerg Sogn. Han var fra 1837 til 1853 tillige ejer af lystgården Ørsholt, Tikøb Sogn, blev 1843 landvæsenskommisær i Frederiksborg Amt og kammerråd, og var fra 1853 til 1855 ejer af herregården Østergård i Salling, fra 1855 af Flynderupgård, Tikøb, som han senere solgte, og boede derefter på det lille sted Lovisenlund i Tikøb Sogn.

Han var 1848-54 tiende kommissær for Kronborg, Hørsholm og Frederiksværk distrikter. 1856-80 repræsentant for 6. Distrikt i Østifternes Kreditforening og fra 1867 til sin død formand for sammes repræsentantskab, fra 1861 formand for afløsning af jagtretten i Frederiksborg Amt og 1870-80 repræsentant for Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger.

1855-dh: Ernst Emil Rosenørn

[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

E.E. Rosenørn

Ernst Emil Rosenørn (7. november 1810 på Benzonslund, Holmstrup Sogn ved Holbæk – 7. august 1894) var dansk folketings- og landstingsmedlem, kultusminister, overpræsident i København.

Han var søn af godsejer Cecilus Ulrik Andreas Rosenørn (død 1820) og Juliane Marie født Schack.

Rosenørn blev student fra Herlufsholm 1830, tog juridisk embedseksamen 1838. Efter en længere rejse i udlandet (1838-40) købte han, med andre, i 1841 godset Vorgård i Vendsyssel, tog bolig der, styrede ejendommen i fem år og samtidig i fire år Voer Sogns kommunale anliggender som formand for forstanderskabet.

I 1845 giftede han sig med Mariane Magdalene Clausine Brinck-Seidelin (1817-1884), datter af konferensråd Ludvig Christian Brinck-Seidelin, og forlagde derefter i 1846 sin virksomhed fra Nordjylland til hovedstaden og dens omegn. Parret adopterede Ludovica Nicolette Kabell-Rosenørn (1857-1918), senere kunstmaler.

I 1855 begyndte Rosenørns politiske løbebane. Han blev valgt i Varde (Ribe Amts 1. kreds) uden modkandidat til Folketinget, og genvalgtes 1858 og 1861, begge gange mod bondevenlige modkandidater. I perioden 1858-61 var han her formand for Frederiksberg Kommunalbestyrelse. Af Folketingets daværende flertal, til hvilket han hørte, valgtes han 1861-63 til en plads i rigsrådet, som oppositionen havde tiltænkt Svend Høgsbro.

Fra 1864 var Rosenørn ikke medlem af nogen af de lovgivende forsamlinger, men opstillede på ny i 1866 som kandidat til Folketinget og var frem til 1869 valgt i Hjerting (Ribe Amts 2. kreds). Han støttede under forfatningskampen og også senere grev Frijs' Højreministerium. I dette ministerium indtrådte han 22. september 1869 som kultusminister, men afgik allerede 28. maj næste år, da Ministeriet Holstein-Holsteinborg dannedes. En mere konservativ kirkelig opfattelse, der skilte ham fra hans 2 forgængere (P.C. Kierkegaard) og Aleth S. Hansen), nåede ikke mærkbart at slå igennem. Politisk virksomhed fik han på ny, da han 1879 blev kongevalgt landstingsmand og forblev i denne stilling, indtil han i en høj alder døde i 1894. Han var formand for en Kommission om Arbejderforholdene, der virkede fra 1875-78.

Han deltog bl.a. i forhandlinger om sager vedrørende Statsrevisionen, endvidere om landbospørgsmål, om kirkelige anliggender samt i, hvad der angik Landbohøjskolen og Københavns Kommune. I 1862 var Rosenørn blevet direktør for Landbohøjskolen, og han genoptog denne stilling, da han afgik som minister, indtil 1872. Efter Cosmus Bræstrups død 1870 blev han overpræsident i København og varetog dette embede til 1883. I denne egenskab fik han en fremtrædende plads ved Den nordiske Industri- og Konstudstilling i Kjøbenhavn 1872, i det han som kommunens repræsentant var medlem af og næstformand i Udstillingskomiteen. Et tredje omfattende hverv havde han som kurator for Vemmetofte Kloster fra 1869 og for Vallø Stift fra 1875. Forringelser i landbrugets økonomiske Vilkår berørte også disse stiftelser og gjorde derved opgaverne vanskelige.

Vorgård, som han i en del år var enejer af, solgte han 1872. Hovedgården Østergård i Salling ejede han 1855-71.

Han blev kammerherre 1862 og gehejmekonferensråd 1883, fik i 1878 Storkorset af Dannebrog og i 1890 med Fortjenstmedaljen af guld.

Rosenørns Allé på Frederiksberg er opkaldt efter Ernst Emil Rosenørn. På Rosenørns Allé 22 ligger Radiohuset.

<p style="text-align: center;">E. Emil Rosenørn Kultusminister 22/9 1869 - 28/5 1870</p> <p>Ernst Emil Rosenørn (1810-94) var godsejer og embedsmand. Han blev</p> <ul style="list-style-type: none"> • cand.jur. 1838 • medlem af Folketinget 1855-64 og 1866-69 • direktør for Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole 1862-73 • kultusminister 1869-70 • overpræsident i København 1870-83 • kongevalgt landstingsmand 1879-94 <p>Han fulgte Højre, men hørte til de konservative arbejdere, der ønskede statsstøtte til selvhjælp.</p>	
---	--

Ministergalleriet

1860-ft: Johan Christian Brinck-Seidelin er forpagter og gift med Marie Sophie Fuckvenger født 1826 i Calmar, Sverige – ingen børn

1871: Johan Christian Brinck-Seidelin

[Fra Wikipedia, den frie encyklopædi](#)

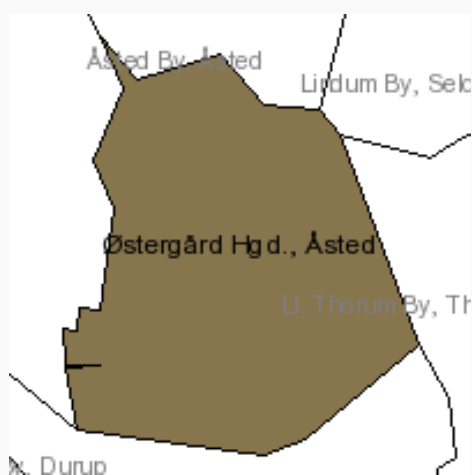

B10129 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum

Johan Christian Brinck-Seidelin (25. december 1827 – 3. august 1908 i København) var en dansk godsejer og politiker.

Han var søn af konferensråd, departementschef Ludvig Christian Brinck-Seidelin. Brinck-Seidelin købte i 1871 Salling Østergård af sin svoger, Ernst Emil Rosenørn, og ejede den til 1895. I hans tid brændte den firlængede ladegård (1875), som efter branden blev genopført længere mod vest. Efter nogle år med stuedrift genoprettede han desuden herregårdsmejeriet på Østergård.

Han deltog i det politiske liv og havde efter 1864 sæde først i Folketinget og siden i Landstinget, hvor han sad fra 1866 indtil sin udtræden 1. februar 1875.

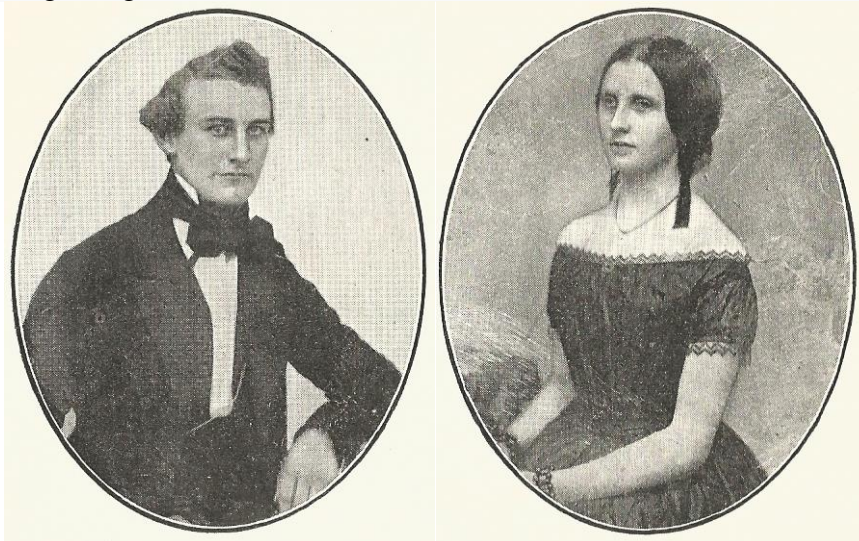
Østergård Hgd - ejerlav

Nummer	B2275
Type	Billeder
Bemærkning	<p>Johan Christian Brinch-Seidelin købte 1871 herregården Østergaard i Åsted af sin svoger, kultusminister E.E.Rosenørn, der ejede gården fra 1855. Brinch-Seidelin, der indtil 1881 havde Joh. Chr. Brinck-Seidelin på "Østergård" ca. 1871-85</p> <p>Østergaard i forpagtning af svogeren, var politisk engageret på Skiveegnen. Under besættelsen 1864 protesterede han som sogneforstander (sognerådsformand) for Selde-Åsted mod fjendens opkrævning af krigsskatter. Ifølge et lokalt sagn, skal en preussisk Hauptmann under eftersøgning på Østergaard være faldet gennem en lem og derved have brækket halsen. Efterfølgende spøger han på gården i sin søgen efter herremanden, der ifl. sagnet var flygtet til Mors med pengekassen.</p> <p>1854-65 var Brinck-Seidelin valgt til Rigsdagens Folketing. 1866-75 repræsenterede han Sallingkredsen for Højre i Rigsdagens Landsting. Brinch-Seidelin beskrives (/Olesen Husted) som "en meget velbegavet mand, der taler og skriver godt for sig, enkraftig personlighed, stejl i færd, i meget mindende om Bertel Nørgaard. Han var i mange måder en frisindet mand, parat til at hjælpe de små i samfundet når han kunne, hoven og "kras" overfor sine standsfæller, herremændene, i højere grad stikken i opposition overfor sine overordnede i det hele en meget djærv og retlinet karakter med et anstrøg af brutalitet opad til". Brinch-Seidelin ejede Østergaard til 1885. Han døde i 1908.</p>
Periode	1871 - 1885

[Tekst til B10129 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum](#)

- 1880-ft: Johan Christian Brinch-Seidelin og Marie Sofie Brinch-Seidelin.
 1885-dh: Erik Oscar Julius Hedemann født 1834 – Møllegaard Gods, Longelse og dør 1896 i Skive. Han var gift med Johanne Laurine Judithe Wendelbo (1831-1901).

I 1874-89 ejede de Nyholm i Haasum Sogn. Nyholm er udstykket fra Kærgårdsholm – se nærmere her. I perioden 1856-1869 ses de som forpagtere af Hegnet og hvor de får 5 børn.

Oskar Erik Julius Hedemann – Johanne Hedemann født Wendelbo
[B3230 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv – B3231](#)

1890-ft: Oskar Erik Julius Hedemann og Johanne Laurine Judith Hedemann. To døtre og en lærerinde.

Uddrag fra oplevelser fra barndom, ungdom og senere år ([Olga Schulin født Hedemann](#)):

I 1870 var der 44 tdr. hartkorn til Østergård., 287 hektar agerjord, 55 hektar eng og mose, 28 hektar opdyrket kærjord og 11 hektar haver og skov. Besætningen bestod af 150 køer, 50 stude, 50 stk. ungkvæg, 40 heste og 200-300 får.

Derudover 150 svin – samt høns, kalkuner, gæs, ænder og duer. En kylling blev solgt for 32 øre og 2 øre for et æg. Der blev fodret med bærmel, der kom hjem fra brænderi i Tønder. Bærmen blev kørt ind på midtergangen og ved hjælp af en pumpe og slange blev bærmen fordelt i krybberne. Der var 3 stalde med 50 dyr i hver. I 1870érne fik pigerne 16 rigsdaler og karlene 25 rigsdaler for et år.

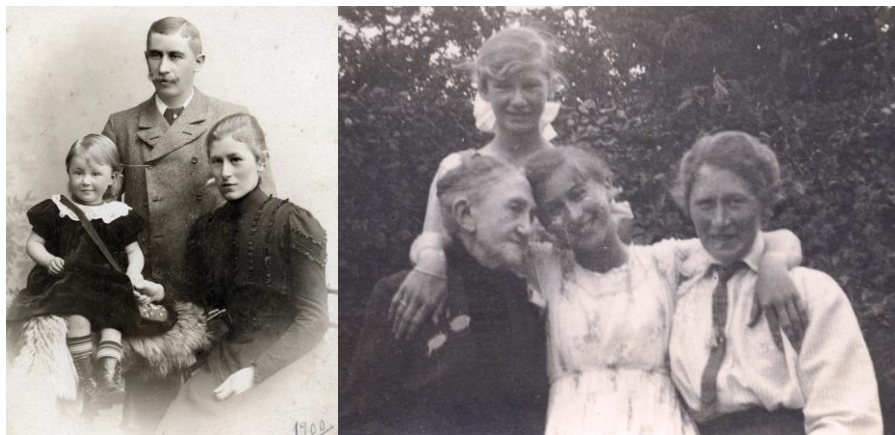
- 1890-dh: Vallø stift
- 1896: Kaptajn Froberg forpagtede Østergaard af Vallø Stift. Ti år senere købte han den for 275.000 kr. og forblev som ejer indtil 1943. Besætningen bestod i 1907 af 130 køer, 70 ungvæg og kalve, 6 tyre, 20 heste, 8 plage og føl samt 180 fedesvin. For at drive en gård af den størrelse var der ansat forvalter, ladefoged, fodermester, 5 karle, 5 piger, 10 daglejere og en gartner. I 1915 solgtes 150 tdr. land, hvor der de følgende år blev oprettet 12 husmandsbrug (Bjergby-udstyknigen). Til gengæld lykkedes det at kultivere et næsten lige så stort moseareal. I Frobergs tid blev der indrettet moderne beboelse i de gamle rum.
- 1901-ft: Axel Lemming Froberg – forpagter og Ane Olufa Froberg født Poulsen. En datter og ”svigermoderen” Nikoline Henriette Emilie Poulsen født 1846.

De er gift i Hvilsager kirke den 22. maj 1896. De får 5 børn: Esther (1897-1834), Kaj Lemming (1898-1898), Tove (1899-99), Tove Regitze (1901) og Eva Olufa (1904). Axel og Anna bliver skilt i 1909. Esther bliver gift 14. maj 1921 med fabriksassistent Ernst August Langkilde (1895-1964). Esther dør den 14. august 1934. Tove Regitze med kælenavnet PIP bliver gift 1. juni 1927 i Tikøb kirke med ingeniør Svend Axel Breidahl – vielsen indført i Sankt Pauls kirkebog. De emigrerer til Brasilien, men Tove Regitze er fadder hos søsteren Eva den 16. oktober 1927. I 1930 får de den 15. januar 1930 sønnen Per i Brasilien, der den 26. januar er fremstillet i Domkirken. I 1945 og 1963 bor ægteparret Koglevej 8 i Vangede i Gentofte kommune. Tove Regitze dør 3. juni 1986 – stedet ikke fundet. Begge er begravet i fællesurneplads i Mariebjerg Kirkegård, Gentofte. I 1930 bliver Eva Oluffa gift med læge Torben Winge i Sankt Pauls kirke – 2 sønner er fundet døbt i Vor Frue i 1925 og 1927. Ved folketællingen 1930 bor de Sønder Alle´ 3, 2. Etage

Emilie Nicoline Henriette Poulsen født Brandt er død i 1926, mens Anna Oluffa dør 21. december 1934 i København – Østerled 38^l, men bliver begravet på Nordre Kirkegaard i Aarhus. I 1934 bor Breidahl´s Østerled 38^l. **Kilde:** slaegtogdata.dk ved Knud Erik Balle, Mette R. Franck, Gitte Johansen, kirkebøger og ”nettet”.

Fig. 9. Anna Olufa som Sejstenaarig.
(1874-1934).

[B8107 og B8106 – Sundsøre Lokalhitorisk Arkiv; Thorum](#)

Billedet til venstre: Esther, Axel og Anna. Til højre 3 generationer: Emilie, Esther og Anne med kælenavnet BUF. Pigen bagved er Eva Olufa/Oluffa med kælenavnet Bitten

1906-dh: Axel Lemming Froberg

Axel Froberg (1887-1979) var forpagter fra 1896. Han var gift først med Anna Olufa Poulsen, der er født omkring 1874 i Aalborg. I 1910 bliver han gift Østervold kirke i København med Ellen Andreasen født i Karise 1887 og dør 1979.

1911-ft: Axel Lemning Froberg og Ellen Froberg født Andreasen og hendes moder Johanne Andreasen født 1840 i Præstø

1921-ft: Axel Lemning Froberg og Ellen Froberg, datteren Agnethe og Ellen's moder Johanne Andreasen født 1840 i Præstø

1930-ft: Axel Lemming Froberg og Ellen Froberg

Godsejer A. L. Froberg og fru Ellen i gårdens park.

[Kilde: Jens Vester Christensen – hønsedreng på Østergård](#)

B8108- Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum

B9531 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum

Over hovedporten initialerne BS og årstal 1876. Den tidligere ejer, Brinch Seidelin, opførte den smukke lade efter en brand. På taget vindfløj med pil. Til hest fra venstre: 2. Axel L. Froberg med uniformskasket. Billedet er fra omkring 1900 og der er omkring 20 heste

Høsten er i gang hos godsejer A. Froberg på Østergaard i Åsted i 1926.

Ved ladegavlen står damptærskværket. Til højre er 9 høstvogne med dobbeltspand klar. På billedet er der 31 høstfolk og 19 heste. Det transportable damptærskværk var en kombineret tærsk-, rense- og sortermaskine, som blev trukket af en dampmaskine.

Dampdrevne landbrugsmaskiner til tærskning, pløjning, harvning og grubning fremkom fra midten af 1800-tallet. Den høje pris og vanskeligheder ved de lange tov og ankervogne begrænsede advendelsen. Damptærskværket blev dog især meget udbredt på de store landbrug.

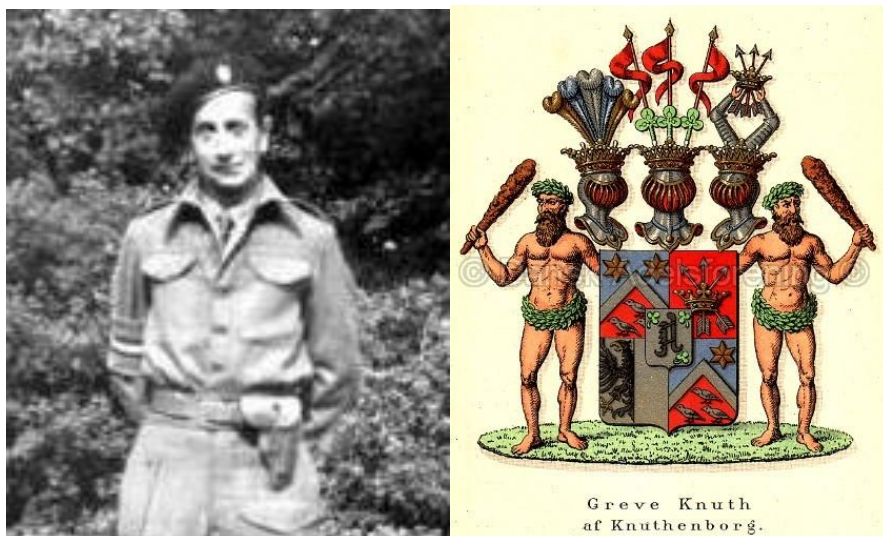
Såvel avlsbygningen til højre med kamgavlene som laden til venstre er nu brændte.

1943-dh: Adam Cyrille Knuth, Greve

Knuth stammer fra Hesselbjerggaard, Ruds-Vedby på Sjælland og er bror til Eigil Knuth bl.a. Grønlandsfarer. Købssummen for Østergård kendes ikke, men skulle være 5-600.000 kroner ([Knud Erik Jacobsen](#)). Ved købet var arealet ca. 230 hektar og 32 tdr. hartkorn. Adam Cyrille Knuth er født 1904 og dør i 1974. Han var gift med Edith Zeralina Levin *Friderichsen* (1904-1986). Hun var jøde. Greve Knuth var tidlig med i modstandsbevægelsen på Sjælland og fortsatte efter at være flyttet til Østergaard – bl.a. sammen med læge Anton Rask, Selde. I op til 1-1½ år var Knuth væk fra Østergård på grund af modstandsarbejdet, hvilket gik ud over driftsøkonomien på Østergaard, og som betød at Knuth måtte sælge Østergaard. Efter krigen kom Adam Knuth i

1946 til UN indtil 1954, hvor han igen etablerede sig som landmand på Sjælland.

B8172: Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv, Thorum

1945-dh: Jens Martin Skov

Markeret tekst er udfærdiget af arkivar K.E. Jacobsen:

1946-1953 Konsortium: Skive Markfrøkontor v/ dir. Bjerre, Hundsballe Frø, Holstebro, Ejner Jensen. som boede i hovedbygningen som inspektør og medejer, Jens Martin Skov, "Skovgård" i Jebjerg. Uviljen til at indskyde merkapital gjorde, at Jensen snart overtog 1/3 - og Skov 2/3 af gården. Skøde 5.3.1946 til gdr. J.M. Skov og inspektør E. Jensen.

1954-1963 Jens Martin Skov overtog 1954 hele gården.
(bet. skøde 31.8.1954, endeligt 11.11., fra E. Jensen på 1/3 af matr. 1a, 1b, 1e, 1z samt af Åsted by matr. 9f, 9n og 9o), hvorefter hans to sønner i fællesskab bestyrede / forpagtede gårdens drift.

Kresten Skov flyttede i foråret 1954 ind i hovedbygningens stueetage. Kjeld Skov logerede først i forvalterboligen, efter ægteskab i 1956 indrettedes lejlighed i hovedbygningens 1. sal.

Svinestalden er opført 1946; hestestalden, senere maskinhus i 1949.

1958 genopbyggedes kostalden efter en brand i 1957. 1961 udgør det samlede

areal 222,75 ha, fordelt med: Ager 167,75, skov 5,5 ha, eng 38,5 ha, have, park, gårdsplads m.m. 11 ha. Hartkorn ca. 31 tdr.
o.1960 er kalkmalerierne i hovedbygningen undersøgt og aftegnet af Nationalmuseet.

Jebjerg Kirkegård. Foto: karl Johan Thomsen 2008

1963-1987 To sønner overtog 1963 gården som interessentskab fra faderen. Specialiserede landbruget til ægproduktion; 1965 ventilations- og elektronikfirma, der 1979 udflyttedes til Glyngøre (Skov A/S, frasolgt 1993).
Elektronikafdelingen udvikledes i lokaler i sydfløjens stueetage.
Kjeld Skov med familie fraflyttede hovedbygningen til julen 1971 til nyopført parcelhus.
Kresten Skov med familie, 1973 til nyopført parcelhus.
En datter af Kresten Skov havde et par år fortsat værelser hér.
Sidst boede en arbejdsmand (Knud Dalsgaard) en kort tid på borgen.
1984 nedbrændte foderstoffabrikken og laden fra 1876, hvorefter nye og større bygninger opførtes.

Matr. 1a, 1b, 1t og 1x for 1.575.000 kroner – ejendomsskyld 960.000 kroner
De opfører nye avlsbygninger til 210.000 æglæggende høner med en daglig produktion ca. 150.000 æg svarende til en årsproduktion på 3.000 tons. I 1968 køber de Korsgaard/Kaarsgaard, hvor de opfører nye avlsbygninger, hvor der opdrættes kyllinger i hold på 70.000 stk. (Ejnar Nielsen – 1980).

1987-1999 Den ene blev eneejer. 1999 indgik dennes søn som medejer af avlsgården og landbruget

1999 Skov & Naturstyrelsen overtager Hovedbygningen med ca. 6 tdr land (hovedbygning og udskilt og overtaget af staten, med henblik på istandsættelse). Betinget skøde 19.11.1998, lyst endeligt 12.4.1999. Tagarbejdet på Sydfløjen m.v. begyndt 30.5.2000.

1987 50% af Matr. 1a, 1b, 1t og 1x for 16 mill. kroner og vurdering på 13 mill. kroner

1990 Salg af matr. 1i, 1a og 11f for 1.7 mill kroner og vurdering 1.3 mill. kroner

1999 50% af 1a, 1o, 11f, og 2a m. fl. – Aasted for 20 mill. kroner.

Climate for Growth

Brødrene Skov startede i 1954 virksomheden på det gamle herresæde Østergaard Hovedgaard i Åsted i Nordsalling. På gården var der en stor kvæg- og svinebesætning. I midten af 60'erne overgik man til produktion af kyllinger og fik derfor behov for at kunne kontrollere ventilationen. De første SKOV ventilationsanlæg blev udviklet med støbejernsventiler og trykluftcylindre som automatik.

Det kommercielle salg af ventilation til fjerkræ- og svinestalde startede i 1966, og fundamentet for det nuværende SKOV var skabt. Ventilationsafdelingen voksede sideløbende med, at fjerkræproduktionen blev udvidet, og der blev startet en ny foderfabrik på Østergaard. Den store succes med udvikling og salg af ventilationsanlæg medførte, at man byggede en ny fabrik i Glyngøre. I 1979 flyttede ventilationsafdelingen med otte medarbejdere ind i de nye lokaler på Hedelund.

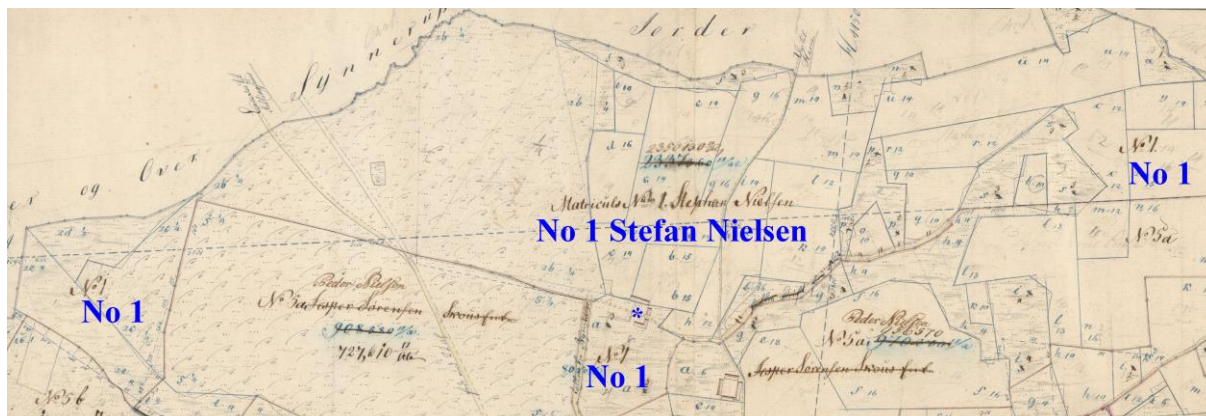
Allerede nogle måneder efter at flyttekasserne var pakket ud, var antallet af medarbejdere kommet op på 22, og der gik ikke lang tid, før de første planer om en udvidelse af bygningerne kom på bordet. I sommeren 1981 var den første udvidelse af virksomheden klar til at blive taget i brug. Senere er fulgt udvidelse på udvidelse, så virksomheden i dag har ca. 275 ansatte og mere end 11.000 m² under tag.

Produktionen af æg på Østergård stoppede i 2006 efter, at der i flere år var døjet med salmonella. I 2015 er der ifølge det CentralHusdyrRegister (CHR) 47 får, der afgræsser omkring bygningerne og knap 12.000 fedesvin (30-100 kg) på selve Østergaard, mens der på en naboejendom er 7.700 fedesvin (7-30 kg). Den årlige produktion er på 50.000 fedesvin, hvilket svarer til, at der uge leveres knap 1.000 slagtesvin ([Kristian Bisgaard](#) og [Henrik Lisby](#)).

Tidligere herregårde eller store gårde

Bajlumgård, Bajlumvej 6

Som grundlag for omtalen af Bajlumgaard er primært anvendt ”slægten Tang fra Bajlumgaard i Hjerk sogn, Bajlumgaard af konsulent J. Jeppesen Jensen, Nygårds sedler og relevante folketællinger

kms-kortudsnit

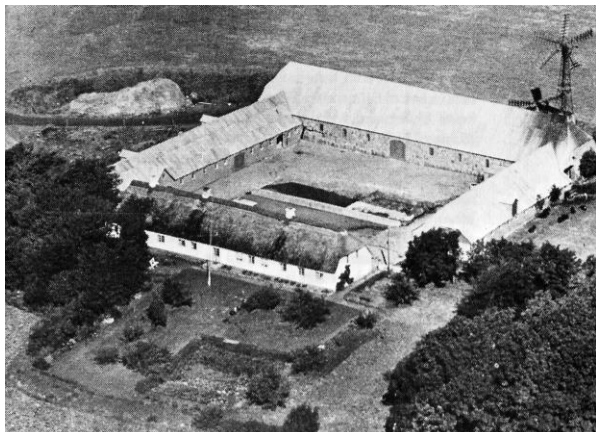

Kortudsnit af Hjerk sognekort ca. 1816: kms

Matrikel No 1 er Bajlumgaard. Bemærk den langstrakte form. Arealet er på 2350.130 kvadratalen svarende til 92.6 hektar. Hartkornet er 11.4 tdr., hvilket betyder at der skal 8.1 hektar til pr. tdr. hartkorn. Det hvide areal er agerjord, mens det øvrige er eng eller hedejord.

Bajlumgaard er en gammel Hovedgaard. 1594 mageskiftede Steen Brahe Halvparten af „Bajlumgaard“ til Ludv. Munk og Erik Lykke. Sidstnævntes Datter Jfr. Joh. Lykke ejede den 1623 og 1635, men 1637 solgte Gunde Rostrup denne sin Hovedgaard til Jørgen Høg af Todbøl, † 1656. 1663 ejedes den (17 Td. H.) af Erik Blik, 1667 af en Niels Pedersen, siden af Andr. Rhode, efter hvem Landsdommer Chrf. Bartholin († 1714) arvede en Søsterlod i den (i alt 93 Td. H.). Hans Arvinger solgte 1727 B. (12 Td. H.) m. m. for 3800 Rd. til deres Svoger Kapt. Peter Først, † 1732, hvorefter den (12) s. A. med Hostrup (16) og Godstilliggende (221 Td. H.) blev solgt for 5550 Rd. til Etatsr. Selio Müller, der 1740 solgte begge Gaarde til Peder Panderup for 5800 Rd. gr. C. Han solgte den 1744 til Niels Bang, der 1755 afhændede den for

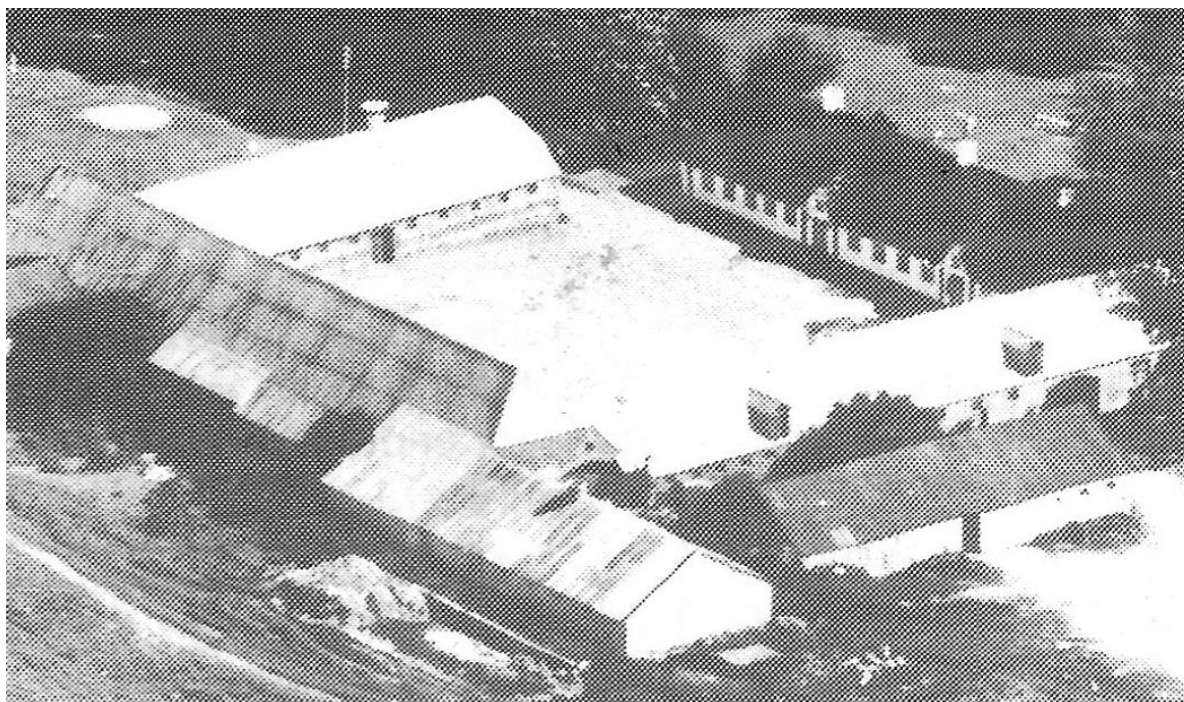
630 Rd. til Niels Stefansen Tang, † 1789, hvis Søn Stefan T. ejede den 1804. Nuv. Ejer er Christen Jensen Tang ([Trap Danmark – 3. udgave](#)).

ca. 1935: kilde [J. Jeppesen Jensen](#)

kb 1961

Kampestensladen lod Mette Marie Tang opføre i 1875. Bemærk møddingen til venstre. Tilsyneladende er der en jordvold omkring møddingen.

[Danske gårde i tekst og billeder 1987](#)

- 1524 Nævnt son Balomgardt
- 1594 Nævnt, hvor halvdelen af Bajlumgaard var ejet af Steen Brahe – en bror til astronomen Thyge Brahe. ([J. Jeppesen Jensen](#)). Ud fra skattebetaling kunne hartkornet vurderes til 17-6-0-0 = 17.8 tdr.
- 1612 Johanne Lykke fra Eskjær., der 1630 ejede følgende gods: 7 ugedagstjenere i Hjerksogn, 3 gårde i Harre, 2 gårde i Vile, 1 i Rybjerg, 2 i Bostrup, 1 i Hindborg og 1 i Volling sogn. Hun ejede desuden en del gårde på Mors, i Thy og Vendsyssel samt i Hammerum herred.

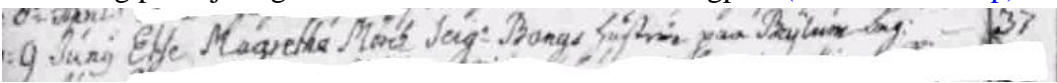
- 1661 Erik Blik havde 1 hest og 5 kreaturer, mens der i Salling er angivet 2 heste , 10 kreaturer, 15 får, 9 lam og svin. I græspenge betalte Bajlumgaard $\frac{1}{2}$ rigsdaler mens gennemsnittet var $1\frac{1}{4}$ rigsdaler.
- 1663: Erik Blik med hartkorn $16\frac{1}{2}-2\frac{1}{2}-0-2 = 16.8$ tdr. Udsæd: 5 tdr. rug, 8 tdr. byg, 24 tdr. havre og der kunne avles 8 læs hø
- 1664: Andreas Rhode
- 1664 Prinsessestyr på 101 rigsdaler og 56 skilling. Kun Skivehus, Jungetgaard, Keldgaard, Hegnet og Bustrup betalte et større beløb
- 1672 Folkeskat på 1 rigsdaler og 72 skilling, mens gennemsnittet for Sallings herregaarde var på 4 rigsdaler og 34 skilling. Som ejer angives præsteenke Karen Frederiksdatter
- 1677 Søren Jørgensen, forpagter og havde 4 heste og 5 kreaturer
- 1680: Andreas Rhode med hartkorn $17-2-0-0 = 17.3$ tdr og ny hartkorn på $11-3-2-0 = 11.4$ tdr. Efter den gl. matr. er Bajlumgaard en adelig privilegeret hovedgaard
- 1683 Det dyrkede areal blev opmålt til 58 tdr. land. Det samlede vurderes til at være 3 så stort, idet arealer med græs, hede og mose m.m. ikke blev opmålt. Det samlede areal ville således svare til omkring 174 tdr. land eller omkring 96 hektar
- 1687 Kopskat 13 rigsdaler og 4 skilling, mens der som gennemsnit af herregårdene i Salling er betalt god 30 rigsdaler

1688

1688: "Er ikke et ringe sted og bestad som en bondegård."
 Forpagt hi Søren Jørgensen.
 (Palle: E. K., mandt, 5 tæler. v. k. r. d. d. l. i. n. i. e. t. b. a. k. e. r. V. A. T. 147)

Nygårds sedler

- 1688 Søren Jørgensen, Fuldmægtig og havde en formue på kun 400 rigsdaler, mens Hegnet og Kaas havde en formue på 20.000 kroner
- 1692 Palle Christensen, forpagter – kop- og ildstedsskat på $3\frac{1}{3}$ rigsdaler , mens der som gennemsnit blev betalt knap 14 rigsdaler
- 1693 Christopher Bartholin (1657-1714) blev landsdommer i 1684 i Nørrejylland. Han ejede da Bajlumgård og senere købte han Kås og Håstrup i Salling som han alle besad til sin død ([Wikipedia, den frie encyklopædis](#)). Kristoffer Bartholin var gift med Marianne Grove (1668-1733) en datter af Andreas Rhode´s søster ([Jessenb.dk](#)). Hartkornet var 17 tdr. hartkorn og 76 tdr. bønderjord. De ejede Hostrup 1703-14. Fik 2 års henstand med hensyn til Bajlumgård som komplet som herregård

- 1699 Christen Nielsen, forpagter betalt i kopskat 1 rigsdaler og 11 skillinger, mens gennemsnittet var godt 13½ rigsdaler
- 1703 Bønderjord med hartkorn $217-0-2-1^{7/8} = 217.2$ tdr., hvoraf Vium Mølle udgjorde 4-6-1-0 = 4.8 tdr.
- 1727 Peter Fürst, kaptajn (1683-1732) gift med Christiane Charlotte Bartholin (1691-1729). Pris på 3.800 rigsdaler. Havde Hostrup 1726-32.
- 1732 Selio Müller til Lønborggaard (1669-1750), der var gift med Magdalene Bartholin (1687-1714). Prisen var 5.800 rigsdaler. Havde Hostrup 1732-40. Deres søn Christoffer havde Hegnet 1754-1781.
1755 var bøndergodset solgt fra.
Selio Muller havde 221 tdr. hartkorn bønderfæstegods.
- 1740 Peder Panderup, der 1740-56 også havde Hostrup. Den samlede pris var på 5.800
- (1743) Peder Espersen
- 1744 Niels Bang/Niels Eriksen Bang (1712-55) og gift med Else Margrethe Mørch (1715-51). Else Margrethe Mørch er datter af Mathias Mørch og Karen Glerup, der skrives til Kyø (26 tdr. hartkorn og 240 tdr. bøndergods, Hornsgaard med 16 tdr. hartkorn og Vaar med 64 tdr. hartkorn og 265 tdr. bøndergods). Det fremgår ikke tydelig om de har ejet de 3 godser samtidig. Else Margrethe Mørch er søster til Ingefred Olive Mørch gift med Mads Hastrup til Eskjær.
- 1747 Niels Bang på Bajlungaard mistede 16 kreaturer af kvægpest ([Kristen Klastrup](#))
- 1751
- 1755 Niels Steffensen Tang for 630 rigsdaler uden bønderjord. Han stammer fra Vester Tang i Ulfborg – nærmere betegnet Kytterupvej 39

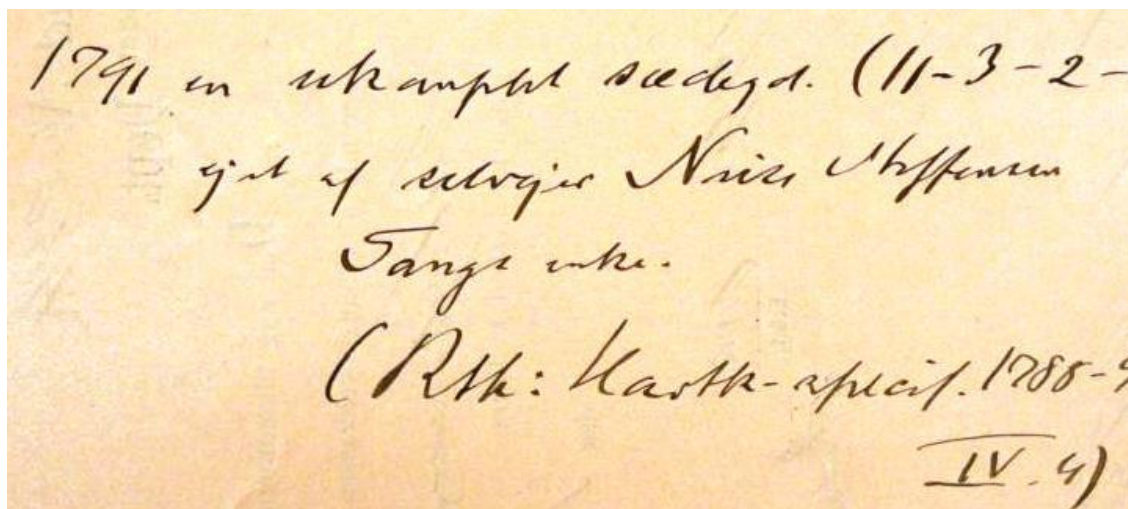

Vandet til venstre er Feldsted kog

- 1756 Tove Lauridsdatter Majgaard på Bajlungård gift med Niels Steffensen Tang, der dør 1789
- 0000 Niels Steffensen giftede sig 2. gang med Ida Margrethe Bertelsdatter fra Nees

- 1770 Bajlumgaard nævnes som en frie, men ukomplet sædegård, da den mangler bøndergods. Denne gaards frie hovedgaardstaxt er 11-3-2-0 = 11.4 tdr.
Som "fri" er Bajlumgaard fri for skat.
- 1777/78 Opstaldning af 14 øksner/stude
- 1780 Opstaldet 14 øksner
- 1781 Opstaldet 10 øksner
- 1783 Opstaldet 12 øksner
- 1785 Udførsel af 10 øksner
- 1785 Opstaldet 10 øksner
- 1787-ft Niels Stephansen, 65 år og selvejer, Ide Margrethe 52 år. 3 sønner og 1 datter. 2 karle og 1 pige.

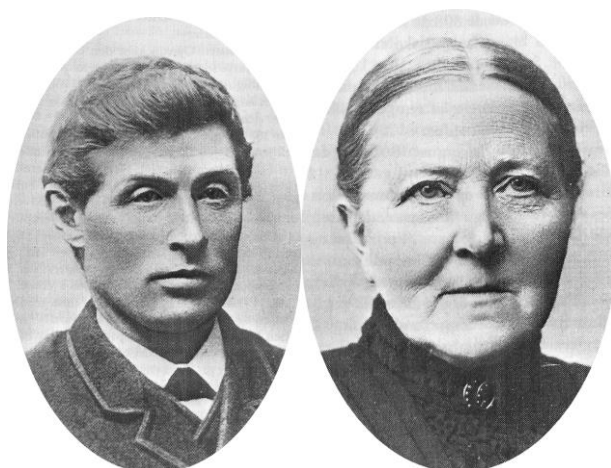
1791

Nygårds sedler

- 1792 Ide Margrethe Bertelsdatter til sønnen Stefan Nielsen Tang – sædegård på 11-3-2-0 = 11.4 tdr. for 2.000 rigsdaler
- 1801-ft Stefan Nielsen, 43 år og Johanne Andersdatter, 29 år. 1 søn, 1 datter, en søstersøn og 3 karle og 2 piger
- 1804 Johanne Andersdatter i Bajlumgaard dør og efterlader sig manden Steffen Nielsen Tang, og børnene Niels 8 år, Dorthe 7 år, Anders 2 år og Maren 9 mdr. Som formynde ses børnene morbror Anders Olufsen, sognefoged i Hem
- 1804 Stefan Tang giftede sig 2. gang med Johanne's søster Gertrud, der døde i 1806.
- 1805 Stefan N. Tang – ufri hartkorn på 11-3-2-1 = 11.4 tdr. og med skattepligt af 91 tdr. land = 50.2 hektar
- 1811 Stefan Tang gifter sig 3. gang med sin husbestyrerinde Ane Birthe Christensdatter, der dør i 5. juni 1827, mens Stefan Tang dør 10. september samme år.
- 1830 Kristen Nielsen Gjørup, købmand i Skive for 3.095 rigsdaler
- 1834-ft Christen Nielsen Gjørup, 46 år, sædegårdsejer, Bodil Riis 24 år. 2 sønner, 4 døtre. 1 karl og 1 pige
Sæde-gaard, Hovedgaard, der før 1660 har været sæde for en adelig familie ell. senere ved kgl. bevilling er optagen i saadanne hovedgaardes klasse; adeligt gods.
- 1836 Jens Nielsen Ladefoged fra Vinde
- 1837-re Jens Jensen Tang. Svigermor Maren Christensen

- Jens Jensen Tang er født 1805 i Harre sogn som søn af Jens Nielsen Tang og Inger Iversdatter, Jens Nielsen er søn af Niels Stephansen Tang Ida Margrethe Bertelsdatter. D.v.s. han overtager bedstefaderens gård
- 1840-ft Jens Jensen Tang, 36 år, sædegårdsejer, Else Larsdatter, 24 år. 1 søn, 1 datter. Maren Jensdatter Tang, 62 år og på aftægt, hendes datter Mette Larsdatter.
- 1844 Jens Jensen Tang: Gl. hartkorn på 11-3-2-0 = 11.4 tdr. og ny hartkorn på 8-7-1-0 = 8.9 tdr.
- 1845-ft Jens Jensen Tang, 40 år, Sædegårdsejer – født i Harre, Else Larsdatter, 29 år og født i Skive. 2 sønner, 1 datter. Maren Christensdatter – 67 år og født i Resen. 2 karle og 2 piger.
- Maren Jensdatter Tang (1845) og Maren Christensdatter(1845) er den samme*
- 1848-ki Else Larsdatter dør i en alder af 32 år. Ved skiftet angives, at hun efter efterlader manden, 1 datter og 3 sønner. Gårdens værdi blev takseret til 7.000 rigsdaler, besætning, ind- og udbo til 1.300 rigsdaler. Sammen med et tilgodehavende på 200 rigsdaler blev de samlede aktiver 8.500 rigsdaler. Gælden blev opgjort 1.365 rigsdaler bl.a. aftægt til Maren Christensdatter, der ansattes til 350 rigsdaler. Der blev således 7.135 rigsdaler til deling mellem arvingerne. Jens Jensen fik 4.355 rigsdaler, mens datteren fik 394 rigsdaler og hver af sønnerne fik 788 rigsdaler. Jens Jensen ønskede dog, at børnene skulle have lidt mere: Datteren fik 750 Rigsdaler og sønnerne 850 rigsdaler hver. Til Jens Jensen blev der således 3.835 rigsdaler ([Slægten Tang fra Bajlumgaard](#)).
- 1849-ki Jens Jensen Tang gifter sig med Mette Marie Christensen fra Vium
- 1850-ft Jens Jensen Tang født i Harre, Sædegårdsejer, Mette Marie Christensen født i Hjerk. 3 sønner, 1 datter. Maren Christensen på aftægt. 4 karle og 1 pige
- 1860-ft Christen Tang, 29 år, Ane Tang født Nielsen. 1søn, 1 datter, 3 karle og 2 piger
- 1865-re Mette Marie Christensen
- 1877-re Christen Tang for 43.000 kroner, hvoraf 14.000 kroner var for besætning og løsøre
- 1880-ft Christen Tang, 29 år, Ane Tang født Nielsen, 33 år, 1 søn, 1 datter, 3 karle og 2 piger

Christen Jensen Tang (1850-1904) Ane Sofie Tang f. Nielsen (1847-1924)

Foto C. Hadrup (her redigeret). [Kilde J. Jeppesen Jensen](#)

1904-re Ane Tang født Nielsen - adkomst

1909-re Niels Tang fra Ane Tang

1910 Niels Tang jord til 2 mindre ejendomme på 11 og 17. hektar og 20 hektar til 4 omboende

1911-re Jørgen Michael Høyer

1911-re Peter Hansen Knudsen fra Jørgen Michael Høyer. Gift med Petra Høj fra Skive
Ejendommen var på 48 hektar og ca. 4 tdr. hartkorn. Der skulle derfor ca. 12 hektar til pr. tdr. hartkorn, hvilket betyder at dyrkningsværdien af jorden er halvdårlig.

1934 [Større Danske Landbrug](#) –

Bajlungaard var tidligere en gammel hovedgaard, der nævnes i slutningen af det 16de århundrede. I første halvdel af det 17. aarh nævnes den som en hovedgaard med 17 tdr. hartkorn

1911 Peder Hansen Knudsen med 48 hektar og ca. 4 tdr. hartkorn

[B9876 – Sallingsund Lokal Arkiv](#)

1945 Gudrun Dalsgaard og Henning Knudsen – forpagter. Ejendommen var 1952 på 48 hektar, og der er normal 24 køer, 40 ungkreaturer, 8 søer, 5 heste, 2 føl, 100 svin og ca. 200 høns

1946-48 De følgende 3 billeder er fra [Sallingsund lokal arkiv – B11998](#). Maskinerne er dels egne og dels fra en maskinstation. Der køres staldgødning/møg ud. Så vidt jeg kan vurdere er traktorerne på øverste billede af typen Ferguson. Efter 2. verdenskrig blev der etableret hjælp fra USA – Marshallhjælp bl.a. Fergusontraktorer. På billede nr. 2 ses lidt utydelig, at der er tale om en møgspreader

1958-re Hartkornet angives på matr. 1a til $3-6-3-1^{3/4} = 3.8$ tdr. og 1m til $0-0-3-1^{3/4} = 0.1$ tdr. eller i alt 3.9 tdr.

1959-re Henning Knudsen fra P. Hansen Knudsen for 209.800 kroner og ejendomsvurdering på 108.700 kroner

(1987) Henning Knudsen ([Danske gårde i tekst og billeder](#)). Arealet udgør 41 hektar, hvoraf skov udgør 1 hektar. Stuehuset er opført 1842 og med nyt stråtag i 1982, kostald og lade er opført 1880, vesterhus 1928, maskinhus 1956 og svinestald 1963. Gården drives udelukkende med planteavl – ærter, raps og korn.

1988-re Solgt for 1.782.000 kroner og ejendomsvurdering på 1.4 mill. kroner

Jens Jensen Tang

Chresten Jensen Tang

Foto: karl Johan Thomsen – 1908

Hjerk kirkegård

Roslev kirkegård

Foto: Karl Johan Thomsen - 1908

Filshave/Filshauge, Øster Grønning, matr. 11, Grønningvej 19

Navnet på gården varierer meget: 1510 = Filshaffue, 1521 = Fylshaffue, 1546 = Filshaffue gaardt, 1607 = Filtzschauff, 1717 = Fieldshave

I Grønning har vi haft herregården Filshave matr. 11, Grønningvej 19. Hvor stor den har været ved vi reel ikke – der kan kun gisnes. Der er ikke fundet oplysninger om, at der har været fæstebønder til selve Filshave.

Filshave ejedes o. 1484 og 1488 af Niels Eskildsen Høeg (Banner) († 1512). 1492 dømtes hans far Eskild Nielsen Høeg (Banner) og hans medarvinger for 2. gang til at afstå F., 2 gde i Grønning og 7 bol i Ø. Grønning til hr. Predbjørn Podebusk, men også i de flg. år skrives Niels Eskildsen til gden; 1506 dømtes han imidlertid for 3. gang til at afstå sine rettigheder i F. til fætteren hr. Niels Høeg (Banner) til Eskær, men på forsk. vis undlog han sig for at efterkomme dommen. Hans enke Kirsten Jensdatter Viffert skrives 1512 til F.; datteren Kirsten Nielsdatter Høeg (Banner) ægtede den ufri Mads Jensen, hvis efterslægt tog navnet Skade og henregnedes til adelen. 1517 tildømtes F. på ny Niels Høeg (Banner); først 1521 blev gden rømmet, men endnu 1524 nævnes fru Kirsten i F. 1546 fik Niels Høegs arvinger dom for, at de skulle beholde F., og 1557 fik Johanne Rotfeld til Eskær af kongen tildømt gden. 1663 var den en bondegd. (7 tdr. hartk.), der tilhørte Regitze Parsberg, 1770 lå den under Astrup; den udflyttedes 1787 og solgtes (5¹/₂ tdr. hartk.) af Axel Lasson til fæsteren Jens Christensen Foged († 1815), hvis slægt stadig ejer den.

CJ

Trap - 1962

I 1680 var der 2 fæstere på Filshave, og som hver havde et hartkorn på 3-7-3-1 = 3.98 tdr eller i alt 8 tdr. 1688-matriklen er der til Filshave et hartkorn på 9-7-2-0 = 9.9 tdr.

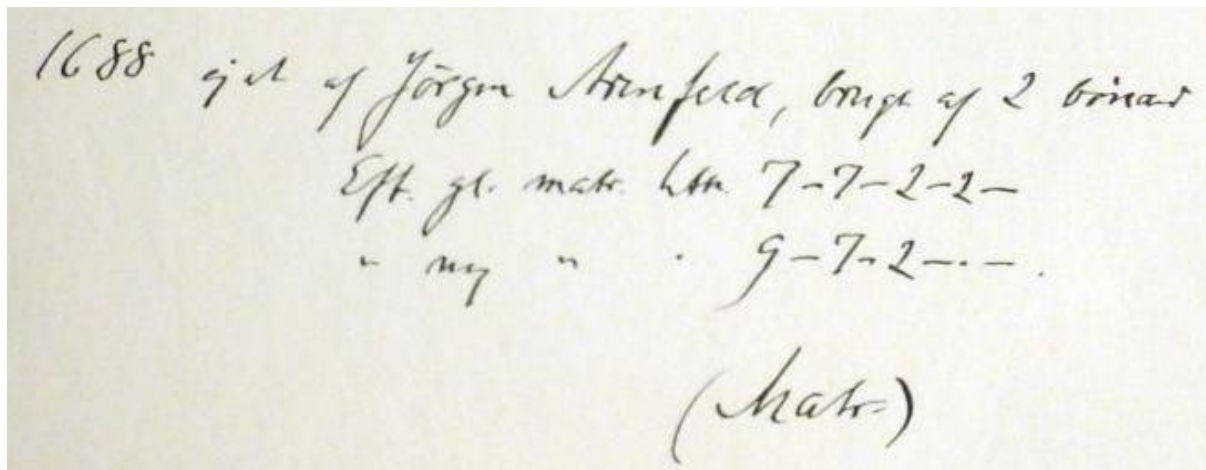
Grønning Foged
Eskilds Bane = Fields Have

<i>Niels Jørgensen</i>	4.0	3	7	3	1
<i>Jørgen Andersson</i>	4.0	3	7	3	1
<i>Øster Grønning</i>					
<i>Jens Jørgensen</i>	7.5	7	3	3	1 ² / ₃
<i>Jørgen Foged og Jørgen Andersson</i>	9.6	9	4	3	1
<i>Jens Jørgensen</i>	1.7	1	5	2	2
<i>Jørgen Jørgensen og Jørgen</i>	7.0	6	7	3	1
<i>Andersson</i>	7.0	6	7	3	1
<i>Jørgen Jørgensen</i>	7.0	6	7	3	1
<i>Jørgen Jørgensen Gaarvaad</i>	9.3	9	2	2	—
<i>Jens Jørgensen og Jørgen</i>	3.9	3	7	5	—

Arnfeld = Astrup

Landsarkivet Viborg: Reol Z-bog 55a

Allerede i 1680 har vi en Christian Foged, der sammen med Christen Andersen har 9.6 tdr. hartkorn. Hvis vi betragter Fields Have som en gård har vi 8 gårde i Øster Grønning med i alt 54.0 tdr. hartkorn eller med 6 tdr. hartkorn som gennemsnit.

1688 g. af Jörgen Astenfeld, brug af 2 brønde
 Eft. g. matr. h. 7-7-2-2-
 " " " 9-7-2- - - .
 (Matr.)

Nygårds sedler

En gennemgang af fæstebrevene under Astrup (1719-1743) viser, at der er 2 fæstere på Filshave og med hver 4-7-3-0 tdr. eller i alt 9-7-2-0 tdr. hartkorn. Inden 1787 er der kun én fæster på Filshave.

Grønning øre strand. [Visit Skive](#)

Vi ved også, at gården Ustrupgård – matr. 6 har været en del af Filshave. Se efterfølgende, der er skrevet af Jeppe Aakjær.

F R A D E N G A M L E L A N D S B Y

459

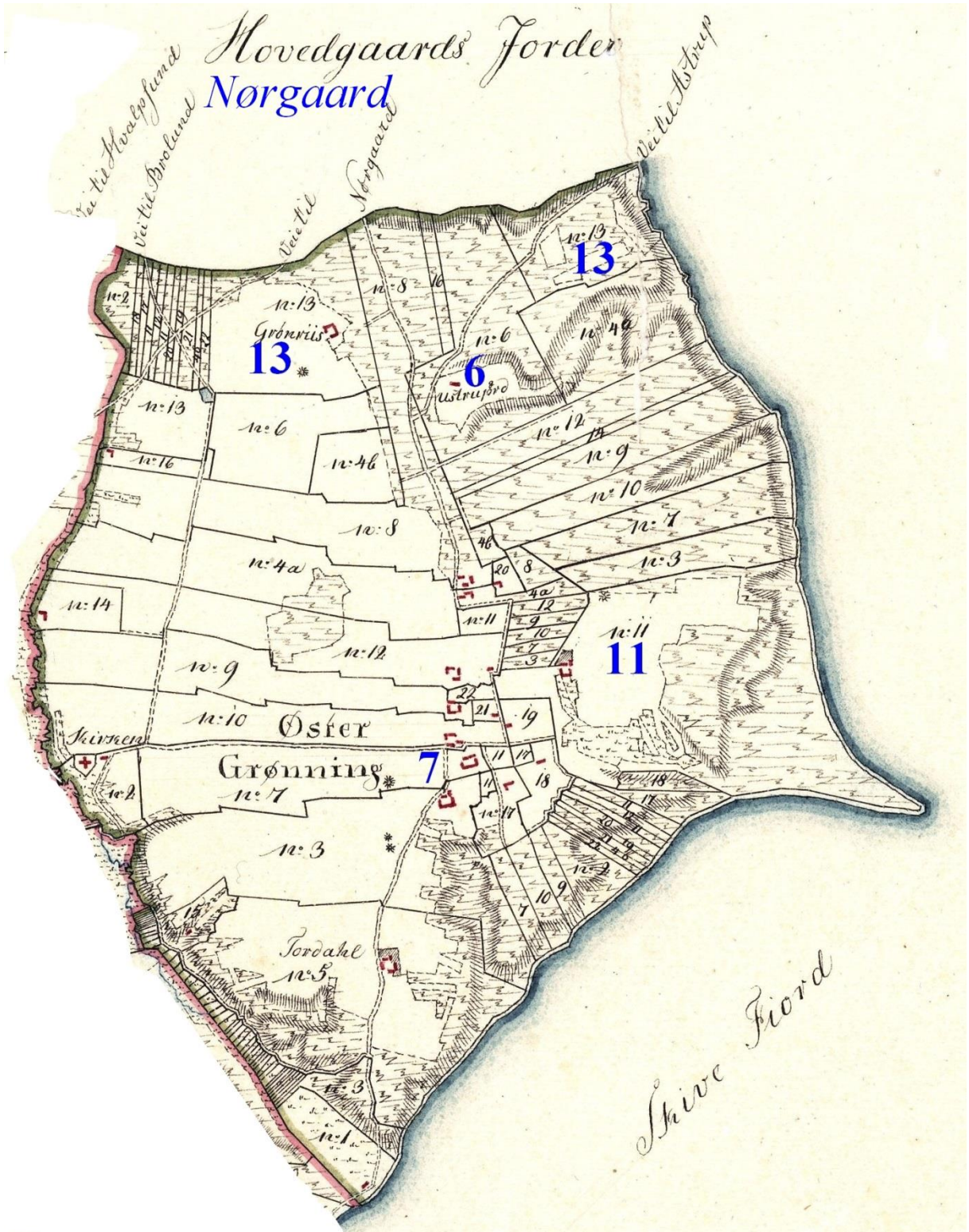
Ustrupgaard

Oprindelig maa den ha tilhørt Filshauge, thi efter den ældste danske Registratur (II. S. 311) udstedte dennes forarmede Ejer Niels Eskildsen i sit Dødsaar 1513 Skjødebrev til Biskop Erik Kaas i Viborg paa en Gaard Opstrup¹⁾ kaldet. Ret længe har den dog ikke været i Viborg-Bispens Eje, thi baade 1521 (Fæster Chr. Madsen) og 1547 (Anders Madsen) nævnes den som tilhørende Stubbe Kloster i Sevel Sogn; men ca. 1560 er den allerede kommen til Astrup, idet de to Brødre, Ejeren af Stubbe Kloster Iver Juel og Ejeren af Astrup Niels Juel har slaet en Byttehandel. Af andre Fæstere nævnes 1581: Mikkel Ejksjær(?), 1632: Chr. Jensen (Obstrupgaard), 1662: Chr. Pedersen (Ustrupgaard), ca. 1670: Anders Jensen, 1680: Chr. Pedersen og Peder Christensen, 1690: Peder Olesen²⁾ og Chr. Povlsen, 1796: Niels Christensen. I 1662, da den tilhører Anna Skeel paa Hegnet, er det en Gaard paa 9 Td. 2 Skp. Htk. Ca. 1806 afhændede den en Række Parceller til Husmænd i Østergønning, saa da Anders Jensen Hauge ca. 1808 frikjøbte den fra Astrup, havde den af Htk. kun 6 Td. Ved Bygnings-Taxationen 15. Juli 1808 vurderedes dens tre Længer („Stuehuset ligger nord i Gaarden“) til 410 Rdl. Væggene var da alle klinede.

Anders Jensen Hauges Eftermand blev Ejeren af Grønris, Niels Andersen, som synes at ha kjøbt dens Hovedparcel, 4 Td. Htk., 21. Decbr. 1831. Nu var der af Ustrupgaard kun 4 Skp. Htk. tilbage.

[Jeppe Aakjær](#) angiver, at matr. 7 ligeledes har været en del af Filshave. Han antyder også, at Grønriis – matr. 13 oprindelig har været en del af Filshave, men det endelige bevis har jeg ikke fundet.

På det følgende udsnit fra Grønning's sognekort fra 1815 er angivet 4 matrikler. Jorden til venstre er primært jord af god dyrkningsværdi, mens jorden til venstre er præget af enegarealer, strandenge og heder.

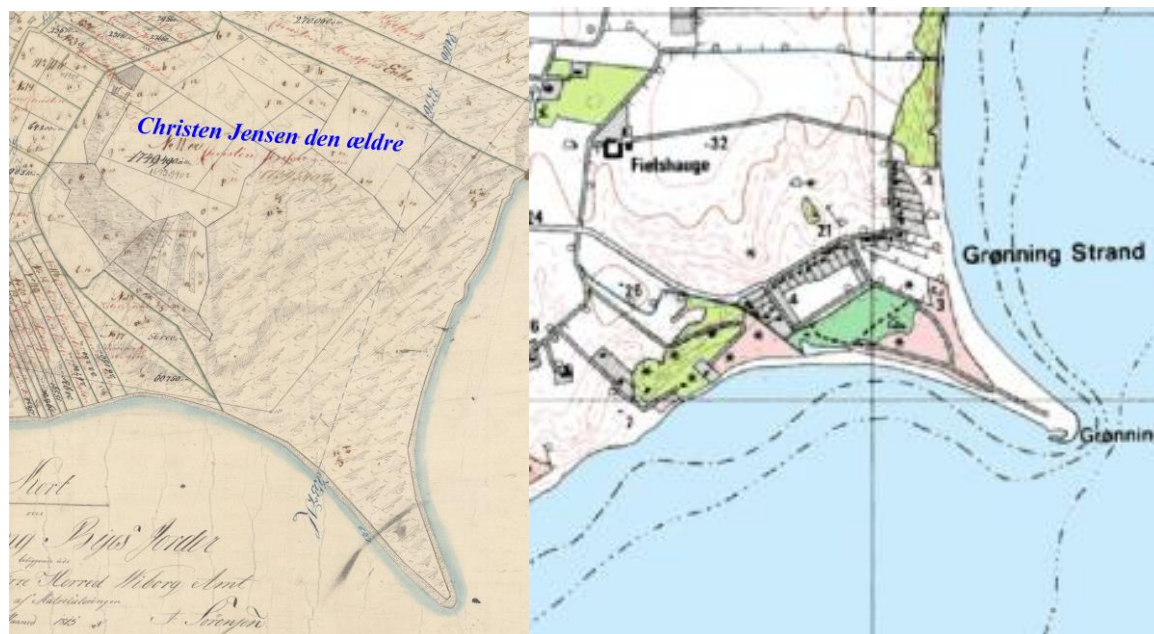

Ud fra Matrikel kort 1815-1864 og 1844-matriklen kan opstilles følgende med relation til Filshave.

	Parceller Antal	Matr.	Hektar	Hartkorn 1844-matrikel	Hektar/tdr hartkorn
Filshave:					
Hovedparcel	1	11a	66.7		
Delparceller	13	11b-c	<u>4.9</u>		
Sum			71.6	5-2-1-1½ = 5.3	13.5
Ustrup	4	6	41.0	3-4-2-0 = 3.6	11.6
Ø. Grønningv. 16	6	7	27.8	4-6-2-2 ^{1/4} = 4.8	5.7
Grønriis	<u>2-3</u>	<u>13</u>	<u>52.5</u>	<u>5-0-0-2 = 5.0</u>	<u>10.4</u>
I alt			192.5	18-5-2-2^{3/4} = 18.7	10.3
Ø. Grønning			610.6	62-3-1-2 = 62.4	9.8

Bemærkninger

- * Allerede 1815-1864 er der fra Filshave udstykket 13 parceller, der som gennemsnit er på knap 0.4 hektar
- * Ustrup har 2 hovedparceller og 2 parceller på 1016 m² og 1280 m²
- * Til matrikel 7 er der 3 parceller på 1095m², 1600 m² og 1765 m².
- * Jorden tilhørende Filshave er som helhed ikke det bedste jord – jvnf. sognekortet med arealer ned til Limfjorden
- * Jorden til matrikel 7 er meget god dyrkningsjord
- * I sin tid som herregård må Filshave have haft et større areal end de 192½ hektar

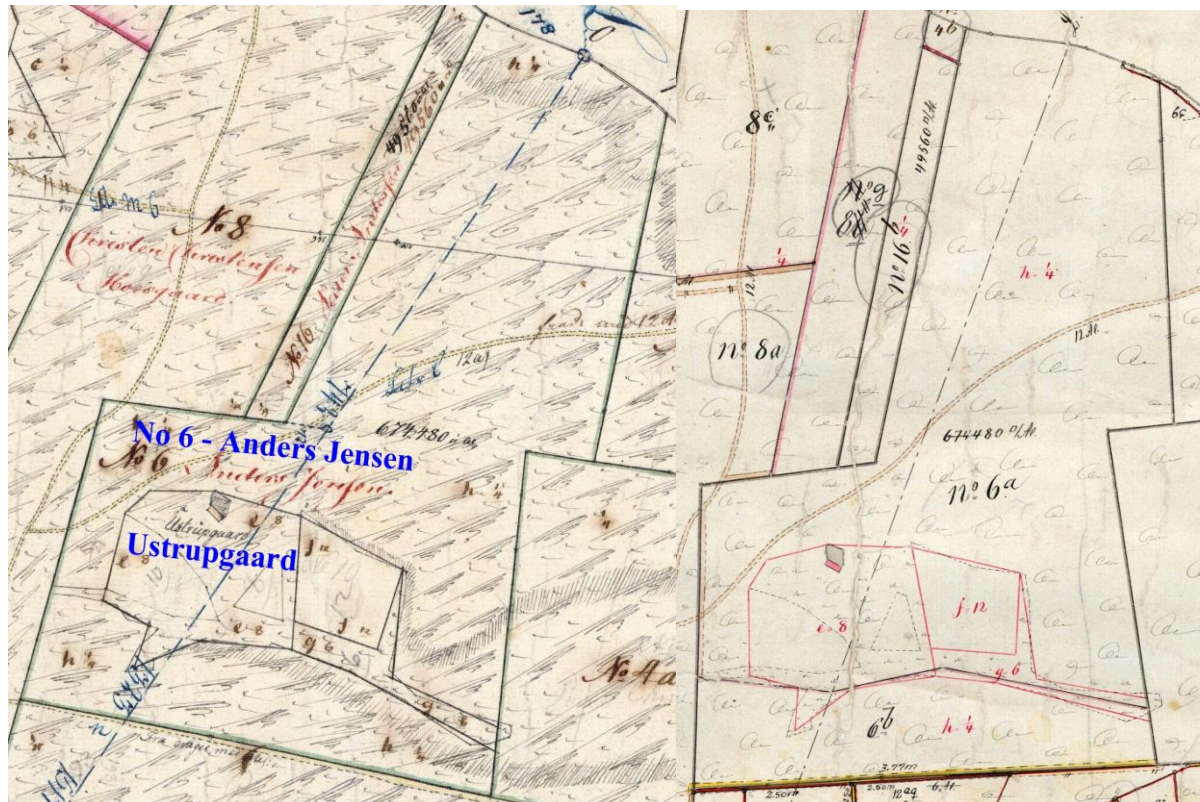
Geodatastyrelsen.dk

På det første kort angives arealet til 66.7 hektar, 68.5 hektar eller 68.9 hektar. Matriklen er nr. 11, Østergrønning og hartkornet er 9.9 tdr. Hertil kommer 13 små parceller på i alt 4.9 hektar.

I 2015 angives arealet til 1.8 hektar, hvilket betyder, at der er tale om et nedlagt landbrug. Stuehuset angives til opført år 1800 men er omforandret i 2010 (BBR)

Ustrupgård/Ustrup

Ses også som Opstrupgaard og Opstrup

1815-64 Geodaststyrelsen/KMS 1864-1973

Bemærk, at på kortet til venstre er der 2 bygninger, mens der til højre kun er en bygning på Ustrupgaard.

Den kommende oversigt drejer sig om Filshave (F), Ustrup (U) og Grønriis (G).

1513-U Niels Eskildsen skøder Ustrup til biskop Erik Kaas i Viborg

1521-U Tilhørte Ustrup Stubbergaard Kloster og der var én fæste på gården

1546-U Tilhørte Ustrup Stubbergaard Kloster og der var en fæste på gården

1560-U Omkring 1560 er den blevet skødet til Astrup

NB!

Der må konkluderes, at Filshave som Herregård er ophørt senest 1513.

1662-U Var ejet af Anna Skeel Due til Hegnet og med 9-2-0-0 = 9.3 tdr.

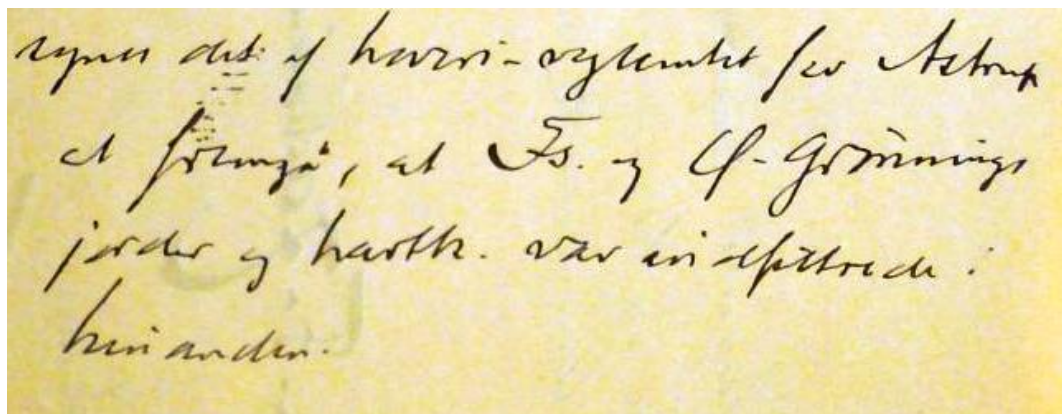
1687-U Besætningen på Ustrup bestod af 2 køer, 1 ungnød, 1 hoppe, 1plag, 4 får og 1 svin. Denne gaard havde indtil fornylig været herregård (Jeppe Aakjær).

1688-F Jørgen Arnfeldt med gl. hartkorn 7-7-2-2 = 8.0 tdr. og nyt hartkorn på 9-7-2-0 = 9.9 tdr. Der er 2 fæstere

1688-U Ustrupgård ejet Jørgen Skeel Due med gl. hartkorn 8-6-0-2 = 8.8 tdr. og nyt hartkorn på 6-2-0-0 = 6.3 tdr.

- 1688-G Grønriis ejet af Jørgen Skeel Due med gl. hartkorn på $3-6-3-2^{3/8} = 3.9$ tdr og nyt hartkorn på $2-1-2-1 = 2.2$ tdr.
Det samlede gl. hartkorn på Filshave, Ustrup og Grønriis var på 20.7 tdr., mens det nye er på 18.4 tdr. Jeg har ikke kunnet lokalisere matr. 7, men denne gårds hartkorn er set med 6 tdr. hartkorn.
- 1719-F Poul Christensen på den halve gård efter Christen Andersen og med $4-7-3-0 = 5.0$ tdr.
Jens Jensen Møller – ses Jens Jensen Furboe på den anden halvdel efter Maren Svendsdatter, der må have haft i nogle år efter sin første mands død. Hartkorn på $4-7-3-0 = 5$ tdr.
D.v.s. at det samlede hartkorn er på 10 tdr.
- 1735-F Niels Jensen Møller efter Jens Jensen Furboe, der var fradømt fæstet på $4-7-3-0$
- 1737-F Poul Christensen og Anders Knudsen med hartkorn $4-7-3-0$
- 1743-F Jens Svenningsen Holm efter Anders Knudsen
Mads Bertelsen fra Kaastrup efter Niels Jens Furboe
- 1757-F Jens Foged/Jens Christensen Foged, Fildshauge fæster 2 arealer: Hartkorn $3-6-3-2^{2/3} = 3.9$ tdr. og $1-1-3-2^{1/4} = 1.2$ tdr. og i alt $5-0-3-1^{11/12} = 5.1$ tdr.
- 1769-F Søren Christensen Foged med hartkorn $4-1-3-1^{7/8} = 4.2$ tdr.
Hartkornet angives som efter ny matrikel, så der må have været foretaget noget reguleringer
- 1787-F Filshaugegaard er udflyttet og fået samlet sine jorde på et sted om og ved gården ([Jeppe Aakjær](#))
- 1787-ft Jens Christensen -52 år, Dorthe Kirstine Jensdatter, 59 år. 1 søn – Christen Jensen og 3 døtre.
Er lidt usikker, men der findes ingen andre i Østergrønning ved navn Jens Christensen og en søn ved navn Christen Jensen.
Hverken Jens Christensen og Dorthe Kirstine Jensdatter er fundet ved folketællingen 1801. Jens Christensen dør 1815 i en alder af 82 år og d.v.s. født omkring 1733
- 1789-F Dorthe Kirstine Jensdatter dør og der foreligger skifteopgørelse – folie 89, Astrup. Aktiverne opgøres til 321 rigsdaler. Der er 5 heste (1-8 år) på gården, og som er $4\frac{1}{2}$ år i gennemsnit (1-8 år). I forhold til andre skifte er der tale om forholdsvis unge heste. Der er 5 køer i alderen 8-11 år, 7 stude og 3 kvier eller i alt 15 kreaturer. Der er 8 får, 1 vædder, 6 lam og 1 galtgris. Hestene er sat til en værdi af 96 rigsdaler, kreaturerne, får og galten er sat til en værdi af 114 rigsdaler. For passiverne angives, at i alt 111 rigsdaler har relation til overtagelsen af fæstet i 1757. Hestene – 4 stk (1-14 år) er værdisat til 40 rigsdaler. Kreaturer, får, lam og pris er værdisat til 31 rigsdaler. Der skyldes 120 rigsdaler til Niels Jacobsen i Vester Grønning. Sammen med andre småbeløb samt 20 rigsdaler anslået til Dorthe og Jens's begravelse bliver passiverne i alt 261 rigsdaler.
Forskellen mellem aktive og passiver udgør 60 rigsdaler, hvoraf Jens Christensen Foged får de 30 rigsdaler, sønnen får 12 rigsdaler = broderlod, mens de 3 døtre hver får 6 rigsdaler = søsterlod. Jens Christensen Foged gav afkald på et broderlod

1791-F

Nygårds sedler

- 1792-F Jens Christensen Foged køber Filshave. Han er ikke fundet ved folketællingen 1801. Ved folketællingen 1801 har vi ingen selvejere i Øster Grønning – så Jens Christensen Foged må have opgivet sit ejerskab og Christen Jensen er blevet fæster – han betegnes som bonde og gårdbeboer ved folketællingen 1801.
- 1801-ft Christen Jensen, 33 år, Helvig Laursdatter, 25 år. 2 karle og 2 piger
- 1815-ki Jens Christensen Foged dør – betegnes som bondemand og er 82 år d.v.s. født omkring 1733
- 1834-ft Christen Jensen, 66 år, Helvig Lauritzdatter, 58 år. 1 søn, 4 døtre og 1 pige
- 1840-ft Ane Helvig Laursdatter, 1 søn, 2 døtre, 1 karl og 1 pige = Skræder
- 1842-r Jens Christensen Foged
- 1845-ft Jens Christensen, 40 år og født i Grønning, Kirsten Jensdatter, 33 år og født i Grønning. 1 datter ved navn Helvig Jensdatter. Helvig Laursdatter, 68 år og født i Lybye og hendes 2 døtre – Bodil og Kirsten
- 1850-ft Jens Christensen, 46 år, Kirsten Jensdatter, 38 år, 4 døtre og 2 karle
- 1860-ft Jens Christensen, 57 år, Kirsten Iversdatter, 50 år, 4 døtre og 1 karl.
- 1870-ft Jens Christensen, 65 år og Kirsten Iversdatter, 58 år. To døtre og 1 tjenestekarl
- 1871-re Jens Christian Pedersen Tækker = *svigersøn*
- 1875-F Opstrupgaard – resterne nedbrydes og stenene brugtes til Kræn Korsgaard's gård: Borreskjær – tidligere Svinkjær (*stedet ikke fundet*)
- 1880-ft Jens Christian Pedersen Tækker, Helvig Pedersen Tækker født Jensen. Sønnen Jens Foged Pedersen. Kirsten Iversen, 68 år, Jens Christian Foged, 74 år. 1 karl og 1 pige
- 1890-ft Christian Pedersen Tækker, 41 år og født i Lybye og Helvig Jensen, 45 år. To sønner og Kirsten Iversdatter, enke og på aftægt.
- 1894-ki Jens Christian Pedersen dør i en alder af 56 år
- 1895-re Jens Foged Pedersen fra Helvig Jensen, enke (*hans moder*)
- 1906-ft Jens Foged Pedersen født 1872, Eline Foged født 1875. To sønner, 2 karle og 2 piger
- 1911-ft Jens Foged, Line Kjeldine Foged (*født Jacobsen på Moesgaard, Grønning Kirkevej 11a*). To sønner, 3 døtre bl.a. Petra. 3 karle og 1 pige
- 1914-ki Helvig Jensdatter dør i en alder af 70 år
- 1916-ft Jens Foged, Line Kjeldine Foged, 3 døtre og 2 karle og 1 pige.
- 1916 Jens Foged benævnes som sognefoged (*la Cour*). Hartkornet er på $4 \cdot 5 \cdot 2 \cdot 2^{1/4} = 5.7$ tdr. (*1844-matriklen*). Det samlede areal er på 67 hektar, hvilket betyder, at der skal 14.2 hektar til pr. tdr. hartkorn. Agermarken udgør 46.9 hektar, eng (udlagt som

kulturreng) på 3.3 hektar, plantage (nåletræer) på 1.7 hektar, udyrket på 12.4 hektar, hede på 1.1 hektar, have og gårdsplads på 0.6 hektar

Agermarken drives i en 8 marksdrift: Roer, byg, rug, roer, havre, havre og 2 år med græs. Jordens bonitet er god muld på lerunderlag dog er 5½ hektar med sandunderlag. Besætningen består af 12 malkekøer, 20 stk ungvæg og kalve, 3 tyre, 21 fedekreaturer, 6 heste samt 4plage og føl. Produktion af ca. fedesvin.

Kvægbesætningen er af blandet race.

Hovedbygningen er opført kort efter året 1800 af lervæge – senere er den dog undermuret med grundmur. Laden og hestestald er opført 1883, kostald 1895. Alle bygninger bærer stråtage

J.C.B. la Cour: Danske gårde 1916

1921-ft Jens Foged, Eline Foged, 3 døtre og 2 karle

1925-ft Jens Foged, Eline Foged, 3 døtre, 1 karl og 1 pige

1927-ki Petra Foged datter af Jens Foged og Eline Kjeldine Jacobsen gifter sig med gårdejer Søren Goul, Hindborg.

Petra Foged. B2865 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv

1930-ft Jens Foged, Eline Foged, 2 døtre, 3 karle og 1 pige

1942-re Søren Goul fra Jens Foged for 115.000 kroner og ejendomsvurdering på 67.000 kroner

1948-ki Jens Foged dør på Bispebjerg Hospital i en alder af 75 år. Han var gift med Eline Kjeldine Jacobsen født i Grønning, Moesgård, Grønning Kirkevej 11a og dør i 1936. De havde bl.a. sønnen Jens Kristian Tækker Foged født 1897 og døde 1958 på Bispebjerg. Han var Dr. Med og Professor og livlæge for Christian X ([Jens Goul](#)) Han var gift med Vibeke Elisabeth Lorch (1900-1997). De er begge begravet på Bispebjerg kirkegård

1954 Dele af Filshave = 11.8 hektar fredes – se kortudsnittet

2.blst.dk

Jens Foged får 4.500 kroner i afståelsessum

1969-re Jens Goul for 550.000 kroner og ejendomsvurdering på 400.000 kroner. Jens Goul er gift med Ninna Boe Jensen fra Rødning

2001 Køb af Øster Grønningvej 28, der beholder jorden og sælger hovedparcellen på 1.8 hektar

0000 Salg

1948-52

kb

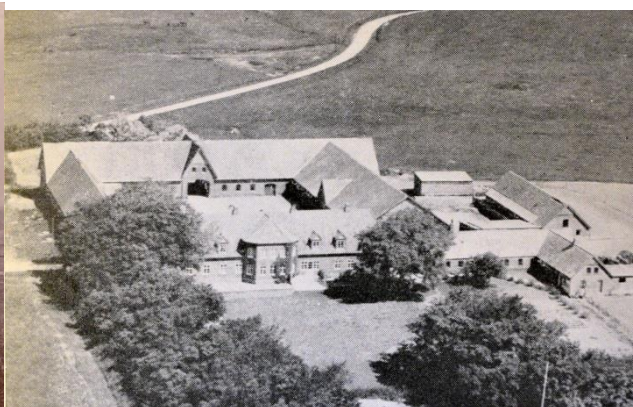
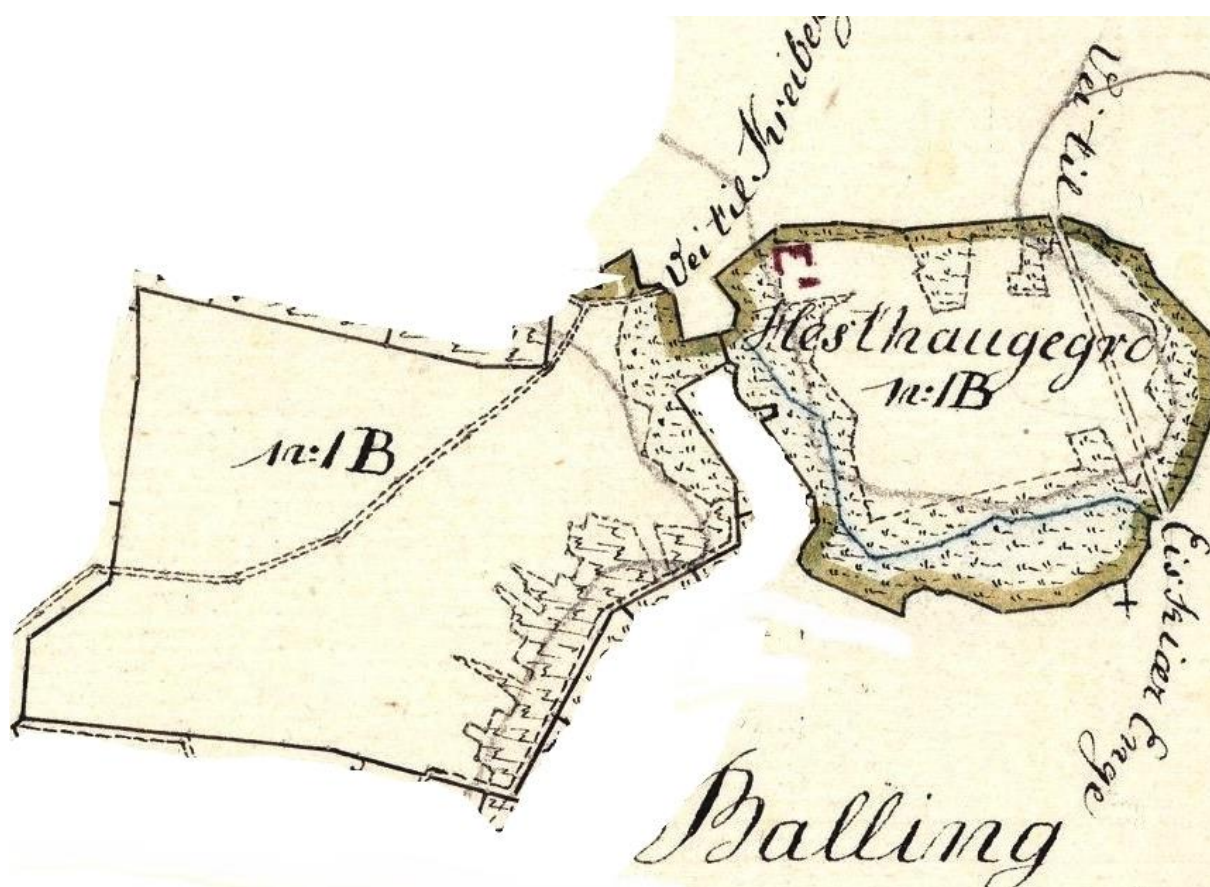
1976

Foto: Karl Johan Thomsen - 2008

Hesthave/Heste-Hauge/Hestehaven, Åbakken 4, Rødning

B491- ca. 1900: Spøttrup Lokalhistorisk Arkiv Danmarks større gårde 1961 – E. Bülow

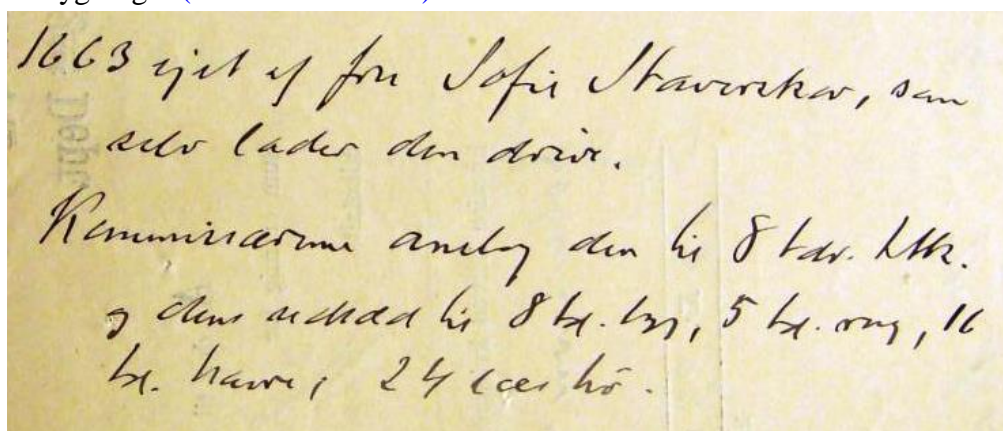

kb 1990

Hesthave. Åbne Herregårde 2012

Hesthave var oprindelig græsningsjord for Spøttrup's heste, men blev 1663 forsynet med bygninger ([Salomon J. Frifelt](#))

1663

Nygårds sedler

- 1673 Folkeskat på $2\frac{1}{2}$ rigsdaler, mens gennemsnittet er godt $4\frac{1}{3}$ rigsdaler. Præsteenken er anført som ejer
- 1676 Krigsstyr = penge til krigsførelse og var på $15\frac{1}{4}$ rigsdaler. Kun Hostrup betalte mindre, mens det største beløb var på $182\frac{1}{2}$ rigsdaler og blev betalt Krabbesholm, Østergård og Kaas
- 1677 Krigsstyr på knap $15\frac{2}{3}$ rigsdaler, mens Skivehus, Østergaard og Kaas måtte bøde med $45\frac{3}{4}$ Rigsdaler
- 1687 Kop- og kvægskat 1687. Der angives 6 stk. kvæg, der alle var ungfæ. Skatten var $5\frac{2}{3}$ rigsdaler, mens gennemsnittet var godt 30 rigsdaler
- 1688 Under Spøttrup med hartkorn 11-7-0-2 = 11.9 Tdr.
- 1692 Kop- og ildstedsskat på $1\frac{2}{3}$ rigsdaler, mens gennemsnittet var $13\frac{3}{4}$ rigsdaler
- 1699 Kopskat på 1 rigsdaler, men angives at være under Spøttrup. Gennemsnittet for Salling var på godt $13\frac{1}{2}$ rigsdaler
- 1778 Under Spøttrup hovedgård med hartkorn 11-7-0-2 = 11.9 tdr.
- 1809 Fr. H. Stadel til Ullerup, Mors og svoger til Nis Nissen, Spøttrup. Pris 8.500 rigsdaler
Det er givetvis for, at kunne indløse et pantebrev på 10.000 Rigsdaler. Om de 10.000 Rigsdaler kun var til hans søskende eller han skulle have de 2.000 Rigsdaler vides ikke.

- 1813-ny Kr. Vraa Jensen, Balling for 4.000 rigsdaler (Han havde kun én søn, der blev umyndiggjort).
- 1821-re Konsortium: Sognefoged og selvejer Niels Nielsen Kjærgaard, Overgaard i Krejbjerg, Jørgen Toftgaard, Balling. Ungkarl Peder Jensen Primdahl, Nr. Andrup for 6.400 rigsdaler
- 1827-re Peder Primdahl, der bliver gift med Maren Gudiksen og køber de andre ud. De er gift 1828. Han er søn af Jens Pedersen Primdahl og Karen Bertelsdatter og hun er datter af Gudik Mortensen og Anne Andersdatter, Nr. Andrup
- 1834-ft Peder Primdahl, 35 år Maren Gudiksdatter, 24 år. 1 søn, 1datter, 3 karle og 2 piger
- 1840-ft Peder Jensen Primdahl og Maren Gudiksdatter. 2 sønner, 3 døtre, 3 karle og 2 piger.
- 1844 Peder Jensen Primdahl med gl. hartkorn på $11-7-1-1^{3/5} = 11.9$ tdr og nyt hartkorn på $12-03-2-2^{3/4} = 12.1$ tdr.
- 1845-ft Peder Primdahl og Maren Gudiksdatter. 2 sønner, 5 døtre, huslærer, 4 karle og 2 piger
- 1850-ft Peder Jensen Primdahl og Maren Gudiksdatter. 1 søn, 7 døtre, huslærer, 3 karle og 1 pige
- 1860-ft Peder Jensen Primdahl og Maren Gudiksdatter. 2 sønner, 4 døtre og 4 karle
- 1870-re Johanne Primdahl
- 1875-re Poul Dahlgaard, der bliver gift med datteren Johanne Primdahl. Han er fra Tødsø på Mors. Han betaler 14.000 rdl, + aftægt til forældrene og en ugift faster (Karen) Har en søn, Bertel Dahlgård, der bliver indenrigsminister
- 1880-ft Poul Dahlgaard, 31 år og født på Mors, Johanne Pedersen Primdahl, 31 år, 4 sønner, 1 datter, hendes søster, 1 karl og 1 pige
- 1897-re Johanne Primdahl
- 1905-re Gudik Gudiksen, der bliver gift med Mitte Primdahl. Han bliver landstingsmedlem 1939-1947, sognerådsformand, bestyrelsesformand for Skive – Vestsalling Jernbane Gudik Gudiksen er født 1908 som søn af Anne Marie Mehlsen og Niels Gudiksen. *Han er opstillet til folketingsvalget 1932 for de radikale og får 1.279 stemmer ud af 10.163 stemmer. Han bliver 3. suppleant til Bertel Dalgaard, der får 5.160 stemmer.*

B1563 – Sundsøre Lokalhistorisk Arkiv

Til højre står Gudik Gudiksen og nr. 6 fra venstre (voksne) står Anders Espersen, Junget. Kvinden til venstre for Gudik Gudiksen må formodes at være Mitte Primdahl – hans kone

1934

[Større Danske Landbrug](#)

Samlet areal er 90.5 hektar, hvoraf ager er på 60.2 hektar, eng på 17 hektar, skov på 11 og 2.3 hektar have og gårdplads. Hartkorn på $11-7-0-1\frac{3}{4} = 11.9$ tdr., hvilket betyder, at der skal 7.6 hektar til pr. tdr. hartkorn, hvilket vil sige rimelig god dyrkningsjord.

Besætningen består af 43 køer, 2 tyre og 40 ungdyr (korthorn og Rød Dansk Malkerace). Der er normal 7 belgiske arbejdsheste deraf 5 præmierede følhopper og der tillægges årligt 3-4 føl. Svinebesætningen er på 14 tillægssøer og der leveres 5-600 slagtesvin om året. Der holdes 7 får. Gården har kontrolhønseri med ca. 500 etårige og 300 toårige høns (hvide italienerere). Der anvendes rugemakine.

Med 14 søer og levering af 5-600 slagtesvin må der indkøbes smågrise til videre fedning

1944-re Knud Dalgaard Gudiksen for 152.300 kroner og ejendomsvurdering på 91.000 kroner

1946 Knud Dalgaard Gudiksen er gift med Inga Knudsen datter af tømrer Chr. Knudsen og Karen Knudsen. Ejendommen er på 66 hektar og i 4 generationer været ejet af familien. Stuehuset er bygget i 1700 og udbygningerne er ombygget 1915-16. Besætningen består af 8 heste, 40 køer, 40 stk ungvæg, 30 svin og 7 får.

1960-re Johan M. Jensen for 640.000 kroner og ejendomsvurdering på 225.400 kroner

1961 [Danmarks større gårde](#)

Arealet udgør 66 hektar, hvoraf 47 hektar er ager, eng 17 hektar og gårdsplads m.m. på 2 hektar. Hartkorn på 9 tdr. – svarende til 7.3 hektar pr. tdr. hartkorn
Besætningen består af ca. 40 køer og 100 kreaturer i alt.

1976-re Solgt for 1.802.799 kroner og ejendomsvurdering på 1.2 mill kroner

Foto: Karl Johan Thomsen

Kontrollforeningsresultater

Bemærk, at over årene er der kun 1 besætning, der deltager i kontrollforeningsresultater, men der kan alligevel have været køer alligevel på gården

1924/25

"Gods"	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Bajlung.	Peder H. Knudsen	K	11.9	3.937	3.63	143	3.718
Filshave	Jens Foged	K	15.8	3.087	3.75	128	3.289
Hesthave	Gudik Gudiksen	K	34.8	3.564	3.47	124	3.281

1929/30

"Gods"	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Bajlung.	Peder H. Knudsen	K	16.5	3.937	3.63	143	3.718
Filshave	Jens Foged	K	18.0	3.417	3.75	128	3.289
Hesthave	Gudik Gudiksen	K	37.5	3.057	3.57	109	2.859

1934/35

"Gods"	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Bajlung.	Peder H. Knudsen	K	16.3	3.707	3.71	138	3.546
Filshave	Jens Foged	K	19.8	3.271	3.66	120	3.104
Hesthave	Gudik Gudiksen	K, R	35.6	2.721	3.71	101	2.602

1939/40

"Gods"	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Bajlumg.	Peder H. Knudsen	K	19.7	3.389	3.64	123	3.206
Filshave	Jens Foged	K	19.0	2.967	3.63	108	2.802
Hesthave	Gudik Gudiksen	K,J,R	34.2	2.579	3.94	102	2.556

1944/45

"Gods"	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Bajlumg.	Henning Knudsen ¹⁾	K	11.6	3.371	3.70	125	3.219
Hesthave	Knud D. Gudiksen	J, R	12.3	3.032	3.96	120	3.014

¹⁾ Forpagter

1949/50

"Gods"	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Bajlumg.	Henning Knudsen	Bl	20.8	3.855	3.79	146	3.733
Hesthave	Knud D. Gudiksen	R	31.1	3.169	3.78	120	3.064

1954/55

"Gods"	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Bajlumg.	Henning Knudsen	K	11.6	3.371	3.70	125	3.219

1959/60

"Gods"	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Bajlumg. ¹⁾	Henning Knudsen	R	18.7	3.710	4.06	151	3.743

¹⁾ Ejer

1964/65

"Gods"	Navn	Race	Køer antal	Mælk kg	Fedt%	Smørfedt kg	Kg 4%
Bajlumg.	Henning Knudsen	R	2.2	2.321	4.52	105	2.502

NB! Antal køer og ydelsen pr. ko må tages med forbehold, da besætningen givetvis er under afvikling

Bidragere til Luftfoto's

Kb	Kongelige bibliotek/Danmark set fra Luften
1948-52	Aalborg Luftfoto
1961	Sylvest Jensen
1976	Sylvest Jensen
1990	Ariel/Dansk Luftfoto
1991	Ariel/Dansk Luftfoto

Litteratur/Kilde

- Aakjær, Jeppe (1913):** Skivebogen 1913 – Gamle Skivehus i det 17. aarhundrede
- Aakjær, Jeppe (1914):** Skivebogen 1914 – Omkring Astrup vig
- Aakjær, Jeppe (1919):** Skivebogen – Prokurator Peder Lund
- Aakjær, Jeppe (1919):** Skivebogen – En herremand, der spytter
- Aakjær, Jeppe (1919):** Af min hjemstavns saga/Filshauge – side 447
- Aakjær, Jeppe (1920):** Skivebogen 1920 – Skov og have i Salling og Fjends Herred
- Aakjær, Jeppe (1923):** Skivebogen 1923 – Herren til Eskjær og Skivehus
- Aakjær, Jeppe (1926):** Skivebogen 1926 – Fra det gl. Skivehus
- Aakjær, Jeppe (1926):** Skivebogen 1926 – Fra Krabbesholm
- Aakjær, Jeppe (1931):** Gammel brug og gammel brøde – fin begravelse i Grinderslev kirke
- Aakjær, Jeppe (1931):** Gammel brug og gammel brøde – Salling for 200 år siden
- Andersen, Rasmus (1907):** Historiske og genealogiske optegnelser fra Randrup gods, specielt Vinkel sogn
- Bisgaard, Kristian (2015):** Personlige oplysninger ang. Østergaard
- Bogforlaget ”Dana” (1946):** Viborg Amt – omtale af gårde m.m.
- Brejl, Erik:** Brejl.dk – navneuddrag fra skifter
- Bülow, E. (1961):** Danmarks større gårde
- Christensen, Jens Vester (1980):** Hønsedrengen – barndomserindringer fra Salling Østergaard
- Christensen, Karen Marie (1961):** Optegnelser fra Randrup gods, specielt Vinkel sogn
- Christiansen, Carl (1928-30):** Jyske Samlinger, Bind 4. række. Bidrag til Oplysning om Herremænds og Herregaardsforpagteres økonomiske Vilkaar i Hald og Skivehus Amter i Slutningen af 17. Aarhundrede.
- Dam, Henny (2015):** Personlige oplysninger bl.a. Eskjær
- Damm, Chr. (1950):** Skive Folkeblad – var hoveriet i Salling værre end andetsteds
- Dansk center for herregårdsforskning:** Danske herregårde
- Dansk Landbrug (1987):** Danske gårde i tekst og billeder, Bind 2
- Den Wahlske slægt (1908)**
- Det kongelige bibliotek/kb (2014):** Danmark set fra luften
- Elgaard, Chresten Mads (2015):** Personlige oplysninger ang. Kærgårdsholm
- Enemark, Poul (2003):** Dansk Oksehandel 1450-1550, Bind 1
- Enemark, Poul (2003):** Dansk Oksehandel 1450-1550, Bind II
- Foged, Jens (2013):** Personlige oplysninger
- Forlaget ”Dana” (1946):** Viborg amt II
- Geodatastyrelsen/Kort og matrikelstyrelsen - kms:** Matrikelkort
- Geopartner A/S, Resenvej 89, Skive (2015):** Ang. Matrikler I Øster Grønning
- Goul, Jens (2015):** Personlige oplysninger ang. Filshave
- Graugaard, Esben m.fl. (2004):** Vesterlandets konge – Christen de linde
- Graugaard, Esben (2006):** Nordvestjyske bønder som kreaturhandlere i Nordsørummet
- Grohshenning, Max (1907):** Slægten Breinholt
- Hansen, J.J. (1934):** Større danske landbrug
- Hansen, Gerda og Chresten (2015):** Personlige oplysninger ang. Kjeldgaard

- Jacobsen, K.E. (2015):** Personlige oplysninger – bl.a. om Østergård
- Jepsen, Søren (2015):** Landbo-Limfjord - angående jordkvalitet i Salling
- Jespersen, Marie (1964):** På Krabbesholm i ingeniør Fugls tid
- Jonge, Nicolay (1777):** Kongerigets chorografiske Beskrivelse.
- Kjellerup, Anders (1955):** Skivebogen 1955 – Fra det gamle Kærgårdsholm
- Klastrup, Kristen (1931):** Skivebogen 1931 – Kvægpesten
- Kristoffersen, Ivar (2014):** Studeproduktion i Salling
- Krogh, Chr. N. (1928):** Skivebogen – Hegnet
- Krogh, Chr. N. (1930):** Skivebogen - Hegnet
- Krogh, Chr. N. (1933):** Skivebogen – Tøndering by
- la Cour, J.C.B. (1916):** Danske gårde II. samling
- Landbrugets informationskontor (1978):** Landbohistoriske billeder af Rasmus Christiansen
- Larsen, Hans Peder (2012):** Personlige oplysninger ang. korndyrkning
- Lisby, Henrik (2015):** Personlige oplysninger ang. Østergård
- Kirketerp-Møller, Lis og Kaj (2001):** Slægtsjubilæum 1951-2001
- Larsen, Jytte (2014):** Personlige oplysninger ang. slægten Pedersen, Jungetgård
- Lokale Arkiver :** Skive byarkiv ved Niels Mortensen, Sundsøre ved Knud Erik Jacobsen, Sallingsund ved Axel Østergaard, Spøttrup ved Ib Svenningsen, Tjeleegnens og Hadsten
- Malere:** Otto Bache (1839-1927), Rasmus Christiansen (1863-1940), Chr. Dalsgaard (1824-1907), Peder Hansen (1868-1926), Tom Jensen (1924-2008) Rasmus Henrik Kruse (1796-1877), Johan Thomas Lundbye (1818-1848), Niels Peder Mols (1859-1921), Hans Ludvig Smith (1839-1917), Theodor Philipsen (1840-1920), Hans Michael Therkildsen (1850-1925)
- NB! Disse billeder er slettet i relation til copyrights*
- Mortensen, Niels (2012):** Skivebogen 2012 – Gammel Skivehus
- Mortensen, Niels (2015):** Personlige oplysninger
- Nordsalling Mejeri:** Mejeriregnskaber 1924/25-1969/70
- Nygaard, Hjalmer Sigvard Alexander:** Nygårds sedler
- Nygaard, S (1916):** Bidrag til nogle jydsk hovedgårdes historie i nye tid (1660-ca. 1850): Kærgårdsholm
- Nørballe, Ruth født Elgaard:** Købmand Elgaard i Hørning - I: Århus Stifts Årbøger, bind 74
- Pedersen, Aksel (1991):** Spøttrup – om borgen og dens ejere
- Pedersen, Chresten (2015):** Personlige oplysninger ang. Hegnet
- Pontoppidan, Erik (1768 – genoptryk 1968):** Den Danske Atlas – Tomus IV
- Quistgaard (1974):** Slægten Qvistgård fra Hjerm
- Riis, Jens Møller (2012):** U266 – Sundsøre lokalhistorisk Arkiv
- Rumpelthiin, Tove født Pedersen (2014):** Personlige oplysninger ang. slægten Pedersen på Jungetgård
- Roussel, Aage (1966):** Danske slotte og herregårde, 2. udgave – bind 12
- Rybjerg kirke:** Folder – Rybjerg kirke 800 Ars jubilæum
- Salling Landboforening/Landbo-Limfjord:** Kontrolforeningsregnskaber 1924/25-1979/80
- Schulin, Olga født Hedemann (1939):** Oplevelser fra barndom, ungdom og senere år
- Schütte, Birger (2015):** Personlige oplysninger ang. Eskjær
- Schütte, Gudmund (1931):** Eskjær Hovedbygning gennem Tiderne og den planlagte Ødelæggelse 1873

Silkeborg Bibliotek (2015): Angående Kjeldgård

Skive-egnens Jul (2001-03): Herregårde ved Knud Erik Jacobsen, Niels Mortensen og Ib Svenningsen

Skive Museumsforlag 2001: Skive Kommunes Historie fra oldtid til 1880

Skive Museumsforlag 2002: Skive Kommunes Historie fra 1880 - 1940

Skive Museumsforlag 2003: Skive Kommunes Historie fra 1940 - 2003

Statistisk bureau (1865): Statistisk tabelværk – De besåede areal og udsæden i kongeriget Danmark 1861.

Sørensen, Elsa Steen (1989): Skiveegnens Jul – Herregårdsliv på egnen, da århundredet var ungt.

Thiesen, Charles (1926): Bogen om Skive – 600 års jubilæum

Thomsen, Asbjørn Romvig (2011): Lykkens smedie ?

Thomsen, Karl Johan (2008): Fotos af gravsteder i Salling

Trudsø, Erik: Realregistre for Haasum, Lem, Lime, Rødding

Utoft, Ole (2011): Rasmus Christiansen – Tegner og maler, en sommergæst i Hjarbæk

Vestergaard, Jacob Kristian (2015): Personlige oplysninger ang. Filshave og Ustrup

Wassmann, Ole (2015): Den livlige proprietær til Vesløgsgård

Oplysninger via hjemmesider og google

Aarhus.dk

Aarhus stiftende

Aakjærselskabet.dk

Agnes Slott-Møller 1895

Almindelig forfatter lexicon

Anna Noe Bovin/Kulturarv.dk – ang Grinderslev Kloster

Arcchive.org

Bruun-Rasmussen- mønt

Carslbergfonden - Kjeldgaard

CHR-register = Centrale HusdyrRegister

Coloursbox.dk

Commons.wikimedia.org: Kort over Salling

Dansk-Biografisk Leksikon (1979-84)

Del´unionpartait

Denstoredanske

Eskjær.dk

Finn Christoffersen: Foto af Elefantorden

Finnholbek.dk

Fugleognatur.dk

Fursundegnen.dk

Fynshistorie

Færchfonden.dk

Geni.com

Gravsted.dk – ”kendtes gravsteder”. *Der foreligger tilladelse ang. anvendelse*

Hindsted Hospital
Hannet.dk
Hjortshøj Museum: Skæpper kar
Hortofilia.blogspot.com
Jaegerforbundet.dk
Jensvaever.skive.dk
Jerseybladet: Flere årgange
Jessenb.dk – kort over områder i Salling
John´s fotogalerie
Jov-fritid.dk
Junget kirke
Kirsten Lange: Ang. Christen Lange, Eskjær
Kittaogsvan.dk
Kkermit.dk: Ægteskabsbevillinger og kornpriser
Kraak.dk
Landbrugsinfo.dk
Lem.dk
Middelalder-borgen-oestergaard.dk
Middelalderborge.dk
Nilen.dk
Nordfjends.dk
Oleviolin.dk
Politiets registerblade = ”folkeregister” 1890-1923
RDM /Rød Dansk Malke race 1975
Roskildehistorie.dk – ang. våbenskjolde
Sallingweb.dk
Sjovfritid.dk
Skeel.dk
Stamtavel.poulsteen.dk
2.blst.dk – fredning af Grønningøre
Tvindportalen.dk
Tøndering Sogn.dk
Vejle Amts årbøger – Slægten Breinholt
Virksundlyst.dk
Wikipedia, den frie encyklopædi

